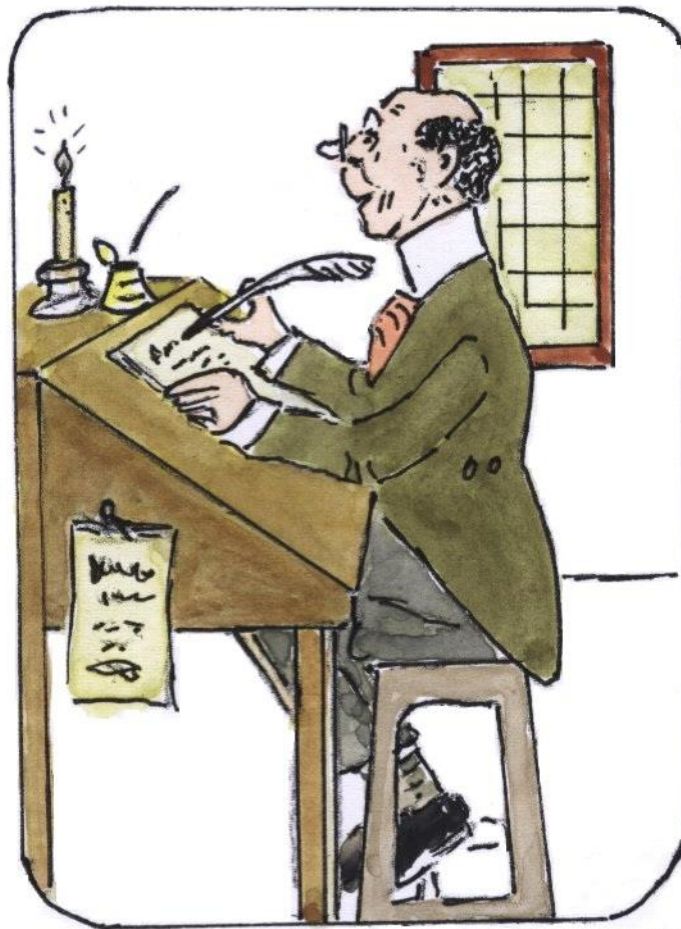

PIETER CORNELISS van LEVENDALE

NOTARIS IN TROEBELE TIJDEN

Geannoteerde extracten uit protocol B (RAZE 2039) 1588 - 1594

(naar [hoofdscherm](#) Levendale)

P.A. Harthoorn 2011

P.A. Harthoorn
Amsterdam
Augustus 2011

M.P. Smallegange
Waddinxveen
Tekstbewerker

Inhoudsopgave

1	Begin protocol.....	15
2	Acten Protocol B	16
2.1	Testament Pedro Lopez.....	16
2.2	Testament Schobbelandt Pieters	16
2.3	Huwelijkse voorwaarden Antheunis Fransen timmerman	16
2.4	Belediging Graven van Hohenloo.....	16
2.5	Vervolg belediging Graven van Hohenlohen	17
2.6	Spijt Pieter Cornelisz Schuijle.....	18
2.7	Procuratie Pieter Pieters	19
2.8	Procuratie Jan Aernoudts	19
2.9	Testament Cornelia Claisdr	20
2.10	Attestatie Pieter Marinus.....	20
2.11	Verklaring Pieter Gilliss.....	20
2.12	Procuratie van Jan Aernouts.....	21
2.13	Contract Hans van Eijk, verkoop land Moolwater Kruiningen	21
2.14	Procuratie Adriaen Corneliss van 's Gravenpolder	22
2.15	Procuratie Adriaen Cornelissen	22
2.16	Accoordt successie Luenken Jansdr.....	22
2.17	Attestatie op verzoek van Johan Oolards	22
2.18	Vervolg attestaties op verzoek van Johan Oolards	23
2.19	Procuratie Adriaen Arnouts.....	23
2.20	Revocatie Testament Martin Damman	23
2.21	Attestatie op verzoek van Willem Jans ijsercraemer	24
2.22	Accoordt successie Tuenken Jacobs	25
2.23	Accoordt successie Anthoni Martens.....	25
2.24	Tevreden houden van paijen huijs Aeghte Coninx	25
2.25	Procuratie om te verkopen land van Martin Damman	25
2.26	Procuratie van Simon Jacobs Marechal	26
2.27	Testament Simon Jacobs Marechal.....	26
2.28	Testament Clais Faes	26
2.29	Contract aannemen Marinus Felix	27
2.30	Procuratie Adriaen Arnouts.....	27
2.31	Huwelijkse voorwwaarden Andries Jansen en Maijken Gillis	27
2.32	Verklaring Jan Leijnsen molenaere	27
2.33	Transport aandeel huis Simons Jacobs Marichal.....	27
2.34	Testament van Hieromias Matthijss.....	28
2.35	Accoordt successie Paes Jansen.....	28
2.36	Constituering Simon Maene	28
2.37	Verklaring Maijken Jansdr	28
2.38	Beledigen van Joos Benedictus	29
2.39	Procuratie Pieter Winckelmans	29
2.40	Huwelijkse voorwaarden Clais Jans met Jacobmijne Bouwensdr.....	29
2.41	Verklaring op verzoek van David van der Werfve	29
2.42	Verklaring Philips van Asche over delven derrinck	30
2.43	Coop ambachtsheerlijkheid Nisse.....	31
2.44	Procuratie Willem Borwater.....	31
2.45	Accoordt over wezen Maijken Jobs	31

2.46	Waarschuwing aan Willem Pauwels Dijckwel.....	31
2.47	Verklaring Jan Cornelisz Cuijper en Neelken Pieters.....	32
2.48	Testament Maij Bols	32
2.49	Verklaring wie de vader is.....	32
2.50	Procuratie Louis Frutiers en Bernard Jans	33
2.51	Verklaring Gillis Jacobs schout Capelle	33
2.52	Verklaring Frans Claissen over aannemen besteding Bolwerck	34
2.53	Procuratie Cornelis Crijnssen	34
2.54	Procuratie Adriaen Arnouts.....	34
2.55	Procuratie Joos Jans Dividsz van de Werfve.....	34
2.56	Transport land huijsen, hoven ed. Bernaert Jans	34
2.57	Verklaring luitenant Pieter Hoochhuijs.....	35
2.58	Verklaring op verzoek van Pieter Jans van Oosten	35
2.59	Verklaring Pieter Jans vracht naar Philippine	35
2.60	Overdracht landen (of ruil) van Hubrecht van Wissenkercke	36
2.61	Insinuatie aan Willem Jobs.....	36
2.62	Windmolen in Wolfaertsdijsck	37
2.63	Transport door Adriaen van Stapele van landen ed. in Bergen op Zoom	38
2.64	Constituering van Catharina Anthonisdr.....	38
2.65	Procuratie van Jacques van Provin	38
2.66	Verklaringen op verzoeken van Marinus Michiels schipper.....	38
2.67	Accoordt over onderhoud wezen Luenken Jacobsdr	39
2.68	Verklaring Pieter Cornelisz Croone.....	39
2.69	Testament Michiel Horens	39
2.70	Procuratie Geleijn Beke	39
2.71	Procuratie Christiaen Willemsen	40
2.72	Transport twee nieu huijskens Jan Jacobs greelmaecker	40
2.73	Protest Jan Foorts ter Vesten, Willem Dignus Eversdijsck en Pieter Willems.....	40
2.74	Verklaring Jacob Corneliss over kwartiering soldaten	40
2.75	Begin jaar 1589.....	41
2.76	Huwelijkse voorwaarden Heindrick Adriaens Nissepadt	41
2.77	Verklaring van Cornelis Piersen Cock.....	42
2.78	Procuratie Laureijs Antheunissen	43
2.79	Contract Pieter Adriaens Bol met Frans Franss van den Berghe	43
2.80	Huwelijkse voorwaarden Antheunis Franssen timmerman	44
2.81	Overdracht helpt scheijdinge in huis Maijken Willem Gilliss	44
2.82	Accoordt onderhoud kindt wees Teunken Claidsr.....	44
2.83	Verkoop schapen aan Cornelis Gilliss Brouwer.....	44
2.84	Transport rentebrieven aan Hieronimus Gruiwaert	45
2.85	Procuratie Geraert Pieters scheepstimmerman	45
2.86	Testament Crijns Matthijss in Baarlandt	45
2.87	Testament Jacob Claissen passementwerker	46
2.88	Procuratie Jacob Claissen.....	46
2.89	Procuratie Cornelis Leijsz schipper	46
2.90	Verklaring Matthijs Jacobs smit Heinkenszand	46
2.91	Verklaring Anthonis Gilliss.....	47
2.92	Overdracht schuijt door Govaert Pieters schiptimmerman	47
2.93	Procuratie Adriaen Jacobs Cauwe	47
2.94	Testament Bethken Henricx Vernimmen.....	47
2.95	Procuratie Catharina Verhaeghen van Antwerpen	48

2.96	Testament Jacob Cornelisz molenaer.....	48
2.97	Testament Mr. Quirijn Govaerds.....	48
2.98	Toevoeging testament Maijken Adriaens Bollaerts.....	49
2.99	Testament Margriete Pietersdr van Yerseke	49
2.100	Testament Maijken Bouwens huisvrouw Tobias Wicxdorp	49
2.101	Verklaring Jan de Wulf schipper	49
2.102	Verklaringen over slijckhouten op verzoek van Dirick Barentsz	49
2.103	Verkoop coolsaets.....	50
2.104	Verklaring Ingelken Pietersdr.....	51
2.105	Transport geld aan Cornelis Evertsen	51
2.106	Transport geld van groen terwe door Hubeken	51
2.107	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Michiels van Hulsterambacht.....	51
2.108	Testament van Cornelis Willemsz Waeghemaecker	51
2.109	Testament Jan Claissen en Pieternelle Willems Pauwels	52
2.110	Procuratie Jan Geerdsen schipper tot Middelburgh.....	52
2.111	Contract levering bier.....	52
2.112	Levering rentebrief.....	52
2.113	Verklaring Geraerd Pieter baljuw te Nisse.....	52
2.114	Verzoek door notaris aan Martin Willems	53
2.115	Testament soldaat Jacob Jans	53
2.116	Transport geld mbt quetsure.....	53
2.117	Procuratie Cornelis Cornelisz Hillewerfve	53
2.118	Procuratie Paschasius Revel.....	53
2.119	Pachtcontract zonen Peeters van Cats	53
2.120	Procuratie Frans Dignus	54
2.121	Verklaring over lammerthienden	54
2.122	Coop plaetse door Pieter Quirijs schipper	55
2.123	Huwelijkse voorwaarden Jan Hendricxsen en Grietke Geerd Clais	55
2.124	Verklaring over zaaien van terwe	55
2.125	Levering coolsaet door Frans van de Berghe	56
2.126	Verklaring over het keuren van leer door Jan Francke	56
2.127	Gevraagd verklaring dat hij in Goes geweest is	56
2.128	Schuld aan Frans Dignus.....	57
2.129	Verklaring wie de vader is.....	57
2.130	Huwelijkse voorwaarden Hugo Aerents backer en Geerdken Marinus.....	57
2.131	Testament Adriaenken Michielsdr.....	57
2.132	Procuratie Hubrecht Jacobs Ouwegadt	57
2.133	Overdracht geld van huur huis met wei	58
2.134	Huwelijkse voorwaarden Moijen Aeliaen.....	58
2.135	Verklaring Adriaen Adriaens Pijck.....	58
2.136	Koop helpt ambachtsheerlijkheid	58
2.137	Procuratie Willem Borwater.....	58
2.138	Procuratie Willem Borwater den ouden.....	59
2.139	Huwelijkse voorwaarden Crijn Jansen en Hubrechtken Jacobsdr	59
2.140	Testament Margriete Wijnants	59
2.141	Overlijden Henric Valois	59
2.142	Testament Cornelis Soetwater.....	59
2.143	Procuratie Antheunis Joriss	60
2.144	Procuratie aan mr Jan de Ridder	60
2.145	Eis tot levering coolsaet	60

2.146	Procuratie Jan en Adriaen Arnouts	60
2.147	Procuratie Marinus Paeschz timmerman.....	60
2.148	Procuratie Mr. Cornelis Jans chirurgijn	61
2.149	Testament Cornelia Cornelisdr huisvrouw Daniel Lansbergh	61
2.150	Commissie Martin Willems.....	61
2.151	Gift Grietken Heijmans aan stiefzoon.....	61
2.152	Verklaring Cornelis Mertsen cuijper	61
2.153	Protest.....	62
2.154	Procuratie Adriaen Hermansz en Josijnken Cornelisdr	62
2.155	Procuratie Cornelis Jacobs oudt schout sGraevenpolder	62
2.156	Onderaan bladzijde 113.....	62
2.157	Verklaring over coopmanschappe door Leijn Claissen	62
2.158	Procuratie Dignus Pieters Rijcke	63
2.159	Accoord successie weeskinderen Maijken Jacobs.....	63
2.160	Mangeling van land in Heer Arendskerke.....	63
2.161	Accoord onderhoud wezen Maijken ?	63
2.162	Verzoening van moord.....	63
2.163	Testament Cornelis Martsen.....	64
2.164	Verklaring Herman Pieters weerdts	64
2.165	Doodslag door Jan Barthels tijdens het bollen	65
2.166	Verklaring van Herman Vervoort over brabbelinghe	67
2.167	Testament Pauwels Michiels Horen.....	67
2.168	Verklaring over Pincxpolderken.....	67
2.169	Testament Willem Dignus.....	67
2.170	Testament Joachim Christiaens Wemeldinghe ende Maijken Cornelisdr.....	68
2.171	Verklaring over coop 26 stucken overleers	68
2.172	Testament Cornelis Claissen Bonsinck en Jacobmijnken Cornelisdr Croone	69
2.173	Verklaring Logier Inghelsen schuijtmans.....	69
2.174	Eind 1589	69
2.175	Begin 1590	69
2.176	Testament Janneken Cornelisdr Paesch	69
2.177	Testament Jan Foorts ter Veste.....	70
2.178	Huwelijkse voorwaarde Pieter Clais van Ovesant.....	70
2.179	Constituering van Michiel Claissen	70
2.180	Coop coolsaet Jan Jans Raeuvlees	70
2.181	Verklaring over coop sout	70
2.182	Transport tienden Oude Munster	71
2.183	Huwelijkse voorwaarden Pieter Cornelisz Rontvisch.....	71
2.184	Verklaring Maijken Willems over huis in Arnemuiden.....	71
2.185	Verklaring Antheunis Claissen timmerman over huwelijkse voorwaarden.....	71
2.186	Testament Henrick Jacobs brouwer	72
2.187	Testament Grietken Ezechiels	72
2.188	Verklaring Jan Adriaens in de Papegaije over koop huis	72
2.189	Verklaringen van o.a. Melchior Martinsz over huwelijkse voorwaarden.....	72
2.190	Contract verkoop land in Cloetinghe	72
2.191	Genealogie Lambrecht Bouwens	73
2.192	Verklaringen genealogie Lambrecht Bouwens.....	73
2.193	Verder verklaringen genealogie Lambrecht Bouwens.....	73
2.194	Testament Cornelis Lenards schoemaecker	73
2.195	Procuratie Anthonis Joriss.....	74

2.196	Verkoop peren	74
2.197	Procuratie Gillis Jansz Hollander	74
2.198	Protest tegen coop , dronken van alcohol.....	74
2.199	Testament Jan Adriaensz Poelman	74
2.200	Verklaring Cornelis Mertens capteijn	75
2.201	Contract goederen onbejaerde kinderen van Gillis Hooftman	75
2.202	Verklaring van Hans de Backer en Tanneken Willems	75
2.203	Accoord sterfhuijs Antheunis Clais timmerman	76
2.204	Huwelijkse voorwaarden Jan Cornelis Croone en Francijnken Jan Bolsdr	76
2.205	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Adriaensz Soetwater	76
2.206	Procuratie Willem Zagarus.....	77
2.207	Verklaring Scobbelandt Pieters en Anthonis Vocxen.....	77
2.208	Verklaring Adriaen Jans van der Schore.....	77
2.209	Testament Foordeken Adriaens Rijn	78
2.210	Testament Adriaen Foordts Rijn.....	78
2.211	Verklaring over visscherije in de Zwake	78
2.212	Gheaffixeert zeecker biljetten voor bier op te slaen	78
2.213	Aflossing rentebrief Mr Cornelis Brusius	78
2.214	Accoord erfenis Maijken Schalcx.....	79
2.215	Testament Geerd Govaerts en vrouw.....	79
2.216	Tienden Sint Salvatoris of Oude Munster	79
2.217	Constituering Mr Henric van Ommen	79
2.218	Besteding Adriaenken Pietersdr	80
2.219	Verdeling van bijen.....	80
2.220	Verklaring Cornelis Crijnsen over coopmanschappe van saet	80
2.221	Testament Adriaen Gillis Vlamingh	80
2.222	Testament Jan van Stapele	80
2.223	Procuratie Cornelis de Witte	80
2.224	Koop huis Cloetinge door Charles de Prato	81
2.225	Huwelijkse voorwaarden Jacob Cornelisz Meulenaer	81
2.226	Procuratie door Paschasius Revel	81
2.227	Accoord onderhoud wees van Willem Willems Ruiters	81
2.228	Verklaring Crijn Willoudts over coop weij	82
2.229	Verklaring van Aernoudt Gillebaerts over transactie coolsaet.....	82
2.230	Testament Christiaen Jan Christiaens van Wemeldinghe	82
2.231	Procuratie Inghel Mels	82
2.232	Accoord over boomgaard 's Heer Arendskerke	82
2.233	Verklaring Jan van Dijk en Louis Fruitiers	83
2.234	Verklaring Lenardt Lenardts molenaer over te geven mouwer	84
2.235	Ondervraging van Matheus Michiels voor het inschakelen van goede mannen	84
2.236	Voldaan van testament van Josijns Jansdr	84
2.237	Contract voor het bouwen van een huis	84
2.238	Verklaring Leuinis Leijnsz als metsersknecht.....	85
2.239	Procuratie levering huis door Adriaen Diricks	85
2.240	Procuratie Clara Valdaura	85
2.241	Testament Eeuwouds Geldersman.....	85
2.242	Verklaring over het huren van tienden in Nisse	86
2.243	Procuratie Cornelis Jans van Esse	86
2.244	Procuratie Martin van de Weerde en Willem van der Goes.....	86

2.245	Huwelijkse voorwaarden Willem Zagarus	86
2.246	Testament Pieter Corneliss Croone.....	86
2.247	Begin 1591	87
2.248	Getekende stamboom.....	87
2.249	Testament Margriete Meeusdr.....	87
2.250	Procuratie Hans de Backer en Tanneke	87
2.251	Schuldbekentenis door Willem Diricksz.....	88
2.252	Verklaring Adriaen Cornelis Roelsz over zaijlandt in Nisse	88
2.253	Procuratie Jan Langhswaert.....	88
2.254	Schuldbekentenis Marinus Piersen schipper	88
2.255	Procuratie Hans de Backer	89
2.256	Accoord over nagelaten goederen soldaat.....	89
2.257	Testament Bouduijn Reijnouts	89
2.258	Borgstelling Rochus Piersen.....	90
2.259	Levering twee nieu huijskens aen de stede cinghel	90
2.260	Testament Willem Diricks lijnewever	90
2.261	Testament Pieter Ouwehandt.....	90
2.262	Sterfhuijs Maeijken Pieters	90
2.263	Boom ofte Genealogie	91
2.264	Testament Margriete Pieters.....	91
2.265	Procuratie Bouduin Assueris	91
2.266	Procuratie Cornelis de Witte	91
2.267	Procuratie Dirick Janssone Smout	92
2.268	Verklaringen tbv de Lutiano over Everinge	92
2.269	Gevonden munten bij het lijk van een soldaat.....	93
2.270	Verklaring Joachim Boeije ende Harrent Pieters.....	93
2.271	Procuratie van Matheus Michiels om tienden te leveren	93
2.272	Procuratie voor levering land	93
2.273	Procuratie om te verbinden ende hypothecceren.....	94
2.274	Legatering om te trekken uit zijn testament	94
2.275	Handgeschreven testament	94
2.276	Levering panden metter minnen	94
2.277	Testament Lijnken Jansdr, huisvrouw Euwoudt Geldersman	95
2.278	Procuratie Antheunis Mathijsz drooghscheerder.....	95
2.279	Testament Antheunis Mathijsz	95
2.280	Coop groene terwe	95
2.281	Procuratie Matheus Corneliss Smallegange.....	96
2.282	Procuratie om Middelswake te transporteren.....	96
2.283	Doodtslagh Nicolaes Heijndricks	96
2.284	Schuldbekentenis Inghel Melsover coop olie en saet	98
2.285	Procuratie Inghel Mels	98
2.286	Procuratie Janneken Mr. Gillis	98
2.287	Gift Maijken Leijnsdr.....	98
2.288	Verklaringen over maniere van coopmanschappe olie saet	99
2.289	Versoening na moord	99
2.290	Testament Marinus Jan Michielsz Felix	100
2.291	Procuratie van Marinus Jans Felix.....	100
2.292	Verklaring Paschasius Revel en Laureijs Fransen metser.....	101
2.293	Procuratie Robert Jans Reijnouts.....	101
2.294	Rentmeester Maerten Mazure.....	101

2.295	Verklaring Abel van de Varent brouwersknecht	101
2.296	Persoonlijke aantekening Pieter Levendale.....	102
2.297	Gift Clais Lievens	102
2.298	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Adriaens en Luenken Jacobsdr	102
2.299	Verklaring Pieter Michiels en Tanneken Geleijnsdr.....	102
2.300	Verklaring metsers van Maerten Mazure's huis.....	103
2.301	Verklaring Henric Hubrechts Speck	103
2.302	Verkoop land in Kruiningen.....	103
2.303	Belediging van Jan Jacobs op een kinderfeestje.....	104
2.304	Giften aan elkaar.....	104
2.305	Testament Jan Pieters en Jacobmijnken Cornelis Lauweris.....	105
2.306	Procuratie Catherine Peters van Catz.....	105
2.307	Procuratie Daiel Lansbergh	105
2.308	Kwestie tussen Anthuenis Christiaens en Josijne Stoffels over verdeling sterfhuys	106
2.309	Procuratie Pauwels Diricks van Kruiningen	106
2.310	Testament Jan Pieters op de Weel en Jacobmijnke Cornelis Laureinsdr.....	106
2.311	Cleen hout in schepje	107
2.312	Gevangen Willem Diricks.....	107
2.313	Procuratie Jan van Attendale	108
2.314	Procuratie Jacques Adriaens leermaecker	108
2.315	Procuratie Pauwels Diricxs	108
2.316	Procuratie Bouduin Assuerus	108
2.317	Coop land Cattendijcke en Wemeldinghe	109
2.318	Verklaring Pauwels van Dale, Jan Slese en Cornelis Jansen van Roon	109
2.319	Verklaring tbv Melchior Mertsen, opsteeker getrokken	109
2.320	Testament David van de Wettete olijslager	110
2.321	Huwelijkse voorwaarden Ermerdt Lenards en Sara Laureijsdr.....	110
2.322	Verklaring Henric Jans weerdt en Digne Pauwelsdr	110
2.323	Verklaring Cornelis Adriaens Smallegange	111
2.324	Transport obligatie Pier Piersen Emmericx.....	111
2.325	Testament Adriaenken Cornelis	112
2.326	Huwelijkse voorwaarden Christiaen Pieters smit	112
2.327	Procuratie Jan Claissen	112
2.328	Testament Aughtun de voldere	112
2.329	Testament Mr. Henric Fraes.....	112
2.330	Verklaring Joris Matthijss scotter.....	113
2.331	Accoord sterfhuys Pieter de Vije.....	113
2.332	Verklaring Neelken Adriaens Pieters over drie huijskens in s'Heer Hendrikskinderen.....	113
2.333	Verklaring Martin Jacobs van Sabbinge	113
2.334	Contract verkoop coolsaet ivm huwelijk.....	114
2.335	Transport actie Marinus Lonissen.....	114
2.336	Verklaring Jan Pieters Brabander	114
2.337	Testament Josina Jansdr van Strijen	115
2.338	Procuratie Jacques Delvaille.....	115
2.339	Levering twee huijskens buiten de Gansepoorte	115
2.340	Levering twee huijskens ook buiten de Gansepoorte	115
2.341	Procuratie Niclals Michiels Oostdijck	115
2.342	Verklaring Lijnken Jansdr over pacht van een wei.....	116

2.343	Pachtcontract in Oudelande	116
2.344	Procuratie Adriaen Arnouds	116
2.345	Testament Leijn Jan Christiaensen	117
2.346	Testament Maijken Pieter Balthensdr	117
2.347	Verzoening moord Wencel Leene	117
2.348	Begin 1592, Januarius 1592	117
2.349	Procuratie Jacques Adriaens leermaker	118
2.350	Bekentenis over paijbrief Erasmus Willemsen.....	118
2.351	Procuratie Jan leijnsen molenaer	118
2.352	Verklaring Johanna Aerds over een zwanger dienstmeisje.....	118
2.353	Transport actie Adriaen Piersen Moijen	119
2.354	Verklaring over het teruggeven van een koe	119
2.355	Levering coriander	119
2.356	Huwelijkse voorwaarden Faes Corneliss en Luenken Willemsdr	120
2.357	Procuratie Hans de Saerelle.....	120
2.358	Verklaring over beneden zijn stand trouwen.....	120
2.359	Testament Tobias Michiels Oostdijck.....	120
2.360	Verklaring Cornelis Jacobs over coop landt.....	120
2.361	Testament Herman Jans en Piernelle Sijmon Pauwels	121
2.362	Procuratie Pieter Adriaens Bol	121
2.363	Testament Maijken Simonsdr.....	121
2.364	Verklaring Hieronimus van der Straeten over rente op huizen	121
2.365	Testament Crijns de blauverwer	122
2.366	Procuratie tot verkoop land	122
2.367	Procuratie land verkopen.....	122
2.368	Huwelijkse voorwaarden Hans van der Graeve	122
2.369	Verklaring over landlopers.....	122
2.370	Verklaring Sebastiaen Jacobs over achterclap	123
2.371	Verklaring over belediging o.a. van Schengen.....	123
2.372	Testament Cornelis Michiels Blaubeen	124
2.373	Testament Pieter Croone	124
2.374	Ondervraging Pieter Stas.....	124
2.375	Testament Jacques Cormet.....	124
2.376	Borgstelling Cornelis Cornelisz Meulman	125
2.377	Procuratie Daniel Lansbergh	125
2.378	Huwelijkse voorwaarden Pauwels de Vos	125
2.379	Verkoop rentebrieven.....	125
2.380	Verklaring Willem Leijns over sluis St. Anthonispolder.....	126
2.381	Schuldbekentenis Hubrecgt Goossens	126
2.382	Afquijtinghe Hubrecgt Goossens.....	126
2.383	Coop landstede Drijeweghen.....	127
2.384	Lossing schuldbrief Paes Fierincx	127
2.385	Testament Anneken Gommaers.....	127
2.386	Huwelijkse voorwaarden Adriaen Cornelisz Mannee en Cornelia Martinsdr	127
2.387	Procuratie Jan Junius de Jonghe	128
2.388	Procuratie Pauwels van Dale	128
2.389	Procuratie Foort Corneliss.....	128
2.390	Procuratie Nelken Lenards huijsvrouw van Foort Corneliss	128
2.391	Testament Cornelis Franssen timmerman	128
2.392	Voldaan van erfenis	129

2.393	Procuratie Hans de Backer	129
2.394	Procuratie Joos Davidts van de Werfve	129
2.395	Procuratie Hans van Pelken.....	129
2.396	Testament Nele Mercx	129
2.397	Testament Pieter de Wilde pasteibacker	130
2.398	Procuratie Jan Cannoij	130
2.399	Testament Pieter Vierloos	130
2.400	Procuratie Jan Aernouds te Hulst	130
2.401	Coop coolsaet Andries Mogghe	131
2.402	Testament Nele Cleuwards.....	131
2.403	Procuratie Mr Cornelius Brusius chirurgijn	131
2.404	Testament Bethken Vernimmen	131
2.405	Huwelijkse voorwaarde Lieven Joris	132
2.406	Testament Roelandt van de Putte	132
2.407	Huwelijkse voorwaarden Jan Claesz en Jacobmijnken Cornelis Croone	132
2.408	Huwelijkse voorwaarden Pieter Stevens	132
2.409	Procuratie Pieter Adriaens Bolle	132
2.410	Verklaring Cornelis Jans Hollander en Anna Reinders	133
2.411	Testament Janne Marinusdr van Romerswallen	133
2.412	Procuratie Jan Hermans over tienden Oude Munster	134
2.413	Rekening ende reliqua Pieter Willems.....	134
2.414	Testament Pedro Lopez.....	134
2.415	Levering deel successie	134
2.416	Testament Hans van den Hooght	135
2.417	Verklaring levering mout op verzoek van Pieter Adriaens Bol	135
2.418	Verklaring Jan Jans timmerman over koop rontsaet.....	135
2.419	Verklaring Agniete Gillis Huijsen.....	135
2.420	Testament Geert Jans Backer	136
2.421	Procuratie voor sluijs in shr Geerdtsplander	136
2.422	Borgtocht voort coop 9 gemet landt in Oudelande	136
2.423	Verklaring over koop schip door Hubrecht van Dirck.....	136
2.424	Accoord over erfenis	137
2.425	Begin 1593	137
2.426	Verklaring Jan Arnoldi en Geleijn Jacobs over Martin Damman	137
2.427	Procuratie Martin Willems	137
2.428	Procuratie David Jacobs	138
2.429	Testament religieuse van klooster Hierusalem	138
2.430	Procuratie Goossen en Janneken Matthijs.....	138
2.431	Procuratie Gillis Brembosch.....	139
2.432	Contract verkoop vlas	139
2.433	Procuratie Adriaen Arnouds	139
2.434	Testament Pieter Willems cleermaker	139
2.435	Verklaring over verkoop huis Kruiningen	139
2.436	Sterfhuijs Cornelis ...gen Naijer	140
2.437	Procuratie Paschasius Revel	140
2.438	Procuratie Adriaenken Aelbrechts	140
2.439	Accoord uitkoop Mels Mertsen	140
2.440	Testament Joos Jans van de Werfve	140
2.441	Verklaring Pieter Corneliss Baersdorp	141
2.442	Vuijtcop erfenis van zijn vader	142

2.443	Procuratie Pieter Simons Cost	142
2.444	Verandering huwelijks voorwaarden Jacob Corneliss meulenaere en Apollonia Marinusdr	142
2.445	Procuratie Martin Cornelis Mazure	142
2.446	Sterfhuijs Jacob Jacob Joossen	143
2.447	Sterfhuijs Maijken Jans Claissen	143
2.448	Testament Jan Jooss	143
2.449	Testament Jan Jooss en vrouw	143
2.450	Levering plaetse oft erfken	143
2.451	Overeenkomst over waterafvoer	143
2.452	Kwestie van d'erfscheijdinghe gorsingen Borssele	144
2.453	Verklaring Jacques Wilsens	145
2.454	Testament Frans Dignus en Cornelia Smallegange	145
2.455	Verklaring over coopdag heer Jacobs schoolmeester te Yerseke	145
2.456	Testament Frans de Molenaere	146
2.457	Procuratie Clara Valdaura	146
2.458	Testament Clara Geerds dochter	146
2.459	Sterfhuys Jacob Jacobs Joos schoolmeester te Yerseke	146
2.460	Testament Mr. Hendrick Jans Fraes	147
2.461	Grens tussen tschor Vogelensanck en tschopr van Dierick	147
2.462	Verklaring attestatie Claes Lievens en Henric Jans Visser	148
2.463	Verklaringen over land in Baerlandt	148
2.464	Testament Willem Bouwens en Geerdken Henricx	149
2.465	Pacht onder Cruningen	149
2.466	Procuratie Adriaen Arnouds	149
2.467	Procuratie voor een proces tegen een brouwer	149
2.468	Capellanie	149
2.469	Testament Lijnken Jans huijsvrouw van Frans Jacobs Schaelie	150
2.470	Huwelijks voorwaarden Mr. Willem Henricx en Anna Tekenburch	150
2.471	Coop rosijns	150
2.472	Verklaringen over wei in Cattendijcke	150
2.473	Verklaring over vrije en int Ghildt wesende schippers	151
2.474	Testament Cornelis Matthis en Maijke Jans	151
2.475	Procuratie Pieter Crijnsen om penningen te innen	152
2.476	Verklaring over de leeftijd van Antheunis Laureijsz	152
2.477	Procuratie Maria van Romerswalle Adriaensdr	152
2.478	Sterfhuijs Neelken Pieters	152
2.479	Levering tienden in Yerseke	153
2.480	Verklaring vercoop coolsaet	153
2.481	Testament Lijnken Jans	153
2.482	Verandering huwelijks voorwaarden Jan Clais en Jacobmijnken Cornelis Croone	153
2.483	Procuratie Maijken Geerds	154
2.484	Procuratie Pieter Willems	154
2.485	Procuratie Willem Buijs	154
2.486	Testament Jacob Pieters van Overlee	154
2.487	Procuratie Maijken Geerds	154
2.488	Verklaring Cornelis Bastiaensen over pacht schor Vogelensangh	154
2.489	Verklaring Dierick Nuijts en Jacob Jobs over koop granen	155
2.490	Procuratie Heijlken Voos van Antwerpen	155

2.491	Testament Tanneken Cornelisdr	155
2.492	Verklaring Jan Arentsz.....	156
2.493	Testament Clara Denijs	156
2.494	Procuratie Jannin Jansen de Waele	156
2.495	Procuratie Joris Schuppe in zake schuttinge van beesten	156
2.496	Verklaring Pieter in de drij haringen	157
2.497	Procuratie in een proces in Veere	157
2.498	Huwelijkse voorwaarden Michiel Hooren	157
2.499	Afrekening Willem Hubrechts met Charles de Prato over bier	157
2.500	Verklaring Adriaen Cornelisz van Brecht	157
2.501	Testament Pieter Henricxs en Janneken Jansdr	158
2.502	Testament Frans Dignus en Cornelia Smallegange	158
2.503	Niet betalen van twee baelen meecrappe	159
2.504	Procuratie Mr. Willem Henricx	159
2.505	Kwestie over land, wei in Cloetinghe en Eversdijck	159
2.506	Huwelijkse voorwaarden Jacob Rijcke met Neelken Borsselaers	160
2.507	Testament Dignus Keetlaer en Maijken Jaspers	160
2.508	Begin 1594	160
2.509	Molen van Wemeldinghe	160
2.510	Accoord pacht schor	161
2.511	Testament Cornelis Michiels Blaubeen	162
2.512	Verklaring Jan en Pieter Crijnsen over uijtkoop sterfhuijs Job Simons	162
2.513	Verklaring Marinus Adriaens schout Eversdijck.....	162
2.514	Verklaring Marinus Jacobs Simons	163
2.515	Afgerekend	163
2.516	Verkoop paijen.....	163
2.517	Verklaring over heer Jacob Jacobs Jooss schoolmeester te Yerseke	163
2.518	Procuratie Adriaen Arnoudsz	164
2.519	Procuratie Jacob Piers opt Hof	164
2.520	Verklaringen over goederen van Martin Adriaen Mertsen van Romerswalle....	164
2.521	Procuratie voor levering saet	165
2.522	Testament Tanne Loijs van Romerswalle	165
2.523	Testament Lenard Jans en zijn huijsvrouwe.....	166
2.524	Procuratie Michiel Michiels Horen.....	166
2.525	Quijten renthe	166
2.526	Testament Jan van den Putte	166
2.527	Huwelijkse voorwaarden Michiel Michiels Horen	167
2.528	Tienden in Yerseke en Zoute.....	167
2.529	Testament Charles de Prato	167
2.530	Arrest op alle vruchten te veld van Pieter Claissen Cant	167
2.531	Verklaring uijtcoop sterfhuijs.....	168
2.532	Testament Geert Jans Backer	168
2.533	Huwelijkse voorwaarden Bernardt Marinus en Tanneken Pieters	168
2.534	Procuratie David van der Werfve	168
2.535	Gezwel Maijken Adriaens	168
2.536	Aanstelling rentmeester.....	169
2.537	Verklaring Adriaen Adriaens landtman	169
2.538	Kwestie tussen Boudewijn Lambrecht en Dignus Keetlaer	169
2.539	Testament Maijken Gillisdr van Berckel, vrouw van Pieter Benedictus Wilts	170

2.540	Verklaring Willem Ghisbrechtsen beenhouwer	171
2.541	Procuratie Cornelis Cornelis Schalck over een proces	171
2.542	Testament Janneken Aelbrechts	171
2.543	Testament Pieter Adriaens Cramer	171
2.544	Verklaring Claes Lievens	172
2.545	Procuratie Cornelis Croone	172
2.546	Verklaring dat Pieter Adriaens Bolle niet wil betalen	172
2.547	Op de rugghe van Obligatie.....	172
2.548	Lossing obligatie.....	173
2.549	Op de rugghe van een brief	173
2.550	Verkoop land Vlaecke.....	173
2.551	Winterleveringe schaapsvachten	173
2.552	Testament Jan Arnouts.....	173
2.553	Sterfhuis zuster van Tanneken, huisvrouw van Hans de Backer.....	174
2.554	Coop windtolijmolen door Sebastiaen Hoogcamer	174
2.555	Obligatie door Jan Cornelisz schoemaker	175
2.556	Procuratie Catharina Jaspersdr van Raemsdonck	175
2.557	Testament Cornelis Antheunissen van s'Gravenpolder	175
2.558	Op de rug van een obligatie.....	175
2.559	Verklaring Geerdts Jans backer en Clara Nijs	175
2.560	Verklaring Adriaenken Cornelis en Apollonia Jobsdr.....	176
2.561	Procuratie Willem Diricx sterfhuijs Elisabeth Diricx	176
2.562	Procuratie tienden Cornelis Adriaensz Smallegange.....	177
2.563	Procuratie Jan Foorts en Martin Willemsen	177
2.564	Verklaring op verzoek van Jacques Delvaille	177
2.565	Procuratie Adriaen Arnouds aan Ingel Melchior de Bonte.....	177
2.566	Procuratie Inghel de Bonte	177
2.567	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Arents en Cornelia Joachims Blanckardt.....	178
2.568	Testament Cornelis Jaspers	178
2.569	Verklaring Louis Frutiers op verzoek van Joos Vergouwe.....	178
2.570	Procuratie voor een proce hof van Holland.....	178
2.571	Pacht te betalen door Gillis Vermuyen	178
2.572	Testament Jan Adriaens Schoenmaker	179
2.573	Huwelijkse voorwaarden Jan Jans Brouwer en Janneken Jans Knooper.....	179
2.574	Huwelijkse voorwaarden Willem van Braij en Baldijne Mathijs Baltensdr	179
2.575	Verklaring Anthonis Goossens over in gevangenis houden van Dignus Braenge uit Waarde.....	180
2.576	Verklaring op beleding tijdens verkoop zoutkeet Pieter Willems	180
2.577	Verklaring op verzoek van Jan Jacobs Bom over impost	182
2.578	Testament Clais Bouwens en Jacobmijne Geerds	182
2.579	Verklaring Jan Cornelis Remijnsen over verkoop coolsaet	182
2.580	Pachtcontract van Cornelia Smallegange aan Hugos Adriaens te Ellewoutdijck.....	183
2.581	Huyvetters gilde over keuren van leer	183
2.582	Testament Marinus Hubrechts en Leunken Adriaens	183
2.583	Bijvoegsel aan pachtcontract Cornelia Smallegange aan Hugo Adriaens	183
2.584	Coop coolsaets aan Pieter van de Perre.....	183
2.585	Verklaring Adriaen Leijs over stuk wei	184
2.586	Verklaring Daniel Rogiers.....	184
2.587	Testament Cornelis Mertsen en Geerdken Jan Bollaerts	184

2.588	Protest aan Pieter van de Perre	185
2.589	Procuratie Anna Peters van Cats.....	185
2.590	Accoordt over land in Oosterzwake.....	185
2.591	Ontvangst penningen.....	186
2.592	Verklaring over eijcken noordsche balken.....	186
2.593	Testament Willemijna Clais weduwe Jan Adriaens Blancx.....	186
2.594	Testament Henric Adriaens Bouts	187
2.595	Procuratie over levering meede	187
2.596	Verklaring Willemijnken Willemsdr over reis naar Mechelen	187
2.597	Testament Pauwels de Vos.....	187
2.598	Huwelijkse voorwaarden Laureijs Adriaens en Catharina Sherwouters.....	188
2.599	Procuratie Boudewijn Assuerus.....	188
2.600	Testament Andries Jans de Knuijt	188
2.601	Testament Maijken Nicasius Marchant.....	188
2.602	Verklaring Philips van Asche rentmeester	188
2.603	Testament Jacob Marinusz blauverwer	189
2.604	Overdracht tienden van de Lutiano aan Cornelis Maertens	189
2.605	Weer een opsteecker	189
2.606	Verandering testament Maijken Nicasius	191
2.607	Procuratie Jan Scharis	191
2.608	Testament Mr. Jan de Ridder.....	191
2.609	Uitbreiding testament Jan de Ridder	191
2.610	Accoord levering coolsaets	192
2.611	Verklaring Quirijn Bouwens en Jan van de Borre over souden huijt	192
2.612	Testament Mr Henric Fraes	192
2.613	Verklaring Cornelis Henricxsen	192
2.614	Einde 1594.....	193
2.615	Pachtcontract Pieter Willems en Jacob Jacobs Valckier	193
2.616	Einde boek.....	193

1 **Begin protocol**

PROTHOCOLL ende REGISTER Van den Testamenten, Codicillen, Donatien, Contracten, Voorwaerde, procuratien, Beloften ende anderen openbaeren Acten, Monumenten oft Instrumenten Bij mij Petrus Levendale van Romerswalle als Publicq Natorius, Tabellio et Judex ordinarius, Sacra autoritata Apostolica summi Pontificis Romani ende bij sijne Catholique Conincklijke Majesteyts van Spaengnien etc. Grooten ende Raeden van Brabant etc. gheordineert ende gheadmitteert, nu mijn Residentie ende comptoir houdende binnen der stede van der Goes in Zeelandt, gestipuleert ende ontfanghen ende voir mij gepasseert, verleden ende vuytgegeven.

Volgen bijbelse citaten:

Daniel 2	Sit nomen Domini benedictum etc. (= De naam Gods zij geloofd van eeuwigheid tot eeuwigheid, Daniel 2.20)
Psal.14	Domine quis habitabit in tabernaculo, etc.
Psal.	Verba mea 5, Odisti etc. ad Roman 1, Ecclesia io, etc.

Beghinnende Prima Januarij Metten Inghangh ende beghintsel vanden nieuwen ende wonderlijcken (soomen 't noemde) Jaere Nae der geboorten Dominus Heeren ende Salighmakers Jhesu Christi xvc Achtentachtentich. Naer den verbeterden Stijl (Doch sonder expressie van eenighe stijlen) Volghende den voorss. Paus ende Conincx Edicten ende Placaeten. Volgen zes regels in het latijn.

Onder aan de pagina staat: (rechter onderhoek is beschadigd) Den 3 Januar. 1588 es binnen der stede van der Goes gecomen 't derde van de soldad... aldaer aent hoot ghearriveert 150 Ruijteren om ten platten lande gelegd te werden ... andere voetknechten die alomme op de dorpen gevolght zijn, geheel zuijdtbevelandt ... gedaen, vuytgetheert, berooft ende gecorrumpeert es, dattet geschendt ge... doch die Ruijters zijn den 8 vertrocken ende 't voorseide vendel den 10 Sulcx die geheele

2 Acten Protocol B

2.1 Testament Pedro Lopez¹

(Type acte:) *testament*

Pedro Lopez zone van Pedro spaengiaert geboren vuijt Castillien, eertijds soldaet ende nu won. Goes, sieck te bedde ligghende etc. Zijn huijsvrouw Aeghtken Mr. Cornelis Mols dochtere, etc. gedaen ten huijse daer hij comparant nu woonachtigh es, staende inde vorst bij de Welle. Ter presentie van Adriaen Balthens metser ende Mathijs Moerman smit, inw. Goes.

2.2 Testament Schobbelandt Pieters²

(Type acte:) *testament*

(In de marge:) *Schobbe es eerst overleden. Wijvene es daernae andermael getrouwt als int Prothocol E pag. 229*

(In de marge:) *Gillis Janssen Pluijm alias come Gillis oft Vaer overleedt subtelijck 20 feb. 89*
Comp. Schobbelandt Pieters zone met Genovefa geheeten Wijvene Quirijns den Oudenhals dochter, geboren ende eertijds inwonende poorters binnen der stadt van Romerswalle, nu te Goes, beijde gesondt etc. Legateren Pietere haeren joncxsten zone 100 guldens voren vuijte, etc. gedaen te haeren comparanten herberghe geheeten de meerminne aen d'oostzijde vander haven, ter presentie van Gillis Janssen Pluijm ende Sacop... sen Janssen, poorters van Goes.

2.3 Huwelijks voorwaarden Anthoenis Franssen timmerman³

(Type acte:) *Contract antenuptiael oft huwelicxs voorwaerde*

Comp. Anthoenis Franssen timmerman ter eenre ende Digna Jans dochter, gheassisteert met Lieven Pieters zone haeren zwaeghere, ter anderen zijden, inwoners van Goes, gedaen ten huijse van Cornelis Jasparsen daer de bruijt woonde, ter presentie van Hubrecht Adriaenssen ende den voorn. Cornelis Jasparsen, poorters van Goes.

2.4 Belediging Graven van Hohenloo⁴

Comp. Pieter Cornelisz Schuijle Schouttet der prochien van Capelle ende Bieselinghe, ende heeft verclaert dat Naerdien opden 21 January laestleden binnen der voors. prochien gedaen werde die Monsteringhe vande Ingesetenen ende lantluijden woonende onder Capelle, Bieselinghe, Cloetinghe, Wemelinghe ende Cattendijcke in presentie van Joncheer Wolfaerdt van Borsselen als Superintendent ofte Coronel over de wachten ten platten lande binnen den voors. eijlande ende van hem comparant als gecommiteerde over die dorpen onder 't voors. quartier resortierende. Den voorn. Superintendent ende comparant metten capitainen, vaendraeghers ende bevelhebbers vanden vendelen der voors. prochien versamelt zijn geweest binnen der herberghen van Cornelis Lenardtssen den ouden bal, Ende zoo hem comparant ter ooren es gecomen dat iemandt vuijt haet oft nijdt achter zijnen rugghe geclapt heeft dat hij comparant in de voors. compaengnije ten tijde zij aldaer vergadert waeren over taefele seeckere vilaine propoosten ende leelijcke woorden gedivulgeert ende gesproken heeft tot defamatie oft vercleeninghe vande reputatie des graven van Hohenloo ende Zolms, Waerdeure hij comparant beducht zijnde dat hij eeninghsins soude moghen beschuldight, beswaert ende overvallen worden contrarie die waarheijt, eer hij tot zijne defensie soude connen geraecken, heeft daeromme hij comparant aenden naegenoemden personen ernstelijck versocht kennisse ende getuijghenisse der waarheijt te ghevene, te willen verclaeren ende deuchelijck

¹ RAZE 2039, fol 1/2, 3-1-1588

² RAZE 2039, fol 3, 13-1-1588

³ RAZE 2039, fol 4, 7-1-1588 Sint Anthonisdagh

⁴ RAZE 2039, fol 5, 5/6-2-1588

affirmeren alle tghene zij eenighsins moghen gehoort hebben Ende mij Notario dezelve 't examineren ende haere verclaeringhe te teeckenen. Sulcx zijn voir mij Notario ende getuijghen onderscreven voorts gebroght ende gecompareert de naebescreven personen, d'e'en voren d'anderen naer, oft 2 oft 3 te gader. Te weten Adriaen Gheertssen Tekenburgh, Adriaen Crijnssen, Pauwels Gheertssen, Anthonij Daniels, Cornelis Janssen Hillewerfve, Domis Adriaens, Marinus Jacobssen ende den voorn. weerdt Cornelis Lenardtssen den ouwen bal. Item Dignus Ingelssen, Pier Pierszone Emmericx, Jan Emmericx, Jacob Cornelis Janssen ende Mr. Jacob Cornelisz, Midsgaders Gheleijn van Orlens Sergeant Major ofte Wachtmeester van 't plattelandt. Ende Hubrecht Janssen van Cloetinghe. Alle inwoonders ende bevelhebbers der prochien ende vendelen van Capelle, Bieselinghe ende Cloetinghe respectelijcken. Ende hebben alle de voors. comparanten verclaert, getuijght ende gheconfirmeert, Verclaeren, tuijghen ende affirmeren mids desen, bij haere manne waerheijt, In plaetse van Eede, d'welcke zij bereedt zijn tallen tijden (dijes rechtelijck gedaeght zijnde) solempnelijck te doene, waerachtigh te zijne Dat zij alle jeghenwoordigh geweest zijn ter herberghen van Cornelis Lenardtssen als die voormelde laeste monsteringhe binnen Capelle gedaen was. Daer zij alle vergaedert waeren aen die taefel, bij ende met den voorn. Superintendent ende den producent. Dan en hebben zij deposanten noijt gehoort Dat den voors. Pieter Schuijle aldaer inde compangnije eenighe vilaine propoosten, redenen oft injurieuze woorden gesproken oft vermaent heeft tot blamatie oft verachtinghe vanden graeven van Hohenlohe oft Zolms. Verclaerende daerthoe voorts zij comparanten dat ten voors. daeghe gheen andere personen aende taefel geseten en hebben dan zij die hier voren al genoemd zijn.

Noch zijn oock gecompareert Mathijs Diricxssen trommelslagher van Bieselinghe, (die onder en tusschen geghaen heeft) ende Marinus Lenardtssen, schotter van Capelle die ter taefelen diende. Die welcke insgelijcx alsvoren verclaert hebben dat zij gheen schandelijcke woorden oft verhael gehoort hebben daer d'eere des voornoemden graeven eenighsins soude mogten vererghet worden.

Ende want Recht, redene ende conquiteit verheijtschen dat men der waerheijt getuijghenisse oft kennisse gheve (etc. ut supra pag. ii (afkorting) ad finem).

Aldus (etc. ut ibi) binnen der voors. prochien van Capelle bij den derthien eerste ende twee laeste deposanten opden vijfden ende bij Gheleijn van Orlens opden zesten dagh february anno 1588, Ter presentie van Joachim Janssen ende Adriaen Simonssen, beide inwoonders der zelve prochien. Ende bij Hubrecht Janssen van Cloetinghe verclaert ende gedaen binnen deser stede van der Goes op den 9ten desselfs maendts february ter presentie van Inghel Mels zone ende David Ingelssen beide poorters der zelve stede als loofelijcken getuijghen hier thoe (etc. ut supra) Ende es die minute onder mij Notario berusten bij allen den voors. deposanten met haer geschrifte oft eijghen handtmerck respectivelicken onderteeckent. Dies 't oirconden hebbe ick als publicq Notarius hier over gheroepen ende versocht dit Instrument met mijn gewoonlijcken handtgeschrifte onderteeckent; Pr. Levendale 1588.

2.5 Vervolg belediging Graven van Hohenlohen⁵

Comp. Pieter Cornelisz Schuijle, Schouttet (etc), etc. Volgen soortgelijke verklaringen van andere personen, namelijk: Adriaen Matheussen alias langhen Adriaen, inwoonder der voors. prochien van Capelle, oudt soo hij seijde ontrent 51 jaeren. Verclaert als voren waerachtigh te zijne dat hij op den dagh als die voormelde Monsteringhe binnen Capelle nu onlancx gedaen was, hij deposant gecomen es vuijt een ander herberghe van Cornelis Pierszone Voghel naer zijn huijs ofte woninghe ende passerende des avondts laete ontrent tusschen 10 ende 11 uren, voorbij de herberghe daer den Superintendent metten bevelhebberen gedroncken hadden, heeft wel gehoort datter crackeel ende vechtspel geschiet was binnen de zelve herberghe. Dan

⁵ RAZE 2039, fol. 7, 5 en 6-2-1588

affirmeert expresselijck dat hij niet gehoord en heeft dat Pieter Schuijle producent in deser geroepen heeft Slaet doot oft ick salt u deurdraeghen, oft diergelijcke woorden tot beroerte streckende. Ende es die minute mettet eijghen handtmerck bij den deposant onderteeckent. Cornelis Cornelissen Dijckwel, naeste gebuer benefens de voors. herberghe van Cornelis Lenardtssen den ouwen bal, oudt ontrent 59 jaeren, verclaert insgelijcx waerachtigh te zijnde dat hij des avondts nae dat die laeste Monstringhe binnen Capelle gedaen was, vroegh 't slaepen geghaen es. Doch daer nae ontweckt zijnde heeft hij gehoordt datter binnen de zelve herberghe des avondts laete groot geruchte was. Sonder dat hij conste hooren watter geschiede of geseght werde. Emmers affirmeert dat hij niet gehoord en heeft dat Pieter Schuijle geroepen soude hebben Slaet doot oft ick salt u vuytdraeghen watter af comt. Dan alleene heeft hij deposant ligghende op zijn bedde gehoord dat den voors. Schuijle opde straete rijep: Esser nu gheen volck binnen Capelle. Sonder te weten tot wat intentie oft meeninghe hij tselve was roepende, ende heeft hij deposant die minute met zijn eijghen handtgeschrift onderteeckent aldus bij mij Cornelis Cornelissen Dijckwel.

Maijken Adriaens dochter huijsvrouw van Cornelis Lenardts zone ouwen bal, oudt ontrent 56 jaeren, verclaert diesgelijcx dat zij als tvoors. gevecht oft crackeel gevielen binnen de camer niet geweest en es. Dan comende vuijte keucken hoorende rommelen inden ganck, es voorts gecomen ende heeft gesien dat Pieter Schuijle metten Superintendent buijten der dooren geraeckten malcanderen inden arm hebbende. Ende comende opt straete hoorde dat Schuijle rijep Esser nu niemandt binnen Capelle die mij helpt. Dan anders en heeft zij niet gehoord, bijsonder en heeft niet gehoord dat hij geroepen heeft Slaet doot oft diergelijcke propoosten. Affirmeert ooc dat zij niet beroepen en heeft Moort moort. Dan riep alleene totte huijsvrouw van Schuijle Martijnken comt voort.

Domis Adriaenssen inwoonder der zelve prochien oudt ontrent 33 jaeren Verclaert mede als voren dat hij geweest es ter herberghen vanden ouwen bal binnen de camer als 't gevecht gebuerde. Dan affirmeert wel expresselijck dat hij niet gehoord en heeft dat Pieter Schuijle oijt geroepen oft gesproken heeft den voors. avendt Slaet doot oft gelijcke oproerighe propoosten. Noch ooc iemandt anders die alsdoen geroepen soude moghen hebben Moort, moort. Ende es die minute bij den deposant met zijn handgeschrift onderteeckent Domis Adriaensen Stormssandt. Ende want recht etc. etc.

2.6 Spijt Pieter Cornelisz Schuijle⁶

Comp. Pieter Cornelisz Schuijle, Schouttet (etc....)... binnen der herberghen van Cornelis Lenardtssen den ouwen bal. Aldaer hij comparant metten Superintendent, nae dat 't ander geselschap meest al vertrocken waeren onder malcanderen diverse woorden ende crackeelen gehad hebben. Waer nae zij ooc eenigh geweer roerende, emmers gescheijden zijn datter onder hun beijden gheen quetsure geschiet en es. Doch even wel hij comparant leetwesen hebbende heeft binnen den derden daeghe aen den voorn. Superintendent gesonden Joncheer Rombout van Wachtendonck ende Cornelis Janssen Hillewerfve, schepene der voors. prochien Om den paix te maken ende datter misbeurt oft misseijt magh wesen te begraefven. Ende alsoo de zelve metten voors. Superintendent gheaccordeert ende getransigeert zijn. Heeft hij comparant aen hem gesanten ende andere naebescreven ernstelijck versocht om alle cavillatien⁷ ende vuyjtluchten te precaveren⁸ getuijghenisse ende kennisse der waarheijt te ghevene hoe 't selve accoordt oft compositie toegeghaen, gevolght ende volcomen es, etc.

D'edele ende Eersaeme Joncheer Romboldt van Wachtendonck oudt ontrent 32 jaeren ende Cornelis Janssen Hillewerfve oudt ontrent 42 jaeren beide inwoonders der voorn. prochien van Capelle; Ende hebben verclaert getuijght ende gheattesteert, Verclaeren, tuijghen ende

⁶ RAZE 2039, fol 8, 6-2-1588

⁷ chicane, vitterij

⁸ verhoeden

attesteren midts desen bij haere manne waarheijt in plaetse van Eede, D'welcke zij bereedt zijn 't allen tijden (Dijes rechtelijck gedaeght zijnde) solemptelijck te doene, waerachtigh te zijne Dat nae datter woorden ende vechtspel tusschen den voors. producent ende den voorn. Superintendent ten voors. daeghe geschiet waeren, zij deposanten vanden producent versocht ende gesonden sijn geweest aenden Superintendent om den paix te maken. Ende naerdijen zij comparanten opden derden daeghe daer naer geghaen sijn bij den Superintendent alsdoen zijnde binnen Heijnkensant ende zij aen hem verclaerden dattet den voors. Schuijle requirant in deser leedt was dat hij zulcke woorden gesproken ende voorts gheattenteert hadde, heeft hij Superintendent gheantwoordt dattet hem ooc leedt was datter zulcke woorden ende acten gevallen waeren ende wilde wel om hondert guldens dattet niet gebeurt en waere. Ende naer verscheijden propoosten van weder zijden voorgehouden heeft hij Superintendent finalijck 't selve gestelt tot moderatie ende int segghen van hun gesanten. Daer op zij deposanten affirmeren alsvoren Dat hij Superintendent den voors. Pieter Schuijle al vergheven heeft, tghene hij Schuijle eenighsins hem Superintendent soude moghen misdaen ende misseijt hebben. Midts dat hij Superintendent in dancke ontfinghe deur handen van Jr Wachtendonck comparant in deser alsulcken schenck van Thien Zeusche goude Nobelen in specie bij den voors. Schuijle gedaen. Attesteren voorts zij deposanten dat daer naer hij Superintendent metten Sergiant Major bijden voors. Schuijle in persone gecomen es ten huijse van Tanneken Knoopers binnen Heijnkensant voorn. Aldaer zij deposanten gesien ende gehoord hebben dat Pieter Schuijle aen den Superintendent een vriendelijcken dronck gebraght ende hij Superintendent vanden selven gewacht ende ontfanghen heeft.

Oock heeft den Superintendent alsdoen ernstelijck beloofd dat hij den voors. Schuijle ter voormelder oirzaecken gheen hart oft nijdt en zal draeghen. Maer dat alle gesproken woorden, injurien ende attentaten ten ewighen daeghen vergheven ende vergheten blijfven. Sprekende hij Superintendent die woorden in substantie. Alle dinghen zullen doot ende te niete zijn als oft zelve noijt geseijt noch geschiet en waeren. Ende heeft den Superintendent daerop zijn handt aen hem Wachtendonck deposant ende ooc Schuijle requirant gegeven. Verclaeren voorts die voors. comparanten dat zij intercederende van 't ghene die schotter soude moghen misdaen hebben, hij Superintendent gheantwoordt heeft. Naerdijen tghene dat Schuijle (die een persone van qualiteijt es) misdreven heeft vergheven es, es wel reden dat tselve vanden Schotter ooc vergheven ende vergheten blijfve.

Gheleijn van Orliens Sergiant Major vande wachten ten platten lande, oudt ontrent 33 jaeren, verclaert ende attesteert alsvoren, etc. etc.... Dat hij Superintendent vuijt handen van voors. Jr. van Wachtendonck ontfanghen heeft zekere ghifte ende number van gouden penningen dewelcke hij wel gemoet opgesteken heeft, etc. etc. verklaring als voren. Zegt ook dat de Superintendent de schotter van Capelle ook vergeven heeft. Ende want recht etc. etc.

2.7 Procuratie Pieter Pieters⁹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Pieter Pieterssen geboren van Antwerpen, nu poorter van der Vere, heeft geconstitueert etc. Pieter Pieterssen Valcke, oudtcleercooper, poorter van Goes, om te ontvangen wat Cornelis Janssen Bocxmaker, poorter van Goes hem schuldig is van geleverde Schotse waere, etc, gedaen ter presentie van Marinus Willems Quispelmaker ende Wouther Martins Patrijzeerder, inwoners van Goes.

2.8 Procuratie Jan Aernoudts¹⁰

(Type acte:) *procuratie*

⁹ RAZE 2039, fol 11, 9-2-1588

¹⁰ RAZE 2039, fol 12, 9-2-1588

Comp. Jan Arnoudtssen oudt Burghmeester der stadt van Romerswalle ende nu inwoonder der stede van der Goes, heeft geconstitueert Adriaen Cornelisz Vlasman inwonende poorter der voors. stadt van Romerswalle, zijnen neve, om te innen, achterhaelen ende vuytwinen etc. etc, erfelijcke renthe... hem competerende van het sterfhuis van Henrick Euwoutssen Bolle, etc, gedaen te Goes ter presentie van Job Cornelisz Hertssen ende Mr. Pieter Lenards zone, inwoonders van Goes.

2.9 Testament Cornelie Claisdr¹¹

(Type acte:) *testament des moeders ende dochters*

Comp. Cornelie Claisdochter weduwe Dane Lambs zone ende Digne desselfs Daniels ende Cornelie voors. dochter, inwoonderesse der heerlickheijt van H'Iersicken, beijde gesondt etc. Verclaert zij Cornelie comparante voornoemt dat zij egheene kindren meer en heeft dan die voorseide Digne, ende twee kinderen naemelijck Adriaenken ende Jan, achtergelaeten van Maijken Dane haer ander dochter, daer vader af es Cornelis Schouwenaer, van welcken zij metten zelven vader tzedert 't overlijden van Maijken voornoemt veraccordeert es dat hij aengenomen heeft 't onderhouden 't knechtken Jan ende zij Adriaene 't meijnsken, etc. gedaen te Goes ter presentie van Wouther Martins patrijzeerder ende Gillis Cornelisz Crauwel beijde inwoonders ende gebueren aldaer.

2.10 Attestatie Pieter Marinus¹²

(Type acte:) *Attestatie van een getuijghe*

Pieter Marinus zone, inwoonder der heerlicheijt van H'Iersicke, oudt soo hij seijde ontrent 33 jaeren, heeft verklaard t.b.v. Adriaen Gilliszone inwoonder der prochien van Weerde, etc. Dat geleden inden jaere 84 te weten int laeste jaer als hij deposant binnen der prochien van der Vlaecke woonde, sonder den juijsten dagh onthouden te hebben dan dunckt hem geweest te zijne voor die vacantien van kerstmisse, hij deposant gesien ende gemerckt heeft dat den voorn. requirant gecomen es 't zijnder deposants herberghen op den hoogcamer ende aldaer een oft twee kannen biers gedroncken hebbende, Dat hij requirant aen Pieter Janssen Woondrecht, inwoonder aldaer, zeecker gheldt gegeven heeft sonder dat hij weet die precijse somme, doch waeren meest ghendtsche nobels. Ende dat over een pajement van thuijs twelck den voors. Adriaen Gillissen gecocht hadde, eertijds toebehoorende Jan Bueijters, ende dat hij deposant gesonden es geweest om te haelen een die scrijven conste om d'zelve te teecken, dan dat hij nijemandt thuijs en vindt, Ghevende redenen van zijn wetentheijt ende gaedeslaen want hij deposant verhoopte van tselve gelt een pond vlaems oft daerontrent te strijcken, twelck hem competerende van den voorn. Pieter Janssen ter oorzaecken van eenen batenberchschen ducaet die hij aen Pieter wederom gegeven hadde, ende niet anders meer en wist hij deposant te verclaren... Ende want recht etc. gedaen te Goes ter presentie van Dignus Cornelisz Crauwel poorter alhier ende Adriaen Domissen inwoonder van H'Iersicken.

2.11 Verklaring Pieter Gilliss¹³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Gillissen geboren van Morsele oudt ontrent 24 jaeren ende Hubert Janssen geboren van Ronsse, oudt ontrent 22 jaeren, beijde vuyt tlandt van Aelst ende nu soldaten liggheende in garnisoene binnen der stede van der Goes. Pieter onder capiteijn van den Bruele ende dander onder capiteijn Berendrecht, hebben verklaard t.b.v. Blais Cornelissen, inwoonder des eijlandts van Wolfaertsdijck, etc. Dat zij beijde daer bij ende mede waeren ten huijse van Harrent Dominicus secretaris des eijlandts voornoemt, opden tweeden kerstdagh laestle-

¹¹ RAZE 2039, fol 12, 16-2-1588

¹² RAZE 2039, fol 13, 23-2-1588

¹³ RAZE 2039, fol 14, 1-3-1588

den, Daer bij elcanderen waeren den voors. Clais ende Jan Balthens inwoonders aldaer, hebben zij deposanten gesien ende gehoord dat zij onder hun beiden gemanghelt¹⁴ hebben, Te weten dat Clais voors. volghen zal alsulcken rommelinghe oft gedeelte inde actie d'welcke Jan Balthens bij huwelijcke aengecomen es vuijt tsterfhuys van Crijnken Meerts, in plaetse ende voor dat Jan Balthens over hebben zal die biesweije in sulcken coop alse Blais gecocht heeft. Midts dat Blais daerenboven noch betaelen sal aen Jan Balthens de somme van twee pondern vlaems eens, etc. Verclaerende zij comparanten die voors. manghelinghe volcomenlijck ter goeden trouwen geschiet te zijne. Ghevende redenen van hunne wetenschap ende kennisse want hij Pieter voorn. alsdoen wonende ende dienende was bijden voormelden Jan Balthens ende hij Hubert bij Blais thuijs lagh, etc. gedaen te Goes ter herberghen van Joris Deurloo ter presentie van Bastiaen Adriaenssen ende Cornelis Leunissen beijde schippers ende inwoonders binnen Wolfaertsdijsck.

2.12 Procuratie van Jan Aernouts¹⁵

(Type acte:) *procuratie ad Tradendum*

Comp. Jan Aernoutssen, zoo voor hem zelven als in den naem van Adriaen Aernouts zone sijn broeder, Martin Cornelisz Mazuer, ooc voor hemzelven ende voor Jan zijnen broeder, Mels Mertssen insgelijcx voor hem zelven ende als voocht van Jaspers zijns broeders weeskindt, inwoonders deser stede van der Goes, Midsgaders Cornelis Cornelisz Biersteker bailiu der prochien van Ellewoutsdijsck ende Everinghe, Clais Bouwenssen bailiu van Coudorpe ende Drijeweghen ende Mr. Cornelis Brusius wonende in Baerlandt, alle als crediteurs ende cessionarissen van Marinus Leunis zone, inwoonder op Drijeweghen, hebben geconstitueert Dignus Cornelisz Mazuer ontfangher van den vercochten goederen des voors. Marinus, etc. ... om te compareren voor de vierscharren ende alomme daert van noode zijn zal. Landt en gronden van erfven.... als zij constituenten (bij gewillighe cessie ende transporte vanden voormelden Marinus daer thoe gequalificeert ende geauthoriseert zijnde bij openbaere vuyjtroepe oft anders vuyjter handt vercocht hebben, etc. Gedaen te Goes inde herberghe genaempt De Wildeman, ter presentie van Adriaen Janssen Vaer ende Blais desselfs Adriaens zone wonende onder Baerlandt.

2.13 Contract Hans van Eijk, verkoop land Moolwater Kruiningen¹⁶

(Inde marge:) *Contract ende accoordt*

Comp. Hans van Eijck geboren van Antwerpen ende nu poorter der stede van Flissinghen, als gecommiteerde ende procuratie hebbende van Reynould Keijnooge coopman binnen Antwerpen, insgelijcx gemachticht bij andere voorgaende procuratie van Joncvrouwe Anna Keijnooghe met Guille van Embrick heuren man, mr. Jan Geers als metten zelven Reijnout momboir over Franchois, Jozijne ende Elizabeth Keijnooghe des voors. Reijnouts ende Anna's broeder ende zusters, alle voorkinderen van van wijlen Andries Keijnooghe ende Josijne Vrancx, Midsgaders van Joncvrouwe Barbara Couthals, tweede huijsvrouw desselfs Andries, zoo voor haer zelven als oppermomboiresse van haeren kinderen bij Andries geprocreert, naemelijck Andries, Jan ende Magdalena Keijnooghe, ende Heer Andries Couthals als metten voors. Reijnout momber der zelve. procuratie verleden voor nots. Jan Walewijns binnen Antwerpen 29-8-1587, ter eenre Ende Mathijs Dignus zone inwoonder der prochien van ons Lieve Vrouwepolder ter anderen zijden.... Dat Naedemael hij Mathijs eertijds vanden voormelden Reijnoult inder voors. qualiteijt gecocht heeft zeecker veerthien gemeten ende tweehondert roeden landts oft daerontrent geleghen int groot molenwater onder die prochie van Cruninghen,... voor 169 £ grooten vlaems, te betalen in twee porties in 1584 en 1585....

¹⁴ getwist

¹⁵ RAZE 2039, fol 15, 8-3-1588

¹⁶ RAZE 2039, fol 15, 9-3-1588

Welcke pajementen midts den geduerighen troublen nu langhe verlopen waeren.... etc. Gedaen te Goes in de herberghe genaempt 't Casteel van Rijssel, ter presentie van Pieter de Carion zone ende Pieter Rijmelant inwoners van Goes.

2.14 Procuratie Adriaen Corneliss van 's Gravenpolder

(Type acte:) *procuratie*

Adriaen Cornelissen geboren van tsgraavenpolder, nu vuijte voochdijde gecomen ende bij de weth van Ovesant ontslaghen zijnde ter eenre, Ende Cornelis Cornelissen schoutteth in tsgraavenpolder als voocht van Cornelis Cornelissen des voors. Adriaens broeder ter anderen zijden, zijn veraccordeerd, betreft een stuk wei van 5 gem. 99 r. in Ellewoutsdijk. ... Aldus gedaen te Goes in den herberghe genaempt het truweelken, ter presentie van Pieter Claissen van Ovesandt, lantmeter, inwoonder Goes en Jan Gillissen, secretaris van Ovesandt.

2.15 Procuratie Adriaen Cornelissen¹⁷

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Adriaen Cornelissen als in voorgaande acte en heeft geconstitueert als voren om het genoemde stuk wei te leveren aan Jacob Pierssen op 't hof schoutteth in Sheerabskercke, gedaen in de herberg en getuigen als voren.

2.16 Accoordt successie Luenken Jansdr¹⁸

(Type acte:) *Accoordt tusschen vader ende kinderen van s'moeders successie, Vide 1e pag. 291 zijn testament*

Comp. Crijn Janssen Blauwerwer ter eenre ende Jan, Cornelis, Pieter ende Magdaleene des-selvs Crijns zonen ende dochter ter anderen zijden, allen poorters van Goes, Ende hebben zij comparanten tegaeder verclaert onder malcanderen veraccordeert te zijne ter oirsaecke van haer kinderen moeders (Luenken Jans dochter zaligher memorie) successie ende goederen, Dat zij vader ende kinderen tsaemen zullen deelen die meuble ende haesuelijcke? goederen int sterfhuys bevonden. Dan hij Crijn comparant vader, zal blijfven int besitt ende gebruijck van thuys ende zijn toebehooren mette verwerijde zoo langhe hem de heere almaght in dit leven spaeren ende houden wil.... Aldus gedaen binnen dese stede v.d.Goes ten huijse daer hij vader nu inne woont staende int zijdeijnde genaemt die blaudeauve, ter presentie van Dignus Gheertssen ende Willem Costens beide bocxmakers ende poorters van Goes.

2.17 Attestatie op verzoek van Johan Oolards¹⁹

(Type acte:) *Informatie. Andere voorgaende vide int prothocol A pag. 62, 118, 119*

Comp. Johan Oolards zone van Oosten, Secretaris der heerlicheijt van H'Iersicken ende heeft verclaert dat hem met zijn zusters als erfgenaemen van Oolard Cornelissen haeren vader, proces gemoveert wordt van Cornelis Caene met zijnen consoorten, erfgenaemen van Elizabeth Vierlinckx haere moeder int leste getrouwt zijnde metten voorn. Oolardt. Om welck proces te vervolghen hem comparant van noode ofte oirbaerlijck zijn sal d'Attestatie ende getuijghenisse van sommighe personen onder d'welcke eenighe oudt oft ellendigh zijn, die aflijvigh zouden moghen worden ofte van hier passeren.....etc.

In den eersten Jan Cornelissen Winter Schoutteth der prochien van der Schore ... oudt ontrent 48 jaeren, verclaert als voren dat hij zeer wel gekent heeft Oolardt Cornelissen zaligher memorien, Rentmeester van den Heere van Cruninghen, bij denwelcken hij deposant (nu geleden ontrent 29 of 30 jaeren) gewoont heeft als zijn comptoir ende bouknecht den tijdt van anderhalf jaer, al eer denzelven Oolardt hem begheft tot zijn derde huwelijck met Jonckvrouwe

¹⁷ RAZE 2039, fol 17, 15-3-1588

¹⁸ RAZE 2039, fol 18, 30-3-1588

¹⁹ RAZE 2039, fol 18, 5-4-1588

Elizabeth Vierlincx. Heeft gesien ende gehoord ende die faeme was sulcx dat hij ten zelven tijde een rijck man was ende veel gereedt geldt bij hem hadde, Oock veel silverwerck als Cop croesen en schaelen. Ende hij ordinaris onderhieldt een treffelijcken taefel ende altijdt 2 oft drijederleij wijnen als rinsche, fransche oft spaensche bij hem in de kelder hadde, Ende daeghelicx van vele diversche personen ende eerlijcken luijden als de heere van Cruninghen met zijn staet ende andere besocht is geweest, die hij staetelijck ontfinch, tracteerde en logeerde. Verclaert noch dat den voors. Oolardt hem niet en gheneerde oft hanteerde mette coopmanschap dan alleene van den renthen ende vruchten van zijnen ackere innecomende ende bestiael inder weijen vet maeckende. Ghevende redenen van zijn wetenschap want hij deposant bijden voornoemden Oolard gewoont heeft zoo langhe als voorschreven es ende es die minute bij hem deposant onderteeckent aldus Jan Corn. Winterss.

Marinus Cornelisz Gort Schoutteth der prochien van Weerde binnen desen voors. eijlande, oudt ontrent 58 jaeren, Verclaert insgelijcx als voren dat hij over vele Jaeren zeer wel gekent heeft den voorn. Oolardt Cornelisz als hij noch binnen die Heerlicheijt van H'tersicken woonde ende eer hij troude zijnen voorn. laeste huijsvrouwe, Den welcken hij altoos heeft hooren rekenen ende estimeren als een rijck man van gereeden gelde ende anderen erfven ende jaerlicxe innecomen, sonder nochtans gehoord te hebben Dat hij met groote coopmanschappen ommegingh. Ende es die minute bij hem onderteeckent aldus marijans Gort, etc. Gedaen te Goes ter presentie van Clais Michielssen Oostdijck poorter aldaer ende Pieter Janssen Woensdrecht inwoonder der prochien van der Vlaecke.

2.18 Vervolg attestaties op verzoek van Johan Oolards²⁰

Comp. Cornelis Jacobsz Klicker, 86 jaeren en Arendt Willemssen oudt ontrent 96 jaeren ende Martin Marinus zone oudt ontrent 63 jaeren, alle inwoonders der prochien van Cruninghen. Zelfde verklaringen als voren, zoals dat hij een rijck man was etc, ook: Datter 't zijnen huijse vele te coste geghaen hebben, als deurghaens zijne ses kinderen met ooc dickwijlen die sonen ende dochters van de zelve Vierlincx zijne huijsvrouwe ende twee jonckwijfs met zomwijlen eenighe arbeijders, etc. Maar ook nu geen precieze jaartallen opgegeven. Gedaen binnen der voors. prochien van Cruninghe inde herberghe genaempt De drie coninghen, ter presentie van Cornelis Cornelisz weerd aldaer ende mr. Andries Stehouwer chirurgijn wonende binnen der zelve prochien, geteeckent door Stehouwer en Cornelis Cornelisz met een merk: zie losse notitie.

2.19 Procuratie Adriaen Arnouts²¹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Adriaen Arnouts zone geboren in Romerswalle, nu poorter van Goes, heeft geconstitueert Bastiaen Lenaertssen procureur postulerende voir den gerechte van Berghen op den Zoom, om te mogen heijtschen etc. penn. die Tanneken Pieters de Haeze hem schuldig is. Gedaen te Goes, ter presentie van Adriaen van Stapele ende Pieter de Carrion.

2.20 Revocatie Testament Martin Damman²²

Comp. Martin Damman, geboren van Ghendt ende nu peerderuijter ligghende in garnisoen binnen der stede van Heusden, Ende verclaerde dat hij eertijds geleden twintich oft 22 maenden oft daerontrent voir schepenen van Gorichem gepasseert ende verleden heeft zecker testament, vuijterste wille oft donatie causa mortis, Waerdeur hij zijne goederen oft een deel der zelve getransporteert, gelegateert, gegeven ofte naer zijn doodt gelaeten hadde aen Pauwels Michielssen Horen, Dan zoo hij comparant midler tijdt zijne affectie, sin ende wille

²⁰ RAZE 2039, fol 20, 6-4-1588

²¹ RAZE 2039, fol 21, 8-4-1588

²² RAZE 2039, fol 21, 9-4-1588

verandert heeft, heeft hij comparant gerevoceert, gecasseert ende te niet gedaen, revoceert, casseert ende doet te nijete bij desen de voors. vuyjterste wille etc.²³, gedaen te Goes inde herberghe genaempt den Hulck, ter presentie van Jan Henricxsz Fraes, weerdte aldaer ende Martin Mertssen, beide poorters van Goes.

2.21 **Attestatie op verzoek van Willem Jans ijsercraemer**²⁴

(Type acte:) *attestatie van vier getuijghen*

Verklaring ten verzoeken van: Willem Janssen ijsercraemer, inwoonder van Goes, etc. in den eersten Joris Bucquet poorter van Goes, oudt ontrent 38 jaeren, affirmeert etc. dat hij een maand geleden in de herberg Die Fortuijne te Goes geweest is, daer vergaert waeren Frans Franssen van den Berghe ende den voors. requirant, ... ende den voors. Frans aen den requirant geveijlt heeft zijn saetcoecken ende onder anderen woorden lof ende gebodt vraeghde Frans hoeveel coecken gheve ic u voor een hondert spaeden? Daer op zij beijde naer de voors. handtslaeghen hij Frans insisterende ende de handt van Willem vuyt haelende ten laetsten gheaccordeert zijn op twee duysent coecken te weten een duysent lijnsaet coecken ende een duysent raepcoecken. Daerna eenighe droncken gedroncken hebbende heeft hij Frans den requirant gevraeght naer alsulcken saet als hij bij hem hadde twelcke hij Willem lovende voor 15 schellingen den viertel heeft Frans naer vele diversche woorden ende palmslaeghen geboden vier guldens. Ende daer nae noch 2 oft 3 maels gedroncken hebbende heeft Frans wederom gevraeght Wildij mij dat saet laeten? Daerop hij Willem vraeghde Wat hebdi mij geboden? Hij Frans seijde 12 schellingen 8 grooten wildij mij daer voren laten? Ende eijndelijck verclaert hij deposant dat die coopmanschap daer op toegeghaen es. D'welcke hij deposant aenmerckende ende hem vrempt dunckende met een crijken den prijs voor aende schouwe schreef Om daer van beter memorie te hebben ende den voors. Willem (den welken hij deposant daer vuyt jageerde²⁵ dronckigh te zijne) daer af des anderen daeghs te onderrichten. Boven dijen heeft den voorn. Frans al gevordert meer coopmanschappen metten voors. Willem te doene, als van 6 (duysent) coecken etc. etc.

Anthonij Janssen geboren van Antwerpen ende nu woonachtigh binnen Haerlem, oudt ontrent 27 jaeren, attesteert etc. dat hij ten zelven daeghe (twelcke hem dunckt geweest te zijne donderdag naer die couwemaert laestleden onbegrepen) als Frans de molenaer voornoemt die coopmanschappen jeghens den voors. Willem des avents daer naer dede (zoo hij deposant des anderen daeghs hoorde van smorghens ten seven uren int geselschap geweest es af ende aen ghaende Daer Willem requirant voorseid continuelijck engels bier gedroncken heeft binnen die herberghen genaempt het truweelken tot ontrent den avondt alst begonst doncker te worden, soo dat hij deposant gesien heeft Dat den voormelden requirant wel hoogh gedroncken was. ende es dieminute bijden deposant onderteekent aldus Antoni Janssen.

Jacomijne Goossens weduwe, weerdinne inde voorn. herberghe geheeten het truweelken, verclaert etc. dat hij Engels bier gedroncken had en dat hij Willem wel bij drancke was.

Mr. Marinus Joost zone Haesdonck chirurgijn Goes, oudt ontrent 27 jaeren verclaert ende attesteert alsvoren dat hij deposant wonende ten huijse van Frans de Molenaere voorn. hoorende dat hij requirant voors. (binnen den zelven huijse ooc wonende) diversche woorden maeckte met Frans ende dat ter oirzaecken van questieuse coopmanschappen die zij onderlinghe onlancx gedaen hadden, onder andere harde woorden hij requirant seijde jeghens Frans Als ick dronkigh was wiste ghij mij wel te haelen ende vervolghen om coopmanschappen aente ghaen, maer nu dat ic nuchteren ben en begheerdi met mij niet af te maken oft bij mij te wesen. Waerop hij deposant affirmeert expresselijck gehoordt te hebben dat Frans voormeldt alsoeden antwoorde Dunckt u dat ghij bedroghen zijt ende dat iemandt segghen can

²³ Heeft kennelijk geen nieuwe erfgenaam benoemd

²⁴ RAZE 2039, fol 21, 11-4-1588

²⁵ veroordelen

dat ghij dronckigh waert, Ick ontslae u vande coopmanschappe ende schelde u quijte. Daer op den requirant repliceerde Dat hebbe ic goet te doen blijcken, etc, gedaen ter herberghe genaempt het Truweelken ter presentie van Coenraed Stael ende Laureijs Baddijn, inwoners van Goes.

2.22 Accoordt successie Tuenken Jacobs²⁶

(Type acte:) *Accoordt ende vuytcoop van herediteijt. Vide int voorgaende prothocol pag. 423, 334*

Comp. Jacob Laureijs zone schuijtmán wonende op de Westzelcke buijten de nieupoorte deser stede van der Goes, als weduwaer van Teunken dochter van wijlen Anthoni Martins du Jardin backere, ter eenre ende Franchois Tournemijne, geboren van Rijssel ende nu woonachtigh binnen Rotterdamme, als cousin ende naeste maeghe als oom des voorn. Teunkens, ter anderen zijden. Zijn veraccordeerd in het sterfhuijs van Teunken Jacob zal blijven in het volle gebruik van alle goederen, maar zal uitkeren aan het eenigh gemeen weeskindt zijnde een knechtken, oudt ontrent 12 weken van cleederen ende reeden etc, gedaen te Goes ter presentie van Jan Jasparsen cleermaker ende Willem Hartsinck cuijper, poorters van Goes.

2.23 Accoordt successie Anthoni Martens²⁷

(Type acte:) *Accoord ende vuytcoop van herediteijt. Vide de naestvoorgaende acte*

Comp. Christijne Crijns dochter weduwe wijlen Anthoni Martins backere buijten de nieupoorte deser stede van der Goes gheassisteert met Cornelis Crijnssen schuijtmán, haeren broedere ter eenre ende Franchois Tournemijne (etc. als in de naestvoorgaende acte) naeste maeghe. Accoord in het sterfhuys van Anthoni. Zij zal onderhouden alsulcken eenigh gemeen weeskindt zijnde een knechtken oudt ontrent twee ende een halfjaeren genaempt Martin, van cleedren etc. Te Goes, ter presentie van Cornelis Pierssen Wisse ende Carel Geellart beide aerbeijders ende poorters Goes.

2.24 Tevreden houden van paijen huijs Aeghte Coninx²⁸

(Type acte:) *Bekentnisse vande liberatie van schuldt paijen*

Comp. Aeghte Coninx inwoonderesse deser stede van der Goes weduwe wijlen Pieters Jansone, heeft ten versoecke van Jan Janssen Brabander wonende in sGraevenpolder verclaert ende beleden Dat zij haer te vreden ende gecontenteert houdt van alsulcken huijs (Daervan zij comparante den paijbrieff van haer dochtere overgenomen hadde) twelck eertijds gestaen heeft binnen der prochien van Cloetinghe int noordteijnde ende inden troublen als de leggher voor der Goes lagh verbrandt es. Soo dat zij comparante den coopere desselfs, zijnen erfgenaemne noch zijns actie hebbende, tot gheenem daeghen moeijen, maenen oft eenighe paijementen heijtschen zal. Gedaen te Goes ten huijse van de comparante staende in t zijdteijnde, ter presentie van Adriaen Andriessen cuijper ende Jacob....Jan Aertssen, poorters van Goes.

2.25 Procuratie om te verkopen land van Martin Damman²⁹

(Type acte:) *Authorizatie van een transcript*

Comp. Anthony Tartron eertijds secretaris der prochien van Cruninghe ende nu der prochien van Weerde, heeft ten verzoeke van Martin Mertssen nomine Jan Cannoiij wonende tot Midelburgh verclaert etc. betreft authenticiteit van een copie van een minuut. Daarna volgt de copie van de copie: procuratie om te vercoopen, wech te leveren ende de penninghen 't ontfanghen; Comp. Martin Damman heeft geconstitueert Michiel Hoorens ende Martin Mertssen

²⁶ RAZE 2039, fol 23, 11-4-1588

²⁷ RAZE 2039, fol 24, 12-4-1588

²⁸ RAZE 2039, fol 24, 12-4-1588

²⁹ RAZE 2039, fol 24, 12-4-1588

poorters van Goes, zijnen oom ende neve, worden gemachtigd om te verkopen het goed dat hem bestorven is van zijn moiye Tanneken Hoorens ... Om hem daarmede vuyt te rusten ende peerden te coopen etc. Gedaen ter Goes in de herberghe genaempt Brouwershaven, ter presentie van Heijndrick Janssen, weerdt aldaer ende Crijn Janssen blauverwer, poorters van Goes.

(In de marge:) *Desen Martin Damman peerderuijter binnen Berghen op den Zoom op hazard vuytgetrocken zijnde, es van des Conincx Garnison binnen Diest als vrijbuijter gevanghen ende op den 3 novembris 1590 gehanghen*

2.26 Procuratie van Simon Jacobs Marechal³⁰

(Type acte:) *procuratie, vide noch 1 pag. 30*

Comp. Simon Jacobssen Marischal, poorter Goes, heeft geconstitueert Maijken Cornelis-dochter zijne moedere haer ghevende laast te moghen vercoopen alsulcken gedeelte int huijs daer de zelve zijne moeder nu inne woont als hem constituant es competerende, etc. ter presentie van Dignus ende Gillis Cornelis Crauwel, poorters van Goes.

2.27 Testament Simon Jacobs Marechal³¹

(Type acte:) *testament van een buijten den lande reijssende*

Comp. Simon (als voren), gesondt ende welvarende etc. D'welcke gereedt zijnde om buijten den lande over zee te reijssen, ende oversiende die cranckheijt s'levens der menschen etc. etc. Institueert zijn moeder Maijken Cornelis dochter als universeel erfgenaam, etc. genoemd een stuck lants geleghen in Hoedekinskercke als hem bij cavelinghe aengevallen es, 't welck Cornelis Claissen meulenaere wonende aldaer pretendeert gecocht te hebben oft ommers op de penningen daer van geprecedeert? ende bij zijne testateurs zustere ontfanghen, zoo Cornelis voormelt seijt. Bij vooroverlijden van zijn moeder, stelt hij zijn zuster Catharina aan, etc. te Goes met getuigen als voren.

2.28 Testament Clais Faes³²

(Type acte:) *testament van man en wijf*

Comp. Clais Faes zone geboren van Lilloo met Catharine Anthonis dochter, landtluijden wonende onder die prochie van Cloetinghe, hij sieckelijck te bedde ligghende, zij redelijck te passe, etc. Een stuck saijlandts groot ontrent vier gemeten mette besaijde note die ten tijde vant overlijden van d'eerste van hun beijden daerop bevonden zal worden, met noch twee stucken weije tsaemen groot drie gemeten oft daer ontrent. Alle d'welcke zij testateurs te gader gewonnen ende gecocht hebben van Cornelis Claissen Bonsinck. Midsgaders daer thoe tbeste peerdt ende koe ende den cleederen ten lijfve ende lancxlevende dienende... etc. Legateert aen Maijken zijne meteren nu wonende ten huijse van Adriaen Cornelis Piersone ter vate, 15 guldens eens. Noch aen Adriaene Jacobs dochter die langhe bij hem gewoont heeft de somme van 2 £ vls, gedaen ten huijse ende landtstede daer de voorseide comparanten woonen, thoebehoorende d'erfgenamen van dijkgraeve Blancx staende ende geleghen binnen de Cloetinghe polder bij de Ee, ter presentie van Jacob Lambrechtssen ende Jan Franssen de weerdt, gebuerluijden.

(In de marge:) *Den testateur es eerst overleden den 26 meije 88. Dit testament es bij den erfgenaemen des testateurs gheimpugneert omdat den eenen getuijghe Jan wat hardt hoorende was. Dan es bij s...nie? van t gerechte in Cloetinghe geconfirmeert 24 sept. 88 Vide pag. 53 et Prothocol C pag. 341*

³⁰ RAZE 2039, fol 25, 15-4-1588

³¹ RAZE 2039, fol 26, 6-5-1588

³² RAZE 2039, fol 26, 28-4-1588

2.29 Contract aannemen Marinus Felix³³

(Type acte:) *contract ende accoordt*

Comp. Marinus Lonissen als stiefvader, Pieter Hubrechtssen metser als oom ende voochden, midsgaders Marinus Janssen Felix alle inwoonders der prochien van Drijeweghen ter eenre, ende Hieronimus Marinus zone Grieuwaert, poorter van Goes, ter anderen zijden, zijn veracordeerd, als dat Hieronimus heeft aengenomen den voorn. Marinus Felix Om hem te leeren die conste ende 't ambacht van glaesen te maken ende te voeghen, midsgaders de zelve te schrijven, schilderen ende conterfeijten etc. Item sowijlen onder en tusschen alst pas gheven zal hem int comptoir te gebruijcken te leeren schrijven ende in stijl van rekeningen te exercean ende anders te oeffenen naer behooren, etc. Gedaen te Goes ten huijse Grieuwaerts op Sint Jobsdagh, ter presentie van Carel de Prato ende Jan Jacobszone Bijle, poorters van Goes.

2.30 Procuratie Adriaen Arnouts³⁴

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Adriaen Aernouts zone, (etc. ut pag 21, d.i. geboren te Romerswalle) heeft geconstitueert Aerdt Bastiaenssen in den nadorst, poorter der stede van Schoonhoven, gemachtigd om te moghen maenen schuld van Jan Anthonissen van Wijck schipper, over coop van soute, gedaen op Sint Ivonis patroon der advocaten ende practizijns dagh, ter presentie van Cornelis Franssen Verstraten stadsbode alhier ende Mathijs Mertssen inwoonder der prochien van Bieselinghe.

2.31 Huwelijks voorwaarden Andries Jansen en Maijken Gillis³⁵

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Comp. Andries Janssen geboren van Cruninghen ende nu inwoonder der heerlicheijt van H-Iersicken, vergeselschapt van Jan Janssen wonende te Capelle, ter eenre ende Maijken Gillis dochter weduwe geboren van Baersdorp ende nu wonende binnen der prochien van der Nisse, gheassisteert met Lodgier Pieterssen wonende te Bieselinghe ter anderen zijden, etc. etc. gedaen binnen Goes in de herberghe genaempt den Hulck, ter presentie van Jan Henricssen Fraes, weerdts aldaer ende Mr. Henrick chirurgijn desselfs Jans zone.

2.32 Verklaring Jan Leijnsen molenaere

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Leijnsen molenaere inwoonder der prochien van Cloetinghen, betreft obligatie verleden aan Adriaen Gillissen in Wolfaertsdijck. Heeft een weeskind genaamd Gillis, die als voogd had Jan Cornelisz. Insgelijcx gecompareert Adriaen Jacobssen Cauwe, inwoonder Wolfaertsdijck, oudt ontrent 48 jaeren, verklaarde dat hij deposant selfs met Adriaen Mertssen eenighe betaelinghe gedaen hebben op de voorseide resterende somme; gedaen te Cloetinghen ten huijse van Jan Poncen. Ter presentie van Jan Poncen ende Simon Marinus zone schepenen aldaer.

2.33 Transport aandeel huis Simons Jacobs Marichal³⁶

(Type acte:) *transport, cessie ende overdraght*

Comp. Simon³⁷ Ende heeft verclaert ende bekend dat naerdijen zijne moedere hem nu twee jaeren den cost gegeven heeft ende van cleederen wel voorsien heeft, ende daerenboven zeeckere merckelijcke somme in gereeden penninghen aengetelt tot teergheldt Om daarmede

³³ RAZE 2039, fol 27, 10-5-1588

³⁴ RAZE 2039, fol 28, 19-5-1588

³⁵ RAZE 2039, fol 28, 19-5-1588

³⁶ RAZE 2039, fol 30, 21-6-1588

³⁷ etc. ut supra pag. 25 = d.i. Simon Jacobssen Marichal, poorter van Goes

in franckerijck ende elders te reijssen ende voor eenen tijdt buijten slandts blijvende hem mede 't onderhouden, hij begherende haer vanden voors. montkosten, verschoten penninghen ende goede affectie ter goeden trouwen te recompenseren, etc. Transporteert zijn aandeel in het huis daer zij nu inne woont en een jaarlijkse rente. Gedaen te Goes ter presentie van Pieter Cornelis Crauwel ende Pieter Adriaen van Meulebeecke inwoners van Goes.

2.34 Testament van Hieromias Matthijss³⁸

(Type acte:) *testament ofte vuyterste wille van Mathijs Mertsses sone*

Comp. Hieromias Mathijs zone, jonckman, nu wonende ende zijn ambacht als glaesmaker leerende binnen Dordrecht, gesondt etc. Institueert zijn vader Mathijs Martins zone nu woonachtigh tot Bieselinghen. Gedaen ten huijse van Hieronimus Grieuwaert, ter presentie van Pieter Willemsen (nu schepene) ende den voors. Hieronimus Marinus zone Grieuwaert, poorters van Goes.

2.35 Accoordt successie Paes Jansen³⁹

Comp. David Jacobssen als voocht, Jan Crijnsen ende Claiken Leijnsdochter sijne huijsvrouwe als stiefvader ende moeder, ter eenre ende Janneken Jansdochter, huijsvrouwe van Crijn Mathijssen wonende tot Vlissinghe, gheassisteert met Jan Pierssen Polderman, inwoonder der prochien van shr. Henricxkinderen, haeren vader, ter anderen zijden. Hebben accoord gemaakt na het overlijden van Paes Janssen des voors. Claikes voirgaende man. Uitkoop. etc. Gedaen ten huijse van de voors. Claikes, ter presentie van Adriaen Andries Janssen ende Cornelis Janssen den Roon, poorters van Goes.

2.36 Constituering Simon Maene⁴⁰

Comp. Cornelis Jasparsen poorter van Goes, heeft geconstitueert Simon Maene schouteth der prochien van der Vlaecke, om te compareren voor de vierscharren. Betreft levering van 2 gem.20 roeden land Twelck hij comparant verclaert ende affirmeert gepermuteert ende gemanghelt te hebben jeghens Dierick Janssen Schipper te Bieselinghe, landt om landt ende roede om roede. En een half gemet dat hij verkocht heeft voor 18 £ grooten 't gemet Gelegen beijde in Gensch(?) hoec onder Vlake. Gedaen te Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz Schodtgroene ende Pieter Cornelisz Croone, poorters van Goes.

2.37 Verklaring Maijken Jansdr⁴¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Maijken Jansdochter huijsvrouwe IJsebrandts Franssen weerd in de bruijnvisch, oudt ontrent 36 jaeren ende IJeman Huijghenssen desselfs IJsebrandts schippersknecht, oudt ontrent 23 jaeren, poorters van Goes. Hebben verklaard ten verzoeken van Ottho Cornelissen wonende te Vianen, nom. zijn zoon Floris schipper tot Culenburgh, Dat geleden 8 ofte 10 daeghen voor Sinte Martinsmisse laestleden onbegrepen den juijsten dagh, Naerdien Simon Henricxsen backer, poorter deser voors. stede, aen haer comparante thaeren herberghen versocht hadde 't contract aldaer berustende van zeecker coop van haveren tusschen den voors. Simon en des requirants voorn. sone eertijds gedaen, ende zij comparante (haer man ende knecht absent zijnde) gheantwoordt hadde dat zij tselve niet en wiste te vinden. Dat den zelve Simon des anderen daeghs andermael afgeheijst heeft etc. etc. Heeft Simon gevraagd om het contract te mogen hebben, en aangezien de waardin dit niet wilde toestaan, of hij het dan mocht lezen. Dat mocht, maar na lezing heeft hij het in zijn zak gestoken. Gedaen te

³⁸ RAZE 2039, fol 31, 21-6-1588

³⁹ RAZE 2039, fol 31, 27-6-1588

⁴⁰ RAZE 2039, fol 32, 1-7-1588

⁴¹ RAZE 2039, fol 33, 1-7-1588

Goes in de genoemde herberg, ter presentie van Cornelis Jacobssen in de swarte leuwe ende Cornelis Adriaensz Fontaine, beide schippers en poorters van Goes.

2.38 Beledigen van Joos Benedictus⁴²

(Type acte:) *remis van Injurien*

Naerdijen Jacob Cornelisz Meuleman, inwoonder der prochien van Ellewoutsdijck zoo verre hem zelven te buijten es geghaen dat hij naer vele verscheijden leelijcken woorden ende injurien aengeseijt, daerenboven gepooght oft emmers hooghlijck gedreijght hadde te griefven Joos Benedictus, poorter deser steden van der Goes als deurwaerder van 't Landrecht over Zuijtbevelandt, etc. Hij Meule hem zelven bedenckende ende overlegghende heeft den voors. Joost bij hem geroepen alwaer naer diversche propoosten in presentie van mij Notario ende getuijghen daer mede ontboden, den voorn. Jacob Cornelisz leedtwesen thoonende van tghene hij aen Joos zoude moghen misdaen of misseijt hebben etc.etc. Gedaen te Goes in de herberghe genaempt Alcmaer, ter presentie van Jacob Pierssen weerdte aldaer ende Jan Jacobssen Bijle, inwoonders van Goes.

2.39 Procuratie Pieter Winckelmans⁴³

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Pieter Winckelmans, volle maght ende autoriteit hebbende van Arnoldt van Rijswick ende Catelina de Vos zijne huijsvrouw, hun nu onthoudende in Dordt. Heeft geconstitueert (volgens schrijven van Arnoldt) mr. Jan de Ridder om pachten te innen van Wouther de Cuijper in Cattendijcke, etc. Gedaen te Goes ter presentie van Joos Benedictus ende Adriaen Jan Sacharis poorters van Goes.

2.40 Huwelijks voorwaarden Clais Jans met Jacobmijne Bouwensdr⁴⁴

(Type acte:) *huwelicxe voirwaerde*

Comp. Clais Janssen, inwoonder der prochie van Bieselinghe, vergeselschaft met Inghel Janssen, inwoonder der heerlicheijt van H'lersicken, zijnen broeder, ter eenre ende Jacobmijne Bouwens dochter, gheassisteert met Clais Bouwenssen baliu in Drijeweghen, haer broeder ende Danckard Janssen ter Nissen met Maijken zijne huijsvrouw, haer zuster, ter anderen zijden. Zij zijn weduwnaer en weduwe.... etc. Alsulcken twee huijsen (Int eene der welke zij nu woont) met ontrent 11 gemeten landts zoo boogaert, beide staende ende geleghen in Drijeweghen voorn. in Pauwels hoeck, etc, gedaen te Goes in de herberghe genaempt de Wildeman, ter presentie van Cornelis Adriaenssen ende Mr. Jacop Cornelissen, beide zwaeghers des bruijdegoms, inwoonders van Bieselinghe.

2.41 Verklaring op verzoek van David van der Werfve⁴⁵

(Type acte:) *attestatie*

Compareerden een aantal personen die ten verzoeken van Joncheer David van de Werfve, inwoonder deser stede van der Goes een verklaring afgelegd hebben. Eerst Joos Jan Davids vande Werve, inwoonder van Goes, oudt ontrent 58 jaeren, Affirmeert alsboven waarachtigh te zijne Naerdijen deser weereldt overleden was Joncvrouwe Barbara van Chassei, des voors. requirants huijsvrouw zaligher memorien, met gewoonlijcken vuytroepen bijden taxeermeester deser stede, alwaer vercocht zijn geweest eenighe perceelen van meublen. Dan alsoo de zelve nerghens naer in golden haer waerde ende hij requirant van sommighe al veel meer hadde moghen hebben, Dat die reste vande goederen niet vercocht noch gevent en es ge-

⁴² RAZE 2039, fol 33, 5-7-1588

⁴³ RAZE 2039, fol 34, 19-7-1588

⁴⁴ RAZE 2039, fol 35, 19-7-1588

⁴⁵ RAZE 2039, fol 36, 1-8-1588

weest. Om dies wille de zelve apparentelijcken noch min gegolden zouden hebben als zijnde eenighe flueelen ende zijde tabbaerden naer 't oude façoon gemaectt ende ander lijnwaet zoo ten lijfve des voors. wijlen joncvrouwe als des requirants toebehoorende ende van hunnen ouders gecomen. D'welcke binnen deser stede nijemandt veel aenstonden ofte onbequaem waeren om te draeghen, ghevende hij deposant redenen etc.

Hieronimus Marinus zone Grieuwaert, oudt zoo hij seijde ontrent 44 jaeren, verclaert alsvooren dat hij als vendumeester deser voors. stede ontboden es geweest om die voormelde meublen te vercoopen, etc. Attesteert als voren oock Clais Anthonissen, oudt ontrent 33 jaeren, de verklaring van de vendumeester, etc. Gedaen te Goes ter presentie van Simon Pauwelssen ende Jan van Dijke, poorters van Goes.

2.42 Verklaring Philips van Asche over delven derrinck⁴⁶

(Type acte:) *attestatie oft informatie valetudinaire*⁴⁷

Comp. Philips van Asche, rentmeester vanden heere van Cruninghen. Ende heeft van wegghen ende vuijten naem desselfs heeren Aen den naergenoempden al eer zij (nu oudt oft ellendigh zijnde) aflijvigh worden ende van hier passeren versocht kennisse ende getuijghenisse der waarheijt te ghevene ende getrouwlijck 't affirmeren tghene zij weten warachtigh te zijne, etc. Dat d'inwoonders der prochien van Cruninghen, 't hunnen eijghen gerijefve ende profijte vermoghen (ten respecte des Graeven) binnendijcx der zelve heerlicheijt jaerlicx vuijt delfven oft doen delven Derringh zoo voor haers selfs berninghe als oock om aldaer te vercoopen Sonder jegghens den Graefve van Zeelandt te verbeuren oft consent van den Rentmeester van Bewestenscheldt te moeten verwerfven. Ende ooc ongehouden zijn sijnen stehouwer oft roucken⁴⁸ eenighe erkenenisse oft compositie te dijer oirzaecken te gheven. Sulcx zijn voir mij insgelijcx gecompareert de naebeschreven personen, alle ingesetenen der voorn. prochien, etc. Arendt Willemsen, oudt zoo hij zeijde ontrent 96 jaeren, Verclaert dat van zoo langhe als hem can gedencken hij geweten heeft dat men in ouden tijden binnen der heerlicheijt van Cruninghen heeft moghen Derrinck graeven, delfven ende onder de gemeente vercoopen, sonder dat den delver oft vercooper daer voren eenigh consent moeste vercrijghen. Emmers niet vanden rentmeester van bewest oft zijnen stehouwer. Noch mette zelve moesten composeren. Ende dat zoo wel voor d'Inundatie van 't jaer dertigh als daer nae. Doch nu geleden ontrent 20 jaeren te weten wat voor den troublen ende oorloghe als hij deposant ooc zelfs begonst heeft derringh vuijt te slaene, seght hij dat bijden stehouwer ingebracht werde Alsmen een nieu derrincklandt instack oft begonste vuijt te putten Dat men hem gheven moeste 10 schellingen grooten Ende dat om dies wille (zoo hem deposant dachte) dat men alsdoen buijten deser heerlicheijt begonste derrinck te voeren. Maer te voren en gaf men aenden stehouwer niet noch vanden derrinck den eijghenaer om zijn zelfs berninghe toecomende noch vanden ghenen die aenden inwoonders hier binnen vercocht werde. Ghevende redenen van zijn verclaeren want hij hier vele personen gekent heeft naemelijck Pieter Boogaert ende Joncxken Brouwers die jaerlicx menighe lasten derrinck vuijt deden De welcke (ooc den besten diemen noemt Nissen derrinck) alsdoen onder den ingesetenen vercocht werde ende thuijs gebraght voor acht schellingen 't last, Dat zij niet en zouden hebben connen doen hadden zij den stedehouwer van elck last ijet moeten gheven.

Cornelis Jacobssen Klicker, oudt ontrent 86 jaeren, affirmeert wat de vorige attestant gezegd heeft, Merckelijck heeft hij onder andere wel gekent Jacob Janssen alias 't Joncxken Brouwers, die al voor d'Inundatie des jaers 1530 vuijtgraeffde somwijlen 40, 50 oft 75 lasten derrinck jaerlicx, vuijt zeecker 3 oft 4 gemeten nu Bastiaen Jacobssen toebehoorende, den welcken derrinck den voorn. Joncxken Brouwers onder de gemeente binnen der heerlicheijt elcx

⁴⁶ RAZE 2039, fol 38, 5-8-1588

⁴⁷ valitude = gezondheid

⁴⁸ gerechtsdienaer

zijn gerijef vercochte om 40 oft 42 stuvers 't last, etc. Hij had ook nooit gehoord dat er iets betaald moest worden aan de rentmeester of anderen, etc. Ghevende redenen van zijn kennis ende wetentheijt want hij niet verre vanden voorn. Joncxken geboren ende opgevoet es, etc. Weliswaer dat hij gekent heeft eenen Hanne Mancke Jans zone (Om dat hij sekeren derinck aen zijnen broedere Cornelis Rentmeesters woonende in Stuvesandt op de rentmeesters van bewest herfve gevoert hadde) heeft moeten boeten jeghens den heere alhier. Niet omdat hij derringh vuytgeslaeghen maer om dat hij den zelven buijten deser heerlicheijt vercocht hadde. Twelck bijden heer van Cruninghen niet toegelaeten en was, etc.

Adriaen Pierssen, oudt ontrent 71 jaeren attesteert als voren⁴⁹ gedaen binnen der voors. prochie op des voors. heeren van Cru(ninghen) huijs inde groote salette, ter presentie van Mr. Andries Stehouwer, chirurgijn ende Matheus Loen (?) inwoonders aldaer.

(In de marge:) Pauwels van Daele schouteth aldaer heeft extract van het protocol gekregen.

2.43 Coop ambachtsheerlijkheid Nisse⁵⁰

(Type acte:) *coop ende contract vande helft in d'Ambachtsheerlicheijt van der Nisse, een ander vide 1e pag. 103*

Comp. Joncker Willem Borwater ambachtsheere der prochie van der Nisse, eertijds inwoonder der stadt van Antwerpen ende hem nu onthoudende binnen Goes, ter eenre ende Cornelis Jasparsen, poorter van Goes, ter anderen zijden. Heeft aan Cornelis verkocht d'oprechte helft int voorseide dorp ende Ambachtsheerlicheijt van der Nisse metten omliggghende polders, groot int geheele volghende die steenrolle ten vollen schote bij der breedte 1521 ½ gemet 70 roeden, die steenschieten 1239½ gemet 19 roeden, etc. etc. Gedaen te Goes ter presentie van Antheunis Franssen timmerman ende Wouthier Jacobssen cleermaker, poorters van Goes.

2.44 Procuratie Willem Borwater⁵¹

(Type acte:) *procuratie om ambachten te transporteren*

Comp. Joncker Willem Borwater, als voren, heeft geconstitueert Lonis Vrancx wonende tot Middelburgh en Anthoni Marinus wonende ter Goes, om te compareren voor de leenmannen der grafelijkheid van Zeeland om te transporteren de helft van de ambachtsheerlijkheid van Nisse.

2.45 Accoordt over wezen Maijken Jobs⁵²

(Type acte:) *accoordt ende vuytcoop jeghens weesen*

Comp. Lenardt Goverts zone schuijzman wonende op de Westzelcke buijten de nieupoorte van der Goes, als weduwnaer van Maijken Jobs dochter ter eenre ende Regner Stoffelssen vischer wonende tot Ziriczee als getrouwt hebbende Jacobmijne des voors. wijlen Maijkens oudtste zustere vanden geheelen bedde ende sulcx als voocht vande naebestaende weeskinderen, ter anderen zijden. Vader zal blijven in het volle bezit, etc. Twee weeskinderen, meijskens genaamd Jobken 2 jaar en Janneken 5 maanden oud, etc. Gedaen ten huijse van de voors. Lenardt staende op de Westzelcke, ter presentie van Pieter Mathijssen Backer, aerbeijder ende Cornelis Adriaensz Pranghe, smit, inwoners van Goes.

2.46 Waarschuwing aan Willem Pauwels Dijckwel⁵³

(Type acte:) *denunciatie met protest*

⁴⁹ zelfde soort verklaring

⁵⁰ RAZE 2039, fol 40, 9-8-1588

⁵¹ RAZE 2039, fol 41, 9-8-1588

⁵² RAZE 2039, fol 42, 11-8-1588

⁵³ RAZE 2039, fol 42, 16-8-1588

Ten versoecke van Adriaen Geerdtsen Teeckenburgh, inwoonder der prochien van Capelle, ben ick als publicq Notarius geghaen aen den persone van Willem Pauwelssen Dijckwel, poorter der stede van der Goes ende hebbe hem gewaerschuwet ende gedenuncieert Dat hij voorts zoude procederen op den persoon oft goederen van Pauwels Gheertssen inwoonder der voors. prochien daervoren hij requirant hem borghe gestelt heeft ter somme van ontrent 800 guldens, etc. Gedaen ten huijse des voors. gheintimeerdes ter presentie van Cornelis van den Bleijck weerdt in Berghen ende Jacob Janssen Braingen, gebueren aldaer.

2.47 Verklaring Jan Cornelisz Cuijper en Neelken Pieters⁵⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Cornelisz Cuijper oudt ontrent 53 jaeren ende Neelken Pieters zijne huijsvrouw, oudt ontrent 40 jaeren, poorter van Goes, hebben verklaard op verzoek van Marinus Joos zonne chirurgijn... Dat thaeren huijse gefouriert ende gelegeert es geweest eenen soldaet die hem hiet Hans van Reusen corporael onder de compagnie van Zolms alhier binnen deser stede in garnisoen liggende, De welcke (geleden ontrent 5 weken int eijnde des voorgaenden maendts Julij onbegrepen den juijsten dagh) gequetst zijnde in zijn manlicheijt zoo dat zijn een gemecht⁵⁵ ontrent 1 lidt van 1 vingher langher was dan 't andere (zoo hij soldaet seijde) Dat zij deposanten gesien hebben dat den voorn. Mr. Marinus requirant 't haeren huijse gecomen es met een dranck, olie oft ander medicamenten om den voors. soldaet te cureren. Dat hij requirant den zelven dranck bij haer deposantes vier heeft gewermt. Dat ooc zij deposante daerthoe eenighe doecken gegeven es den dranck boven gedreghen heeft. Adderende hij deposant dat hij vanden zelven voors. soldaet gehoort heeft dat 't selve hem gestooten was met eenen cloet van eenen boer, die hem soldaet dochte wonachtigh te zijne tusschen sgraevenpolder bijde Groe, dan dat hij hem niet en kende, etc. Gedaen te Goes 't haeren deposanten huijse staende int zuijdeijnde bijde Gansepoorten, ter presentie van Mr. Pieter Rogiers Vitu zone ende Cornelis Barensteijn chirurgijn, inwoonders van Goes.

2.48 Testament Maij Bols⁵⁶

(Type acte:) *testament*

(In de marge:) *Obijt 14 sept. 94, en verderop videte primo? pag. 337*

Comp. Maijken Adriaensdochter weduwe van Jan Bols, poorteresse van Goes, gesondt etc. Institueert haer kinderen Adriaen ende Pieter Willems zonen (bij haar eerste man Willem Janszone) ende Francijnken ende Gheerdken Jans dochters, huijsvrouw van Pieter Dignussen ende Cornelis Martssen ende des overledens kinderen oft heirs in hun ouders plaetse, etc. Gedaen te Goes ter presentie van Cornelis Adriaenssen Nissepadt, schoenmaker ende Pieter Cornelissen d'ouwe handt, cleermaker, poorters van Goes.

2.49 Verklaring wie de vader is⁵⁷

(Type acte:) *attestatie wijde de vader es vanden kinde*

Comp. een aantal personen die ten verzoeken van Cornelis Cornelisz Schout Groene ende Jan Gheerdssen inwoonders respect. Goes en Cloetinghe, als getrouwt hebbende Janne ende Tanne Jansdochter, ende sulcx zwaeghers van Jacobmijnken Jans; eerst Digne Geerts vroe-vrouwe binnen der voors. prochien van Cloetinghe oudt ontrent 59 jaeren, attesteert alsvoren dat zij inder voors. qualiteijt geweest es ontrent Sinte Martensmisse anno 86 inden aerbeijt daer van kinde (zijnde een knechtken) verlost es de voorn. Jacobmijnken Jans dochter, de

⁵⁴ RAZE 2039, fol 43, 22-8-1588

⁵⁵ teelbal

⁵⁶ RAZE 2039, fol 43, 25-8-1588

⁵⁷ RAZE 2039, fol 44, 4-9-1588

welcke als zij was inde meesten weedom⁵⁸ ende ancxt des barens zij obstetrice wel scherpe-lijck afgevraeght heeft ende dat zij inden noodt zijnde daer op expresselijck affirmeerde zoo als haer Godt meest helpen verlossen ende op haer deel hemelijcx Dat zij tselve kindt gewonnen hadde van Jan Jacobssen Bom alsdoen converserende op Matheus Smalleganghes landtstede. Ende dat zij den zelven den vader noemde ende kende ende anders niemande. Tanneken Marinus dochter weduwe Inghels Jacobssen woonachtigh aldaer, oudt ontrent 38 jaeren, verclaert insgelijcx dat zij daer bij ende mede was thaeren huijse daer de voorn. Jacobmijne van den voormelden kinde ten voors. tijde geviel. Dat zij de voors. vroevrouwe haer (als zij inde meeste pijn was) duidelijck heeft hooren afvraeghen wijt tselve verweckt hadde. Ende dat zij die baerde daerop verclaerde dat den voormelden Jan Jacobssen ende anders niemant den vader was. Seijde voorts zij comparante datter alsdoen gheen ander vrouwen bij en waeren dan de voors. Tanne ende Adriaenken Jans dochters, susters van Jacobmijnken voors, etc. gedaen te Goes in de herberghe genaempt die corenbloeme, ter presentie van Jacob Christoffels zone alias pachter, weerd aldaer ende Pauwels Geerdssen inwoonder der prochien van Cloetinghe.

2.50 Procuratie Louis Frutiers en Bernard Jans⁵⁹

(Type acte:) *procuratie voor de gedaeghde bij appellatie in Hollant*

Comp. Louis Frutiers ende Bernard Janssen van Berghen, inwoonders deser stede van der Goes, midsgaders Adriaen Huijghen inwoonder der prochien van Cattendijcke, hebben geconstitueert Mr. Adriaen Jong Diricx zone prucureur, postulerende voir den hove van Holland, betreft vonnis tussen Pauwels Geerdssen inwoonder der prochien van Capelle 29 juli laetstleden bij den Schouttet ende Schepenen aldaer, daarvan den voors. Pauwels gheappeleert heeft, etc. gedaen te Goes ter presentie van Lenardt Janssen van Zuijdtwolle ende Adriaen van Stapele van Berghen, beijde inwoonders aldaer.

2.51 Verklaring Gillis Jacobs schout Capelle⁶⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Gillis Jacobssen Schoutteth der prochien van Capelle ende Bieselinghe, Ende heeft verclaert dat onlancx op maendagh den 15en augusti laetstleden op eenen marctdagh binnen Bieselinghen, hij comparant inder voors. qualiteit met Schepenen der voors. prochien hen aldaer versaemende om sGraeven vierscharre te administreren ende vergadert staende voort huijs daer Jan Pierssen Appelman nu inne woont; es aldaer gecomen Pauwels Geerdssen inwoonder der voors. prochien van Capelle, die welcke grootelijck injurierden den voors. schepenen ende magistraet, hij comparant vuijt cracht zijnder officien met eenen die injurien verdraeghen heeft de zelve ter herten getrocken om die af te weren met Justicie zoo dat behooren zal. Heeft daeromme hij comparant aen den naegenoemden personen ernstelijck versocht kennisse ende (etc. ut supra pag. 6) Sulcx zijn voir mij (etc) ende gecompareert d'Eersaeme Adriaen Geerdssen Tekenburgh, Mathijs Mertssen, Dignus Ingelssen ende Jacob Cornelis Joos zone, schepenen der voors. prochien van Capelle en Bieselinghe, etc. Naerdijen bij den secretaris deur bevel vanden weth der voors. prochien verboth gedaen was aenden voormelden Pauwels Geerdssen dat hij hem niet en zoude vervorderen te plucken eenighe appelen oft vruchten vuijten boogaerden, also de Heere in zijn goetd geweest was. Hij Pauwels gecomen es met eenen grammen moede aldaer op der straeten ende heeft luijde geroepen Wat heb ic met u (denoterende de schepenen) verboth te doene? Waerom soudick mijn goet niet moghen plucken? Ick en passe op u verboth niet. Waerom en vercoopt ghij niet volghende uwe billetten. Vercoopt al en beghint eens ic zou meenen dat ic ooc wat doen zal. 'T es cracht en ge-

⁵⁸ Volgens Middeleeuws Nederlands Woordenboek (MNW): smart, pijn

⁵⁹ RAZE 2039, fol 45, 7-9-1588

⁶⁰ RAZE 2039, fol 45, 21-9-1588

weldt dat ghij mij doedt. Waerom soudick mijn goet laeten hanghen?, ende stekende den vingheren oppe seijde noch: Ick sal u wel verleeren met andere diergelijke woorden, etc. gedaen te Bieselinghe ter presentie van Mane Foortssen ende Jan Janssen Neuteman, beide inwoonders van Bieselinghe.

2.52 Verklaring Frans Claissen over aannemen besteding Bolwerck⁶¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Franchois Claissen geboren in Vlaenderen, nu hier Dijcker thuijs liggende ten huijse van Joosken Soetelersse naergenoemt. Heeft ten versoecke van Willem Janssen aennemer van een bestedinghe van t bolwerck opt hoot, verclaert etc. Dat hij daerbij ende mede geweest es, daer de voorseide Willem requirant ende Joosken bijden andere vergaedert waeren Ende dat hij aldaer gehoordt heeft dat Willem aen Joosken vraegde: Joosken wildij fortelen, Daerop zij antwoordende: Jae, heeft hij geseijt: Joosken Ick en beghere niet dat ghij op mijn geloofve fortelt, maer laet ons ghaen bij den Heeren die daer voren spreken zullen, want ic en will niet dat ghijt op mij doet. Gedaen te Goes etc. ter presentie van Cornelis Cornelisz Schoutgreene ende Jan Langhswaert brouwer, beide poorters van Goes.

2.53 Procuratie Cornelis Crijnssen⁶²

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Crijnssen stoeldraijer, inwonende poorter der stede van Berghen op den zoom. Heeft geconstitueert Marten Crijnssen, zijnen broedere, om te innen een schuld van Pauwels Geerdtsen, wonende te Capelle, gedaen te Goes etc. ter presentie van Jan Scharis ende Bernard Janssen van Berghen, beide inwoonders der zelve stede.

2.54 Procuratie Adriaen Arnouts⁶³

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Adriaen Aernoutssen, poorter van Goes, heeft geconstitueert den ouden ende Jonghen Franchois vaeder ende zone, procureurs postulerende voir den gerechte van Dordrecht, om te innen 6 £. 10 schellingen van Quirijn Heijnricxssoon schipper binnen Dordrecht; gedaen te Goes etc. ter presentie van Pieter Borsselaere ende Dirck Groenevelt, poorters van Goes.

2.55 Procuratie Joos Jans Dividsz van de Werfve⁶⁴

(Type acte:) *procuratie ad recipis;*

Comp. Joos Jan Davidszone vande Werfve, inwoonder Goes, heeft geconstitueert Tobias zinnen sone, Cornelis Adriaensz Soetwaeter gezworen clerq der waeteringhe van bewesten H-Iersicken, Jacob Jacobssen Steijn, secretaris ter Capellen sijnen neven, Mr. Jan de Ridder, Jan Jacobssen Bijle ende Hieronimus Marinus zone Griewaert, procureurs postulerende ter Goes, om te maenen heijsschen etc. betr. zijn bezittingen in Zeeland en elders, gedaen ter Goes etc. ter presentie van Pieter Martssen Naggher ende Clais Antheunissen, poorters en gesworen leden van tlandtrecht.

2.56 Transport land huijsen, hoven ed. Bernaert Jans⁶⁵

(Type acte:) *transport*

Comp. Bernard Janssen geboren van Berghen ende nu te Goes, heeft getransporteerd etc. aan Cornelis Crijnssen Stoeldraijere, inwonende poorter der stede van Berghen opden zoom, alsulcken landt, huijsen, hoven ende gronden van erfven etc. binnen Berghen. Gedaen ter Goes

⁶¹ RAZE 2039, fol 46, 25-9-1588

⁶² RAZE 2039, fol 47, 27-9-1588

⁶³ RAZE 2039, fol 47, 29-9-1588

⁶⁴ RAZE 2039, fol 47, 6-10-1588

⁶⁵ RAZE 2039, fol 48, 12-10-1588

ter presentie van Cornelis Cornelisz Broers ende Adriaen Janssen Vre, poorters te Berghen. Op hun (etc. al ut supra in de vorighe acte) Martin Crijnssen geboren van Berghen en won. te Goes heeft getransporteert van Cornelis Crijnssen Stoeldraijer inw. poorter Berghen, sijnen beminden broedere.

2.57 Verklaring luitenant Pieter Hoochhuijs⁶⁶

Pieter Hoochhuijs eertijds zijnde luitenant vande compaignie van Olivier vanden Temple ende nu ligghende in dienste onder de voorn. compaignie van Zolms op Lilloo, heeft geat-testeert etc. Dat hij wel gekent heeft den voorn. corporael Hans van Reusem als ligghende met hem in garnisoene binnen deser voorseider stede alsdoen onder tzelve vendel, Ende dattet hem deposant wel kennelijck ende indachtigh es dat tsanderdaeghs (onbegrepen) als den voors. Hans (zoe hij zijde) van eenen lantman met een cloet gestooten was, hij Hans hem deposant tsijnen logemente ontboden heeft ende hem aldaer vertooght hoe hij gesteken was, zoo op zijnen buijck mette clauwe vanden cloet zoo dat zijn wambaix deur was ende noch tusschen de beenen een blau plecke hadde ende ooc op zijn gemeght gestooten was, zoo dat zijn een close van zijn manlijcheijt wel noch eens zoo langh ende groot was als dander. Dwelcke quetsure oft blutsen hij deponant heeft zien vermaken bij den voorseide Mr. Marinus requirant ende een creeme daer op sien legghen. Dat ooc den voornoemden corporael aen hem deposant versochte mede te ghaene om den voormelden lantman te spreken, Soo dat hij metten zelve Hans geghaen zijn in de herberghe Inde groe, Aldaer zij den lantman ontbiende hij ten laesten gecomen es. Daer hij deposant gesien ende gehoord heeft dat dien lantman aen den voorseide corporael verghiffenis badt, begheerende dat zij tselve den stehouwer niet en souden aengheven. Dat hij den selven Hans voor zijn pijn ende smerte beloofde vier ponden grooten vlaems ende voorts den chirurgijn te betaelen. Dat ooc hij lantman naer loven en bieden metten zelve chirurgijn requirant in dese gheaccordeert ende belooft heeft diergelijken ses ponden grooten vlaems. Dat noch hij deposant gesien heeft dat hij requirant voornoemt eenighe daeghen daer naer den voorseide corporael besocht, drancken gegeven ende vermaect heeft. Aldus verclaert binnen der voorseide stede in de herberghe benaempt den Horen op den 12en octobris anno voorscreven ter presentie van Pieter de Wilde, pastey-backer ende Pieter Michielssen speelman, beide poorters der xelver stede, etc.

2.58 Verklaring op verzoek van Pieter Jans van Oosten⁶⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Clais Janssen Cousmaker ende Pieter Crijnssen schipper, poorters van Goes, hebben verklaard ten verzoeken van Pieter Janssen van Oosten medepoorter alhier, dat zij wel kennen Simon van Ghistel, schipper van Brussel, dat 10 of 14 dagen na de Goesse jaarmarkt in augustus, hier voort hoot deser stede opt stroom ligghende met zijne pleijte etc. Daerinne hij Simon augusto laestleden seecker sout van den voorn. requirant gelaeden hadde, etc. Gedaen ter Goes ter presentie van Jan van Stapele ende Martin Masuer, poorters van Goes.

2.59 Verklaring Pieter Jans vracht naar Philippine⁶⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Janssen geboren van Steenberghe nu schipper ende poorter, wonende ontrent die timmersaete buijten die nieupoorte der stede van der Goes, ontrent 26 jaeren, heeft ten verzoeken van Adriaen van Stapele, geboren van Berghen, nu won. Goes verklaert etc. Dat geleden in Januario leestleden, onbegrepen den juijsten dagh, hij deposant als schippersknecht in ende met Pieters Crijnssen schippere van der Goes gevaren es geweest naer ende voor t'gat

⁶⁶ RAZE 2039, fol 48, 12-10-1588

⁶⁷ RAZE 2039, fol 49, 18-10-1588

⁶⁸ RAZE 2039, fol 49, 4-11-1588

gheeten die Philippine, gelaeden zijnde met diversche coopmanschappen als ruet⁶⁹ zeepe, stockvisch, rondt ende platsaet, toebehoorende zoo den voors. requirant, Simon in den Moijses, als Mr. Cornelis Pijck alle alsdoen wonende binnen der voorseider stede. Daer hij deposant verclaert dat naedemael de zelve drie voornoemde coopluijden gevaeren waeren aen landt inden Couwenpolder ende aldaer vernachtende, hij deposant met zijns scips boot den voorseide Pijck ende Adriaen requirant tschepe gehaelt ende weder gebraght heeft. Ende zoo hij Adriaen van daer terstondt vertrock naer tsas van Ghendt mette voorseide coopmanschappen verscheept zijnde. Affirmeert hij deposant dat hij den voornoemden Mr. Cornelis Pijck aenden voorseide Adriaen requirant in dese heeft hooren espresselijck ende duijdelijck naeroepen dese woorden in substantie: Doet met mijn coopmanschappen zulcx oftse uwe eijghen waeren, gelijk ick u betrouwe. Ende es hij Adriaen gereijst ende hij Pijck die gheen paspoort hadde om mede te passeren es met tzelve schip naer zijn huijs gekeert. Verclaert voorts hij deposant dat hij tvoorseide schip int wederkeeren vaeghende ende schoonmakende tvaeghsel van tsaet bijeen vergaddert (tot ontrent 1 quartier van een mate) ende in des voors. Adriaens leghe sacken gedaen ende tzijnent geleverd heeft. Gedaen ter Goes etc. ter presentie van Goordt Michielssen in St.Joris timmerman ende Pieter Andriessen cuijper, poorters van Goes.

2.60 Overdracht landen (of ruil) van Hubrecht van Wissenkercke

(Type acte:) *contract, permutatie oft coop van Landen*

Comp. Joncheer Hubrecht van Wissenkercke, woonachtigh binnen ter Tolen ende David Jacobs zone, oudt borghmeester der stede van der Goes, hebben gepermuteert, vercocht, geceedeert ende overgedraeghen etc. parthijen van landen. Eerst een hoeve landts ligghende in Valckenisse 57 gem. 177 r, met die huijsinge, schueren ende bueren daerop Jan Dignus zone pachter es, met noch 23 gem. 200 r. saijlandts geleghen aldaer die gebruijckt worden bij Stoffel Marinus zone ende noch aldaer 3 gem. 16 r. die in pachte heeft Inghel Lodewijcx zone. Midsgaders noch een hoeften geleghen in den Hinckelenpolder groot 10 gem. met die huijsinghe ende boomgaert, 7 gem. 283 r. ligghende in Weerde, zoe die tsaemen gepacht zijn dese laesten heventijdt bij Anthonis Janssen, Midsgaders noch 7 gem. 52 r. geleghen in Weerde daervan pachter es Marinus Marinusz schipper. Alnoch 15 gem. 42 r. saijlants ligghende aldaer daerof pachter es Dignus Meijers, ende noch aldaer 7 gem. 101 r. weije die gebruijckt worden bij Adriaen Andries zone. Alles tesamen 131 gemeten 270 roeden, etc. David Jacobsen heeft beloofd te betalen 1691 ponden grooten vlaams. Hij transporteert aan Wissekercke een hoeftve geleghen inden polder van oudt vossemaer genaempt thoff, met alle die huijsinghe etc, nu gepacht door Anthonis Janssen, groot 61 gemeten. Noch zal den zelve David in betalinghe strecken de somme van 501 £ 13 sch. 4 gr. vls. die hij aen den voors. Wissenkercke geleent heeft op Renthe jeghens den penninck xiiij D'welcke gheemploijeert zijn tot den coop van voors. landen in zuijdtbevelandt bij Pieter de Carrion van wegghen des voors. Wissekercke gedaen ten tijde de zelve bijden deurwaerder Adriaen Janssen Croosw(wijk?, weg?) bij executie binnen der Goes werden vercocht, etc. etc. Gedaen ter Goes ter presentie van Cornelis Adriaensz Kelle vleeshouwer ende Cornelis Lenaerts van der Welle schoenmaker, poorters van Goes.

2.61 Insinuatie aan Willem Jobs⁷⁰

(Type acte:) *relais van zeker insinuatie gedaen aen parthye, geteeckent opde principale conclusie ende copie, vide prothocol A pag. 445 et seg.*

Ten versoecke van Willem ende Franchois Dignus zonen, Cornelis Mertssen ende Matheus Smalleganghe in der qualiteit zoo zij procederen impetranten ende claeghers, hebbe ic onderscreven als publicq Notarius die copie authentique van dese propositie ende conclusie

⁶⁹ reuzel?

⁷⁰ RAZE 2039, fol 51, 8-11-1588

overgelevert in handen van Willem Jobs zone borghmeester der stede van der Goes. Ten fijnen daerinne verhaelt hen beteeckenden dagh binnen acht daeghen te weten opden 15en novembris naestcomende te compareren voir de gecommiteerde raeden van de staeten van Zeelandt als representerende die vierscharre van Burchgraeve ende Leenmannen des graeffschaps van Zeelandt, Om aldaer te scheijden, consenteeren, antwoorden oft rescriberen zoe hij te raede worden zal. Ter Goes ter presentie van Pieter Martssen Nagger ende Clais Anthonis, gesworen leden vant lantrecht over zuijdtbevelandt.

2.62 Windmolen in Wolfaertsdijck⁷¹

(Type acte:) *Contract, Accoordt ende Oprechtinghe van een Windtmeule in Wolfaertsdijck* Comp. Willem Dignus zone d'Eversdijck, als commissie hebbende van Jr. Lieven van Cats filius Adolphs, ende ooc bij missive nu desselfs hier vertooght daerthoe specialijck gheauthoriseert zijne) Matheus Michielszone als ontfangher van Jr. Peeters geheeten insgelijcx van Cats, filius Carels ende Martin Masuer vuyten naem van Willem van Cats ende zijne ander meesters. Alle ambachtsheeren oft haeren gecommiteerde respectelijck des eijlandts Wolphardsdijck, ter eenre Ende Aernouldt inden naem zijns vaders Jan Troch wonende tot Westcapellen in Walcheren ter anderen zijden, etc. hebben verclaard etc. Als dat hij Jan Troch aldaer zal oprechten ende doen draeijen eenen Windtmolen van taemelijcker grootte Omme daarmede den voorn. ingesetenen te geriefven ende te bemaelen opt seshienste vat oft steen Naer tgewoonlijck ende behoorlijck gebruijck der voors. heerlicheijt. Van welcken molen hij oprechter ende zijne naecommelinghen oft actie hebbenden voor zijne stellen, costen ende periculen zullen strijcken, opbeuren ende ontfanghen die jaerlicxe pachten ende innecomen der zelve tijdt van Sesthien toecomende jaeren achter een volghende, die innegaen zullen Meije naestcomende anno 89. Midts dat hij oprechter oft zijne actie hebbende Belooft bij desen de zelve windtmolen naer dat die voorseide 16 jaeren gheexpireert zullen zijn, Aen den Ambachtsheeren aldaer Vrij ende vranck over te leveren, wel gerepareert. Te weten dat die Standaert, cruijs, gebinden, steenen, balcken, Axen, Roeden ende alle andere wercken ende materialen soo groote als cleene, zullen zijn wel beter maer niet argher dan ter halfven sleten. Sulcx dat zij Ambachtsheeren alsdan sullen verkiesen twee personen daer jehghens den oprechter insgelijcx zal moghen zeijnden twee andere hem dies verstaende Om 't aensiene watter aen die meule gebreecken zal. Ende tghene beter es dan half slete, zal zijn tot proufijte vande ambachtsheeren maer dat ergher oft zoo goet niet en es zal den oprechter moeten beteren. Es ooc expresselijck bevoorwaert dat den oprechter goeder ordre moet stellen neerstigh ende sorghvuldigh zijn dat hij de zelve alsoo doe bemaelen ende wachten datter vanden gemeten(?) gheen clachten en comen. Dat ooc dezelve niet en come oft geraecke ter ruinen Oft anders zoo es hij gehouden Alzulcken weder op te doen rechten ende bequaem te maecken als voren. Ten waere d'zelve bij foortse oft geweldt der oorloghen geraeckte tonder te comen. In welcken gevallen hij oprechter voorts ongehouden zijn sal. Oft ooc gebeurde dat dit voorseide eijlandt inundeerde ende bleeff drijfvende (Alle d'welcke geweldt ende ongelucken den bermhertighen Heere Godt almaght verhoede) al eer de voorscreven 16 jaeren volcommen waeren, zoo sal hij oprechter die Mole moghen afbreken, Midts datmen de zelve taxeren zal alsdan weerdigh te zijne. Daer van d'Ambachtsheeren trecken zullen die smaldeelinghe in Sesthienen naer tgetal vanden Jaeren de zelve gestaen zal hebben ende d'oprechter vanden jaeren die hem noch resteren zullen. Aldus gedaen ter Goes etc. ter presentie van Crijn Bouwenssen ende Cornelis Lenardssen beijde schoenmaeckers ende poorters ter Goes.

⁷¹ RAZE 2039, fol 52, 8-11-1588

2.63 Transport door Adriaen van Stapele van landen ed. in Bergen op Zoom⁷²

Comp. Adriaen van Stapele geboren van Berghen op den Zoom ende nu hem onthoudende binnen der stede van der Goes. Heeft getransporteerd aan Anne Willemsdochter zijne comparants huijsvrouw zuster die jericke pachten, huren etc. van landen, erfven etc. geleghen binnen der stede van Berghen etc. ... in betalinghe van de montkosten, cleeden ende reeden van Tanneken Essens daer moeder af es Barbara Balmakers zijne comparantes huijsvrouw ende de welcke hij comparant (dezelve getrouwt hebbende) verbonden es 't onderhouden tot haere bejaertheit ende die nu bij de voorn. Anne es wonende.

Gedaen ter Goes ter presentie van Simon Henricxssoon backer sijne comparants huijsheere ende Mr. Jan de Ridder, ooc openbaer notarius.

2.64 Constituering van Catharina Anthonisdr⁷³

(Type acte:) *procuratie, vide primo pag. 27*

Comp. Catharina Anthonisdochter weduwe wijlen Clais Faes zone, gheassisteert met Simon Marinus zone haeren gemachtighen ende gecosen voocht in desen, Inwoonders der prochien van Cloetinghen, heeft geconstitueert Mrs. Cornelis Molenijser ende Adriaen Jong Diricx zone procureurs postulerende voir den provincialen raede van Hollant, etc. etc. Om in den naem ende van wegghen haer constituanten te sustineren alsulcken sententie als den 23 septembris laestleden bij schepenen in Cloetinghe gewesen es ende daer te voren Ende haer constituanten te defenderen jaegghens alsulcken heijsch ende conclusie als d'Erfgenamene des voors. Clais Faes zones appellanten jegghens haer gheappelleerde bij mandaet van relief d'appel zullen willen nemen. Aldus ter Goes etc. ter presentie van Mathijs Danckaertssen ende Pieter Michiels- sen Boy, poorters van Goes.

2.65 Procuratie van Jacques van Provin⁷⁴

(Type acte:) *procuratie ad negocia*

Comp. Joncheer Jaques van Provin hem nu onthoudende binnen der stede van der Goes, heeft geconstitueert Jacob Jacobs Faes zone, inwoonder der stede van Sinte Martinsdijck, zijnen cousin, hem ghevende vollen macht etc. om te maenen, heijschen etc. alle pachten huren etc. van zijn goederen binnen St. Martinsdijck. Gedaen ter Goes, ter presentie van Rombouldt de pottere ende Wouther Jacobssen poortier, beijde poorters van Goes.

2.66 Verklaringen op verzoeken van Marinus Michiels schipper⁷⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Adriaen Aernouts zone coopman van zoute, oudt ontrent 46 jaeren, Marinus Anthonis Vocxen panneboeter, oudt ontrent 40 jaeren, ende Schobbelandt Pieters zone schipper, oudt ontrent 58 jaeren, alle geboren binnen der voors. stadt van Romerswalle ende nu poorters der stede van der Goes, ende hebben ten schriftelijcken ernsten versoucke ende instantien van Marinus Michielssen schipper, ooc geboren van Romerswalle ende nu woonachtigh binnen Bruesselen in Brabant, verclaert, getuijght etc... Dat den zelven Marinus requirant voorn. van joncx oppe met Michiel Geleijnssen zijnen vaeder geleert heeft tschepe te vaeren ende tship vaerende gestiert heeft. D'welcken Michiel Geleijnssen affirmeren zij deposanten Dat een vrij schipper der voorseide stadt van Romerswalle was. Soo dat hij requirant al meer dan drie jaeren. Jae wel zesse oft thien jaeren met een vrij schipper gevaeren heeft. 'T welcke weettet mij Notario ende allen den ghenen die alsdoen binnen Romerswalle woonden ende nu noch wonen wel kennelijck es en hebbe niet connen laeten hier mede bij te voegghen, etc. Gedaen

⁷² RAZE 2039, fol 53, 9-11-1588

⁷³ RAZE 2039, fol 53, 15-11-1588

⁷⁴ RAZE 2039, fol 54, 16-11-1588

⁷⁵ RAZE 2039, fol 54, 17-11-1588

ter Goes ter presentie van Pieter Cornelisz Baersdorp ende Mr. Pieter Lenards zone chirurgijn, poorters van Goes.

2.67 Accoordt over onderhoud wezen Luenken Jacobsdr⁷⁶

(Type acte:) *accoordt opt onderhoudt van weesen ende vuytcoop vanden hereditteyt*
Comp. Willem Pieterssen Molenaere geboren van Antwerpen ende nu maelende opde windt-molen deser stede van der Goes, weduwaer zijnde van Leunken Jacobs dochter ter eenre, Ende Gillis Jacobssen wonende tsgraevenpolder, desselfs wijlen Leunkens broeder ende sulcx als weder oft thoestiende voocht over haer naegelaeten weesen, midsgaders Geerd Foortssen inwoonder in Wemeldinghen als getroudt hebbende des voors. Leunkens moeders zustere, ter andren zijden, accoord. Willem zal in het bezit blijven van de goederen van het sterfhuis en verbindt zich om de nagelaten weeskinderen (Daerof hij ooc vader es) te onderhouden. Nemelijc Jacobmijnken oudt ontrent 7 jaeren, Maijken oudt ontrent 3 jaeren, etc. etc. Aldus ter Goes etc. ter presentie van Cornelis Willemsen Spaerte ende Cornelis Janssen den Roon, poorters van Goes.

2.68 Verklaring Pieter Cornelisz Croone⁷⁷

(Type acte:) *attestatie*
Comp. Pieter Cornelisz Croone, poorter ende nu schepen deser stede van der Goes, oudt ontrent 28 jaeren, Ende heeft ten ernsten versoecke ende instantien van Cornelis Claissen Bonsingh, medepoorter ende schepene deser stede verclaert, getuijcht etc. Dat naerdijen den voors. requirant zeeckeren coop gedaen hadde jeghens eenen Jacob Janssen cuijper van zijn huijs, boomgaert etc. in tsgraavenpolder ende hij cooper ende vercooper bij den anderen geweest hadden om tvoorseide contract af te maken, hij deposant (ontmoetende den voorseide requirant comende vuijter herberghen daer hij bij zijne partije geseten ende gesproken hadde) heeft gevraeght oft selve afgedaen waere, den requirant antwoordende Neen. heeft voorts geseyt Laet ons andermael noch eens bij den voorseide vercooper ghaen ende ter zelve stontd ghaende inde voornoemde herberghe genaempt Alcaer daer den voorn. vercooper noch was, hebben zij wederom opgeworpen om tvoormelde contract te breken, etc. etc. Aldus ter Goes etc. ter presentie van Cornelis Martssen ende Adriaen Cornelisz Calloo stebode, poorters van Goes.

2.69 Testament Michiel Horens⁷⁸

(Type acte:) *testament Michiels Horen et uxoris. Obijt Elizabeth prior 20 Juny 93, vide pag. 398*

Comp. Michiel Horen Michielszone met Elizabeth filia Aernoulds Pieterssen Boudins, tsamen in houwelijke wettelijck vergaert etc. Ingesetenen eertijds der stede van Aerdenburgh in Vlaenderen, nu poorters te Goes, beide gesondt etc.
stellen elkaar aan als erfgenaam, legaat aan Barbara filia Mathijs (Drieling?) haer joncwijf 100 gld, te Goes ter presentie van Jan Scharis (tot wijens huijse sij comparanten wonen) ende Cornelis de Clerck cleermaker, inwoonders van Goes.

2.70 Procuratie Geleijn Beke⁷⁹

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Geleijn Beke coopman van lakenen binnen der stadt Middelburgh, heeft geconstitueert Joris Baquot(?) inwoonder Goes om te moghen beghinnen vervolgen ende ten eijnde te

⁷⁶ RAZE 2039, fol 55, 19-11-1588

⁷⁷ RAZE 2039, fol 56, 29-11-1588

⁷⁸ RAZE 2039, fol 56, 30-11-1588

⁷⁹ RAZE 2039, fol 57, 3-12-1588

brenghen alzulcken heijsch als hij constituent pretendeert op een here nu gevanghen zijnde ter oorzaecken van zeecker lakenen hem constituent sonder gheldt ontrocken, etc.

2.71 Procuratie Christiaen Willemsen⁸⁰

(Type acte:) *procuratie ad tradendum met transport*

Comp. Christiaen Willemsen met Maijken zijne huijsvrouwe, inwoonders van Goes, hebben geconstitueert Jan Gilliszone haer Maijkens vader, poorter van Goes om te compareren voor de vierscharre om aldaer neffens Pieter, haer Maijkens broeder rechtelijck te leveren Alsulcken huijs met zijn gevolgh als zij comparanten metten voorn. Pieter gemeene, vercocht hebben aen Hans de Graeve, hoeijmaecker staende in de papegaijstraete, etc. Aldus etc. ter presentie van Jan Adriaensz Cloetmaker ende Clais Anthonis gesworen bode van 't land-trecht.

2.72 Transport twee nieu huijskens Jan Jacobs greelmaecker⁸¹

(Type acte:) *transport*

Comp. Jan Jacobssen greelmaker, poorter van Goes, heeft getransporteert etc. seecker twee nieu huijskens neffens malcanderen staende buijten de gansepoorte der voors.stede aen doostsijde vanden straete recht jeghens over de waghemaeckers. daer aen die zuijdt sijde nu woondt Pieter de Smidt ende aende noordtzijde Adriaen de Monnick aan Jan van den Borre handtschoenmaker Goes, etc. Aldus gedaen in de herberghe genaempt Brouwershaven, ter presentie van Jan Francke schoenmaker, Joos d'Hooghe huijdevetter ende Pieter Willems booghmaker.

2.73 Protest Jan Foorts ter Vesten, Willem Dignus Eversdijck en Pieter Willems⁸²

(Type acte:) *protest*

Comp. Jan Foortssen ter Vesten, Willem Dignus zone d'Eversdijck ende Pieter Willemsen als ambachtsheeren in den naem van de Heer van Brederode, Jr Lieven van Cats, Gillis van Borne, Cornelis Olivierssen ende Lijnken weduwe Jan Foortssen Schoudee, Ende hebben verclaert dat Jan Jan Marinus zone timmerman wonende binnen der prochien van H'Iersicken van hun comparanten over zeeckeren tijdt aengenomen hadde te repareren die Oostmole van Wemelinghe Op sulcker voirwaarden, conditien ende loon als zij onder hun besproken hebben, etc. Maer naerdijen d'voors. reparatien alsnoch niet en zijn voldaan (deur gebreck van d'welcke die voors. mole nu inden aenstaenden winter tot volle oft groote schaden soude moghen comen deur stormen ende winden) ende hebben zij comparanten vanweghen alsboven geprotesteert, etc. Stellen hem aansprakelijk voor schade etc. Aldus te Goes etc. ter presentie van Jan Pieterssen bocxmaker ende Jan Diericxssen timmerman, poorters van Goes.

2.74 Verklaring Jacob Corneliss over kwartiering soldaten

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jacob Cornelissen, lantman wonende onder die prochie van onse Lieve Vrouwenpolder, oudt ontrent 27 jaeren, heeft ten versoecke van Burghemeesters ende Schepenen van Goes, midsgaders vande vier gecommitteerde over desen eij lande van zuijdtbevelandt verclaert etc. Dat nu onlanx 't sijnen huijse gefouriert ende gelegert zijn geweest 2 soldaten van de compangnie van capiteijn Dach, van den welcken den eenen genaempt Lambrecht op huijden acht daeghen aen hem deposant verhaelende dat hij binnen ter Goes geleghen ende aldaer noch hadde 1 vr(ouw) met drie kinderen, de welcke hij beduchte dat gebreck lijden souden, midts dien gij haer luttel geldts gelaeten ende zelfs gheen hadde, alsoo die betaelinghe langhe

⁸⁰ RAZE 2039, fol 58, 13-12-1588

⁸¹ RAZE 2039, fol 58, 14-12-1588

⁸² RAZE 2039, fol 59, 20-12-1588

achter bleeff ende zijnen voorseide capiteijn hem (die officier onder capiteijn van Pallant geweest was) hadde beloofd zijn soldije te beteren Sulcx hem deposant andermael moeiende om hem wat te leenen om eens bij zijne huijsvrouw te ghaene ende binnen 2 oft 3 daeghen weder te keeren. Waerop hij deposant antwoordende seijde: Waerop zoude ic borghen aen u die soldaet zijt. Hij repliceerde: Ghij hebt mijn roer gesien mette fleschen. Ick zalt u bijsetten. Tes mijn eijghen roer daer ic 6 oft 7 jaer gedient hebbe, den capiteijn noch niemandt anders en heefter ijet op te segghen. Dan hij deposant weijgherende om dat hij tselve niet van doene hadde, Ende eijndelijck vraeghende hoe vele hij daerop begheerde heeft geheyscht 20 schellingen ende hij deposant 12 schellingen geboden. En daerentusschen daer bij gecomen des soldaets compangnon (die bier gehaelt hadde) Daer aene hij soldaet sprekende int Walsche heeft den compangnon geseijt hoe tgheven es meer weerd. Ick gheve zelfs 4 gulden voren. Emmers zijn ten laetsten hij deposant metten voors. soldaet gheaccordeert dat hij hem gegeven heeft vijf gulden ende eenen halfven. Voor d'welcke hij deposant behouden soude voorseide roer mette fleschen. Indien hij achterbleef ofte zoude hem tselve restitueren als hem de voors. somme wedergegeven zou zijn. Ende heeft den voors. soldaet 't voormelde roer vuijt zijn quartier van den Oostdijckten aensiene van een ijghelijck (ooc des sergeants) tsijnen deposants huijse des avonts gebraght ende es den anderen daeghs wech geghaen. Ten welcken daeghe den sergeant vanden voors. compangnie gecomen es tsijnen deposants huijse, vraeghende oft hij 't voors. roer gecocht hadde. Daerop hij deposant antwoordede Jae. Dan den soldaet heeft mij beloofd binnen 2 oft 3 daeghen weder te keeren ende dat ic tselve zoo langhe in ostagie bewaeren soude tot dat hij mijn gheldt wedergegheven sal hebben, ofte bleef hij achter dat ick voor dien prijs soude behouden. Daerop hij sergeant zeijde, tes meer weerd, ende die capiteijn en soude 't selve niet begheren quijte te zijne. Dan hij deposant niet wylende tselve laten volghen, zeijde hij sergeant. Comt met mij int quartier bijden capiteijn. Ick zal maken dat ghij u geldt wedercrijghen zult. Es hij daer geghaen, Alwaer den capiteijn hem vraeghde ende hij antwoordede gelijk hij aenden sergeant gedaen hadde. Heeft den capiteijn zijn burse inde handt hebbende en geveijnsende al oft hij hem wilde gheldt gheven, terstont hem deposant gegrepen ende den provoost bevolen hem int ijser te slaen ofte handen en voeten te binden. Daer hij deposant den naevolghende nacht gebleven es. Dan zijn vader Cornelis Jacob Bouwenssen, dijcgraeve van Weerde, andermael bij hem comende ende intercederende (=bemiddelen) (zoo den voors. capiteijn geheyscht hadde den prijs van een dozijn musquetten ende vuijterlijck 10 pond vlaems) heeft hij deposant om voorder gevanghenisse 't ontgheene, daarmede hij gedreijght werdt, zijnen voors. vader last gegheven metten capiteijn te composeren, 't welck hij gedaen heeft om vijftich guldens. In somma dat hij deposant aen voors. capiteijn Dagh (omdat hij tsheeren geweer afgecocht hadde, zoo den capiteijn zeijde ende hij deposant niet en wiste ijet sonderlincx misdaen te hebben) heeft moeten overtellen de somme van Acht ponden grooten Vlaems. Ende waert redene etc. etc. Gedaen ter presentie van Pieter Cornelisz d'Ouwehandt ende Jan Adriaensz Goeree, poorters van Goes.

2.75 Begin jaar 1589⁸³

2.76 Huwelijkse voorwaarden Heindrick Adriaens Nissepadt⁸⁴

(Type acte:) *verclaers van een Voorwaerde zoo die besproken was eert thuwelijck werde gesloten, vide int prothocol A pag. 390*

Comp. Henrick Adriaenssen poorter van Goes, wonende aende Nissepadt ter eenre ende Gheerdken Cornelis dochter zijne huijsvrouw gheassisteert met Lijsbeth Henricx haere moedere, wonende onder Cloetinghe, ter anderen zijden. Huwelijkse voorwaarden. In den

⁸³ PROTHOCOL Vanden Testamenten, vuytersten willen etc. etc. Beghinnende metten nieuwen Jaere 1 Januarij xvc Neghenentachtentich, etc.

⁸⁴ RAZE 2039, fol 61, 3-1-1589

eersten verclaerde de voorseide moeder dat zij aen haere voors. dochter ende haeren zwaeghere, voor haer vaderlijck goedt gheven zal de somme van 50 £ Vls. eens, mette welcke de zelve haere dochter met haeren man comparanten voorseid bekennen tevreden te zijne ende ter oirzaecken van haers vaders erffnisse hun gecontenteert houden, etc. Gedaen ter Goes ter presentie van Harrent Pieterssen des voors. Geerdkens zusters man wonende onder Cloetinghe ende Cornelis Jan Michielssen poorter van Goes.

(In de linker marge:) Een handmerk met de initialen C. J.

2.77 Verklaring van Cornelis Piersen Cock⁸⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Pierssen Cock, wonende op de voortrappen onder 't ambocht van shr. abbekercke, oudt ontrent 22 jaeren, ende Job Cornelissen desselfs Cornelis knaepe, oudt ontrent 20 jaeren, zoo sij zeijden, beide landtluijden ende hebben ten ernsten versoecke ende instantien van Borghemeesters deser stede van der Goes verclaert etc... Dat nu woensdaeghe lestden ontrent 8 oft 9 uren, tsijnen huijse gecomen es Laureijs Baddijn als deurwaerder van de staeten van Zeelandt, de welcke staende voir de deure op den hil bij den voors. Cornelis Pierssen vuijtroepende heeft geseijt dat hij hem een wete dede om aen Cornelis Mertssen te comen betaelen tghene hij noch ten achteren was van den 21sten stuijver opt gemet bij den voorseide staeten geschoten in plaetse vanden dobbelen hondersten penninck over den voorleden ougst 88. Daerop hij Cornelis deposant antwoordende zijde Wilt toch jeghens Cornelis Mertssen segghen dat hij wat verbeijde tot dijsendaeghe naestcomenden, dan sal ic hem comen betaelen. Ende naer dat hij Cornelis deposant aenden voors. deurwaerder zijn salaris gegeven hadde es hij wech gegaen ende insgelijcx zij Cornelis ende Job (die recht eens buijten gecomen was bij zijnen meester) zijn binnen den huijse gekeert sonder eenighe woorden jeghens den voors. deurwaerder meer te spreken.

Dan naer dat hij Laureijs Baddijn ontrent een half uer weeghs doorgeghaen was es vuijt zijn deposants schuijre voorts gecomen een vremden jonghen bedelaer (die den voorleden nacht om gods wille daer geslaepen hadde) de welcke den zelve Baddijn naeriep, segghende: Roffelbroeck. Tselve hij aenhoorende ende wederkeerende es hij bedelaer nae thuijs comen lopen ende heeft hem op den solder geborghen. Ende hij Laureijs volghende ende inde keucken tredende zijde: Cornelis Pierssen ick protestere dat ghij u huijsgesin verbieden zult mij nae te roepen ende terstont aen Job knaepe van den huijse deposant voorseid, die daer sadt metten anderen huijsgesin ende waeren etende) toeschietende zijde: Ghij schelm, ghij Dief, ghij verrader, ghij hebtet geweest, Daerop hij knaepe antwoordede: Laureijs ick en hebbet niet geweest, twas een vreemden jonghen. Dan hij Baddin zijnen poingiaert vuijttreckende ende begonst naer Job te steken. Twelck hij ziende nam eenen drij voetstoel om die steken af te weeren. Maar hij Baddin, zijnen arm om hooghe roemende om naer hem te slaene, es hij Job hem ondergelopen, dan es niet te min van dijen slagh metten poingiaert wel diep in zijn schouderen gequetst, zoo dat hij vuijten huijse was wech moeste lopen ende Baddijn hem met zijnen voors. poingiaert ende halfve spijsse naevolghende, hij Job genoodtsaeckt was met een clout over een gracht hem te salveren. Daerover hij gespronghen zijnde den voormelden Laureijs alnoch mette poingiaert inde handt bleef roepende: Ghij schelm, ghij verraer, comt hier bij mij, ghij en zult niet levende vuijt mijnen handen ghaen, ghij stucke diefs als ghij zijt. Ende daer naer es hij Baddin anderwerf deurt huijs gecomen ende heeft beede die jonckwijfs vuijten huijse ghejaeght ende doen vallen. Daerop hij Cornelis deposant staende inde deure sprack: Waerom jaeghdij die (meijsens?) vuijten huijse. totten welcken hij Laureijs metten blooten poingiaert voor hem staende zijde: Ghij schelm dat ic wiste dat ghijt geseijt hadde, Ick zoude u deursteecken ende helpen in een gat daer ghij u leven niet vuijtcomen en soude.

⁸⁵ RAZE 2039, fol 63, 7-1-1589

Ende zoo es hij voorts wech geghaen. Aldus etc. ter Goes op den stedehuijse, ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo ende Cornelis Franssen vander Straten. Daerna zijn noch voir mij gecompareert Maijken Jan Hermanssdochter huijsvrouw des voors. Cornelis, oudt ontrent 25 jaeren zoo zij zeijde ende Maijken Philips dochter, oudt ontrent ... (niet ingevuld) jaeren, midsgaders Heijlken Jansdochter, oudt ontrent 17(?) jaeren beijde dienende als jonckwif ten huijse des voors. Cornelis Pierssen, hebben verklaard.... Dat zij Heijlken stondt buijten die voordeure ende Maijken Philips recht daer binnen ende Maijken Jans was sittende in de keucken bij de viere als den voorseide jonghen locker den voormelden Laureijs Baddijn achternae riep segghende: Roffeelpaele ende Roffeelbroeck. Dan affirmeerde vuijtdruckelijck dat noch den voors. Job noch niemandt van den huijsgesinne den voorn. Baddijn naegeroepen heeft. Ende waeren zij voors. comparanten alle drije in de keucken als hij Baddin daer inne quam segghende: Cornelis Pierssen ick segghe dat ghij u volck verbieden zult mij nae te roepen ende Cornelis antwoordede. Ten es niemandt van mijn volck, tes een geknecht die hier geslaepen heeft die mij niet aen en ghaet. Daerop hij Baddin jeghens Job de voors. knaep zeijde: Ghij schelm, ghij dief, ghij hebtet geweest. Ende zijnen poingiaert vuijttreckende es naer Job (die den lijste in den hoec sadt) toe geschoten soo dat Job zijnen pappot die hij inde handt hadde nae Laureijs werpende een cleen drij voetken neffens hem ligghende nam om hem te weeren. Dan hij Baddin pooghende van onder naer hem te steecken ende Job gequetst zijnde als voorseijt es, es hij achter die kinderwieghe (die int middel vande keucken stondt) achter vuijtgeloopen dan voor hem eerst wech die voorn. Maijken Philips die d'achterdeure open dede, ende hij Baddin metten poingiaert voren vuijt hem achter nae loopende als Job over de gracht in Jonghe Cornelis weije gespronghen. Daer Baddijn staende hem toe riep als voren: Ghij dief slaet ghij doodt. Comt hier ic zal u in een gat helpen daer ghij met al u goedt niet en zult vuijt geraecken. Daerop Job zeijde: Siet dat wij u in een gat niet op doen legghen. Ende Baddin in huijs weder comende al metten blooten poingiaert inde handt, jaeghende t'voors. Heijlken voren vuijte zoo dat zij opden wech int slijck viel. Ende voorts al kijvende jeghens den voors. Cornelis Pierssen es hij ten laetsten wech geghaen. Aldus verclaert ende getuijght thaeren voors. huijse staende op de voortrappen den 9en Januarij anno voorscreven. Ter presentie van Marinus Geertssen ende Pieter Janssen beijde gebueren etc.

2.78 Procuratie Laureijs Antheunissen⁸⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites. Voir den Hove van Hollant qual.*

Comp. Laureijs Antheunissen, wonende onder die prochie van Baersdorp, als getroudt hebbende die weduwe van Cornelis Mathijssen, wonende in zijnen leven onder die prochie vander Vlake; ende Quirijn Mathijssen, baliu der prochien van Baerlandt, als broeder ende erfgenaem des voornoemden Cornelis ende vervanghende zijne andere mede-erfgenaemen, hebben geconstitueert Mrs. Jan van Riviere ende Adriaen Jong Diericx zone, procureurs postulerende voir den hove van Hollant, om te mogen interteren, inbrenghen, defenderen etc. gedaen ter Goes, ter presentie van Mr. Jan de Ridder, mede openbaer notarius residerende binnen der zelve stede ende Damiaen Hertssen secr. v. Ouwelande.

2.79 Contract Pieter Adriaens Bol met Frans Franss van den Berghe⁸⁷

(Type acte:) *versouck met protest*

Comp. Pieter Adriaens zone Bol, craemer, poorter van Goes, heeft verclaert dat hij op den 16en decembris laestleden (zijnde binnen den eijlande van Wolphaertsdijck) zeker contract aengeghaen heeft met Frans Franssen vanden Berghe, medepoorter, vercoopende aen hem twee duijsent steenen wolle (verstaende hij comparant vercooper den steen van zes ponden gelijk die in Wolfaertsdijck ende ter Goes es). In welke contracte den voors. Frans cooper

⁸⁶ RAZE 2039, fol 64, 10-1-1589

⁸⁷ RAZE 2039, fol 64, 12-1-1589

bedongh bieselingsh gewichte, Dwelcke hij vercooper verclaerde alleenlijck verstaen te hebben vande ponden, als schillende maer achte ponden van den honderde, etc. Protest.

2.80 Huwelijks voorwaarden Antheunis Franssen timmerman⁸⁸

(Type acte:) *interpretatie, verclaeringhe oft additie van voorghaende contract, vide pag. 5*
Comp. Antheunis Franssen timmerman met Digne Jansdochter zijne huijsvrouw, poorters van Goes, huwelijks voorwaarden; ter Goes ter presentie van Cornelis Jaspersen en Jan Reijmerssen timmerman, poorters van Goes.

2.81 Overdracht helft scheijdinge in huis Maijken Willem Gilliss⁸⁹

(Type acte:) *donatie oft transport oft quijtscheldinghe*
Comp. Maijken Willem Gillissen dochter, huijsvrouw van Willem Pauwelssen Dijckwel, poorter van Goes, heeft gegeven, gecedeert ende overgedraeghen etc. aen Jan Gillissen Coije haeren lieven zone, met Maijken zijne huijsvrouw, alsulcken helft scheijdinghe inde huijre van een huijs geheten die keijzerscroone, als zij comparante heeft staende binnen der stede van aermuiden, te weten met sulcken verstande, Alzoo den voors. Jan Gillissen tselve huijs bewoont, gehuijrt ende belooft heeft van huijre daer voren aen haer comparante met haeren voorn. man jaerlicx te betaelen 11 £ grooten, etc; ter Goes ter presentie van Jan Slese geheten Ziriczee, cleermaker ende Joris Stevenssen schoenmaker, poorters van Goes.

2.82 Accoordt onderhoud kindt wees Teunken Claisdr⁹⁰

(Type acte:) *Agnitie oft bekentenisse van een natuurlijck kindt ende Accoordt vant onderhoudt*

Questie, geschil ende Proces gewesen zijnde voir schepenen der stede van der Goes tusschen Jacobmijne Hels als oude moeije van een natuurlijcken kindt genaemt Joosken, daer moeder af was wijlen Teunken Clais (die men hiet capiteijn cloot) dochter, woonachtigh binnen Flissinghen, heijtscheresse ter eenre, ende Mr. Marinus Joossen chirurgijn, wonende binnen ter Goes, ter anderen zijden; Pretenderende de voor.Heere dat hij Mr. Marinus tselve kindt ter goeder trouwen zoude bekennen, aenveerden ende opvoeden als van hem alsdoen jonckgeselle met haer alsdoen weduwe (ende sulcx beijde ongehuylt) natuurlijck geprocreert zijnde. Ende daernboven de Heere te contenteren van dat zij tvoorseide kindt ontrent 22 maenden den cost gegheven ende gecoestert heeft. Daerinne zoo verre es gepredeert(?) dat naerdijen bijde Hre gheexhibeert was Attestatie van 2 vrouwen die voir schepenen van Vlissinghen rechtelijck gheaffirmeert hebben Dat de voorn. moeder in haer doot bedde verclaert heeft den voormelden Mr. Marinus desselfs kindts vader te zijne. Partijen zijn veraccordeert. Te Goes, ter presentie van Mr. Henric Vos, Jan Jacobssen Bijle, procureurs ende Adriaen Cornelisz Mannee, inwoonders van Goes.

2.83 Verkoop schapen aan Cornelis Gilliss Brouwer⁹¹

(Type acte:) *Informatie preparatoire*

Comp. Cornelis Janssen Geldersman, wonende binnen den lande van Sinte Martinsdijck ende heeft verclaert dat hij zeecker nombre van schaepen van daer gevoert hebbende binnen desen eijlande van Zuijdtbevelant, dezelve hadde besteedt te weijen ende onderhouden aen Cornelis Gillissen brouwer tot meije naestcomende, ende dat hij tzedert dezelve schaepen heeft vercocht aen Gillis Barthels zone Vermuijen, die hem ooc zeecker gheldt gegeven hadde om metten voors. Cornelis Gillissen die weijehuijre af te passen ende maecken. Dan zoo den

⁸⁸ RAZE 2039, fol 65, 13-1-1589

⁸⁹ RAZE 2039, fol 66, 18-1-1589

⁹⁰ RAZE 2039, fol 67, 21-1-1589

⁹¹ RAZE 2039, fol 68, 24-1-1589

voormelden Gillis schijndt den voorseide coop te willen ontkennen ofte hem comparant nae-seghet daer deur bedroghen oft beswaert te zijne, etc. Verklaringen van: Joncheer Jacques van Proven woonachtigh tot Sinte Martinsdijck ende hun hem onthoudende binnen deser stede van der Goes, oudt ontrent 42 jaeren, etc. verclaert ende affirmeert alsboven dat nu voor kerstmisse leestleden, onbegrepen den juijsten dagh, hij daer bij ende mede was, comende in een schuijtte gevaeren van Sinte Martinsdijck nae ter Goes metten requirant ende Gillis voormeldt, Daer hij gehoord heeft dat zij beijde daerom derwaerts reijsten om de voors. weijhuijre met Cornelis Gillissen af te maken, etc; Mr. Cornelis Barensteijn, chirurgijn, poorter deser voors. stede, 35 jaeren, verclaert etc. Dat hij ontrent voor kerstmisse leestleden op eenen morgenstondt staende voor zijn deure, daer den voormelden Gillis Barthelssen ende hij requirant d'een dandere te gemoete quaemen ende hij deposant vraeghende ofte Gillis den ontbijt gheven wilde, seijde Gillis: Laet dijen man (denoterende hem requirant) tselve doen, hij heeft mij wel geschuijrt. Daerop hij requirant seijde: Wildt ghij dan mij ontslaen ic zal u tgheldt wederom gheven dat ghij mij gegeven hebt ende daerenboven noch eenen daelder ten besten. Dan Gillis repliceerde Den ontbijt soude ons wel dienen. Maer hij en wilde den requirant niet ontslaen. Meenende hij deposant dat zijne huijsvrouwe tgene voorseit es, ooc wel gehoord heeft, etc; aldus te Goes etc. ter presentie van Willem Dignus d'Eversdijck ende Adriaen Cornelisz Calloo stedeboode, Joris Janssen Deurlo ende Jan Simonssen Cuijl, inwoonders van der Goes.

2.84 Transport rentebrieven aan Hieronimus Gruywaert⁹²

(Type acte:) *Cessie ende transport*

Comp. Aelbrecht Adriaenssen ende Cornelis Adriaenssen, inwoonders te Bijeselinghen, Pieter Ponce wonende 't Eversdijck ende Jan Jorissen wonachtigh onder Sijskercke, vervanghende tsaemen Crijn Hoemaker te Nisse, alle als erfgenaemen inde naegelaeten goederen van Marinus Moerdamme. Hebben getransporteerd etc aan Hieronimus Griewaert nomine Macharis Paschierssens twee joncxste weesen, alle die renthen etc, ter oirzaecken van twee schepenen briefven beijde gepasseert voir schepenen van tsgraevenpolder, etc. op de rugghe: verleden bij Adriaen Jacobssen aen Geert Willemssen lantmeter, gedateert den 1en octobris 87. De tweede... verleden bij Jan Pierssen aen Cornelis Gillissen zijn weeskindt, gedateert den 8en martij 1578, etc, te Goes, ter presentie van Henrick Janssen weerdt in brouwershaven ende Mathijs Mertssen woonachtigh te Bieselinghe.

2.85 Procuratie Geraert Pieters scheepstimmerman⁹³

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Geraert Pieterssen schiptimmerman wonende op de Westzulcke buijten de nieupoorte deser stede van der Goes, heeft geconstitueert Martine Lenaerds dochter zijne huijsvrouwe, om te moghen maenen etc.; ter Goes ter presentie van Cornelis Claissen Bonsingh ende Jan Cornelisz Croone, poorters van Goes.

2.86 Testament Crijns Matthijss in Baerlandt⁹⁴

(Type acte:) *testament van Crijn Mathijssen baliu in Baerlandt ende zijn huijsvrouwe*

Comp. Quirijn Mathijszone baliu der prochien van Baerlandt ende Janneken Willemsdochter, tsaemen in houwelijck vergaедert, zij bevrucht met kinde, doch beijde gesondt etc. Dat ten aenvanghe van haer houwelijck tusschen hun gemaect es seecker contract antenuptiael oft voorwaerde, gepasseert voir Mr. Jan Arnoldij aks notario den laetsten Junij 1584, d'welcke zij begheeren dat in alle haer vigeur blijfve ende poincten gevolgt worde, vuytgesteken 't ar-

⁹² RAZE 2039, fol 69, 24-1-1589

⁹³ RAZE 2039, fol 69, 27-1-1589

⁹⁴ RAZE 2039, fol 70, 4-2-1589

tickel beghinnende ende luidende aldus: Ende Indien den voorn. Janneken geraecte aflivich te worden kint oft kinderen bij heurlieden beijden geprocreert sijnde achterlaetende, voor ende al eer den voorn. Quirijn Mathijs zone, zoe sullen de voors. kindt oft kinderen vooren vuijten achtergelaeten goederen hebben 't voors. half huijs ende de 33 gem. 41½ roeden lants bij haer moeder ten huwelijcke ingebracht. Zij herroepen dit. Te Baerlandt 't haeren comparanten huijse, ter presentie van Cost Marinus zone aerbeijder ende Pauwels Michielssen Vaillant, waghemaecker, beijde inwoonders der zelver prochien.

2.87 Testament Jacob Claissen passementwercker⁹⁵

(Type acte:) *testament van Jacques Claissen, vide Prothocol A pag. 450 en een in hic prothocol pag. 258*

Comp. Jacob Claissen jonckman, geboren te Goes, passementwercker, gesondt etc. Legateert aen Digne Claissdochter zijne nichte, nu wonende binnen Middelburgh een vierendeel in den huijse hem testateur int geheele compterende, staende binnen deser voors.stede van der Goes inde straete genaemt den vorst... Ende voorts alle die reste laet hij zijnen naeste vrienden zoo die naer costuijme vanden lande behooren te deelen. Ten mijnen comptoire ter Goes ter presentie van Pieter van de Poele hovenier ende Jan Mathijssen cleermaker, inwoonders van Goes.

2.88 Procuratie Jacob Claissen⁹⁶

(Type acte:) *procuratie, Vide diergelijcke primo pag. 207*

Jacob Claissen passementwercker (voornoemd) de welcke gereedt zijnde om buijten den lande overzee ende elders te reijsen, heeft geconstitueert Joos Mathijssen scrijwercker, zijnen oom om te moghen maenen etc.etc. in een huijs hem competerende, staende binnen Berghen op den zoom en zijn huis te Goes, eerder genoemd.

2.89 Procuratie Cornelis Leijsz schipper⁹⁷

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Leijns zone schipper, poorter vander Goes, heeft geconstitueert mr. Verburgh, procureur postulerende voir 't gerecht van Delft, om in den naem zijns constituants als man ende voocht van Lijnken Pieters van Dale, te moghen heijsschen, maenen etc. de drie gulden die zijn vrouw toekomt uit het sterfhuys van haar oom. Te Goes ter presentie van Cornelis Cornelis van den Bleijck weerdte in berghen ende Pauwels Janssen schipper, poorters Goes.

2.90 Verklaring Matthijs Jacobs smit Heinkenszand⁹⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Mathijs Jacobssen smit op Heijnkensandt, oudt ontrent 22 jaeren, heeft ten ernsten versoecke ende instantien van Cornelis Jan Doenssen van der Nisse verclaert etc. dat... hij comparant als vaendraegher met 't halfve vendel van Heijnkensandt geweest es binnen Cruninghe ende ontbonden zijnde aenden Oostdijck, es 9 persone met eenighe corporalen aldaer geghaen daer hem den sergeant majoor belofte dat hij wederkeeren soude nae Cruninghe ende 't sanderdaeghs smerghens met zijn volck daer comen. Ende dat hij comparant aen den vaendraegher van der Nisse segghen zoude Dat hij van stonden aen daer soude comen. Dewelcke bootchap hij comparant aen den voornoemden vaendraegher, te weten Cornelis Jan Doenssen requirant in desen gedaen heeft. Daerop hij Cornelis seijde dese oft diergelijcke

⁹⁵ RAZE 2039, fol 71, 5-2-1589

⁹⁶ RAZE 2039, fol 71, 5-2-1589

⁹⁷ RAZE 2039, fol 71, 6-2-1589

⁹⁸ RAZE 2039, fol 72. 7-2-1589

woorden naer zijn best onthouden: Ick zalder mijn volck af spreken. Dan hij deposant affirmeert expresselijck dat hij niet gehoord en heeft dat den voors. Cornelis zijde Dat hij daer niet ghaen en zoude, al soudt hem zijnen hals kosten, zoo hij deposant seijt dat hij verstaen heeft dat men Cornelis daarmede beschuldicht. Ende waert etc. etc. Te Goes ter presentie van Clais Anthonisz, gesworen lantbode over 't quartier van Heijnkensandt ende Adriaen Jan Scharis, poorter van Goes.

2.91 Verklaring Anthonis Gilliss⁹⁹

(Type acte:) *attestatie*

Anthonis Gillissen wonende in de Nisse stelle heeft ten versoecke van Barbelken Pietersdochter, huijsvrouw van Jacques de leermaker, poorter van Goes, verclaert etc. dat corts nae Baefsmisse lestleden op eenen dincxendagh hij gecomen es binnen deser stede met ontrent 10 viertelen boeckweijts hem voor de meeste helft toebehoorende ende d'ander helft zijnen broedere Cent Gillissen, ende zoo hij comparant die sacken opden marct gestelt hadde ende daerbij bleef staende om te vercoopen. Ende midler tijdt sijn voors. broeder geghaen ten huijse van Barbelken requirante voornoemt wonende in de vorst, die over 1 weke naer dijen boeckweijt hen gevraeght hadde, soo dat requirante metten voorseijde Cent inden coop veraccordeert waeren al eer zij weder op de marct quaemen. Ende zij bij hem comparant daer hij stondt comende ende den boeckweijt besiede, sloegh de sacken thoe segghende zij zijn vercocht, etc. Te Goes ter presentie van Joos Benedictus deurwaerder ende Clais Anthonisz bode vant lantrecht over 't quartier van der Nisse.

2.92 Overdracht schuijt door Govaert Pieters schiptimmerman¹⁰⁰

(Type acte:) *donatie oft ghifte bij levende lijfve van de ouders op een kindt gedaen*

Comp. Govaert Pieterssen schiptimmerman, met Martine Lenards dochter zijne huijsvrouw, hebben gegeven, gecedeert etc. aen Lieven Govaertssen schuijtman, haeren gemeenen lieven sone, die schuijte metten gewande ende alle haeren thoebehooren, d'welcke ende sulcx als hij de zelve nu gebruijckende bevaert etc. Om die voortaan als zijn eigghen bij hem beseten ende behouden te worden, etc. Aldus etc. ter presentie van Simon Pauwelssen glaemaker ende Clais Janssen cousmaker, poorters van Goes.

2.93 Procuratie Adriaen Jacobs Cauwe¹⁰¹

(Type acte:) *procuratie in brevissima forma*

Comp. Adriaen Jacobssen Cauwe, inwoonder des eijlandts van Wolphaertsdijck ende heeft geconstitueert Pieter Adriaens zone Bol, craemer, poorter van Goes, om te moghen maenen etc. de somma van 33 sch.4 grooten vls. als Adriaen Pieterssen wonende te Blancxkinderen (die men noemt moeijen aeliaen) hem schuldig is van een rocxken d'welck hij gecocht heeft inden coopdag van Andries Adriaensz oostcapellen binnen Wolfardsdijck, etc. Aldus, ter presentie van Jan Scharis ende Jaspar vanden Horst oudt schoenmaker, inwoonders van Goes.

2.94 Testament Bethken Henricx Vernimmen¹⁰²

(Type acte:) *testament* (herroepen, pag. 319)

Comp. Bethken Henricx Vernimmen dochter, geboren vuint tlandt van Denremonde, weduwe wijlen Benedictus Joris zone, wonende Goes, die welcke oversiende die cranckheijt etc. etc. Naerdijen zij gheen kindt, broeder noch suster en heeft, soo maeckt, gheeft ende laet zij aen Neelken Blais Brune dochter haere vriendinne, inwoonderse Goes, stellende de zelve eenighe

⁹⁹ RAZE 2039, fol 72, 7-2-1589

¹⁰⁰ RAZE 2039, fol 73, 9-2-1589

¹⁰¹ RAZE 2039, fol 73, 16-2-1589

¹⁰² RAZE 2039, fol 74, 20-2-1589

erfgenaem, etc; Aldus ten huijse van Jan Jacobssen Bijle, ter presentie van Herman Pierssen int oostersche huijs ende Cornelis Janssen vriese, poorters van Goes.

2.95 Procuratie Catharina Verhaeghen van Antwerpen¹⁰³

(Type acte:) *procuratie om d'herediteyt aenteghaen, te deelen ende den goeden vercoopen etc.*

Comp. Catharina Verhaeghen geboren van Antwerpen ende nu wonende als dienstmaeght bij Mr. Anthonis vanden Broecke, schoolmeester Goes, gheassisteert metten zelve mr. Anthonis haeren behoudt oom, ende heeft geconstitueert Lijsbeth ende Janneken Verhaeghen, beijden haren zusters wonende inden briele, haer ghevende last etc. van wat haar toekomt in het sterfhuis van Heijlken Crijns zaliger memorie weduwe van wijlen Huijgh Crijnsen binnen den voors. briele overleden, haere moeije, etc. Aldus 't mijnen comptoire, ter presentie van Wouthert Martins Jaeghers ende Jaspar vander Horst oudt schoenmaker, inwoonders van Goes.

2.96 Testament Jacob Cornelisz molenaer¹⁰⁴

(Type acte:) *testament*

Comp. Jacob Cornelisz Molenaer, poorter van Goes, sieckelijck bij de viere sittende, etc. Hij vermaakt aan Cornelis ende Neelken zone ende dochter van Cornelis Cornelisz Masuer zijne testateurs zusters kindts kinderen ende stelt de zelve erfgenamen etc. Aan zijn huijsvrouw Magdaleene Crijns, die bijlevinghe, tocht ende blaedinghe van alle 't ghene hij naelaeten zal, etc. Aldus ten huijse van den comparant, ter presentie van Enghel Mels zone wonende binnen den zelve huijse ende Jan Adriaenssen Craemer, cleermaker, poorters van Goes.

(In de marge:) Magdalene es voor hem overleden den 15en aprilis(?) ende Jacob heeft hem tot een ander huwelijk begheven.

2.97 Testament Mr. Quirijn Govaerds¹⁰⁵

(Type acte:) *testament, vide prothocol A pag. 306. Testateur obiit den 7, novembris 98 recht nae den middagh*

Comp. mr. Quirijn Govaerds zone, inwoonder van Goes, gesondt etc. ... Alsoo hij comparant verclaert seer luttel ofte niet van zijn ouders gheerft oft vercreghen te hebben, dan dat hij ter scholen opgevoedt ende voorts tot staete gecomen es, deur hulpe ende vriendschappen van Jan Janssen Bollaerts moedere genaempt Francijne Bollaerts zijne nichte, ende nae haere doot van Maijken Adriaens dochter, des voorn. Jan Jans zone Bollaerts weduwe, oock vele deuchden, behulp ende bijstant in zijnen teghenspoet, cranckten ende sieckten alle de tijdt die hij bij haer gewoont heeft, ontfanghen heeft, etc. vermaakt hij al zijn goederen aan: Maijken Adriaens dochter Jan Bollaerts weduwe, die zal moeten "vuijtrijcken" aan Francijnken ende Gheertken dochters van Jan Bollaerts, zijne testateurs nichten, oft aen haere kinderen zes weken na zijn overlijden 100 ponden grooten vlaems. Hij legateert aan Andries Cornelisz Poorte zijnen neve 100 carolus guldens. Francijnken en Gheertken moeten "vuijtrijcken" aan Adri-aen en Pieter Willemssen, halfbroeders, 100 ponden grooten vlaems, etc. 'T mijnen comptoi-re, ter presentie van Cornelis Adriaensz Nissepadt schoenmaker ende Pieter Cornelisz d'Ou-wehandt cleermaker, poorters van Goes.

¹⁰³ RAZE 2039, fol 74, 25-2-1589

¹⁰⁴ RAZE 2039, fol 75, 25-2-1589

¹⁰⁵ RAZE 2039, fol 75, 4-3-1589

2.98 Toevoeging testament Maijken Adriaens Bollaerts¹⁰⁶

(Type acte:) *Solemnisatie, conformatie oft verificatie van substitutien vulgaere en puppi-laere getransfixeert, aengehecht ende gecachetteert aen tprincipale testament, gescreven ut supra pag. 44. Dit Instrument es bij de comparante gecasseert den 7 decembris '92*

Comp. Maijken Adriaens wed. Jan Bollaerts, verclaerende etc. Ter presentie van voorgaande getuigen.

2.99 Testament Margriete Pietersdr van Yerseke¹⁰⁷

(Type acte:) *testament*

Comp. Margriete Pieters dochter, geboren van H'Iersicken ende nu wonende te Heijkens-sandt, huijsvrouw van Jan Erbouts Weele, alias n'oom Jan, gesondt ende wel te passe etc. Soo noemt, laet ende stelt zij haer erfgenaem allen haers broeders ende zusters kinderen oft kindtskinderen ende heirs, zoo de zelve naede voors. costuijme behooren te deelen, gheene vuytgesondert. Dan in de portie die daer zoude moghen toecomen Paesch Cornelissen haers zusters sone, soo stelt zij desselfs Paes kinderen bij hem geprocreert ende noch te vercrijghen, etc. 'T mijnen comptoire ter presentie van Cornelis Cornelisz Schoutgroene(?) of Schout-graeve? ende Wouther Martins Jaeghere, inwoonders Goes.

2.100 Testament Maijken Bouwens huisvrouw Tobias Wicxdorp¹⁰⁸

(Type acte:) *testament*

Comp. Maijken Bouwens de huijsvr. van Tobias Wicxdorp, poorter Goes, sieck te bedde lig-gende, etc. Haar man zal weer in het bezit gesteld worden van de goederen die hij ingebracht heeft, etc. ... ooc haeren boomgaert aende Nissepadt. Zij is overleden 12 maart. Aldus etc. ter presentie van Macharis Martssen ende Cornelis Adriaensz Calloo, poorters van Goes.

2.101 Verklaring Jan de Wulf schipper¹⁰⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan de Wulf schipper ende poorter van Goes, oudt ontrent 40 jaeren, heeft ten ver-soucke van Rogier Philips Inghelsman verclaert etc. Dat geleden ontrent een maendt hij de-posant in schip aent hoot deser voors. stede te vrachte overgenomen heeft van Garnaerdtschipper van der Vere ende buijt zijn schip 52 tonnen inghels bier, daarmede hij deposant vaeren zoude nae Zirickzee. Ende aldaer gecomen zijnde verclaert hij attestant dat tselve bier aldaer vercocht is geweest bij Jacob des voors. Gornaerts schippersknecht in de presentie vanden voorn. requirant (Die beijde met hem deposant vander goes gevaeren quaemen) Dan hij deposant weet niet oft den inghelsman requirant daarvan bevel hadde ofte daarmede ge-moeijt heeft oft niet. ende de voors. vercoopinghe geschiede aen eenen Adriaen, coopman van Vlissinghen, die welcke de betaelinghe vanden ghelde overtelde aen den voors. Jacob, soo dat hij deposant niet gesien heeft dat den requirant eenigh geldt heeft ontfanghen, etc. Aldus ter Goes etc. ter presentie van Jan Scheris gesworen van den lande ende Simon Pauw-elsen glaesmaker, inwoonders van Goes.

2.102 Verklaringen over slijckhouten op verzoek van Dirick Barentsz¹¹⁰

(Type acte:) *attestatie*

Verklaringen van vier poorters van Goes op verzoek van Dirick Barentsz timmerman: Corne-lis Marinusz timmerman, oudt soo hij seijde ontrent 21 jaeren, verklaart dat ontrent lichtmisse

¹⁰⁶ RAZE 2039, fol 78, 4-3-1589

¹⁰⁷ RAZE 2039, fol 78, 7-3-1589

¹⁰⁸ RAZE 2039, fol 79, 9-3-1589

¹⁰⁹ RAZE 2039, fol 80, 11-4-1589

¹¹⁰ RAZE 2039, fol 81, 17-4-1589

- Daer den voormelden Dirick stadstimmerman zijnen meester, hem gevonden heeft om zeeckere slijckhouten, langh ontrent 24 voeten te haelen, d'welcke van wegghen deser stede gecocht waeren van Jacob Vaders cuijpere, staende aen Jacobs houttuyn vooren aen de beestemarct, Daer hij attestant gesien heeft, als dat den voorseide Dirick deselve besagh ende vercoos. Dat den voorn. Jacob neffens Dirick was staende, soo langhe tot dat Dirick ter aerden ter straetenwaerts geworpen hadde viere der zelve houten. D'welcke gevallen zijnde zuijdtwaerts op. Es Jacob (sonder dirick segghen oft weten ende ter wijle Dirick opwaerts sagh om 't vijfde hout te verkiesen) geghaen om die gevallen houten daervan een cruijswijs over 't andere gevallen was, rechte te schicken (zoo hij deposant vermoede). Ende als Dirick 't vijfde hout liet vallen, ommesiende dat Jacob daer stondt ende roepende: wacht u, es Jacob oostwaerts opgelopen, zoodat hij daeronder deurliep daer 't hout (vallende zuijdoostwaerts op) gevallen es en hem gequetst heeft. Dan den voors. Dirick en hadde gheen schuld, als daervan niet wetende, zoo hij attesteert.

Christiaen Splinters timmerman, oudt ontrent 22 jaeren verklaarde: Dat hij ten zelve tijde stondt voor Jan Reijnderss deure, verder als voren

Adriaen van Gheele houtsagher, 35 jaeren, affirmeert Dat hij ten voors. tijde boven stondt hout saegghen voor die deure van Cornelis Franssen timmerman. daer hij gesien heeft als den voormelden Dirick riep: wacht u, dat Jacob die staende was daer hij 't gevallen hout geschickt hadde, quamp gelooopen oostwaerts op ende wilde onder 't hout (dat derwaerts inden val was) deurlopen, dan es daervan metten eijnde geraeckt ende ter aerden geslaegghen, Sulcx dat indien Jacob hadde daer blijfven staende daer hij stondt als hij 't hout schickte oft bij Dirick daer hij stondt als men d'eerste houten omworp en zoude hij Jacob gheen hinder oft letsel gehadt hebben.

Joos Bulchard, houtsaegher, oudt ontrent 39 jaeren, attesteert, Dat hij ooc daerbij was staende jegghens over des voors. Jacobs calckhuijs, Daer Dirick houten ommeworp, verder als voren. Te Goes etc. ter presentie van Michiel Cornelisz Blaubeen ende Jaspas van der Horst, oudtschoemaeker.

2.103 Verkoop coolsaets¹¹¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Cornelisz in de iij haringhen ende Inghelken Pietersdochter Jans huijsvrouwe, waerdinne in de fortuijne binnen deser stede van der Goes, hebben ten versoecke van Job Cornelis Paeschs zone van H'Iersicken, verclaert etc. dat hij vier of vijf weken geleden in haar herberg, daer vergadert waeren den voorseiden Job ende Frans de Meulenaer. Alwaer zij hebben gehoort ende gesien dat ontrent den avondt, Frans opgeworpen heeft Offer gheen coopmanschappe te doene en was, Daerop Job zeijde Ick hebbe wel aen uwen cant geweest, maer ic en wil met u niet meer te doene hebben. Daer onder andere woorden heeft Frans gevraeght naer een hoet coolsaets, segghende cont ghij u goet niet diet genoegh lonen. Soo dat Job zijn handt vuijsteeckende loofde den viertel voor zeeckeren prijs, te weten om 15 sch.gr. zoo hij deposant meent, maer zij deposante en heeft den prijs niet onthouden. Daerop den voorseiden Frans terstont toeslaende seijde, tes vercocht. Nu hebbic u alreede wederom vast. Dan ick seijde dese oft diergelijcke woorden: isser lijfcoop besproken. Ic sal dien selfs betalen ende de coopmanschappe weder te buyten ghaen ende propoosten. Verclaeren voorts zij deposanten dat Job ten zelve tijde al boven maeten metten dranck bevanghen was. Dat ooc des anderen daeghs hij vanden voorseiden coopmanschappe ende tgeleagh betaelt heeft. Te Goes binnen der voorseiden herberghen, ter presentie van Pieter Cornelisz ter Heernisse ende Balthen Rochus, cleermaker.

¹¹¹ RAZE 2039, fol 82, 19-4-1589

2.104 Verklaring Ingelken Pietersdr¹¹²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Inghelken als voren, heeft verclaert ter instantie van Pieter Cornelisz ter Heernisse, dat zij onlanx thaeren herberghen daerbij geweest es daer vergadert waeren den voorseiden Pieter ende Frans de Meulenaer, ende dat als zij scheijdden Frans tot haer zijde dese oft diergelijke woorden: Daer es een vaene die ic gheven moet van een coopmanschappe. Maer d'ander 2 vaenen vanden coopmanschappe die ik met Pier voorseit gedaen hebbe, die zal ic laeten staen. Ick en weet niet oft morghen hem berouwen wesen sal ende dat hij zelve die 2 vaenen zal betaelen. Verclaerende voorts zij comparante dat den voornoemden Pieter des anderen daeghs die coopmanschappe te buyten geghaen gestatuyt ende die 2 vaenen betaelt heeft. Ter presentie van Pieter Cornelisz inde 3 haringhen ende Job Cornelisz Paeschs zone van H'Iersicken.

2.105 Transport geld aan Cornelis Evertsen¹¹³

(Type acte:) *transport*

Comp. Jacob Cornelisz Kelle, inwoonder van Ovesandt, heeft getransporteerd aan Cornelis Evertsen, poorter van Goes, alsulcken drie ponden grooten vlaems dwelcke Cornelis Henricksz van Dattum, won. te Oudelande hem schuldig was etc. En noch 16 guldens als Willem Janssen pachter in Ouwelande resterende was etc. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Pieter Rogiers Vitu, aptheecker

2.106 Transport geld van groen terwe door Hubeken¹¹⁴

(Type acte:) *Transport*

Comp. Hubeken weduwe wijlen Dignus Pieterssen won.in Sinoutskercke, heeft getransporteerd aan Pieter Cornelisz Croone alsulcken 9 ponden grooten vlaams d'welcke Jan Jacobssen Haije, won. inden Cruninghenpolder aen haer comparante schuldigh is van groen terwe te velde. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz Baersdorp ende Steven Janssen inwoonder van Sijnskercke.

2.107 Huwelijke voorwaarden Cornelis Michiels van Hulsterambacht¹¹⁵

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Cornelis Michielssen, geboren vuijt Hulsterambacht in Vlaenderen ter eenre en Adriaen Simonssen, beide nu won.Capelle, etc. dat naerdien apparent was dat die voorseide Cornelis met Neelken Adriaens voorseijde dochter zouden in houwelijck vereenighen etc. (Maar er staat niet Neelken Adriaens, alleen Adriaen Simonssen). Te Goes ter presentie van Jacob Steijn en Arent Janssen Steijn gebroeders wonende binnen Capelle.

2.108 Testament van Cornelis Willemsz Waeghemaecker¹¹⁶

(Type acte:) *testament van Speecke¹¹⁷*

Comp. Cornelis Willemsz Waeghemaecker genoempt Speecke. Zijn vrouw is Martina Pietersdochter. Eerst vooren vuijte alsulcken drinckgheldt als zij van haer broeder Jan Pierssen gehadt heeft. etc. Item die helft int huijs daer haer vader Pieter Janss inne woondt binnen die prochie van Wissekercke (en andere zaken als silvere croesen, ringhen, bedden etc.). Te Goes ten huijse daer Mr. Henrick Claissen nu inne woondt, beneffens daer hij testateur woont, ter

¹¹² RAZE 2039, fol 83

¹¹³ RAZE 2039, fol 83, 21-4-1589

¹¹⁴ RAZE 2039, fol 83, 25-4-1589

¹¹⁵ RAZE 2039, fol 84, 25-4-1589

¹¹⁶ RAZE 2039, fol 84, 26-4-1589

¹¹⁷ speke, speecke is spaak

presentie van Mr. H(enri)c Walburg van Venloo ende Adriaen IJemans schepene ende inwoonder der voorseide prochien van Wiskercke.

2.109 Testament Jan Claissen en Pieterne Willems Pauwels¹¹⁸

(Type acte:) *testament reciproque, Die huijsvrouw es eerst overleden 23-1-1598, Vide primo pag. 322, 388 et Prothocol C pag. 230*

Comp. Jan Claissen poorter van Goes en Pieterne Willems Pauwels dochter. Pieterne sieck te bedde, etc.etc. Aldus te Goes 't haeren comparanten huijse staende aen d'oostzijde van de havene neffens 't Schaeck, ter presentie van Macharis Martssen en Jan Masuer, poorters van Goes.

2.110 Procuratie Jan Geerdsen schipper tot Middelburgh¹¹⁹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jan Geerdsen schipper tot Middelburgh, verclaerende dat hij binnen der stede gecomen es om van Jan Danielssen alias come Jan Coutwel, 't ontfanghen een somme van penningen, betreft coop van een schip.

2.111 Contract levering bier¹²⁰

(Type acte:) *contract ende accoord van een biersteecker*

Comp. Michiel Michielss Horen, poorter van Goes, ter eenre en Aernouldt de Hont, schipper van Delft, ter andere zijde, veraccordeerd als dat Michiel voors. biersteecker zijn zal van alsulcken bieren als Aernouldt hier ter Goes brenghen zal, volgen voorwaarden. Gedaan in de herberg die Meerminne, ter presentie van Schobbelandt Pieters, weerdt aldaer ende Marinus Anthonisz Vocxen, panneboeter, beijde geboren te Romerswalle, nu won. te Goes.

2.112 Levering rentebrief¹²¹

(Type acte:) *Vercoopinghe van een Renthebrief*

Comp. Jacques Jacobsz poorter ende zeepsieder wonende in de Magdaleene binnen der stede van Berghen op den Zoom, ter eenre ende Matheus Michielss, poorter van Goes, ter andere zijde, veraccordeerd in zake de verkoop van een erfelijke rente van 50 gld./jaars, verleden voor Gerard despommervaulx ende Anthonis van Mansdale, schepenen van Antwerpen, bij Heer Jan Peris, Pastoir van sheerboudenspolder, als tsamelijck voocht der achtergelaete kinderen van Cornelis Janss de Crijghere ende met autorisatie van Peeteren en Servaes baliu van deselve polder, als oppervoocht, volghende den bescheiden dd. 11-10-1564, onderteekent bij den griffier van Berghen, IJermans. Aen Joncvrouwe Marie Bordincx weduwe wijlen Cornelis Franc Aerts, gehypotheceerd ierst op 75 gem. landts in de polder van Ruijghenhill, 7 gem. 106 r. landts in den Serboudenspolder in den hoeck genaempt West Romerswalle, etc.

2.113 Verklaring Geraerd Pieter baljuw te Nisse¹²²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Gerard Pieterss, baliu der prochien van der Nisse, 40 jaer, ten verzoeke van Adriaen Aernoudss, geboren van Romerswalle, nu poorter te Goes, dat de Marquis van der Vere, Heere van Beveren zaliger memorie, oock geweest es heer des heerlijckheijts van der Nisse, metten appendentie, o.a. Schouwersweel; gedaan te Nisse in de herberg van Jacobs Geertss, ter presentie van Jacob Geerds secretaris aldaer ende Geerdts desselfs Jacobs zone.

¹¹⁸ RAZE 2039, fol 85, 26-4-1589

¹¹⁹ RAZE 2039, fol 86. mei 1589

¹²⁰ RAZE 2039, fol 86, 2-5-1589

¹²¹ RAZE 2039, fol 87. 6-5-1589

¹²² RAZE 2039, fol 88, 6-5-1589

2.114 Verzoek door notaris aan Martin Willems¹²³

Notaris is ten verzoeken van Martin Willemss, als voocht der naegelaeten weese Grietkens, midsgaders van Pieter Willemss ende Ingel Mels zone als getrouwt hebbende Digne ende Tanneken dochters wijlen Bouduin Lambrechtse, naar Tobias Wicxdorp, versoeckende dat hij afstandt doet ende wijct van alsulcken boomgaert geleghen aende Nissepadt.

2.115 Testament soldaat Jacob Jans¹²⁴

(Type acte:) *donatie cum mortis*

Comp. Jacob Janss, soldaet onder 't vendel van Ambrosius le Ducq, nu ligghe in garnisoen opt fort van Lilloo, ende verclaerende dat hij somwijlen moeste vuyt trecken op escharmouchen, tochten te velde ende ter oorloghen, oft hem eenighe quaede aventure ontmoettede oft iet menschelijcx overquaeme, heeft gegeven ende gheeft bij desen met ghifte vuyt oirzaecke des doods, alle zijne goederen etc. etc. ten profijte van Neelken zijne half zustere die geprocreert es van Jan Jacobss greelmaker, poorter van der Goes, zijn comparants vader ende Maijken Anthonis Foorts dochter wijlen zijne stiefmoedere, gedaan in de Corenbloeme, ter presentie van Jacques Christoffels, weerdt aldaer ende Jan Gillisz, poorter van Goes.

2.116 Transport geld mbt quetsure¹²⁵

(Type acte:) *transport, op den brief reconsitoriael gescreven, vide supra pag. 62*

Comp. Leunis Cornelissen, lantman wonende te 'sGravenpolder, heeft in den name van Jobs Cornelisz zijns broeder getransporteerd aen Henric Janss Frais, chirurgijn, poorter van Goes, meestergeldt van ene quetsure, gedaan in de herberghe den Hulck, ter presentie van Blais Henricxzone Noppe en Joos Vergouwe.

2.117 Procuratie Cornelis Cornelisz Hillewerfve¹²⁶

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Cornelisz Hillewerfve, wonende tot Capelle in Zuijdtbevelandt ende heeft geconstitueert Mrs. Adriaen Jong Diricx zone, Jan van de Riviere ende Cornelis Molenijser, procureurs postulerende voir den hove van Hollant, om te compareren voor den voirs. hove etc. etc. proces, actie van Emerentia Goetvrients, wed. van Joos Heijlen, won. Middelburch; gedaan te Goes ter presentie van Bouduin Asuerus, poorter alhier ende Bouwen Wisse wonende onder Cloetinghen.

2.118 Procuratie Paschasius Revel¹²⁷

(Type acte:) *procuratie, videte primo pag. 397*

Comp. Paschasius Rouel¹²⁸ van Burghvliet, nu wo. ter Goes heeft geconstitueert Jan Janss Sloetmaker, poorter won. binnen der stede van Berghen, hem ghevende vollen macht etc. om te mogen maenen etc. hueren, achterstellen etc. binnen Berghen, ter presentie van Henric Daniels brouwer ende Hans Backer passementwercker beijde inwoners van Berghen.

2.119 Pachtcontract zonen Peeters van Cats¹²⁹

(Type acte:) *pachtcedulle*

¹²³ RAZE 2039, fol 89, 7-5-1589

¹²⁴ RAZE 2039, fol 90, 13-5-1589

¹²⁵ RAZE 2039, fol 90, 16-5-1589

¹²⁶ RAZE 2039, fol 90, 13-5-1589

¹²⁷ RAZE 2039, fol 91, 30-5-1589

¹²⁸ Revel

¹²⁹ RAZE 2039, fol 91, 30-5-1589

Comp. David Jacobsen vuytten naem ende van wegghen den sonen Peeters geheeten van Cats met hunne consoorten, midsgaders Cornelis Mertssen ende Gillis Cornelis Brouwer, beijde voor hun zelve, ter eenre ende Marinus Jacobssen, wonende int vroomlandt onder die prochie van Capelle, ter andren zijden, zijn veraccordeerd over land dat David verpacht heeft in het voirs. vroomlandt, ca.51 gemeten, volgen condities, gedaan in de herberghe genaempt Brouwershaven, ter presentie van Henric Janss weerd aldaer en Adriaen Jan Scharis, inwoners van Goes.

2.120 Procuratie Frans Dignus¹³⁰

(Type acte:) *procuratie om te transporteren*

Comp. Franchois Dignus zone inwoonder der stede van der Goes, heeft geconstitueert David Jacobss poorter van Goes, om te transporteren etc. aan Willem Jacobss won. binnen ter Tollen, in den naem des weeskindts Simon Marinissen, alsulcken brief ende briefs recht van een jaerlicxe renthe tot 2 ponden vlaems tsiaers, etc, gedaan ter presentie van Wouther Martins Jaeghere ende Jaspar vanden Horst, inwoners derzelver stede.

2.121 Verklaring over lammerthienden¹³¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Gillis Cornelisz Brouwer, inwoonder der prochien van Heijnkenssant, oudt zoo hij zijde ontrent tsestich jaeren, Cornelis, desselfs Gillis zone, out ontrent 36 jaeren, Franchois Dignus, oudt ontrent 48 jaeren ende Cornelis Antheunissen, oudt ontrent 41 jaeren, alle drie inwoonders van der Goes, verklaren ten verzoeke ende instantie van Joncvrouwe Anne van Almaras, wed.wijlen joncheer Adolphs van Haemstede z.m. datter in Zeelandt gheen schaapsstellen en zijn, ommers zij egheen en weten die Lammerthiende gheven. tsij oft die zelve annex ende vast, paelende aen den bedijckten landen zijn, ofte niet, Ghevende redenen van hunne wetenschap ende kennissen, want zij respectivelijken over vele diversche jaeren, meest alle die stellen aen zuijdtbevelandt annex, als andere in Wolphardsdijck ende Noordbevelandt bedreven ende onderhouden hebben. Ende naemelijck hij Gillis voors. heeft die voors. stelle neringhe continuelijck gedaen tzedert t jaer drij en vijftich gebruijckende 't vuytgorsch genaempt de Craijer, twelck annex es aenden Selnissen polder. Op welke stelle die schaepen binnensdijcx drincken, sitten ende haeren lammeren voortsbrengghen. Heeft ooc tzedert tjaer lvj gebruijckt die Gorssinghen van Borsselen, welke gheinundeert zijn gebleven tzedert tjaer 1532 ende ooc annex zijn gebleven aen Heijnkenssandt, Ovesandt ende Coudorpe ambocht. Item ooc 't Schor van Honghersdijck, twelck annex es aen 't eijlant van Wolphardsdijck. Van alle welke schaepen opde voors. stellen ende vuytergorsen ghaende, affirmeert hij deposant noijt gheen thiende lammeren gegeven te hebben.

Den voors. Cornelis Gillisz verclaert alle de zelve gorsinghen, met zijnen voorn. vader gebruijckt 't hebben tzedert den jaere lxxiiij ende dat hij insghelijcx noijt gheen thiende lammeren en heeft gegeven.

Franchois Dignus heeft die stelle gehadt ende gebruijckt van Stuvesandt ende aenden polder van den Dierick tzedert den jaere lxxv ende lxxvj, Dwelcke Stuvesandt anno 1570 eerst es gheinundeert ende te voren besaijt landt es geweest ende thienden heeft gegeven, dan den Dierick es te voren buijten gedijckt, doch zijn gebleven vast annex aen d'ambochten van Baerlandt ende Ellewoudtsdijck.

Cornelis Antheunissen verclaert gebruijckt te hebben 't Schor van Wemelinghe (met Polderman ende andere portionisten), Holenstelle, 't Suerlandt ende een deel in Borsselen ende Hongersdijck voors. Welck schor van Wemelinghe eertijds besaijt, bedijckt landt es geweest genaemt Stormsant ende Sichvuijt ende noch annex aen Wemeldinghe, Daert zijne schaepen

¹³⁰ RAZE 2039, fol 93, 31-5-1589

¹³¹ RAZE 2039, fol 93, 6-6-1589

snachts binnensdijcx sitten, slaepen ende drincken ende oock die keete binnensdijcx staet. Segghende voorts wel waer te zijne dat eenighe huijrders vanden thienden in Wemeldinghe eertijds vanden voors. Polderman (mededeelder met hem deposant) die Lammerthienden gepretendeert hebben, Dan es den zelven hunnen heijsch ontseijt geweest voor zoo vele als vanden lammeren die buijtendijcx opt voors. schor gelant werden. Sulcx dat hij deposant noch zijne mededeelders noch noijt gheene thiende lammeren en hebben gegeven. Verclaerende voorts alle zij deposanten datmen niettemin inden polderen oft prochien daeraen die verhaelde gorsinghen annex zijn, lammerthienden es ghegeven. Gedaan te Goes ter presentie van Marinus Henricxss lantmeter ende Adriaen Jan Scharis inwoonders van Goes

2.122 Coop plaetse door Pieter Quirijns schipper¹³²

(Type acte:) *afquijtinghe van een renthe midts delegatie van anderen schuldt*

Comp. Willem Pauwelssen Dijkwel ende Pieter Crijnssen Schipper, poorters van Goes, ende hebben verclaert alzo den voors. Pieter van Willem gecocht hadde zeecker plaetse geleghen neffens des voors. Willems, daerop hij gestelt heeft een nieu huijs, ende over den coop der zelve aen Willem verleden hadde schuldigh te zijne de somme van drie ponden grooten vlaems erfelijcke renthe tsjaers (boven den last van x sc. tsjaers aencomende Willem Zagarus te lossen in drie termijnen, elcken penninck met xvj diergelijcke penninghen. Al volghende die leveringhe der zelve die gedaen es den ij meerte 87 ende geregistreert fol. 164 vso. Dat zij comparanten met elcanderen veraccordeert waeren, als dat den voormelden Willem Pauwelss heeft den voors. Pieter ende zijne voorn. erfve ontslegghen, ontslaet libereert ende scheldt quijte bij desen, van den voors. jaerlicxe renthe, zoo van den hooftpenninghen als ooc van den verlopen renthen. Midts hij Pieter aen den zelven Willem gedelegeert ende bewesen heeft op zeecker drie paijen, elcke van der gelijcke xvj ponden vervallen ende noijt te verschijnen meije voorleden ende meije thoecomende annis tnegentich ende eenentnegentich, D'welcke Marinus Antheunissen backer aen den voors. Pieter verleden heeft over coop van thuijs staende op de haven aldernaest d'oostpoorte, volghende den schuldtbriefve gepasseert voir schepenen ij feb. 87, etc. etc. Gedaan in de herberghe van 't Schippershuijs, ter presentie van Aerdt Silleboordts, weerd aldaer ende Marinus Anthonisz panneboeter ende Cornelis Franssen timmerman, poorters van Goes.

2.123 Huwelijckse voorwaarden Jan Hendricxsen en Grietke Geerdts Clais¹³³

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde, haers zusters voorwaerde reg're in prothocol A pag. 466 ende haers moeders testament (daer dese geex(heer?) deert es, primo pag. 128*

Comp. Jan Heijndricxssen geboren van shr.Abbekercke, nu wonende in de Groe, ter eenre ende Grietken Geerdts Claissdochter, nu wonende onder de prochie van Wemeldinghe, ter andren zijde. Zijn weduwaer ende weduwe. Huwelijckse voorwaarden. Grietken heeft land in den oosthouck van Wemeldinghe eertijds gecomen van Harrent Pierssen, samen 2 gem. 254 r. In Hildernishouck 2 stukjes zaailand geheeten Breijels kerckhof, 574 r. Noch 2 stucken zaijlants geleghen in Sint Janshouck achter Swaecke, 2 gem. 4 r, noch een weije in de heveninghe groot ... Marinus Marinussen is haar overleden man.

(In de marge:) *Grietken es eerst gepasseert anno 94 naelaetende een kindt bij Jan ende een bij Marinus geprocreert*

2.124 Verklaring over zaaien van terwe¹³⁴

Comp. Tanneken weduwe Joos van der Bosche ende Katlijne Willems, beide vuijt Vlaenderen (zoo zij zeijden) ende hebben ten ernsten versoecke ende instantien van Henrick Adri-

¹³² RAZE 2039, fol 95, 11-6-1589

¹³³ RAZE 2039, fol 95, 13-6-1589

¹³⁴ RAZE 2039, fol 97, 14-6-1589

aensz aenden Nissepadt verclaert warachtich te zijne dat geleden ontrent viij daghen naer sin-
cxen lestleden, zij, met noch een andere vrouw, vier daeghen respectelijck gewijet hebben
zeeckere ij stucken zijnde tsamen groot ontrent iij gem. besajt met terwe den requirant thoe-
behoorende, d'welcke bij eenen anderen man te voren geseijt werde gewijet te zijne. Dan be-
vonden tselve noch zoe vuijl dattet scheen d'zelve niet gewijet en hadde geweest. Jae ooc den
hontsdille was ij oft iij palmen noch langh, sulcx niet vuijt maer in stucken was getrocken.
Aldus verscocht, verclaert etc. 't mijnen comptoire, ter presentie van Wouther Martins Jaeg-
here ende Jaspar van den Horst, oudt schoenmaker, inwoners van Goes.

2.125 Levering coolsaet door Frans van de Berghe¹³⁵

(Type acte:) *cessie oft overlaetinghe van een coop. Op de principale obligatie gescreven*
Comp. Pieter Rogiers, inwoner van Goes, betreft de koop van 400 viertelen rond coolsaet, te
leveren door Frans van den Berghe. Gedaan te Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz
weerd in (de herberg) Berghen en Willem Pauwelsen Dijckwel.

2.126 Verklaring over het keuren van leer door Jan Francke¹³⁶

(Type acte:) *attestatie*
Comp. Jan Francke schoenmaecker, eertijds poorter der stadt van Ghendt, nu te Goes, oudt
ontrent 50 j, heeft ten verzoeken van David van Horebeke, wonende te Middelburg verklaard
"dat die waerdinghe oft keure vant leder binnen Ghendt, inhoudende es diverse poincten
ende articlen. Onder d'welcken hij attestant verclaert ooc wwn te zijne, dat men aldaer met
waerden oft keuren en magh eenigh leer, dat met werm oft gelauwet water bereedt es. Maer
oft gevele dat eenigh leer noch niet goet genoegh en waere om te keuren ende metten Leuw
van Ghendt te teecken, maer dat gebetert moeste zijn. Daerop slaetmen die letter B. Als
willende te kennen gheven dat men tselve met waeter ende schorsse moest beteren, dat es met
cout, maer niet met werm oft lau waeter. Verclaert voorts dat men gheen leer dat met gelaut
bereedt es aldaer te coope magh bringhen. Noch noijt geweten en heeft datmen alsulcken
moghte verwercken. Jae dat meer es datmen binnen Ghendt gheen leder, hoedanigh dattet zij
bringhen en magh ter venten, dat buijten getouwet¹³⁷ es. Noch dat men aldaer eenigh leer
magh touwen dan dat alvoren gekeurt ende metten Leu voorseit geteeckent es. Ghevende re-
denen van zijnder kennissen, want hij deposant binnen der zelve stede van Ghendt vier oft
vijf jaeren gedient heeft (te weten van ontrent den jaere 82 tot dat de selve stadt bijden Prince
van Parma anno 85 weder ingenomen es) als wardeermeester ende gesworen vanden amboch-
te Daer hij merckelijck gesien heeft dat aldaer goet op sigh genomen wordt bijsonder om die
valscheijt te schuwen, daermee vele zouden bedroghen worden, alsulcken gelaut leer
coopende twelck niet dichte maer ijdel viltigh ende spongieux moet deurslaen. Aldus etc.
binnen mijn comptoire, ter presentie van Anthony van Hocque silversmit ende Joos d'Hoog-
he, huijvetter, inwoners van Goes".

2.127 Gevraagd verklaring dat hij in Goes geweest is¹³⁸

(Type acte:) *attestatie van des comparants presentie*
Comp. Jan van Vleecke, geboren te Maestricht en nu wonende te Middelburgh, verklaart dat
hij van Bergen op Zoom is gekomen naar Goes en van plan is naar Zierikzee te reizen en ver-
zoekt hiervan certificaat.

¹³⁵ RAZE 2039, fol 97, 16-6-1589

¹³⁶ RAZE 2039, fol 97, 17-6-1589

¹³⁷ touwer = lederbereider

¹³⁸ RAZE 2039, fol 98. 20-6-1589

2.128 Schuld aan Frans Dignus¹³⁹

(Type acte:) *Obligatie met borgtochte*

Comp. Willem Janssen pachter, inwoonder der prochien van Oudelande, bekende schuldig te zijn aan Franchois Dignus zone, inwoonder Goes, 200 Carolus guldens van verlopen pachten. Comp. ook Willem Jan Leijssen en Jan Mathijssen wonende in Oudelande, Gabriel Pierssen wonende in de Baerlandsche stelle, Paes Crijnssen wonende in Drijeweghen, stellen zich borgen. Te Goes, ter presentie van Jan van Stapelen en Jan Masuer, poorters van Goes.

2.129 Verklaring wie de vader is¹⁴⁰

(Type acte:) *attestatie eens vrouwen groot ghaende van kinde, verclaerende tselve niet te zijne gesusciteert¹⁴¹ bij een gehuwd man, die opt overspel beschuldight ende gevanghen was*

Comp. Cornelis Gortssen lijnwaetier, poorter van Goes, verklaarde dat Vincent de Witte, wonende te Soutelande, nu binnen Vlissinghen gevangen gehouden wordt, ter oorzaecken van excesse, als dat hij een kindt zoude moghte geprocureert hebben aen Magdalene Lambrechts dochter, weduwe Rogiers Cooch?. Heeft daeromme de zelve versocht d'oprechte waerheijt te verklaren. Soo es insgelijcx gecompareert dezelve Magdaleene geboren van Zomerghem vuijt Vlaenderen, eertijds gewoond hebbende 't Soutelande ende nu binnen Goes, den voorseide requirant wel bekend (als mede 't Soutelande gewoont hebbende), verclaert bijde waerheijt, bereedt zijnde tselve in barens noodt solempnelijck 't affirmeren Dat 't kindt oft vrucht d;welcken zij nu es draeghende, niet en es verweckt bij den voornoemden Vincent, den welken zij voor den vader niet en kent, maer hem daervan gansselijck ontschuldight, ontslaet ende vrij houdt. Te Goes ter presentie van Jan Janssen in de Gapert ende Wouthert Martins Jaeghere.

2.130 Huwelijks voorwaarden Hugo Aerents backer en Geerdken Marinus¹⁴²

(Type acte:) *Huwelicxe voorwaerde van weduwaer ende weduwe, videte Prothocol E pag. 187*

Comp. Hugo Aerentssen backer ter eenre en Geerdken Martins dochter, geboren van Dordrecht, beide nu wonende ter Goes, ter anderen zijden. Zijn weduwnaer en weduwe. Huwelijks voorwaarden. Te Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz backer ende Jacob Franssen van der Straeten, inwoners van Goes.

2.131 Testament Adriaenken Michielsdr¹⁴³

(Type acte:) *donatie, testament oft vuijterste wille, Obijt Junij.*

Comp. Adriaenken Michiels dochter, jonghe dochter, sieck te bedde ligghende etc. Testament. Legateert aan Tanneken Cornelis dochter, nu huisvrouw van Jans Danielssen alias come Jans Coutwel, al haar goederen. Gedaan te Goes ten huize van Mr. Pieters daer zij sieck lagh, ter presentie van Pieter Rogiers Vitu apteker ende Jan Adriaensz Goeree, inwoners van Goes.

2.132 Procuratie Hubrecht Jacobs Ouwegadt¹⁴⁴

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Hubrecht Jacobssen Ouwegadt, inwoonder der prochien van Capelle binnen desen eijlande van Zuijdtbevelandt, heeft geconstitueert Cornelis Molenijser ende Adriaen Jong Di-

¹³⁹ RAZE 2039, fol 99, 20-6-1589

¹⁴⁰ RAZE 2039, fol 99, 23-6-1589

¹⁴¹ = opgewekt

¹⁴² RAZE 2039, fol 100, 24-6-1589

¹⁴³ RAZE 2039, fol 100, 26-6-1589

¹⁴⁴ RAZE 2039, fol 100, 1-7-1589

ricx, procureurs bij den hoven van Hollant, om aldaar te compareren etc, appellatie van Simon Germaens zone, wonende ter Vlaecke, appellant van zeecker sententie gegeven bij schepenen aldaer. Gedaan te Goes ter presentie van Henrick Janssen weerd in Brouwershaven ende Laureijs Rombouts zone, inwoners van Goes.

2.133 Overdracht geld van huur huis met wei¹⁴⁵

(Type acte:) *transport van actien*

Comp. Adriaen Marinusz geboren vuyt Vlaenderen ende nu woonachtigh in Cruninghen, heeft getransporteerd aan Willem Pauwelssen Dijckwel seecker actie tot ses ponden grooten vlaems, hem comparant ipoterende van Jacob de Vriese, over huijre van een huijs met een weije, gedaan te Goes buijten voor de camer vant landrecht, ter presentie van Clais Anthonis zone en Jan Adriaensz Goeree, beijde gesworen boden der zelve camere.

2.134 Huwelijks voorwaarden Moijen Aeliaen¹⁴⁶

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde voor Moijen Aeliaen weduwaer ende jonghe dochter*

Comp. Adriaen Pieterssen (geheeten moijen aeliaen) wonende in sgraevenpolder, ter eenre ende Susanna Mortelmans, geboren van Berchem ende nu won. binnen ter Goes, ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden. Te Goes ten huijze van de bruijt, ter presentie van Adriaen Cornelisz Ma...(in vouw van het boek) en Anthonis Anthonis timmerman, poorters van Goes.

2.135 Verklaring Adriaen Adriaens Pijck¹⁴⁷

(Type acte:) *attestatie, d'welcke gevoeght es achter die voorghaende ende achter 't Instrument daervan gemaect, vide supra pag. 89*

Comp. Adriaen Adriaensz Pijck, inwoonder der zelve prochie van der Nisse, heeft geattesteert dat hij deposant als getrouwt hebbende de weduwe Jacobs Soeckwegh (aenden welcken den voorseide requirant cum suis zijne thienden inder Nisse verpacht hadde), te Goes ter presentie van Wouther Martins Jaeghere ende Jaspar vanden Horst, inwoonders van Goes.

2.136 Koop helpt ambachtsheerlijkheid¹⁴⁸

(Type acte:) *coop ende contract vande helft in d'Ambachtsheerlicheyt vander Nisse*

Comp Joncker Willem Borwater den ouden, ambochtsheer der prochie van der Nisse, eertijds inwoonder der stadt van Antwerpen ende nu hem onthoudende binnen deser stede, ter eenre, Martin Willemssen ende Matheus Michielssen, poorters van Goes ter anderen zijden, verklaren dat voorseide Willem heeft vercocht aan de andere twee personen d'oprechte helft int voorseide dorp ende ambochtsheerlicheijt van der Nisse. Volgen de voorwaarden, o.a. dat de kopers het consent van de Graaf zullen verzoeken, etc. etc. Gedaan te Goes ten huize van Jans Scaris daer dem vercooper woonachtigh is, ter presentie van Pieter Cornelisz Croone ende Marinus Pieterssen, aerbeijder, poorters van Goes.

2.137 Procuratie Willem Borwater¹⁴⁹

(Type acte:) *procuratie om ambachten over te doen setten*

Joncker Willem Borwater den ouden, ambachtsheer der prochien van der Nisse, heeft geconstitueert joncheer Willem Borwater den jonghen, zijne sone, hem ghevende last ende authoriteit om aan Martin Willemssen en Matheus Michielssen, poorters van Goes, de ambachtsheerlijkheid over te dragen. Getuigen als voren.

¹⁴⁵ RAZE 2039, fol 101, 6-7-1589

¹⁴⁶ RAZE 2039, fol 101, 8-7-1589

¹⁴⁷ RAZE 2039, fol 102, 11-7-1589

¹⁴⁸ RAZE 2039, fol 102, 13-7-1589

¹⁴⁹ RAZE 2039, fol 104, 13-7-1589

2.138 **Procuratie Willem Borwater den ouden**¹⁵⁰

(Type acte:) *commissie van een rentmeester*

Comp. Joncheer Willem Borwater den jonghen, ambachtsheer van der Nissen, heeft sijnen vader, Joncheer Willem Borwater den ouden machtig gemaakt te wesen sijnen rentmeester etc.etc. Gedaan te Goes ten huize van Jan Scaris tot wiens huijse den constituant bij zijn vader gelogeert es.

2.139 **Huwelijkse voorwaarden Crijn Jansen en Hubrechtken Jacobsdr**¹⁵¹

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde, Obijt Crijn alsvoren dec. 16..?*

Comp. Crijn Janssen wonende onder die prochie van shr.Aerskercke ter eenre ende Hubrechtken Jacobsdochter won. in 's Graevenpolder, gheassisteert met Jan Jacobssen ter Hofstede, haer broedere ende Jacob Pierssen opt Hof, schoutteth tsr. Abbekercke, ter anderen zijden. Zij zijn weduwnaar en weduwe. Huwelijkse voorwaarden. Bij eventuele scheiding zal zij behouden 't huijs mette hofstede daer zij nu inne woondt met 't weijken daerop die hovenkeete staet, zoo alst haer nu geleverd es ende noch die helft van ontrent seven gemeten landts met haer voorkinderen gemeene ende eijghen thoebehoorende, sulcx alst haeren voorgaenden man Cornelis Cornelisz Oole gecocht heeft ende op hem gehevent staet. Te weten te tsGraevenpolder inden oost voortrappen 3 gem. 1 qrt. inden oostkerckhoeck 1 gem. noch aldaer een gem. 32 r. ende int suijd ambacht van Cloetinghe 517 r, al volghende die vier schepenbriefven daervan zijnde. Gedaan te 's Gravenpolder, ter presentie van Jan Pierssen Weelman wonende onder 's Heer Arendskerke en Jacob Marinussen timmerman, wonende onder 's Gravenpolder.

(In de marge:) *Obijt Crijn alvoren december ...* (niet leesbaar)

2.140 **Testament Margriete Wijnants**¹⁵²

(Type acte:) *testament, Obijt 1 Juny 1592, Gegheven Hieronimo Griewaert taxeermeester een instant in papier ende van hem nomine sterfhuys ende deur brief, vanden armmeesters ontfanghen 21 junij 92 4 sch.gr.*

Comp. Margriete Wijnants dochter geheeten Grietken Everts, weduwe Cornelis Adriaensz Clijster, wijlen poorter deser stede van der Goes, sieckelijck te bedde liggende, etc. Vorige dispositie 2-3-'87. Erfgenamen: haer suster Beliken ende Diericx haers broeders kindren of hun erfgenamen, midts dat zij aen Juliane Peters Wijnants haer half broeders dochtere, vuytreijcken zullen de somme van £ 10 grooten vlaems, gedaan te Goes thaeren comparantes huijse, ter presentie van Aerdt Silleboorts, weerd int schippershuijs ende Hugo Bouwenssen Moncke, poorters van Goes.

2.141 **Overlijden Henric Valois**¹⁵³

Henric Valois (Henrici filius) Co. van Franckrijck es van dootd gesteken a saint cleu ij cleen mijlen van Paris den eersten Augusti. Daervan hij des anderen daeghs es gestorfvn, ende met hem tgehee mans geslachte de Vallois.

2.142 **Testament Cornelis Soetwater**¹⁵⁴

(Type acte:) *testament van Cornelis Soetwaeter met zijn huysvrouwe*

Comp. d'Eersame voorsichtighe ende dist. Cornelis Soetwaeter, Schouttet ende secretaris der prochien van Cloetinghe ende Janneken Marinus Soeckweghs dochter, zij sieck te bedde

¹⁵⁰ RAZE 2039, fol 104, 27-7-1589

¹⁵¹ RAZE 2039, fol 105, 22-7-1589

¹⁵² RAZE 2039, fol 106, 10-8-1589

¹⁵³ onderaan RAZE 2039, 106

¹⁵⁴ RAZE 2039, fol 106, 29-8-1589

ligghende, testament, gedaan te Cloetinghe ter presentie van Jan Simonsen metser ende Abraham Cornelissen backer, beide won. Cloetinghe.

2.143 Procuratie Antheunis Joriss¹⁵⁵

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Antheunis Jorissen wonende int eijlandt van Wolphaersdijck, als wedervoocht der weesen gelaeten van Cornelis Crijnssen in Ellewoutsdijc ende heeft geconstitueert (verwijzing naar pag. 91 waar staat:) Mrs. Adriaen Jong Diricx zone ende Jan vande Riviere, appellatie in alsulcken proces als hij constituent inder voorseide qualiteijt gheappelleerde bij mandaete van relief d'Appel: van Jacob Jacobssen, appellant van schepenen vonnisse in Ellewoutsdijc voorseit; gedaan ter presentie van Adriaen Cornelisz Coolssen wonende in Ovesant ende Jan Mathijssen wonende in tserAerskercke.

2.144 Procuratie aan mr Jan de Ridder¹⁵⁶

(Type acte:) *Substitutie achter die principale procuratie gescreven*

Comp. Adriaen van der Hooghe wonende binnen Middelburgh ende heeft vuyt maghte vande voorgaende procuratie gepasseert voir Cornelis van Ostaeyen (hij staat niet vermeld in de lijst van notarissen in Lasonder), notaris binnen Middelburgh den 22-3-1589, gesubstitueert Mr. Jan de Ridder, procureur ad lites hem ghevende alsulcken maght als hem comparant voorseit van Jan van Teijlinghen convoymeester tot Alcmaer principale constituent bij dezelve gegeven es. Gedaan te Goes int Casteel van Rijssel. Ter presentie van Aphrodisius Buijts?, knecht aldaer ende Cornelis Cornelisz Balthens.

2.145 Eis tot levering coolsaet¹⁵⁷

(Type acte:) *protest die marckt vant coolsaet op den eersten dagh dijstdagh 29 augusti werdt geprijseert xj sch. iij gr. woensdagh, donderdagh*

Comp. Thomas Willemsen won. te Delft zoo voor zijnen als vuyten naeme van Guillaume de Graeve, verclaerende dat hij geheijst hadde van Willem Cornelisz wonende int eijlandt van Wolphaersdijck, die leveringhe van 100 viertelen rontsaets, welcke hij Willem gestelt heeft voor xij sc.gr.vlaems den viertel, etc. gedaan te Goes ter presentie van Pieter de Windt ende IJeman Lievinssen, poorters van Goes.

2.146 Procuratie Jan en Adriaen Arnouts¹⁵⁸

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jan ende Adriaen Aernoutssen, gebroeders geboren van Romerswalde ende nu wonende respectievelijck binnen der steden Middelburgh ende Goes. Hebben geconstitueert Adriaen Pieters zone hunnen pachter inden Polder van Nieustrijen, om te maenen etc, gedaan te Goes ter presentie van Dignus Jacobssen Keetlaer ende Ismael Mels, inwoners van Goes.

2.147 Procuratie Marinus Paeschz timmerman¹⁵⁹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Marinus Paesch zone timmerman, poorter van Goes, heeft geconstitueert Hildegund Wenssen weduwe wonende binnen Dordrecht (staat een heel stuk doorgestreept) om penningen te innen etc. Gedaan te Goes, ter presentie van Christiaen Stevens ende Jaspar vanden Horst, beijde oudt schoenmakers, inwoners van Goes.

¹⁵⁵ RAZE 2039, fol 108, 30-8-1589

¹⁵⁶ RAZE 2039, fol 108, 31-8-1589

¹⁵⁷ RAZE 2039, fol 108, 31-8-1589

¹⁵⁸ RAZE 2039, fol 109, 1-9-1589

¹⁵⁹ RAZE 2039, fol 109, 7-9-1589

2.148 Procuratie Mr. Cornelis Jans chirurgijn¹⁶⁰

(Type acte:) *procuratie ad advundam hereditatum*

Comp. Mr. Cornelis Janssen, chirurgijn, poorter van Goes, heeft geconstitueert Mr. Jan de Ridder, Jan Jacobssen Bijle ende Hieronimus Marinussen Grieuwaert als procureurs binnen Goes, om gedurende sijne absentie te treden, aentegaen ende 't aenveerden alsulcken hereditijt, eervvenissen ende successien, d'welcke op hem constituant deurt overlijden zijnder grootvaderen, broeders oft anders soudén moghen thoevallen, etc, te Goes ter presentie van Joos Janssen van der Werfve, inwoonder Goes en Cornelis Adriaensz Soetwaeter, schouttet van Cloetinghe.

2.149 Testament Cornelia Cornelisdr huijsvrouw Daniel Lansbergh¹⁶¹

(Type acte:) *testament*

Comp. Cornelia Cornelis dochter geboren van Oudewaeter ende nu huijsvrouw van Mr. Daniel Lansbergh, Rectoir der Scholen van deser stede vander Goes, sieckelijck achter huijse ghaende, haere sin etc.etc. Haar man erfgenaam. Legateert aan Emerentia ende Catrijken haers testatrices zusters dochteren elck 50 guldens eens. Andere goederen naar haer testatrices naeste vrienden. Gedaan te Goes in de groote schole aent kerckhoff, ter presentie van Mr. Quirijn Govaerts zone ende Pieter Willemssen, beide rentmeesters ende inwoonders van Goes.

2.150 Commissie Martin Willems¹⁶²

(Type acte:) *commissie voor Martin Willemssen, poorter van Goes en medeambachtsheer, ter presentie van Cornelis Fransen van der Straten en Clais Anthonisz bode vant landrecht (Er wordt niet meer vermeld)*

2.151 Gift Grietken Heijmans aan stiefzoon¹⁶³

(Type acte:) *Donatie mortis cum*

Comp. Grietken Heijmans dochter, huijsvrouw Jans Vos Jacobs zone, wonende tot IJsselsteijn, heeft gelegateert aen Mr. Henric Vos, commendeur van Sint Jans Heeren binnen Utrecht, haeren stiefzone, de somma van 50 Carolus guldens eens tot 20 st.den gulden. Alsnoch aen Mariken Michiels zijne dienstmaeght, haer donatricens besten gouden ringh, beste huijcke ofte besten vliegheer; gedaan ter Goes ter presentie van Pieter Cornelisz d'Ouwelandt ende Pieter Martssen Nagger, bode van het landrecht, tprincipale es bijde de comparrante onderteeckent.

2.152 Verklaring Cornelis Mertsen cuijper¹⁶⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Mertssen Cuijper, inwoonder der heerlicheijt van H'tersicken, heeft verklaard ten verzoeken van Jan Jacobssen Greelmaker wonende ter Goes, betreft verkoop van rontsaet, die de comparant weer verkocht had aan Frans de molenaer. Zijn vergaderd geweest in de herberghe genaemt tSevensterre; te Goes ter presentie van Herman Pierssen int oostersse huijs en Jan Henricx greelmaker, poorters van Goes.

¹⁶⁰ RAZE 2039, fol 110, 9-9-1589

¹⁶¹ RAZE 2039, fol 110, 21-9-1589

¹⁶² RAZE 2039, fol 111

¹⁶³ RAZE 2039, fol 112, 26-9-1589

¹⁶⁴ RAZE 2039, fol 112, 1-10-1589

2.153 Protest¹⁶⁵

(Type acte:) *Protest, gegrosseert aen een voorghaende ander ut supra pag. 59*

Item op den 3-10-1589, Comp. voornoemde personen, verklaarden dat den voormelden timmerman werder aengenomen heeft diversche reparatien aen die voorseide mole.

2.154 Procuratie Adriaen Hermansz en Josijnken Cornelisdr

(Type acte:) *procuratie ad tradendum. Gheen man en magh zijns wijfs goet dat haer ten huwelijcke gegheven oft aen ... sterfhuys es, vercoopen noch belasten, tesij dat zij selve sonder bedwangh verlijdt doet. Volghende die keure van Zeelandt cap.3 ...*

Comp. Adriaen Hermansz geboren van Westkercke ende Josijnken Cornelisw dochter zijn wijf, nu tsamen wonende binnen ter Goes, hebben geconstitueert Tobias de Volder Jacobssen, secretaris des eijlandts van Wolphaerdsdijck, om te compareren ter vierscharen om te leveren aan Adriaen Jacobssen Cauwe wonende aldaer, alsulcken gedeelte van lande ende gronden van erfven als haer comparante aenbestorven ende aengecaevelt es vuijt tsterfhuys Jans Cornelis Vijdpondt haers broeder. Ter presentie van Adriaen Goris weerdt inden Bruijnvisch ende Clais Jacobssen arbeijder, beide poorters.

2.155 Procuratie Cornelis Jacobs oudt schout sGraevenpolder¹⁶⁶

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Jacobsz oudt schouttet van sGraevenpolder, heeft geconstitueert N.N. procureur binnen Bergen op Zoom in verband met vonnis en sententie bij schepenen van Goes tussen hem constituent en Mr. Pieter Turck. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob Franssen van der Straeten ende Martin Cornelisz Masuer, poorters van Goes.

2.156 Onderaan bladzijde 113¹⁶⁷

Den ix octobris gereijst te waeghen tot Weerde ende des avents tusschen x ende xj met een roeischute van oorloghe opgevaeren inde vlote op den admirael van de geusen. Des anderen daeghs opt foort van Lilloo ende tsavents tschepe xj gevaeren voorbij ordam? ende ander forte (zijnde onder sconincx gebiedt) tot in Antwerpen. Aldaer aen t fort 't ordam? ende van daer inde geuse vlote ende met gelijcke schuijte gevaeren aen Valckenisse ende voorts geghaen in Weerde, den xij te waeghen ter Goes gekeert.

2.157 Verklaring over coopmanschappe door Leijn Claissen¹⁶⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Leijn Claissen schipper, poorter van Goes, verklaarde ten verzoeke van Geleijn Jacobssen medepoorter te Goes, dat hij deposant op vrijdaghe naer d'Hiersicke Jaermarct laestleden gecomen es op de caije voor tship van Pauwels Janssen, aldaer hij gehoord heeft dat denzelven Pauwels jeghens Geleijn voorseijt woorden hadde ter oorsaecke van coopmanschappe die zij zouden moghen gedaen hebben. Deposant heeft niet gehoord dat Pauwels gezegd zou hebben: Hebt ghij (sprekende teghens Geleijn) niet alle dien grainen gecocht die ic in mijn schip hebbe. Daerop Geleijn antwoordede. Neen, Ick en hebbe daer al die gheerste gecocht die ghij over hebt ende niet de terwe. Daerop Pauwels anderwerf verhaelde: Hebbe ghij niet al ghecocht. Dan Geleijn zeijde: Al die gheerste die in twee hoopen light, die ic al zal nemen, maer niet de terwe. Te Goes 't mijnen comptoire, ter presentie van Mr. Marinus Joos zone chirurgijn ende Pieter Jansz Bolvinck, poorters van Goes.

¹⁶⁵ RAZE 2039, fol 113, 3-10-1589

¹⁶⁶ RAZE 2039, fol 113, 17-10-1589

¹⁶⁷ RAZE 2039, fol 113

¹⁶⁸ RAZE 2039, fol 114, 4-11-1589

2.158 Procuratie Dignus Pieters Rijcke

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Dignus Pietersz Rijcke, poorter van Goes, heeft geconstitueert Mrs. ... Verbergh, Adriaen Jongh Diricx ende Jan vanden Riviere procureurs, om te eisen bij machte van debitis van Stijne Huijghen dochter weduwe wijlen Clais Pieters Versel wonende te Delft, te Goes ter presentie van Mr. Jan de Ridder ende Cornelis Clais Balthens zone.

2.159 Accoord successie weeskinderen Maijken Jacobs

(Type acte:) *accoord van de successie voor weeskinderen*

Comp. Maijken Jacobs dochter weduwe Jans Teune schipper in zijnen leven poorter der stede van der Goes, als voochdesse over haeren kinderen bij denzelven Jan geprocreert, naementlijck Tanneken, oudt ontrent xv jaeren, Jacobmijnken ix jaeren, Maijken ontrent vij jaeren ende noch een Maijken noch gheen ij jaeren. Sij voors. weduwe gheassisteert met Cornelis Janssen geeluenwerck haer zwaegher, ter eenre ende Cornelis Noutssen als getrouwt hebbende Mijnen Jan Mels dochter des voorseide Jans moeders zusters dochtere ter anderen zijden. Zijn veraccordeert. Weduwe blijft in het volle gebruik en bezit van alle roerende en onroerende goederen etc. Te Goes ter presentie van Lenard Janssen schipper die ooc eertijds getrouwt hadde des voors. Jan Teunens zuster ende Lodgier Ingelssen Schuijtmans als maeghe der voors. weduwe.

2.160 Mangeling van land in Heer Arendskerke¹⁶⁹

(Type acte:) *ratihabitie van een extract. Obijt Michiel Claissen binnen Berghen op den Zoom den naestlaesten martij 1591 ende Mr. Gillis obijt xv novembris 1593*

Comp. Dirick Adriaensz Verstelle ter eenre ende Michiel Claissen ter andren zijden, hebben verclaert naerdien Mr. Gillis Jacob Faes zone jehghens Dirick voornoemt gepermuteert oft gemanghelt hadde zeecker stuck van ij gem. en roeden geleghen in shr.Aerskercke, thoebehoorende Janneken Mr. Gillis dochtere, jehghens een ander van ij gem. en roeden ligghende in sGraevenpolder, Diricke toebehoorende. Ende den voors. Michiel nu getrouwt hebbende Janneken voorn. mette zelve permutatie hem beschaedicht ofte beswaert vindt ende hem soude moghen doen restitueeren oft in den eersten sal stellen. Veraccordeert te Goes ter presentie van David Jacobssen ende Dignus Masur, poorters van Goes.

2.161 Accoord onderhoud wezen Maijken ?¹⁷⁰

(Type acte:) *accoord van onderhoudt van weesen ende vuytcoop van hereditijt*

Comp. Adriaen Willem Theunissen, poorter Goes ende landtman, ter eenre ende Job Cornelis Paesch zone, inwoonder der heerlicheijt en prochien van H'Iersicken als getrouwt hebbende Maijken (????) de zuster van wijlen Maijken Pauwels dochter, in haren leven huijsvrouwe des voors. Adriaen ende consequentelijck hij Job als voocht thoestiende over den weesen bij de voorn. wijlen Maijken achtergelaeten, ter andren zijden. Veraccordeert. De weeskinderen - daervan hij ooc vader is- namelijk Marinus oudt ontrent x jaeren ende Cornelis oudt ontrent vij jaeren, onderhouden. Te Goes ter presentie van Govaert Claissen den den Eijck ende Jaspars van den Horst oudt schoenmaker, inwoonders van Goes.

2.162 Verzoening van moord¹⁷¹

(Type acte:) *een versoeninghe van een manslaghe*

Naerdien Cornelis Claissen, landtman ende aerbeijder inwoonder der prochien vander Nisse, deurt quaet ingheven zo hantdadigh es geweest aen den persone van Laurens Dignus zone

¹⁶⁹ RAZE 2039, fol 116, 7-11-1589

¹⁷⁰ RAZE 2039, fol 116, 8-11-1589

¹⁷¹ RAZE 2039, fol 117, 8-11-1589

Decker, wijlen poorter der stede vander Goes, den zelven tsijnder Cornelis herberghen binnen ter Nisse, zoo met eenen opsteecker grieffelijck quetsende in die zijde, op den thienden april 1586 dat hij op den 18den der zelve van levenden lijfve gecomen es ter doot. Sijn op den eersten november anno '89 binnen Bieselighen vergadert en tsaemen gecomen Lijsken IJemands dochter, weduwe vanden overleden en als moeder en voochdesse van Dignus des overledens sone, midsgaders ooc den zelven Dignus Laureijs zone nu haest bejaert zijnde. Item Jacob Dignus zone des overledens broeder met beijde zijn sonen Dignus ende Jasper. Alsnoch Willem Cornelisz Vleeshouwer als man ende voocht van Maijken des overledens zustere. Sij alle gheassisteert met Jan Cornelisz Winter, schouteth van der Score, Willem Crijnssen wonende te Weerde ende Dignus Ingelssen binnen Bieselinghe. Vervanghende alle dander vrienden ende maeghen. ende nae de voorseide presentatien hebben eijdtelic allen hun querelen, injurien ende geschillen gesubmitteert ende gebleven inde arbitrage ende segghen vanden eersaemen Jan Cornelisz, Willem Crijnssen, Dignus Ingels zone ende Pieter Pierssen Emmericx gecoren van wegghen den vrienden des overledens, Midsgaders van Clais Cornelisz¹⁷², Pieter Claissen vader ende broeder des delinquenten ende P.L.van R. beloovende naer voorghanede ende wettelicke ... stipulatie te onderhouden etc. De welcke arbiters die submissie aenveerden ende hebben zo als breeder bij d'uijtspraecke daarvan gheextendeert etc.

2.163 Testament Cornelis Martssen¹⁷³

(Type acte:) *testament Cornelis Martssen*

Comp. Cornelis Martssen poorter van Goes, sieckelijck te bedde ligghende etc. Ende zijn lichaem de geconsacreerde aerde. Verkiesende zijne sepulture onder den sarck zijns grootvaders liggende voor Sinte Michiels capelle daermen den kinderen plagh te belesen. Begherende den dagh van zijn testateurs overlijden daerop gehouwen te werden. Vermeld is: huwelijckse voorwaarde met zijn vrouw Geerdken Jans dochter. Zijn voordochter en zone Lijsbetken en Marten zullen na het overlijden van Geerdken 300 £ vlaams, etc. ... doch ten waere hunne goederen bij inundatie, aflooppinghe ofte destructie vande landen merckelijck gemindert oft berooft werden ... In tegenwoordigheit van Hieronimus van der Straeten en Martin Willemssen, schepenen van Goes.

MPS????? p.119 en 120 zijn slecht onleesbaar op de copie.

2.164 Verklaring Herman Pieters weerd¹⁷⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Herman Pierssen weerd tot oostersche huys ende Theunken zijne huysvrouwe. Hebben geconstitueert Jan Jacobssen greelmaker, verclaert dat voir Paeschen laestleden 't haerder herberghge vergaert zijn geweest Job Cornelis Paesch zone ende Coman Jan Jacobssen, beyde inwoonder der heerlicheyt van H'Iersicken, met Job Cornelisz backer wonende op Heynkenssandt, ende de voorseide Jan Jacobse Greel Aldaer wanneer zij een wijle tsaemen gedroncken hebben ende hij weerd geroepen zijnde om zeecker coopmanschappe te scrijven diemen zijde aldaer geschiet te zijne, es daer bij gecomen in de keucken Ende als hij begonst hadde d'zelve te scrijven, verstaen dat zijluijden noch harde woorden onder malcanderen hadden ende sulcx noch niet vuijterlijck (zoo hem dochte) gheaccordeert en waeren. Heeft hij deposant t papier dat hij begonst hadde te scrijven in stucken gesceurt ende int vier wech geworpen, sonder dat zij deposanten voren of nae gehoort hebben dat die coopmanschap volmaect oft six was. Verclaert ooc voorts dat als hij daer ontboden binnen quamp, gesien heeft dat come Jansz bijde viere sadt, dronckigh ende slaeperich. Te Goes ter presentie van Jan

¹⁷² Moet dit niet Cornelis Clais zijn?

¹⁷³ RAZE 2039, fol 118, november 1589

¹⁷⁴ RAZE 2039, fol 119, 12-11-1589

Henricxss Greelmaker en Cornelis Lenardsz van der Welle, schoenmaecker, beyde inwoonders van Goes.

2.165 Doodslag door Jan Barthels tijdens het bollen¹⁷⁵

(Type acte:) *informatie preparatoire op zeecken doodtslagh bij Jan Barthels zone eertijds woonachtigh onder die prochie van der Nisse aen den persoon van Lenard Bouwens zone, wijlen inwoonder aldaar zaligher memorien, gecommitteert binnen der zelve prochien. Op den laesten July 1588. Ten versoucke vanden stedehouder des rentmeesters van Zeelandt Bewesterscheldt over Zuydbevelandt als Officier genomen ende gehouden Op de merckelijcken circumstantien zoo de voorseide misdaet thoegecomen es*

Zijn gecompareerd: Jacob Geerdssen, secretaris van Nisse, 44 jaar oud. Doodslag vond plaats in de herberg. Genoemd. Pieter de Waghemaker en Lenardt Bouwenssen. Soe dat die voorseide vier personen begonst hebben te bollen binnen den ringh der prochien. Ende alser ontrent een vaene (een biermaat) biers gemaect was, zijn hij deposant met Pieter weder binnen gecomen. Dan Jan en Lenaerd bleven noch spelende, om te lecken, dat es, hun verlies te quijten. Ende als zij wat gespeelt hadden ende tsaemen woorden creghen om tgetal int spel (doch hij deposant mette voorseide Pieter en Cornelis binnen zijnde, de zelve gheen achte slaende) heeft gehoord dat zij speelders gerucht maeckten ende die deure vanden camer daer hij deposant metten anderen sat, opdoende, heeft gesien dat Lenard eenen drijevoet inde handt hadde, om Jan vuijten huijse te weeren. Dan Jan Barthelssen innetredende (eer hij deposant tusschen beiden const geraecken) hadde Lenarde een wonde inde slincke zijde, onder die corteribbe, met een vleeschouwers opsteker gesteken. Soo dat Lenard zijde: Ick hebbe genoegh, ic ben een dootd man. Ende heeft hij deposant gesien dat Jan den zelve Lenarde, noch metten zelve messe een snede int aensicht heeft gegeven. Soo dat Lenardt nae huijs geleijt werde ende es vanden voorseide wonde op den 4en augusti daeraenvolghende deeser weerelt overleden. Maer wat woorden Jan met Lenard gehadft heeft als zij beide tsaemen speelden en weet hij deposant niet. Gevraecht zijnde nae de conditien des delinquenten ende geslaeghen, seght dat Jan Barthelssen een vleeschouwer was, geboren vander Goes ende Lenardt een aerbeijder geboren van sGraevenpolder, beide van soberen staete die ooc hunne goederkens meest al vertheert hadden. Ghevende redenen van zijne wetenschap, want hij als voren sulcx gehoord ende gesien heeft ende ooc als secretaris op de aenschouwinghe des overledens es geweest. Ende es die minute bijden deposant met zijnen naem onderteekent. 23-6-1589, Cornelis Cornelis Willemssen wonende onder 't ambocht van sheerabekercke, oudt zoo hij seijde ontrent 30 jaeren. Gevraecht: attesteert alsvoren dat hij ten voorseide daghe (ende was een sondagh) mede gweest es int geselschap daer den voorseide Jacob Geerdssen, Pieter de Waeghemaker, Jan Barthelssen en Lenard Bouwenssen vergadert waeren ter herberghen Jacobs Geerdssen op de voorcamer. Dan Jan Barthelssen was al droncken eer zij begonsten te spelen. Soo dat hij Jan al woorden maeckte jeghens hem attestant zoeckende een oirzaecke van een koe. Daerop hij attestant niet achtende waeren beide te vreden gestelt. Ende die ander viere ginghen bollen ende hij attestant wedde mede. Ende gebolt hebbende, es metten anderen twee binnen gecomen als Jan ende Lenard bleven, jeghens malcanderen spelende om te quijten. Maer voorts wat woorden zij onder hun hadden en weet hij niet, noch en heeft niet gesien voor dat de deure open gedaen werde ende alsdoen was die steecke inde zijde al gegeven. Dan sagh dat hij Jan aen Lenarde die snede int aensicht ghaf ende daer nae 't mes inden mondt nam. Ende is die minute bij den attestant met zijn handtmerck onderteekent aldus. Ter presentie van Mels Martssen landtman ende Mathijs Janssen beenhouwer, beide inwoonders aldaer als getuijghen.

¹⁷⁵ RAZE 2039, fol 120, 15-11-1589

Pieter Joossen Waeghemaecker binnen der zelve prochien, oudt ontrent 36 jaeren, verclaert als voren dat hij ten voorseide daeghe geweest es int geselschap daer vergaedert waeren die voorseide Jan Barthelssen ende Lenard Bouwenssen metten anderen voren genoemt. Dat hij ooc mede met hen gebolt heeft. Ende zoe hij deposant niet ende den voorseide Jan en Lenard een vaene¹⁷⁶ verloren hadden, zijn zij blijven spelen om jeghens den anderen te lijken. Dan wat woorden dat zij aldaer bollende gehadt hebben en weet hij deposant niet. Maer heeft gehoord dat Lenard binnen comende met gemenen moede zijde: Comt aen. ende heeft gehoord dat zij beneden wel rommelden ende terstont verstaen dat Lenard gequetst was. Sonder dat hij gesien heeft hoe tselve geschiet es. Noch en heeft ooc gheen woorden oft propoosten gehoord waeromme d'eene geterght ende opgeruijt ofte den anderen verthoornt zoude moghen geweest zijn. ende heeft hij deposant die minute met zijn handtgeschrift onderteekent, pieter Joossen

Jan Jacobssen onder dijk, wonende onder de voorseide heerlicheijt, oudt ontrent 36 jaeren, affirmeert alsvooren dat hij ten voormelden daeghe int voorseide geselschap niet geweest en es. Dan heeft hij ten zelve tijde gestaen binnen den rinck vanden dorpe bij de welle, daer hij gesien heeft dat de voornoemden bolders gespeelt hebben, ende als die parture vuijt was, dat den voormelden Jan Barthelssen ende Lenard tsaemen bleven spelende om jeghens den (anderen) hun verlies af te lijken, dan niet langhe gespeelt hebbende heeft gehoord ende gesien dat zij onder malcanderen woorden cregghen om tgetal van tspel, d'eene segghende ick hebbe sesse, d'ander daer tegghens segghende, Soe dat Lenard die bollen wech wierp nae die herberghe Jacobs Geerdtsen, ende sulcx zij beijde al kijfvende derwaerts keerende, heeft hij attestant gehoord dat Jan Barthelssen jeghens Lenard voornoemd seijde: Ick salt van u hebben oft vuijt u vel snijden. Daerop Lenard eerst voren inde herberghe tredende zijde: Wel comt, ic zal u helpen. Ende daer binnen eenen stoel vattende, sloegh naer Jan, die hem volghde. Dan den slaghe quamp boven tegghens die cassijne vanden dore aene. Soo dat hij Jannen niet en raecte. Es Jan inschietende heeft terstont zijnen opsteecker vuijtgetrocken ende Lenarde inde zijde gesteken ende voorts intredende binnen shuijs en heeft hij deposant niet meer gesien noch gehoord. Ende es die minute bij den attestant met zijn handtmerck onderteekent aldus:

Jacob Diercxssen Hollander, oudt ontrent 35 jaeren wonende insgelijcx onder de voorseide heerlicheijt aenden zijdt wegh, seght ende affirmeert conformelick als Jan Jacobssen voorseit verclaert heeft. Daer hij bij stont als de voormelde Jan ende Lenard scheijdeden. Dat hij ooc gesien heeft dat Jan Barthelssen Lenarde die steecke ghaf twelcke hij deposant aenmerckende zijde jeghens Jan Jacobssen: Ick soude wel meenen dat dat gheen mis en es. Ende es die minute bij den deposant insgelijcx onderteekent (merk).

Hier mede zij attestanten haere dispositie sluijtende, verclaerden als vooren niet meer gesien oft gehoord te hebben, twelck den voorseide manslaghe verlichten oft vermeerden zoude moghen. Ende dese haere attestatie ende verclaeringhe niet te doene deur eenighe ghunste, ontsaghe ofte parthijeschap van ijemandt, maar puermentelick in faveur van Justitie ende om eens ijghelijcx Recht ende ontschuldigheijt bewaert ende verdedicht te moghen worden ende die waerheijt getuijghenisse oft kennisse te gheven, bijsonder daer thoe ernstelijck versocht zijnde. Aldus verclaert, verhaelt ende gheaffirmeert binnen der voorseide prochie van der Nisse ende ter herberghen Jacobs Geerdssen voornoemt op den 15 novembris anno 1589, ter presentien van Pieter Huijsen en Job Janssen opt sant, beijde landtluiden wonende in Cruininghen polder ende der zelve prochien, als looffelijcke getuijghen hier thoe geroepen ende sonderlinghe geboden.

Dies 't oirconden hebbe ick dese informatien met mijn gewoolijcken handtgeschrift onderteekent, P. Levendale pub. nots.

¹⁷⁶ bier

2.166 Verklaring van Herman Vervoort over brabbelinghe¹⁷⁷

(Type acte:) *attestatie*

Ten verzoeken van Pieter Adriaensz Bol, craemer, wonende te Goes, namelijk: Herman Vervoort, gesworen deurwaerder van 't landrecht van Zuijbeveland, 31 jr... Dat op eenen maendaghe geleden ontrent 6 weeken hij deposant gecomen es van der tolen tot scherpenisse op die caije voor die marcschuijten van der Goes. Aldaer hij gevonden heeft den voorseide Pieter requirant in dese ende Jan Cornelis Jan Dircxss zone, midsgaders Mr. Cornelis surgijn wonende tscherpenisse met noch meer andere. Ende zoo den voorseide Pieter ende Jan woorden hadden om zeecker coriander, heeft hij deposant gehoord dat den voornoemde Mr. Cornelis zijde: Laet ons die brabbelinghe laeten vaeren ende spreken van een vijftich viertelen rondsaefts. Daerop Pieter vraeghe: Wat hij die loofde. Ende Mr. Cornelis de zelve lovende om vijf guldens etc. Anthoenis Pietersz van de Pytte, geboren van Campenhout, smidtsknecht, ontrent 26 jaer, won. binnen der voorseide stede, soortgelijke verklaring. Gedaan in de herberg de corenbloeme, ter presentie van Jacob Stoffelsz weerd aldaer en Jan Gillisz, deurweerder.

2.167 Testament Pauwels Michiels Horen¹⁷⁸

(Type acte:) *Codicille oft Verclaeringhe Pauwels Horen ende zijnen huysvrouwe, vide supra pag. 56, Pauwels obiit 4 decembris vesperi '89*

Comp. Pauwels Michielsz Hoorn, geboren poorter en inwoonder van Goes, en Anna Daems geboren van Ghendt, zijn huijsvrouw, hij sieck te bedde ligghende, etc. Hadden voor schepenen van Vlissingen een testament gemaakt d.d. 3-9-1585, nu codicil. Gedaan ter presentie van Gillis Janssen wever en Clais van den Steene ketelaer

2.168 Verklaring over Pincxpolderken¹⁷⁹

(Type acte:) *attestatie*

Ten verzoeken van David Jacobs zone, oudt borghemeester van der Goes. Comp. Mr. Cornelis Baerensteijn, 35 jr, poorter van Goes, verklaart dat hij in voorleden tijden aen den voorseide requirant vercocht heeft 't gedeelte hem als getrouwt hebbende Grietken dochter van Pieter Pinck competerende in Pincxpolderken metten gheldeloosen dijk daarmede ghaende, geleghen bij 't heijligh Cruyce, streckende naer 't hoot deser stede, etc. Verklaarde ook dat de requirant omtrent dezelfde tijd gekocht heeft van wijlen Dignus de Greelmaker, die getrouwt hadde Maijken dochter van Foort Pinck, het andere deel in het voorseide polderken. Pieter en Foort zijn broeders. Adriaen Willem Teunissen, oud 44 jaar, poorter van Goes verklaart dat het gehele Pincx polderken 6 gem. 106 roeden groot was. Hij had dit poldertje in 1572 gebaand en Henric Janssen lantmeter had dit geconfirmeerd. Gedaan ter presentie van Joris Bucquet, drooghscheerder en Govaert Claissen Kettenbreur inwoners van Goes.

2.169 Testament Willem Dignus¹⁸⁰

(Type acte:) *Codicille ofte Additie tot voorgaende instrumente*

Comp. den Eersaemen, Voorsinnighen ende discreten Willem Dignus zone d'Eversdijck, inwoner van Goes, sieck te bedde ligghende etc. Wil een codicil toevoegen aan zijn bestaande testament. Maijken Cornelis Smalleganghe dochter, zijn jeghenwoordighe huijsvrouw zal blijfven in de tocht ende blaedinghe haer leven geduerende van de 4 gem.preter 25 roeden metten huijse daerop staende ende geleghen aen den cinghel deser voorseide stedevesten,

¹⁷⁷ RAZE 2039, fol 124, 25-11-1589

¹⁷⁸ RAZE 2039, fol 125, 27-11-1589

¹⁷⁹ RAZE 2039, fol 126, 1-12-1589

¹⁸⁰ RAZE 2039, fol 126, 5-12-1589

sulcx als de zelve nu gebruijckt werden, etc. Gedaan ter presentie van Mr. Jan de Ridder, ooc notaris en Jacob Potegors, secretaris van Goes.

2.170 Testament Joachim Christiaens Wemeldinghe ende Maijken Cornelisdr¹⁸¹

(Type acte:) *testament van man en wijf, die huwelicxe voorwaerden vande testateurs die hier gheexheredeert, prothocoll A pag. 466, de testatrice es eerst gepasseert 17-6-1590*

Joachim Christiaenssen nu won. onder de prochie van Wemeldinghe en Maijken Cornelisdochter weduwe van Geerds Claissen, in zijn leven secretaris van Cloetinghen en van de breewateringhe bewesten H'Iersicken ende nu sijne huijsvrouw, zij sieckelijck te bedde ligghende ende hij wel te passe, etc. Bijsonder ooc dat hij betaele den sterfhuijse van Marinus Marinus zone ende aen Clais Geerdssen alsulcke penninghen als Cornelis Geerdssen haerlieder schuldigh magh wesen. Joachim zal het huis op den Hooghen wegh krijgen met alles wat daarbij hoort. Verder 12 gemeten land in Wemeldinghe in de hoek bewesten den polderdijck zijnde die hooftcaevelijnghe (inden caevel tusschen haer ende haeren kinderen gevallen), te weten eerst thoff met die boogaerdeken zuijdt aen, etc. Een stuck landts genaemt den der-ringhmeet, 800 roeden. Frans van den Berghe als getrouwt hebbende Maijken haere dochter, krijgt 5 quartier landts int middelambacht van Cloetinghe teijnden den breenwegh welck baent Adriaen Cornelis Pietersen. Jan Heindricx als getrouwt hebbende Grietken haeren dochter, krijgt een gemet landts in Wemeldinghe in den hoec daert blauhuijs staet, bewesten Cornelis Willemsz genaemt Pieter Doenssen meet. Staat verder vermeld dat de dochters hun moeder schandelijk beschuldigd hebben goederen achter te houden die hun van vaders zijde toekwamen. Het betrof geld en ringen, waarvan Maijken zei dat deze in Antwerpen geroofd waren. Baldijnken, de nog geen 15-jarige dochter van Maijken kreeg "blick landt" ter grootte van 12 gemeten toegewezen, liggende in Schore in de hoek voor het Westdorp. Het overige land werd verdeeld tussen Joachim en de zes jongste kinderen.

Gedaan thaeren huijse staende te lande inden hoec daert blauhuijs staet, in tegenwoordigheid van Pieter Jan Matheus zone en Foort Jacobsz, schepenen van Wemeldinghe.

2.171 Verklaring over coop 26 stucken overleers¹⁸²

(Type acte:) *Informatie*

Compareerde Evert Hermansz, schoenmaker, poorter van Goes, verklaarde dat hij gekocht had van Joos d'Hooghe, 26 stucken overleers, nat vuijte cuijpe, dewelcke zoo hij nu begonst heeft te doen bereeden, werden int touwen bevonden niet oorboorlijck te wesen om daeraf schoen te maecken, volghende de keure deser stede, sulcx dat hij comparant hem daarmede grootelijck beschaedight ende bedroghen vindende, van sinne es, de zelve den voorseide vercoopere te restitueren, te meer zoo hij vercooper tvoorseide gebreck oft faulte int leer wel bekend was, etc. Voor het geval dit tot een proces mocht komen zocht hij verklaringen van diverse personen die kennis hadden van leer en schoenmaken. Jan Jacobssen greel, 40 jaar oud, Philips de Costere, huijvetter, ca.31 jaar, hebben gehoord dat Joos d'Hooghe gezegd heeft: "dat hij zeer wel wiste al eer hij die voormelde stucken leers vercochte, jae, eer hijse in de eerste schorsse leijde, dat de zelve bedorfvn waren bij gebreke van schorssen. Cornelis Lenardssen van der Welle, 28 jaar en Cornelis Lenardsen oud ontrent 25 jaar, beide schoenmakers leggen eveneens verklaringen af. Ter presentie van Cornelis Adriaensz en Cornelis Franssen van der Straeten, beide schoenmakers te Goes

¹⁸¹ RAZE 2039, fol 127, 1-12-1589

¹⁸² RAZE 2039, fol 130, 18-12-1589

2.172 Testament Cornelis Claissen Bonsinck en Jacobmijnken Cornelisdr Croone¹⁸³

(Type acte:) *testament Bonsincx met zijn huysvrouwe. Obijt Bonsinck den 12 January 90 vesperi*

Cornelis Claissen Bonsinck en Jacobmijnken Cornelis Croone dochter, poorters van Goes. Er is een contract van huwelijks voorwaarden. Tamelijk gedetailleerde opsomming van na te laten goederen, kleren, meubilair etc, o.a, het beste buffet op de beste camer staende, met een buffet cleet ende schoucleet twelck zij testatrice zelfs metter naelde gesteken heeft. Hij legateert aan zijn zuster Janneken een jaarlijks bedrag van 50 guldens "voor haer alimentatie", d'welcke beghinnen zullen cours te hebben als haere pajementen opt huijs neffens die vierheemskinderen afgeloopen zullen zijn. Stellen hun enige gemeene dochter Cornelia erfgenaam van de rest van de goederen. Cornelis Martssen en Charles de Prato worden gekozen als voogden. Te Goes, ten huijse daer sij comparanten wonen, ter presentie van Adriaen Aernoutssen en Pieter Willemsz, poorters en oud schepenen van Goes.

(In de marge:) *Dese dochter Cornelia es met Pieter Cornelisz Schuijle getroudt 23 novembris 94 ende die bruijloft gehouden Dominica adventus domini¹⁸⁴ 27 november ende zij es overleden 11 martij 96*

2.173 Verklaring Logier Inghelsen schuijzman¹⁸⁵

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Lodgier Inghelssen schuijzman van Goes, oudt ontrent 59 jaar, en heeft ten verzoeken van Pieter Adriaensz Bol, craemer van Goes, verklaard dat hij op ghisteren geleden drie weken ende was een maendagh des avonts ontrent 9 uren, geweest is binnen der prochien van Scherpenisse in zeecken herberghe, dar vergadert waeren Hubrecht Jansen (toegenamdt paelingh) wonachtigh aldaer, ende Pieter voornoemt met noch een ander geselschap. Betreft veiling van 300 viertelen rontsaets, etc. Gedaan ter presentie van Herman Joachims en Laureijs Adriaen Louwerssen beide poorters van Goes.

2.174 Eind 1589¹⁸⁶

Onderaan pagina: Ende hier mede es tJaer 1589 ontsloopen gelijk alle dandere voorleden.

2.175 Begin 1590¹⁸⁷

Prothocollum sine Registrum etc.

2.176 Testament Janneken Cornelisdr Paesch¹⁸⁸

(Type acte:) *testament, vide prothocolla A pag. 474*

Comp. Henrick Jacobssen brouwer, inwoonder der prochien van Heijnkenssandt nu weduwer zijnde; Eerder testament 3-11-1597 met vrouw Janneken Corn. Paeschdr Enige erfg. Jacob Matthijs zone zijn testateurs broeders sone, en diens kinderen, en zusters Maricken en wijlen Janne. Te Goes ter presentie van Jan Adriaensz Poelman en Dignus Cornelisz clockstelder, poorters van Goes.

¹⁸³ RAZE 2039, fol 132, 19-12-1589

¹⁸⁴ De vier zondagen voor kerstmis

¹⁸⁵ RAZE 2039, fol 134, 26-12-1589

¹⁸⁶ RAZE 2039, fol 134

¹⁸⁷ RAZE 2039, fol 135

¹⁸⁸ RAZE 2039, fol 135, 7-1-1590

2.177 Testament Jan Foorts ter Veste¹⁸⁹

Jan Foortssen dijkgrave van de wateringhe bewesten H. Iersicken, heeft op den 19en January (1590) zijn testament genuncupeert voir Mrs. Jan de Ridder, Jan Arnoldi ende mij als drie Notarys. Dan zoo tzelve bij Ridder gestipuleert ende geregistreert es, en wordt daervan hier gheen notule gehouden. Doch hebbe ic die minute in Ridders prothocol als publicq Notaris onderteekent ende oic tprincipale Ende van den testateur ontfanghen 15 marty 20 stuyvers. Et ... *obijt 14 octobris 96.*

2.178 Huwelijks voorwaarde Pieter Clais van Ovesant¹⁹⁰

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Comp. Pieter Claisz van Ovesant, poorter deser stede van der goes ter eenre ende Margriete Pietersdr geass. met Aeghtken Marinusdr haers moeders zustere, ter andere zijden. Te Goes ter presentie van Pieter Jacobss Borsseleere en Adriaen Aernoudss des voorseiden bruijths stiefvader ende oom.

2.179 Constituering van Michiel Claissen¹⁹¹

(Type acte:) *Commissie, vide Prothocol C pag. 26*

Comp. Michiel Claissen geb. Scherpenisse en nu won. Berghen op den Zoom, constitueert Christiaen Luelieur, inwoonder van Goes, te wesen zijnen rentmeester ende ontfangher etc. ende ooc als man getrouwt hebbende Janneken Mr. Gillis dochter; Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi en Clais Antheunisz, poorters van Goes.

2.180 Coop coolsaet Jan Jans Raeuvlees¹⁹²

(Type acte:) *contract*

Comp. Aerdt Janssen Storm, inwoonder der prochien van Cruninghen ende Jan Janssen Raeuvlees, coopman wonende binnen der stede van Middelburgh, coop 600 viertelen rondt coolsaet, quatertrouj goedt, gedaen in herberge 't schippershuijs. Ter presentie van Mr. Henric Vos, Anthony Tartroy ende Joos vande Putte.

(In de marge:) *Die prijse van tsaet inde Goesche maerct en was maer 14 sch.6 gr, 8 oft 10 grooten.*

2.181 Verklaring over coop sout¹⁹³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Schobbelandt Pieterss, geboren van Romerswalle, nu won. Goes, schipper, ca. 59 jr, heeft ter inst. van de huijsvr. van Willems Cornelis Jobs zone, schipper tot Zierikzee verclaert dat hij 14 dagen geleden in zeeckere herberghe binnen Schiedamme was, waar vergadert waren: Marinus Willems Bragaert, smit, wonende aldaar, en Willem Corn. en Job Cornelis alias genoemd Job Daene, zijn broeder. Ende naerdijen zij gelaghgenoten met malcanderen gheaccordeert waeren (om ghelagh te vinden) dat hij t gelagh betaelen zoude die zijn sout beneden die somme van 58 of 57 £ gr. gheven zoude, heeft hij depositant gesien ende gemerckt dat de voorseide Willem (hebbende zijn schip met zout gelaeden, ligghende te Delfshaven voir d'een helft Willeme toecomende ende van dandere helft vande voorseide Job bevracht) in Woerden es gecomen metten zelve Job zijnde broedere, daer hij depositant gehoord heeft dat Job zijn deel aen Willem heeft vercocht om 55 ponden grooten thondert. etc.

¹⁸⁹ RAZE 2039, fol 136, jan 1590

¹⁹⁰ RAZE 2039, fol 136, 13-1-1590

¹⁹¹ RAZE 2039, fol 137, 6-2-1590

¹⁹² RAZE 2039, fol 138, 6-2-1590

¹⁹³ RAZE 2039, fol 138, 20-2-1590

2.182 Transport tienden Oude Munster¹⁹⁴

(Type acte:) *transport van Thienden, Obijt Matheus Michielssen op Sint Jans avont 23 Junij 92.*

Cornelis Jasparsen, poorter van Goes, heeft (onder t believen vande Eerwaerde Heeren Dom ende Capitle der kercken Sinte Salvatoirs, geheeten Oudemunster binnen Utrecht) gece-
deert ende getransporteert ende overgegeven etc. ten prouffijte van Matheus Michielssen
medepoorter, alsulcke thienden als hij comparant heeft in de prochien van Vlaecke, IJerseke
ende Schoere, beloopende tot 5 gem. 103 r. volghende eenen verlijdtbrief gedateert 16 Juny
1574. Midsgaders noch ontrent een half gemet, luttel min of meer geleghen in Vlaecke voor-
seit, hem in eenen anderen brief onder die thienden in Wemelinghe verleden, etc. Te Goes ter
presentie van Jan Adriaensz Poelman en Jaspas Verhorst oudtschoenmaker, poorters van
Goes.

2.183 Huwelijks voorwaarden Pieter Cornelisz Rontvisch¹⁹⁵

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Pieter Cornelisz Rondtvisch, schoenmaecker, geboren van H'Ierseken ende nu poorter der
stede van Goes, ter eenre. Digna Jansdr geass. met Cornelis de Clerck en Lieve Jansdr zijn
huisvrouw hare moeije, ter andere zijde. Pieter is weduwnaer, Digna jonghe dochter. Te Goes
tot bruydegoms huys staende in de Vorst, ter presentie van Cornelis Adriaensz en Jan Adria-
aensz beide schoenmakers en poorters van Goes.

2.184 Verklaring Maijken Willems over huis in Arnemuiden¹⁹⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Maijken Willemsdr eertijds weduwe van Gillis Coije, oudt 59 jr. en Martinus Gillisz
Coije, 39 jr. inwoners Goes, verklaring ten verzoeke van Jan en Joris Gilliszonen, gebroeders,
dat ca.drie weken geleden Maijken binnen der stede van Aermuiden in de herberge genaempt
Antwerpen geweest is, waar zij haar huis staende aldaer genaempt Portugael vercocht heeft
voor seeckeren prijs, midts haer beraedt houdende 14 daeghen. Ende deselve gedaen zijnde
zijn de voorseide Martin, midsgaders Jan en Joris binnen gecomen. Daer (zoo zij deposanten
segghen) den cooper aenheldt ende versochte dat zij den voorseide coop finalijck, opportvuyt,
vast ende steeds doen zoude. Daerthoe zij comparante bijna oft geneijght zijnde, es zij van
denzelven Jan ende Joris haeren kinderen buijten geroepen die aen haer zeijden dat zij bij
haer beraedt blijfven zoude, om dat zij kinderen, daer jeghenwoordigh zijnde, niet en werden
gefrustreert van haer recht om d'selve te moghen aenboorden. Sulcx dat zij deposante weder
binnen gecomen zijde dese woorden oft diergelijcke: hier es swaericheyte ter oirsaecken
voorseid. ende eijndtelijck verclaren zij deposanten dat den voorseiden coop daernaef finalijck
deurgeghaen es Dat zij Maijken vuytdruckelijck verclaerde dat zij haeren kinderen hun recht
vant aenboorden oft vernaerderen niet en begheerde 't ontrecken ofte 't ontnemen. Maer dat
tselve hun geheel blijfve, Te Goes ter presentie van Pieter van den Poele hovenier ende Gillis
Cornelisz Bocxmaker, inwoonders van Goes.

2.185 Verklaring Anthoenis Claissen timmerman over huwelijks voorwaarden¹⁹⁷

(Type acte:) *verclaeringhe*

Comp. Anthoenis Claissen timmerman, poorter Goes, sieckelijck bij de viere sittende, om
geschillen na zijn dood te voorkomen verklaerde dat hij voir 't houwelijk met Lijnken Wil-
lems dr, die hij nu getrouwt heeft, belooft heeft dat het huys daerinne hij woont met zijne

¹⁹⁴ RAZE 2039, fol 139, 21-2-1590

¹⁹⁵ RAZE 2039, fol 140, 1-3-1590

¹⁹⁶ RAZE 2039, fol 141, 7-3-1590

¹⁹⁷ RAZE 2039, fol 141, 12-3-1590

timmermansgereedschappen voren vuijt voor zijne kinderen oft erfgenamen zoude behouden. Lijnken ontkent dit. Te Goes ten zijnen comparants huysse ter presentie van Jan Willems zone Waeghemaker ende Willem Claissen cleermaker, poorters van Goes.

2.186 Testament Henrick Jacobs brouwer¹⁹⁸

(Type acte:) *testament*

Comp. Henrick Jacobssen brouwer, zie hiervoor fol 135. Te Goes ter presentie van Cornelis Olivierssen meulenaere en Pieter Martssen Naggher.

2.187 Testament Grietken Ezechiels¹⁹⁹

(Type acte:) *testament, obiit testatrix 2 aprilis 90*

(In de marge:) *Laureijs contract met zijne andere huysvrouw vide primo pag. 491 ende haer beijder testament in prothocol C pag. 105 et 416*

Comp. Grietken Ezechiels, huisvrouw van Laureijs Adriaensz, poorter Goes, zieck te bedde ligghende. Haar man erfg. Zal moeten onderhouden haar kind Maijken, 2 jaar. Te Goes ten huysse daer zij comparante nu woonachtigh es, ter presentie van Macharis Martins zone en Jan Cornelisz Masuer, poorters van Goes.

2.188 Verklaring Jan Adriaens in de Papegaije over koop huis²⁰⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Adriaenssen in de papegaije²⁰¹, poorter van Goes, verklaarde ten verzoeken van Lambrecht Janss Smit, mede poorter, dat hij op vrijdagh voor vastelavondt laestleden hij daerbij ende mede geweest es inde herberghe genaempt die corenbloeme, daer vergadert waren Hubrecht Goossens metser ende de voornoemde Lambrecht. Dispuut over koop van huis. Te Goes ter presentie van Cornelis Janssen Vriese en Job Janssen, poorters van Goes.

2.189 Verklaringen van o.a. Melchior Martinsz over huwelijks voorwaarden²⁰²

(Type acte:) *verclaeringhe vande getuijghen die geroepen zijn geweest over een testament twelck genuncupeert maer niet bescreven es*

Comp. Melchior Martins zone, poorter Goes, 44 jaar en Josijne Stasens wed. Pieter de Grave, 36 jaar en Adriaenken Adriaens huisvrouw van Joos Stasens, 28 jr, beide nu wonende buijten de shr. hendrikkinderenpoort, verklaren ten verzoeken van Lijnken Jacobs, geboren Brugghe, nu won. Goes, (gehuwd met?) Adriaen Anthonis geboren vuijt de Langhe straete dat zij acht dagen voor baefsmisse 1589 laestleden zij alle daerbij ende mede geweest zijn vant beghintsel ten eijnde ten huijse van Melchior comparants daer Adriaen Anthonisz geboren vuijtte langhe straete, wijlen des voorsz. requirants man, sieck te bedde ligghende etc, verclaert heeft dat zijne huijsvrouw alsdoen van haer eerste kindt swaer ghaende, volcomelijck blijven soude int volle besit etc. etc. Te Goes ter presentie van Henric Janssen Visscher en Jan Crijnsen, poorters van Goes.

2.190 Contract verkoop land in Cloetinghe²⁰³

(Type acte:) *contract*

Comp. Jacob Janss Maegh ter eenre ende Pieter Rijmelant ter andere zijde, beijde inwoners van Goes. Het betreft de verkoop van 7 gem. land in Cloetinghe, 6 gem. is weije int midde-

¹⁹⁸ RAZE 2039, fol 142, 14-3-1590

¹⁹⁹ RAZE 2039, fol 142, 23-3-1590

²⁰⁰ RAZE 2039, fol 143, 2-4-1590

²⁰¹ Jan Adriaens in 't Radt

²⁰² RAZE 2039, fol 144, 3-4-1590

²⁰³ RAZE 2039, fol 145, 17-4-1590

lambocht ende 1 gem. zaaijlant int Noortambocht, den hoop 500 gld, ter presentie van Henric Jansz Visscher, Wouther Martins Jaegheren, inwoners van Goes.

2.191 Genealogie Lambrecht Bouwens²⁰⁴

(Type acte:) *attestatie oft verclaeringhe van een boom oft afcompste*

(Linksboven:) *Lambrecht Bouwenssen heeft onder andere gehad 2 huijsvrouw, Anna van Duvenvoorde, daarvan gecomen zijn Boudewijn Lambrechtssen, Jan ende noch 1 dochter*

(In de linkermarge:) *Maijken Adriaens de Keijzers dochter daarvan geprocreert es Maijken Lammensdr die getrout hadde Yeman Andries Bouwenssen daarvan gedaelt is Maijken IJemansdr die getrout hadde Clais Cornelissen daeruijt gesproten waeren Vele kinderen dan die nu al zouden zijn gepasseert*

2.192 Verklaringen genealogie Lambrecht Bouwens²⁰⁵

Comp. Aerendt Willemsz Bockxman, oudt (zoo hij zijde) ontrent twee (iaeren?) min dan hondert, ende Cornelis Jacobssen Klicker, oudt insgelijcx 88 jaeren, beide wonende Cruninghen, midsgaders Jan Colenss secretaris der prochie van Baersdorp, oudt ontrent 77 jaer, verklaring ten verzoeke van Pauwels Diricxssen schoutteth der prochien van onse Lieve Vrouwe polder, dat zij wel gekend hebben Lambrecht Bouwenssen die wel eertijds geweest es dijkgraeve der voorseide wateringhe van Cruninghen de welcke onder andere gehad heeft 1e huijsvrouw daer af die voorghaende was Maijken Adriaensz de Keijzers dochter die naerge-laten heeft een dochter ook Maijken genoemd die bij Ieman Andries Bouwenssen voortge-bracht heeft noch een Maijken, de welcke in haeren leven getrouwt hadde Clais Cornelissen nu alnoch wonende binnen die prochie van Weerde ende daeruijt gesproten waeren vele kin-deren tot v, vi ofte vij, dan die nu al zonder afdaelende hoir overleden zijn. Dander huijs-vrouw des voorseide Lambrecht was Anna van Duvenvoorde daarvan gecomen zijn Bouduin Lambrechtssen, Jan ende noch een dochter die zij deposanten gekent hebben. Te Goes ter presentie van Jan Adriaensz schoenmaker aldaer en Pieter Willemsz wonende tot Geerds Ja-cobssen in sheer Elfsdorp.

2.193 Verder verklaringen genealogie Lambrecht Bouwens²⁰⁶

(Type acte:) *Ander Attestatie*

Op heden (etc. al als in de voorgaende acte) Compareerden Aerendt (etc. al ut ibi, d.i. Wil-lemsz Bockxman) Ende hebben zij comparanten ten ernste versoecke (etc. al ut ibi) verclaert getuyght ende (etc. al ut ibi) warachtigh te zijne dat zij wel gekent hebben Lambrecht Bou-wenssen die wel eertijds geweest es dijkgraeve der voorseide waeteringhe van Cruninghe. Ende dat zij gesien ende gehoord hebben dat nae dat hij Lambrecht overleden was (zonder t jaer onthouden te hebben) zijne goederen bij eenen deurwaerder van den hove openbaerlijck vercocht zijn geweest. Ende dat alsdoen aldaer vercocht werden alle zijne goederen, gheene uijtgesondert, ooc de gheene die met Maijken zijne dochtere (geprocreert bij Maijken Adriaens de Keijzers dr.) ongedeelt oft gemeene waeren. Daerop zij (zoomen zijde) verseeckert was. Te Goes ter presentie van getuigen als in voorgaende acte.

2.194 Testament Cornelis Lenards schoemaecker²⁰⁷

(Type acte:) *testament van man en wijf. reciprocum*

²⁰⁴ RAZE 2039, fol 147, Aprilis 1590

²⁰⁵ RAZE 2039, fol 147, 23-4-1590

²⁰⁶ RAZE 2039, fol 147

²⁰⁷ RAZE 2039, fol 148, 25-4-1590

Cornelis Lenardssen schoemaecker ende Janneken Marinus dr, poorters van Goes, beijde gesondt etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Adriaensz schoenmaker en Clais Ezechiels zonne, poorter van Goes.

2.195 Procuratie Anthonis Joriss²⁰⁸

(Type acte:) *procuratie om voir een commissie te compareren*

Comp. Anthonis Jorissen, (etc al ut supra pag. 108) Ende heeft (zoo hij niet wel te passe was) geconstitueert Mr. Adriaen Jong Diericx sijnen procureur midsgaders Jan van Steelants wonende in Ellewoutsdijk, zijnen versoecke (als een der voorseide weesen getrouwt hebbende) hen ghevende volcomen macht ende last ende speciaal bevel te compareren voir Commissarissen vanden hove van Hollant ende aldaer te heijtschen, verantwoorden etc. etc. Te Goes ter presentie van Pieter de Bisschop brouwer en Wouther Martins Jaeghere, inwoners van Goes.

2.196 Verkoop peren²⁰⁹

(Type acte:) *transactie ende accoord op een proces, in de marge van pag. 150: Transactie oft compositie van een proces. Vide instructie vanden hove van Hollant, arb. is 203, 201*

Geschil ende processe geresen zijnde tusschen Cornelis Cornelisz Dijckwel, inwoonder der prochien van Capelle als borghe voor Pieter Claissen Fruijtenier, wonende tot Middelburgh, ende Jan Hendricxsen Fraes poorter Goes. Gaat over een quantiteit peeren die de voornoemde Pieter van Jan gecocht heeft ende daervan een deel geleverd. Leunken Marinusdr is nu weduwe van Jans als boedelhoudster int geheele sterfhuys. Te Goes ter presentie van Hieronimus Griewaert poorter en Michiel Colen poorter van Middelburg.

2.197 Procuratie Gillis Jansz Hollander²¹⁰

(Type acte:) *procuratie ad adeundam hereditat van Gillis den Vlaemigh wonende 't H'Iersicken*

Gillis Jansz Hollander, geboren van St. Niclaes int landt van Waes in Vlaenderen, heeft geconstitueert Jacobmijne Abeels zijne huysvrouw, betreft erfenis. Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi insgelijcx notaris ende Hieronimus Griewaert wonende te Goes.

2.198 Protest tegen coop , dronken van alcohol²¹¹

(Type acte:) *protestatie animi declaratoire*

Comp. Herman Joachims, poorter Goes, gisteren geweest te Capelle, Aldaer hij met goet geselschap wel gedroncken hebbende ende sulcx sijne redelijcken discretie niet connende gebruijcken, nu zelfs niet wel en weet of hij in eenighe coopmanschappen met ijemande zoude moghen geconsenteert hebben oft niet, heeft daeromme sijne ernste meeninghe verhaelt ende geprotesteert aen alsulcken coopmanschappen oft Daer gheen vrij, ongehapt ende vol consent geweest es, hem niet verbonden, noch gehouden te zijne. Te Goes ter presentie van Pieter Adriaensz Bol en Cornelis Lenardsz schoenmaker.

2.199 Testament Jan Adriaensz Poelman²¹²

(Type acte:) *testament van Jan Adriaensz Poelman*

Jan Adriaensz Poelman, poorter van Goes, sieckelijck te bedde leggende etc. Erfgenaam: zijn vrouw Cornelie Willems, die hij nu onlanx getrouwt heeft. Zij heeft geerfd van Matheus Crijnsses weeskindt. Erfg. zijn dochter Maijken getrouwd met Pieter Matthijsz en zijn zoon

²⁰⁸ RAZE 2039, fol 149, 25-4-1590

²⁰⁹ RAZE 2039, fol 149, 30-4-1590

²¹⁰ RAZE 2039, fol 151, 15-5-1590

²¹¹ RAZE 2039, fol 151, 20-5-1590

²¹² RAZE 2039, fol 151, 27-5-1590

Marinus. Te Goes ter presentie van Jacob Janssen Maegh en Wouthier Martins Jaeghere, inwoners van Goes.

(In de marge:) *Op den 23 septembris binnen desen selven jaere heeft Jan Adriaensz int witte verhaelt verclaert dit testament herroepen, gecasseert ende 't Instrument ins stucken gesceurt te hebben. Actum 't mijnen comptoire present Pieter Mathijssen inde Groe en Herman Vervoort*

2.200 Verklaring Cornelis Mertens capiteijn²¹³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Mertens geboren te Antwerpen, en nu adelborst onder t vendel van Elbert Ingenhauen. capiteijn ligghende in t garnisoene binnen der stede van der Goes, Ende heeft ten ernsten versoecke ende instantie van Maijken Colle, huijsvrouw van Cornelis Jan Jacobss wonende ter Tolen. Verklaart: Hoe dat eertijds hij deposant ligghende in garnisoene binnen ter Tolen onder Adriaen Willems van Zierikzee ten huijse van Cornelis Smijtegheldt timmerman. Ten welcken tijde hij gesien heeft Dat aldaer gecomen es van Antwerpen een kiste die met een meijken oudt zijnde ontrent 13 of 14 jaeren gesonden was van een vrouw genaempt Susanna (weesende een bijsitt van capiteijn Schotter) ten huijse van Heijndrick Jacobssen des voorseide requirants eerste man. Daer zij Susanne verteert hadde drie ponden vlaems, Twelck voorseide meijken niet zoo veel gheltds en hadde om den schippere zijnen vracht te betaelen. Item dat die voorseide Susanna alsdoen een eijghen man hadde genaemt Niclais Janssen die tamborijn was van de compagnie van Capiteijn Hooghendorp, ligghende in Schaekerloo, De welcke Clais Janssen gecomen es binnen ter Tolen ende heeft het meijken den sleutel afgenomen, twelcke zij, comende in zijn deposants logement, al schreijende geclaeght heeft. Segghende Niettemin aen die kiste en hanght zoo veel verlanghs niet. Dat oock hij deposant tsedert geweest es binnen Antwerpen bijde voorseide Susanna ende dat zij jeghens hem geseijt heeft hoe dat te voren ... aldaer verteert was drie pondt grooten ende dat zij daeromme opt gestiert goet niet meer en dachte. adderende voorts dat als dan den voornoemde capiteijn dese Susanne bij hem heeft genomen. Dat zij niet eenen stuiver en hadde bij te setten. Ghevende redenen van zijne wetenschap want hij met zijne huijsvrouw met Susanne groote kennisse gehadt ende thaeren logijse verkeert heeft. Dan en heeft daer noijt gheen Juweelen gesien want hij Schotter en betroudde haer niet veel onder haer handen te hebben. Omdat zij een eijghen man hadde.

2.201 Contract goederen onbejaerde kinderen van Gillis Hooftman²¹⁴

(Type acte:) *Contract, belofte ende fidejussie voor d'administratie ende ontfangh*

Comp. Jan Hinckelman als gemachtigde van Sr. Anthonio Ancelmo ende Guille Maes als gemachtigde van de testamentaire mombours van de onbejaerde kinderen wijlen Gillis Hooftman ter eenre. Marten Mertssen poorter Goes ter andere zijde. Betreft goederen de onbejaerde kinderen thoebehorende binnen der prochien van Cruninghen. Mede gecompereerd Geleijn Jacobssen en Janneken Boijs zijne huijsvrouwe des voorseide Mertens schoonvader ende moeder. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob Franssen vander Straeten wonende te Goes en Jorgen Lutken van Vrijborgh, medegeselle des voorseiden Hinckelmans ende Maes.

2.202 Verklaring van Hans de Backer en Tanneken Willems²¹⁵

(Type acte:) *consent van vrienden op een houwelijk. Vide supra pag. 141, primo 195, 200, 229*

²¹³ RAZE 2039, fol 152, 28-5-1590

²¹⁴ RAZE 2039, fol 153, 28-5-1590

²¹⁵ RAZE 2039, fol 155, 3-6-1590

Comp. Hans de Backer Janszone, passementwercker en Tanneken Willemsdr zijn huisvr, beide geboren te Berghen op den Zoom, nu inwoners van Goes, verklaren: Dat zij verstaen hebben dat Cornelis Janszone Backer van Steenberghen, wonende in d'oude Tonghe, jongman, met Lijnken Willemsdr van Berghen voornoemt, weduwe Anthonis Claissone timmerman (nu onlancx binnen dese voorseide stede overleden) zoo verre gheaccordeert zijn, te willen tsaemen vergaederen in huwelijcken staete Nae d'ordinantie der heijligher kercken. Dat zij comparanten als desselfs Lijnkens eenighe suster (Naerdijen zij vader noch moeder en heeft, maer een broeder die buijten desen landen in Vranckrijck es) over den veraccordeerde gestaen hebben, ende alnoch verclaeren tevreden te zijne. Te Goes ter presentie van Mr. Paschasius Revel van Burchvliet medicijn en Witte Gillisz schipper van d'Oudetonghe.

2.203 Accoord sterfhuys Antheonis Clais timmerman²¹⁶

(Type acte:) *vuijtcop vant sterfhuys. Videto supra pag. 141. Lijnken es overleden binnen ter Goes 13 decembris 90*

Comp. Adriaen Anthonis zone, in zijnen eijghen naem ende ooc voor Clais zijnen broeder, beide beide sonen wijlen Antheonis Claissone timmerman, poorters Goes, ter eenre ende Lijnken Willemsdr desselfs Antheonis weduwe, gheassisteert met Hans de Backer passementwercker, haren zwaegher, beide geboren van Berghen op den Zoom, ter anderen zijde. Accoord, ter presentie van Jans Adriaens Poelman als voocht van den voornoemden Clais. Te Goes ter presentie van Mr. Paschasius Revel van Burchvliet medicijn en David Inghelssen tinneghieter, inwoners van Goes.

2.204 Huwelijckse voorwaarden Jan Cornelis Croone en Francijnken Jan Bolsdr²¹⁷

(Type acte:) *contract antenuptiael*

Jan Cornelisz Croone ter eenre ende Francijnken Jan Bols dochter, gheassisteert met Maijken Adriaensdr weduwe Jans Bol, ter anderen zijde. Naderhand steeds genoemd Bollaerts. Te Goes ten huysse van Maycken Bols, ter presentie van Mr. Quirijn Govaerdss en Pieter Cornelisz Croone als vrienden ende looffelijcke getuyghen.

2.205 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Adriaensz Soetwater²¹⁸

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde van Soetwaeter met de Witte. Een ander met zijn voorgaende huysvrouwe vide in prthocolle A pag. 435 ende haer beide testament supra pag. 107*

Comp. Cornelis Adriaensz Soetwaeter, Schouteth ende secretaris der prochie van Cloetinghen ende besworen clerck der waeteringhe bewesten H'Iersicken, ter eenre Maijken de Witte Cornelis dochter, gheassisteert met Martin Willemszone haeren voocht, Clais Janssone Cousmaker, Pieter Willemszone ende Inghel Mels zone haer behoudt ooms, ter anderen zijde. Als Maijken eerst komt te overliden zal Soetwater voren uijttrecken ende als zijn eijghen behouden: die helft scheijdinghe van alzulcken vier gemeten boogaards ende vier gemeten weije die hij nu heeft gemeene met Willemijne²¹⁹ des dijkgraevens weduwe, gelegen aent noordthoff in Cloetinghe. Midtsgaders alnoch drie gemeten oft daerontrent boogaerds metten gevolghe liggheende ontrent Dijkwel int Westambacht van Capelle. Indien Soetwater eerst komt te overliden: krijgen zijn kinderen dit. Maijken heeft een legaat geerfd van haar moeije Elizabeth de Witte. Te Goes ten huysse van Martins Willems voornoemt ter presentie van Jacob Steijn, Adriaen Janssone Dane, Jacob zijn soon ende Joos Janss van de Werfve, alle inwoonders van Goes.

²¹⁶ RAZE 2039, fol 155, 7-6-1590

²¹⁷ RAZE 2039, fol 156, 10-6-1590

²¹⁸ RAZE 2039, fol 158, 16-6-1590

²¹⁹ een Smallegange!

2.206 Procuratie Willem Zagarus²²⁰

(Type acte:) *procuratie*

Willem Zagarus, heeft geconsitueert Christiaen Luelieur, om te verschijnen in de vierschaar, betreft 7 quartier lants in Wolphaerdsdijck, die hij aan Jan Matthijssone verkocht had voor 12 £ den hoop. Ter presentie van Pieter Adriaensz Coster oudt schoutteth der heerlickheit van H'Iersicken ende Jan Adriaensz zijnen broeder.

2.207 Verklaring Scobbelandt Pieters en Anthonis Vocxen²²¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Scobbelandt Pieterssone ende Marinus Anthonis Vocxen panneboeter, beide geboren van Romerswalle ende nu inwoners Goes, verklaring t.b.v. Geerd Andriessone inwoonder Scherpenisse. Scobbelandt ca. 61 jr. verklaart: Dan inden jaere 1588 ontrent baefsmisse, als vele vande landtluiden vuijt 't eijlant vander tolen verlopen waeren, Sonder den juijsten dagh onthouden te hebben, tsijnder herberghen gecomen es den voorseide requirant soucken-de zijnen pachter, die zijn hoefve verlaeten hadde, Ende bij den zelven Die een gemeen Jongh man was met niet veel baerds, sonder zijnen naem onthouden hebbende gecomen zijnde, heeft gesien ende gehoord dat zij beide van als gerekent hebben, Jae dat hij deposant de zelve vereffinghe heeft helpen scrijven, maken ende aftrecken. soo dat den voormelden pachter een groote somme ten achter was, tot tseventich ponden grooten oft meer, Ende dat zij ten laetsten (zoo den pachter niet te geven en hadde) veraccordeerden in voughen dat den voor-noemde meester overnam alle 't landt ende die vruchten te velde, hoij ende stroo inder schuijren, jae totte waeghens, carren, ploeghen ende egghe Die welcke alle sonderlinghe getaxeert werden ende niet vuijtgesteken. ende dat den pachter nocht ten achter bleeff zeecker somme, die hij deposant niet en heeft onthouden. Marinus Panneboeter, oud ontrent 40 jaeren, verclaert als voren dat hij ter herberghen des voorseide Schobbelants genaempt die meerminne int geselschap quam, etc. Te Goes ten huysse van Schobbe voornoemt, ter presentie van Jan Jacobssen Bijle en Willem Bouwenssen schipper, beide inwoonders van Goes.

2.208 Verklaring Adriaen Jans van der Schore²²²

(Type acte:) *attestatie vanden vrijdom van derringthiende voor d'inwoonders in Eversdijck*

Comp. Adriaen Janssone geboren in de prochie van Oostende in zuijtbevelandt en nu inwoonder der prochie van der Schore, oudt zoo hij seijde 95 oft 96 iaeren, verklaart t.b.v. Schoutteth ende Schepenen der prochie van Eversdijck: Dat hij eertijds in zijn Jongheijt naer d'Inundatie van Oostende met zijn ouders gewoont ende met anderen luijden gedient ende verkeert heeft binnen der voorseide prochien van Eversdijck, ontrent 30 jaeren ende tzedert gewoont heeft ter Schoor. Ende dat hij niet gesien, gehoord noch geweten heeft Dat In-gesetenen aldaer in Eversdijck wonende van haeren Derringh binnen den zelven ambacht gedolfven ende die aldaer gebrandt werdt oijt eenighe thiende gegheven hebben. Sonderlinghe Dat hij gewoont heeft met Cornelis Andriessen ende met Pieter Jacobssone Schoutteth aldaer. Den welcken hij gesien ende geholpen heeft Dat zij luijden hunnen derringh thuijs voerden Sonder eenighe thiendenaers aen te spreken ofte vraeghen. Maer wel es waer dat men vanden derringh aldaer gedolfven die buijten den ambachte gevoerd oft verbrandt werde, Thiende was ghevende. etc. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz Sweedijck wonende onder die heerlicheyt van H'Iersicke en Cornelis Adriaensz wonende te Bieselinghe.

²²⁰ RAZE 2039, fol 159, 26-6-1590

²²¹ RAZE 2039, fol 159, 3-7-1590

²²² RAZE 2039, fol 160, 3-7-1590

2.209 Testament Foordeken Adriaens Rijn²²³

(Type acte:) *testament*

Comp. Foordeken Adriaens dochter geboren van Wemeldinghe, nu won. Cruninghe. Erfg. haar vader Adriaen Foordtsone Rijn. Dochtertje van haar zuster is Janneken, vader is Frans Claissen. 10 of 11 gemeten land. Te Goes ter presentie van Cornelis Olivierssen moelenaer en Jan Scharis, inwoonders van Goes. (in de rechter marge:) haer vader es eerst te voren overleden. Ander testament vide Prothocol D pag. 65.

2.210 Testament Adriaen Foordts Rijn²²⁴

(Type acte:) *testament*

Adriaen Foordtsone Rijn inwoonder der prochie van Wemeldinghe, gesondt ende wel vaerende etc. Ende oft gevele dat Janneken, geprocreert bij Frans Claissen aen Neelken zijne testateurs dochtere zaligher memorie, quaeme te passeren voor zij volcomelijck bejaert waeren ende kinderen hadden, soo substitueert hij zijne andere kinderen oft kindtskinderen in Jannekens gedeelte etc.

2.211 Verklaring over visscherije in de Zwake²²⁵

(Type acte:) *protest*

Comp. Martin Willemssone en Matheus Michielssone als Ambachtsheren en gecommiteerde respectie der heerlickheijt van der Nisse, Verclaerende dat hun in dier qualiteijt competeert die Visscherije en 't gebruijck van 't waeter genaempt die Zwake zoo verre d'zelve streckt ende raeckt den grondt ende aenwasch der voorseide heerlickheijt.... Dat nochthans 't haeren kennissen gecomen es dat Joncheer Rombould van Wachtendonck hem vervoordert heeft den stehouder vanden rentmeester bewest als officier ende zijn dienaers te belasten alle 't Vlas dat zij int voorseide waeter (ooc op den grondt der voorseide heerlickheijt staende) zouden vinden, faictelijck 't aenveerden ende metten personen dien 't selve toebehoordt, gevanghen te brenghen. Te Goes ter presentie van Pieter Martssen Naggher en Jan Adriaensz Goeree, gesworen boden van tlandtrecht over Zuytbevelandt.

Direct daaronder: Des anderen daeghs ben ic als Notarius voorseit geghaen ter prochien van sheer Aerskercke ten huysen en aen den persone van voormelden Jr. R(ombout) van Wachtendonck, ende hebbe aen hem gedaen tverclaers ende versoek voorseid midsgaders die lecture ende ooc d'insinuatie van desen proteste. De welcke mij gheen antwoorde en woude gheven Dan hij seijde Protesteren ende broodt bidden en es niemande verboden. Ende heeft die copie deser, die ic gereedt hadde, van mij genomen.

2.212 Gheaffixeert zeecker biljetten voor bier op te slaen²²⁶

(Type acte:) *protest oft verclaeringhe*

Comp. Pieter Willemssone rentmeester vanden heere van Brederoode, ambachtsheer inden prochien van Capelle en Bieselinghe. Datter onlancx binnen voorseide prochien gheaffixeert zijn geweest zeeckere biljetten ... dat zij toegelaeten hadden Mr. Gillis Jacobssone ende Pieter van Eerdenbodeghem bier op te slaene ende stall te houden. Te Goes ter presentie van Pieter Henricxsen Waeghenmaecker en Mels Mertss, poorters van Goes.

2.213 Aflossing rentebrief Mr Cornelis Brusius²²⁷

(Type acte:) *Aflossinghe van een paybrief, d.d. 4-2-1583*

²²³ RAZE 2039, fol 161, 8-7-1590

²²⁴ RAZE 2039, fol 162, 8-7-1590

²²⁵ RAZE 2039, fol 163, 10-7-1590

²²⁶ RAZE 2039, fol 164, 21-7-1590

²²⁷ RAZE 2039, fol 165, 24-7-1590

Mr. Cornelis Brusius wonende in Baerlandt ter eenre en Mr. Henric Janssone Fraiss, poorter Goes, ter anderen zijden. Te Goes ter presentie van Crijn Cornelisz bocxmaker, poorter te Goes en Jacob Cornelisz Joossen wonende te Bieselinghe.

2.214 Accoord erfenis Maijken Schalcx²²⁸

(Type acte:) *Accoord ende divisie van d'herediteyt. Vide Prothocolle A pag. 453*

Comp. Jacob Crijnssone Schipper, poorter van Goes, als vader van zijn dochtere Jobken, geprocreert bij Lijnken Jansdr wijlen zijn huijsvr, oudt zijnde ontrent 17 jaeren ter eenre Hans Ianss Backer, passementwercker des voorseide Lijnkens broeder. Accoord in de erfenis van Maijken Schalcx geb. Berghen op den Zoom, des voorseides Lijnkens en Hans moeder, nu onlancx in Goes overleden. Hans behoudt het huijs, etc. Te Goes ten huysse van voorseide Jacobs, ter presentie van Mr. Paschasius Revel van Burchvliet, medicijn en Anthonis Arentsen des voorseiden Jacob schippers knecht, beijde inwoonders van Goes.

2.215 Testament Geerd Govaerts en vrouw²²⁹

(Type acte:) *testament Convalent, Vide Prothocoll C pag. 55, 168*

Comp. Geerd Govaerdssone geboren van Luijcx Gastel bij Bergeijck en Mathijsken Macharisdr geboren van Rodendale, tsaemen in houwelijck vergadert, poorters van Goes, huis van de testateur in de Papegaijstraete, ter presentie van Jan de Cloet oudt schoenmaker inwoner van Goes en Jacobi Lambrechtss wonende te Cloetinghe.

2.216 Tienden Sint Salvatoris of Oude Munster²³⁰

(Type acte:) *procuratie om Thienden te verheffen oft versoecken*

Comp. Jacob Cornelissone wonende onder die prochie van Weerde (er stond eerst onse vrouwen of hincelenpolder) in zijldbevelandt. Const. Mrs. Henric van Ommen, Jan de Castro ende Libert van der Moolen om te compereren voir Mijn Eerw. Heeren Decaen ende Cappelte Sinte Salvatoris (geheeten oudemunster) 't Utrecht. Betreft tienden als Cornelis Jacob Cornelis Bouwenss zaliger memorie zijnen vader, nu onlancx overleden, waeren competerende en na zijn dood aan Jacob en zijn broer Cornelis bij successie toegecomen. Te Goes ter presentie van Adriaen Aernoudssen geboren ten Romerswalle en Pieter Rijmelant, beijde inwoonders van Goes.

2.217 Constituering Mr Henric van Ommen²³¹

(Type acte:) *procuratie gelijk de voorgaende met certificatie van des overledens sterfdagh.*

Comp. Hieronimus Matthijssone van der Straeten, borgemeester van Goes, const. Mrs. Henric als voren, betreft tienden als Baelken Jansdr (in den briefe Isabella genaempt) nu onlancx overleden waeren competerende en deur haer (zijne moeije) doodt om hem (haers zusters sone) bij successie toegecomen. Comp. ook kerkmeesters Clais Janssone en Matheus Michielssone, gheaffirmeert bij desen warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck dat de voornoemde Baelken Jans nu hier onlancx te weten opden 7en deser maent Augusti laestleden van deser weerelt gescheyden es, sonder enighe kinderen oft descendenten nae te laeten. Dat ooc de zelve Baelken geweest es zuster van des voorseiden requirants moedere. Ghevende zij attestanten redenen van haerder wetenschap ende certificatie, want zij als gebueren mede ter begraeffnisse geweest zijn ende ooc inder voorseiden qualiteyt 't Recht der sepulturen hebben ontfanghen. Te Goes ter presentie van Quirijn Bouwenss, schepene en Livin Augustijns zone drooghscheerder, inwoners van Goes.

²²⁸ RAZE 2039, fol 166, 9-8-1590

²²⁹ RAZE 2039, fol 167, 13-8-1590

²³⁰ RAZE 2039, fol 168, 14-8-1590

²³¹ RAZE 2039, fol 168, 16-8-1590

2.218 Besteding Adriaenken Pietersdr²³²

(Type acte:) *ordinantie ende consent om betalinghe te doen*

Comp. Neelken Henricxdr geb. vuijt Oolkensplate, weduwe van Cornelis Thonissen, nu won. ter Maelstede onder die prochie van Capelle in zuijdtbevelandt, verklarende dat zij comparante haere nichte Adriaenken Pietersdr geboren vuijten Bommel ter scholen besteedt heeft bij Quirijnken Anthoni Caersdr binnen Goes. Aldaer de zelve gewoondt hebbende, van teer-costen ende schoolgeldt nu schuldigh ende ten achteren es tot £ 9:5:0 gr vls. Heeft daeromme geconsenteert gheordineert ende versocht bij desen aen Pieter Doenssone wonende in Somersdijck dat hij als voocht oft ontfangher vande voorseide weese dezelve somme van £ 9:5:0 aen dezelve Crijnken ofte aen Cornelis Henricxssen vuijtrijcken en betaelen. Te Goes ter presentie van Andries Bouwenssen molenaer te Capelle en Pieter Martssen Nagger, gesworen bode van 't landtrecht over Zuytbevelandt.

2.219 Verdeling van bijen²³³

(Type acte:) *Accoordt ende scheydinghe van societeyt*

Comp. Jacques ende Matheus Adriaenssonen gebroeders, geb. Berghen op den Zoom, Matheus daar wonende en Jacques te Goes, betreft zeeckere diversche Bijen de welcke als zij alle gestaen hebben binnen desen eijlande van zuijdtbevelandt, hij Jacques voor de helft gesonden heeft binnen Berghen aen Matheus sijnen voorseide broedere. Te Goes ter presentie van Pieter Henricxsen Waghemaker en Jan Henricxsen wever, poorters van Goes.

2.220 Verklaring Cornelis Crijnsen over coopmanschappe van saet²³⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Crijnsen poorter van Berghen op den Zoom, verklaarde t.b.v. Frans vanden Burghe, betreft coopmanschappe van saet. Te Goes ter presentie van P(ieter) Henr(icxsen) Wag(hemaker) en Bernard Janssen Beij, poorters van Goes.

2.221 Testament Adriaen Gillis Vlamingh²³⁵

(Type acte:) *testament reciproque*

(In de marge:) *videto Prothocol C fol. 282 et D. fol. 38*

Comp. Adriaen Gillissen Vlaemigh²³⁶ geboren van Westmuijster vuijt 't landt van Waes ende Maijken Marten Piersdr geb. Wemelinghe, echtelieden, inwoners van Goes; er zijn twee paijbrieven verleden voor schepenen van Cloetinghe, een van 20 sch. gr. sjaers gedateert 11-10-1577, de andere 4 £ grooten vls gedateert 11-10-1577. Te Goes ter presentie van Jacob Cornelisz meulenaere en Jan Adriaensz Goeree, poorters van Goes.

2.222 Testament Jan van Stapele²³⁷

(Type acte:) *subscriptio testamenti clausi*

Comp. Jan van Stapelen en Pieternelle Lenaerds, zijn huijsvr. Te Goes ter presentie van Cornelis Adriaensz schoenmaker en Lambrecht Heijns apteker.

2.223 Procuratie Cornelis de Witte²³⁸

(Type acte:) *procuratie om een hoefve wech te leveren*

²³² RAZE 2039, fol 169, 28-8-1590

²³³ RAZE 2039, fol 169, 30-8-1590

²³⁴ RAZE 2039, fol 170, 30-8-1590

²³⁵ RAZE 2039, fol 170, 14-9-1590

²³⁶ Adriaen Gilliss Vlamingh wordt in de akte, zie acte Protocol C fol 282, Adriaen Gilliss Waeijack genoemd

²³⁷ RAZE 2039, fol 171, 15-9-1590

²³⁸ RAZE 2039, fol 172, 17-9-1590

Comp. Cornelis de Witte filius Sebastiaens, geboren van Antwerpen en hem nu onthoudende tot Rotterdamme, constitueert Cornelis Adriaens Soetwaeter, geweest clerck der Waeteringhe van bewesten H'tersicken, zijnen cousijn, om voor de vierschaar te verschijnen, betreft hoeftve geleghen onder Cruninghen, metten huijsen, schuijren, buijren, stallen, keeten, landen ende gronden, ca.7 gem. Daerop Adriaen Jacobssen Molenaer plagh te wonen, verkocht aan Pieter Willemsz won. ter Goes. Te Goes ter presentie van Wouther Martins Jaeghere en Jaspard Verhorst oudt schoenmakere, mijne gebuijren als getuijghen.
(In de marge:) Dese hoeftve met alle haeren gevolghe es nu verpacht voor 700 £ vls. te betalen vastelavent 91 175 £, vastelavent 92 131 £ 5 sch.gr. ende zoo vervolghende, etc.

2.224 Koop huis Cloetinge door Charles de Prato²³⁹

(Type acte:) *coop van een huijs. Simon obiit den 5en feb. 91*

Comp. Charles de Prato, poorter ter Goes, ter eenre en Simon Marinus zone wonende te Cloetinghe ter anderen zijden. Charles heeft aan Simon verkocht een huijs met zijn erfve ende gevolg, staende ende geleghen binnen deser Stede aende Westzijde vant kerckhoff, Daerinne Cesar Gailieris Lombaerd plagh te wonen. Mr. Jan de Ridder heeft er eerder in gewoond, die er een gote aan bevestigd heeft; Te Goes ter presentie van Cornelis Martins zone en Cornelis Gillissen smit, poorters van Goes.

2.225 Huwelijks voorwaarden Jacob Cornelisz Meulenaer²⁴⁰

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Comp. Jacob Cornelisz Meulenaer, ter eenre en Apollonia Marinusdr geassisteert met Hieronimus Marinussen Grieuwaert, haeren broeder, ter anderen zijden, allen poorters van Goes, zijn weduwnaar en weduwe. Huwelijks voorwaarden. Huis in de Sint Andries straete, west aen Clais Janssen Cousmaker, ten huijse genaemt ts(chilt?) van Bourgongaen daer die bruijt woonde. Te Goes ter presentie van Cornelis Jan Michielssen en Adriaen Adriaenssen Bey schoenmaker en poorters van Goes.

2.226 Procuratie door Paschasius Revel²⁴¹

(Type acte:) *procuratie ad lites voir den Hove van Hollant bij appellatie oft reformatie. Vide Prothocoll A pag. 456*

Comp. Mr. Paschasius Revel van Burghvliet, medicijn, won. Goes, verclaerende Alsoo Jan van der Rieviere, zijnen procureur zijn officie als sijnen opperclercq nu onlancx geresigneert heeft, dat hij comparant heeft geconstitueert, Martin Rosa, Procureur postulerende voir den Hove van Hollant etc. Te Goes ter presentie van Hans de Backer en Zacharias de Jonghe, beide passamentwerckers, inwoonders van Goes.

2.227 Accoord onderhoud wees van Willem Willems Ruiter²⁴²

(Type acte:) *accoord van een weeskindt te onderhouden*

Comp. Willem Willemsz Ruijter als vader en voocht zijns weeskindts daer af moeder was Janne Cornelis Boermansdochter, nu onlancx overleden, ter eenre, Ende Jacob Cornelis Fruijt, als getrouwt hebbende Fransken des voorseide Jannes suster, Maijken Coomans, Jan Simonssen als getrouwt gehad hebbende Barbel desselfs wijlen Jannes moeije, Jacob Laureijsen ende Adriaen Adams nom. Lijnken Laureijs zijne huijsvrouw, neve en nichte der zelve ter anderen zijden, Alle inwoonders van Goes; betreft het sterfhuijs. Te Goes ter presentie van Pauwels Janssen schipper en Clais Jacobss Priester, aerbeijder, beide poorters van Goes.

²³⁹ RAZE 2039, fol 172, 18-9-1590

²⁴⁰ RAZE 2039, fol 173, 21-9-1590

²⁴¹ RAZE 2039, fol 175, 23-9-1590

²⁴² RAZE 2039, fol 175, 23-9-1590

2.228 Verklaring Crijn Willoudts over coop weij²⁴³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Crijn Willoudts wonende 't Abbekinderen onder Cloetinghen, verklaart t.b.v. Pieter Willemsz, Dat zulcken ...ij (d.i. 3 of 7?) gemeten 222 r. oft daerontrent weije liggende in den Goeschen (polder?) als hij deposant van Ingel Melssen gecocht hadde ende d'welcke hij requirant op ghisteren (dag van de leveringhe) gheeenboordt vernaerd... ende ontfanghen heeft, hij deposant vanden voornoemde vercooper gecocht hadde onder verhaelde conditien. etc.etc. Te Goes ter presentie van Pieter de Windt en Andries Coonen?

2.229 Verklaring van Aernoudt Gillebaerts over transactie coolsaet²⁴⁴

(Type acte:) *attestatie*

Aernoudt Gillebaerts, weerdt in de herberghe genaempt 't schippershuijs, verklaring t.b.v. ... Janss Raeuvlees. Is bij een transactie geweest tussen Raeuvlees en Aerdt Storm van Cruninghen, coolsaet. Te Goes ter presentie van Thomas Blancquaert en IJsebrandt Franssen schipper op de bruijnvisch.

2.230 Testament Christiaen Jan Christiaens van Wemeldinghe²⁴⁵

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf zonder kindren, d'een d'anderen erfgenaem maekende ende den vrienden een legaat, Obiit testator prior 23 octobris 91, sijns ...? testament vide primo pag. 275 of 278?*

Comp. Christiaen Jan Christiaenssen geboren van Wemeldinghe ende nu poorter deser Stede van der Goes, ende Neelken Adriaensdr geboren van Buren, zijn huisvrouw, zij sieck te bedde legghende, opgemaakt ten huijse van de comp. in de Vorst. Ter presentie van Mr. Lambrecht Heijns aptheecker en Simon domiss Cooman, poorters van Goes.

2.231 Procuratie Inghel Mels²⁴⁶

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Inghel Mels zone poorter Goes, nu onlancx bujten vertrocken ende woonachtigh onder die prochie van Cruninghe, heeft geconstitueert Frans Jacobss Schaelie, medepoorter, om voor hem op te treden in al zijn actien. Te Goes ter presentie van Jaspar Verhorst en Jan Joossen Beij schoenmakers en poorters van Goes.

2.232 Accoord over boomgaard 's Heer Arendskerke²⁴⁷

(Type acte:) *Transactie oft accoord op een en meer Process*

Proces geresen tussen Pieter, Jan ende Jacobmijnken Cornelisse Croone zonen ende dochter als erfgenamen van Pier Pier Euwoudsen ter eenre en Sebastiaen Janss Hooghcamer, als gebruijcker ende besitter van 't hooghuijs met zijnen gevolghe, staende ende geleghen binnen die prochie van Ser Aertskercke, ter anderen zijden. De voorseide erfgenamen pretendende in conventie dat Bastiaen in den voorseide qualiteijt zoude beplanten boomgaerds gewijse alsulcken 200 roeden oft daerontrent landts daer die schuijre opgestaen heeft. Midsgaders noch weder volle met jonghe fruitboomen den ouden boogaerd die aldaer vuytgevallen ende gestorfvén zijn, oft die hij (zoo hij seijde) vuytgedaen hadde. Alsoo die voormelde goederen zijn Jaergetijde oft ghaende goet, altyds succederende opden oudsten vanden geslachte volghende zeecker Testament bij Heer Willem Wissen, Pastoir aldaer, zaliger memorie den 25 aug. 1518 gheordineert ende den 22 october 1521 geconfirmeert, 't welcke Jaergetijde van

²⁴³ RAZE 2039, fol 176, 25-9-1590

²⁴⁴ RAZE 2039, fol 176, 27-9-1590

²⁴⁵ RAZE 2039, fol 177, 3-10-1590

²⁴⁶ RAZE 2039, fol 178, 6-10-1590

²⁴⁷ RAZE 2039, fol 178, 8-10-1590

der kercken der voorseide prochien, authentijckelijcken geregistreert ende den voorseide Bastiaen in Reconventie pretendeerende dat die voornoemde Croonen in der voorseide qualiteijt zelfs die leghe plaetsen inden boongaerden vullen met boomen ende die cantten met haeghe te beplantten. Midtsgaders 't voormelde huijs ende cameran te meubleren van houtwerck, tinn, bedden ende lijnwaet etc. gelijk tzelve bijden voormelden t st... apparentelijck besett es geweest, oft anders naerden heijtsch vanden zelven huijse. Alsoo hij Bastiaen nae 't overlijden vanden voormelden Pier Pierssen hunnen Croonens oom, Daerop comen d'selve ongerepareert, zeer ongereecht ende ijdel bevonden heeft. Al waer inne zoo verre es geprocedeert Dat naer schepenen appt. parthijen bijden anderen comen ende verscheijden woorden convoceerende hun goet gedacht heeft om voordere costen ende parthieschap te schuwen. Alle voorseide pretensien ende differenten van beide zijden te accorderen, transigeren ende termineren. Sulcx zijn op huijden voir mij P.L.van R. gecompareert de voorseide Pieter, Jan ende Jacomijnken Croone, midsgaders Bastiaen Hooghcamer, alle Inwoonders der stede van der Goes, ende hebben te gader verclaert dat zijluijden onder hun vriendelijcken veraccordeert zijn dat alle de voorseide processen, heijtschen ende pretensien zullen zijn doot ende te niete ten eeuwighen daeghen. Midts dat zij erfgenaemen voorseid 't haeren coste zullen indoen ende met fruijtboomen boogaerdsgewijse beplanten de voorseide twee hondert roeden. Daert-hoe Bastiaen zelfs zal helpen wercken ende zal hij Bastiaen blijfven int voorseide gebruik tochtigwijse van 't selve huijs, gevolghe, met 't selve ingedaen boomgaerden, zoo langhe hij leven zal. Maer naer zijn doot zullen voorts succedeeren zoo dat behoort volghende het voorseide testament. Ende naerdien zij comparanten voorseid verclaerden dat Bastiaen opt huijs gecomen es dat zeer ongereecht ledigh was ende gheen meublen daer en heeft bevonden. Soo en zullen die successeurs die nae hem volghen zullen van Bastiaens of die voornoemde Croonens erffgenamen gheene moghen pretendeeren. Dies zullen die voorseide erfgenamen van Croone gehouden zijn die noordtcamer aldaer van noodelijcke reparatie nu eens te doen voorsien, maer verder niet. Alnoch es besproken Als Bastiaen comt 't overlijden, dat zijnen erfgenamen moghen in pachte houden den loopenden heventijdt daert selve landt respectivelijck onder geleghen es geduijrende alsulcken landt als hij zelfs gebaent heeft, tzij besaijt oft onbesaijt ende dat die een Jaerlicxen pacht, zoo Schepenen aldaer verclaerden zullen naede redelijckheijt te beheeren. Ende dat vande parthijen zal draeghen zijn oncosten. 180. zijn oncosten in de rechtelijke proceduren gedaen. In alle d'welcke compositie, transactie ende accorde onder de voormelde conditien ende reserven verhaelt (etc. ut supra pag. 41, remissive in finem). Aldus etc. binnen der voorsz. stadt van der Goes 't mijnen comptoire. Op den achsten octobris anno xvc 't Negentich, ter presentie van Jaspar Verhorst oudt schoenmaker ende Govaerdt Crijnssen van Berghen, arbeijder, mijne gebueren als getuijghen hier thoe geroepen etc.

(In de marge:) *gegheve Pieter, Jan ende Bastiaen elcx instrument ende van hun allen tsamen ontfanghen 5 sch.gr. vuijt Bastiaens handen den 25 novembris*

2.233 Verklaring Jan van Dijk en Louis Fruitiers²⁴⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan van Dijkque, oudt ontrent 58 j. ende Louis Frutiers, oudt ontrent 38 j. beide coopmans van grainen, wonende ter Goes. Verklaren ter institutie van Pieter Adriaensz Bol, poorter van Goes. dat zij 17-6-1590 des avonts vergaderd waren te Berghen op den Zoom inde herberghe genaempt die iij Papegaijken, Cornelis Cornelisz Schalck ende de voorsz. Pieter Adriaensz Bol, etc. etc. contract. Te Goes ter presentie van Pieter de Bishop brouwer en Pieter Henricsen Waeghemaker, mijne gebueren.

²⁴⁸ RAZE 2039, fol 180, 9-10-1590

2.234 Verklaring Lenardt Lenardts molenaer over te geven mouwer²⁴⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Lenardt Lenardsen molenaer, inwoonder der prochien van Ovesandt, oudt ontrent 48 j. verklaarde ter instantie van Clais Bouwenssen baliu der prochien van Coudorpe en Drijweghen verklaarde Dat hij noijt gesien, gehoord noch geweten heeft dat Inwoonders onder die prochie van Ellewoudsdijck ende Everinghe oijt bedwonghen zijn geweest ter molen te comen binnen die voornoemde prochie van Coudorpe noch ooc aldaer mouwer te gheven oft eenigh ander recht te betaelen. Dan dat zij moghten ghaen ter molen alomme daer 't hun beliefde, soe in Baerlandt, Oudelande als ooc tot Flissinghe in Walcheren ende ter Neusen in Vlaenderen. Niet Teghenstaende dat de voorseide inwoonders van Elfsdijck den zelven heeren (die mede ambachtsheeren van Coudorpe zijn) subject zijn geweest. Ghevende hij deposant redenen van sijn wetenschap ende affirmeren want hij op de voorseide molen te Coudorpe molenaer geweest es ontrent 12 oft 13 jaeren, Naemelijck vanden jaere '61 totten jaere 1575, als de zelve omgewaijt es, ende vande zelve continuelijck huijlder es geweest. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo stebode en Jan Pieterssen Pappot, poorters van Goes.

2.235 Ondervraging van Matheus Michiels voor het inschakelen van goede mannen²⁵⁰

Ten versoecke van Frans Fransen van den Berghe, poorter Goes, ben ic onderscreven als publicq Notarius geghaen aen den persone van Matheus Michielssen medepoorter aldaer ende hebbe hem ernstelijck afgevraeght oft hem zoude beliefven te comen bij malcanderen inde jeghenwoordicheijt van vier goede mannen hen die coopmanschappe verstaende van wetersijden te verkiesen ende hem te voeghen int segghen der zelve op den coop(manschappe) die hij Matheus pretendeert aen Frans voormeldt gedaen te hebben van 500 viertelen coolsaets ende hem met tsegghen vanden arbitrateurs gecontenteert te houden. Dan Matheus Michielssen mij gheantwoordt heeft Noch dan dat hij Matheus accoordt gemaect heeft met des voorseiden Frans huysvrouwe in presentie van Jan Bijle

2.236 Voldaan van testament van Josijns Jansdr²⁵¹

(Type acte:) *renunciatie van d'herediteijt oft verclaers daervan voldaan te zijn*

Compareerde Neelken Mathijsdr gheassisteert met Cornelis Fransz van der Straeten, poorter van Goes, "Naerdijen Hieronimus Mathijsz van der Straeten haeren broeder aanveerdte hebbende onder 't beneficium van Inventaris 't sterfhuijs van Josijne Jansdochter haers moeders, overleden in den jaere 1575, heeft behoorlijcke staet overgebracht. Daerenboven verclaert zij comparante ooc van alsulcken administratie d'welcke door voorschreven broeder zoude moghen gehadt hebben van Heer Bouduin Janss, wijlen Pastors der stede van der Goes, haer beijder oom, voldaan te zijn. Ter presentie van Jacob Jansz Braengie nu scepene, Pieter Janss van Oosten, beijde poorters te Goes.

2.237 Contract voor het bouwen van een huis²⁵²

(Type acte:) *Besteck ende Contract van een huijs te maken*

Comp. Cornelis Martsz ter eenre, Clais Janss Fraes, metser ende Jan Reijmerssen timmerman ter anderen zijden, verklaren dat Cornelis besteed heeft metsen en timmeren van een huijs. Conditioes. Ende zal de voorgevel gemaect werden zoo van lijsten, specklaeghen ende

²⁴⁹ RAZE 2039, fol 180, 16-10-1590

²⁵⁰ RAZE 2039, fol 181, 20-10-1590

²⁵¹ RAZE 2039, fol 182, 21-10-1590

²⁵² RAZE 2039, fol 183, 27-10-1590

dubbel canteelsteen naer vuytwijzen des voorseide Cornelis huijs daerinne hij woont hier benefens staende, d'welck dienen zal voor een Patroon.... etc. etc. Zeer uitvoerige akte. Te Goes ter presentie van Clais Michielssen Oostdijck naeste gebuere en Rombould de Potte-
re en Hubrecht Janssen stebode, poorters van Goes.

2.238 Verklaring Leunis Leijnsz als metsersknecht²⁵³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Leunis Leijnsz metser, poorter Goes, ca.24 jr, verklaart t.b.v. Clais Michielsz Oostdijck, dat ontrent '87 hij als metsersknecht met Hubrecht de metser daarbij geweest ende mede gheaerbeijt heeft ten huise van voorschr. requirants moeders, daer zij alvoren opgebroken hebben den muijr aende noordtzijde den zelven huijse alleen thoebehoorde, Ende dat zij bevonden hebben dat Jan Jacobss Bijle oft zijn voorsaete aenden zelven muijr een privaet doen metsen hadde zonder een anderen muijr Daertusschen te besetten. Dat ooc hij deposant met zijnen voorschr. meester bevonden hebben int opbreken vant fundament dat voorschr. muijrs die in calck lagh Dat denzelven vant voormelde privaet geheel bedorfvén was. Dat ooc zij metsers een dagh oft meer vertoefvén moesten tot dat tselve privaet alvoren geruijmt werde. Oft anders indien zij den muijr leegher afgebroken hadden Dat die vuylicheijt in des voorschr. requirants moeders kelder gesoncken zoude hebben, etc. etc. Te Goes ter presentie van Jaspas Verhorst oudt schoenmaker en Mathijs Andriessen, inwoonders van Goes.

2.239 Procuratie levering huis door Adriaen Diricks

(Type acte:) *procuratie om een huijs te leveren. Die leveringhe es gedaen den 12en novembris*

Comp. Adriaen Diricxssen muntslagher in der Munten van Zeelandt, nu resideerende binnen Middelburgh, Ende heeft geconstitueert, gecommitteert etc. Adriaen Cornelis Calloo, Cornelis Franssen van der Straeten ende Hubrecht Jansz, steboden van der Goes, versoekende elckx van hun bijsondere om te compareeren ter Vierscharren der voorschr. stede van der Goes, Ende aldaer rechtelijck te leveren Alsulcken huijs genaemt Romerswalle met zijnder erfven ende gevolghe als hij comparant heeft staende binnen der zelve stede ende 't welke hij aen Cornelis Dignus zone geboren van Romerswalle en Jan Claissen vercocht heeft, etc, gedaen binnen Middelburgh, ter presentie van Jan Aernouds zone van Romerswalle ende Hieronimus Cobbe, mede muntslaegher aldaer, beijde inwoonders der zelve stede als lof-felijcke getuijgen.

2.240 Procuratie Clara Valdaura²⁵⁴

(Type acte:) *procuratie om landt te leveren*

Comp. Joncvrouwe Clara Valdaura, nu won. te Goes, heeft geconstitueert Hubrecht Adriaenssen poorter van Goes, haren couzijn om te compareeren ter vierschare, om te leveren vier stucken landts geleghen inde shr. aerskerckse polder ende noch andere vier stucxkens liggende in Heinkenssant, als zij comparante vercocht heeft. Te Goes ter presentie van Louis Sherwouters en Marcus van Dijke, beijde poorters van Goes.

2.241 Testament Euwouds Geldersman²⁵⁵

(Type acte:) *testament reciproque legaten Euwouds Gheldersmans ende Lijnken Schaffers*

Comp. Euwoudt Euwoudssoon Gheldersman ende Lijnken Jansdochter, geboren en eertijds inwonende poorters der stadt van Romerswalle ende nu woonachtich binnen Poortvliet, beijde gesondt ende wel te passe etc. Te Goes ter presentie van Pieter Michielssen en Pieter

²⁵³ RAZE 2039, fol 183, 27-10-1590

²⁵⁴ RAZE 2039, fol 187, 6-11-1590

²⁵⁵ RAZE 2039, fol 188, 6-11-1590

Martssen Nagger, beijde gesworen boden vant landtrecht over Zuytbevelandt ende poorters van Goes.

2.242 Verklaring over het huren van tienden in Nisse²⁵⁶

(Type acte:) *attestatie dienende om in de possessie gemainteneert te werden*

Comp. Aernoudt Gisbrechtssen, oud ontrent 49 jaer, inwoonder der prochien van der Nisse, heeft verklaart t.b.v. Adriaen Arnouds zone, poorter Goes, dat hij alle thienden van den geheelen hoeck van Schouwersweel Nisse ambacht ter bode int openbaer over die jaeren 1588 en 89 gehuijrt heeft ende alle zelve ingevoerd heeft ende onder andere merckelijck ooc van alsulcke 21 gemeten oft daerontrent den Armen ter Goes competerende die men zijde vrij vroomen te wesen, inden voorn. hoeck geleghen. Van dewelcke (naedemael hem deposant als thiendenaer alvoren bij Andries Janssone getrouwt hebbende die weduwe van Blais Blais zone, pachter der zelve 21 gemeten die wete gedaen was om te comen verthienden) Te Goes ter presentie van Marinus Anthonisz panneboeter en Jan Diricx zone timmerman, poorters van Goes.

2.243 Procuratie Cornelis Jans van Esse²⁵⁷

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Janssen van Esse, bocxmaecker, poorter Goes, heeft geconstitueert Tobias de Clerck, procureur v.h. gerecht van ter Neusen, om geld te ontvangen die Matheus Michiels-sen Pool hem schuldig is. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo stebode en Frans Jacobssen Schaeille, poorters van Goes.

2.244 Procuratie Martin van de Weerde en Willem van der Goes²⁵⁸

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jonckheer Martin van de Weerde en Jonckheer Willem van der Goes, constitueren Joncheer Adolph vander Weerde, haeren broeder, om te reijssen int quartier van Sevenberghen Stantdaertbuijten ende daerontrent rontsomme ende aldaer te comen in convocatie, liquidatie ende rekeninghe met 't sterfhuijs van Joachim Mathijssen, Emerentia zijne weduwe, Stoffel Buijter, Franck Franssen ende Everdt Jacobssen, hunne pachters aldaer, etc. Te Goes ter presentie van Jan Cornelisz Masuer en Jan Claissen, poorters en inwoonders van Goes.

2.245 Huwelijks voorwaarden Willem Zagarus²⁵⁹

(Type acte:) *Contract antenuptiael*

Comp. Willem Zagarus filius Jacobs, ter eenre en Joncvrouwe Jaquemijne Davids, gheassisteert met David Jacobs zone burghemeester der stede van der Goes, haeren vader ende ooc met haere moedere ter andere zijde. Te Goes ten voorseiden borghemeesters Davids huysse ter presentie van Joncheer Jacques van Provin en Cornelis Anthonisz, beijde des bruyts ooms.

2.246 Testament Pieter Corneliss Croone²⁶⁰

(Type acte:) *testament Pieters Cornelisz Croone met zijne huysvrouw, Videto primo pag. 297. Sijns zusters met haers mans vide supra pag. 132, Videto Prothocoll C pag. 249*

Comp. Pieter Cornelisz Croone ende Franchijnken Fransdochter, poorters van Goes, hij ziek te bedde ligghende, etc. Te Goes ten huysse daer zij comparanten waeren, ter presentie van Mr. Henric Vosch Commandeur en Adriaen Cornelisz Calloo stebode.

(In de marge:) *Pieter Cornelisz Croone es eerst overleden den 13 aprilis 1595 smorghens*

²⁵⁶ RAZE 2039, fol 188, 6-11-1590

²⁵⁷ RAZE 2039, fol 189, 13-11-1590

²⁵⁸ RAZE 2039, fol 189, 7-12-1590

²⁵⁹ RAZE 2039, fol 190, 8-12-1590

²⁶⁰ RAZE 2039, fol 191, 18-12-1590

2.247 **Begin 1591**²⁶¹

Prothocoll ende Register van den Contracten: testamenten, codicillen, executien ende anderen Acten bij mij Pieter Levendale van Romerswalle als publicq Notario ut supra ontfanghen ende voir mij gepasseert, Beghinnen prima January metten nieuwen Jaere xvc Een entneghentich. Vvolgen een aantal regels in het latijn

2.248 **Getekende stamboom**²⁶²

Levendale heeft hier een stamboom getekend van Bartelmeeus en Beatrix, en in de volgende akte “Testament Margriete Meeusdr” wordt deze beschreven. Deze stamboom is met behulp van een software-pakket nagetekend, zie [foto 14](#).

En de notaris voegt hieraan toe: In desen boom ende attestatie es bij de deposante gheabu-seert ende bij de zelve geredresseert, vide pag. 205.

2.249 **Testament Margriete Meeusdr**²⁶³

Inden naem ons Heeren Amen, Op huijden den achsten January anno 1591, Compareerde voir mij P.L.V.R.²⁶⁴ Margriete Gillis dochter weduwe Logiers Janss Brandt, Vroevrouwe binnen der prochien van sGravenpolder, oudt soo zij seijde ontrent 54 Jaeren, Ende heeft ten ernsten versoecke ende instantien van Martin Heynricxszone, Martin Janszone ende Wouthier Cornelisz in zulcker qualiteit als zij procederen ende hun vermeten. Erfgenaemen te zijn beneffens hunne consoorten in de goederen achtergelaeten van Margriete Meus dochter, verclaert, getuijcht ende secht bijde waerheijt etc. (dit doet Levendale vaak. Hij verwijst voor standaard kreten naar een eerdere akte) D'welcke zij etc. warachtigh te zijne Dat zij in haeren jonghen tijdt woonachtich te Valckenisse, wel gekent heeft Bartholomeus hier boven inden boom gestelt, Segghende dat hij woonde te Valckenisse tot Teunken Craets bij de roo duve-keete bij de stove ende werdt geheeten Meeus den Rijswercker. Ende zij deposante den zelve Bartelmeeus dicmaels heeft hooren verhaelen dat Beatrix te weten die grootmoeder van de Neelkens, Jacobmijnken metten anderen inden voirscreven boom genoemd, zijne Meus eijghen suster was van geheelen bedde. Dan en heeft zij deposante de zelve Beatrix niet gekent. Daerenboven affirmeert zij deposante dat geleden ontrent 6 Jaeren onbegrepen, zij inder voorseide qualiteit als vroevrouw Daerbij ende mede geweest es ten huijse van den voor-noemde Wouthier Cornelisz ter Voortrappen, Aldaer wijlen Margriete des voorseide Meus-dochter met haeren man geroepen waeren ter kinderfeesten. Daer zij deposante de zelve Margriete ernstelijck heeft hooren verclaeren dat Jacobmijnken Wouthers huijsvrouw, met haere zustere ende ooms ende moeijen kinderen, haer Grietken Meeus rechte moeije was. Al d-welcke zij deposante verclaert vanden zelve Grietken Meus andermael gehoort te hebben ‘t haeren deposantes huijse binnen sGraevenpolder (ende es geleden ontrent een Jaer) Daer zij wijlen Grietken haers voorseide mans stiefdochters kindt ten doopsel ..heffen was. Ghevende van als redenen als voorschreven es, Ende wart recht redene ende (verwijzing). Aldus gestelt, versocht etc. binnen der stede van der Goes ‘t mijnen comptoire ten daeghe ende Jaere als voren, die vierde indictie ter presentie van Jan Mathijssen cleermaker, poorter der zelve stede ende Carel Janszone le Cocq, secretaris der prochien van shrAbskercke als loffelijcke (verwijzing: getuigen hiertoe verzocht zijnde). Dies ‘t oirconden etc.

2.250 **Procuratie Hans de Backer en Tanneke**²⁶⁵

(Type acte:) *procuratie*

²⁶¹ RAZE 2039, fol 193, jan 1591

²⁶² RAZE 2039, fol 193

²⁶³ RAZE 2039, fol 193, 8-1-1591

²⁶⁴ = Pieter Levendale van Romerswalle

²⁶⁵ RAZE 2039, fol 194, 10-1-1591

Comp. Hans de Backer ende Tanneken, hebben geconstitueert Adriaen Haerentsz stedehouder in d'oude Tonge om daar te ontvangen alsulcken cautien ende verzeketheit als Cornelis Janszone Backer (eertijds getrouwt ende gehadt hebbende wijlen Lijntken des voorseide Tannekens zuster) om zijne belofte te vdoene, etc. Te Goes ter presentie van Mrs. Henric Vosch Commendeur en Paschasius Revel van Burghvliet, medicijn, inwoonders van Goes.

2.251 Schuld bekentenis door Willem Diricksz²⁶⁶

(Type acte:) *Obligatie ende borgtochte met convocatie Sancti Valleriani*

Comp. Willem Diricxsone poorter Goes, bekend schuldig te zijn aan Pieter Borselaere, poorter van Goes, 65 £ grooten van borgh ende ontfangen penningen etc. Ook gecomp. Barbel Willemsdochter weduwe Diericx Crijnsen, zijne moeder, borgstelling, etc. ende heeft zij comparante alvvoren te buijten geghaen ende verclaert niet te willen behelpen mette vuytvluchten daarmede den vrouwen gebeneficieert ende bevrijdt zijn van niet te moghen aengesproken worden vanden borgtochte die zij souden moghen gedaen hebben, d'welcke exceptie vrijdom ende rechte, zij wel vermaent zijnde vertijdt ende gecommuniceert heeft etc. Te Goes ter presentie van Mr. Henric Vosch Commendeur ende Hans Verstraelen, beide inwoonders van Goes.

2.252 Verklaring Adriaen Cornelis Roelsz over zaijlandt in Nisse²⁶⁷

(Type acte:) *attestatie, Vide supra pag. 189*

Comp. Adriaen Cornelis Roelssone oudt ontrent 56 jaeren, inwoonder der prochien van Ovesandt, verklaarde t.b.v. Adriaen Arnouds zone, poorter van Goes, Dat hij deposant wel kent zeecker stuck zaijlandts geheeten 't Hooghlandt, ligghende onder den ambachte van ter Nissen in den hoeck ofte polder genaemt 't Zacxken, groot zijnde ontrent 5 gemeten 100 roeden, 't welke eertijds toebehoorde wijlen de Heere van Beveren ende bij decreete vercocht zijnde, mettertijt gecomen es aen Jan Willemszone die dezelve wederom vercocht heeft aen Jasper Christiaenszone. Is volgens deposant ruim 20 of 30 jaar vrij vroone genoemd geweest. Verpacht in de naam van Jonkheer Arendt van Dorp. Alsnoch affirmeert deposant dat een ander stuk grond (weije) "daer ontrent geleghen es" van 7 gem. 200? r, "insgelijcx mede vrij Vroone geheeten wordt ende nu toebehoordt Cornelis Gilliszone borghemeester ter Goes", Te Goes ter presentie van Jan Matthijssen cleermaker en Govaerd Crijnsen ...?, inwoonders van Goes.

2.253 Procuratie Jan Langhswaert²⁶⁸

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jan Langhswaert brouwer inwoonder Goes, heeft geconstitueert Franchois Hermans zijnen swaegher woonende ten Abeele, Cornelis Snoeck zijnen couzijn ende Michiel Cool won.binnen Middelburgh, om te ontvangen, gelden die hem toekomen van? Pauwels chirurgijn wijlen woonachtigh buijten shr.geertspoorte, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Paschasius Revel medicijn ende Joris van Deurloo, inwoonders van Goes.

2.254 Schuld bekentenis Marinus Piersen schipper²⁶⁹

(Type acte:) *Verlijdt van d'obligatie van een waeterbrief met de borgtochte ende reci-procque belofte van warandt*

Comp. Marinus Pierssen schipper tot Bieselinghe, bekende schuldig te zijn aan Pieter Cornelissen brouwer in den Aecker binnen Delft, 250 guldens, coop van een schuijte, in handen

²⁶⁶ RAZE 2039, fol 195, 11-1-1591

²⁶⁷ RAZE 2039, fol 196, 15-1-1591

²⁶⁸ RAZE 2039, fol 197, 19-1-1591

²⁶⁹ RAZE 2039, fol 198, 22-1-1591

gesteld door Huijghe Roelen(?) wonende te Heijnkenssant als verzekering op geleverde bieren, Te Goes ter presentie van Dignus Cornelisz Clockstelder ende Jan Adriaensz Coster inwoonder der heerlicheyt van H'Iersicken

2.255 Procuratie Hans de Backer²⁷⁰

(Type acte:) *procuratie, Vide supra pag. 195, 155, 229, 512 et Prothocoll C pag.; op pag. 200: procuratie ad hypothecandum*

Comp. Hans de Backer Jans zone, passementwercker, geboren van Berghen op den Zoom, nu inwoonder van Goes, heeft geconstitueert Franchois Manteau zijnen neve, burghemeester ende secretaris van Berghen op den Zoom, om te compareeren ter vierschare om te hypotheceeren ende verbinden alzulcken huijsen ende erve metten hoven gronde ende all haren toebehoorten als hij als hij constituant van zijn ouders gheerft heeft, gestaen ende geleghen in de Steenberchse straete. Voor de belofte ende 't onderhoudt vanden contracte D'welck hij constituant als getroudt hebbende Tanneken Willemsdr voor hem zelven ende vervanghende Bartholomeus haeren broeder gedaen heeft met Cornelis Janssone Backer, wonende in d'oude Tonghe vanden vuytcoop van d'erffnisse van Lijnken des voorn. Tannekens ende Bartholomeus volle sustere, wijlen huijsvrouwe des voorn. Cornelis. etc. Te Goes ter presentie van Mr. Paschasius Revel van Burghvliet, medicijn ende Zacharias de Jonghe, passementwerker, inwoonders van Goes.

2.256 Accoord over nagelaten goederen soldaat²⁷¹

(Type acte:) *Accoord ende afquijtinghe van d'hereditieyt*

Comp. Jacobmijnken van Winten, geboren van Antwerpen, als weduwe wijlen Pieters Bosmans, geass. met Hans vanden Hooghout geboren van Eijndhoven en nu haeren man, wonende te Goes, ter eenre. Ende Henrick Ra(?)selaers geboren van Leuven, nu ligghende onder 't vendel van Jr.Roeland van Ghistelles in garnisoene binnen dese zelve stede, als getrouwt hebbende Ursula(?) Bosmans, ooc van Leuven, ter andere zijden.... Alsoo den voors. Henricke ende zijne huijsvrouwe als nichte ende naeste maeghe des voors. Pieters Bosmans geboren van Leuven, zeer wel kennelijck was dat hij eertijds soldaet geweest zijnde als hij gestorven es, zeer luttel ... egheene goederen (maer ooc vele schulden) achtergelaeten heeft. Dat Daeromme Jacobmijnken voors. zijne weduwe ofte haere erffgenaemen nu ende ten ewighen daeghen ongehouden zijn den zelven sterfhuijse te verantwoorden, Midts dat zij weduwe be- looft bij desen haere ende des voors. Pieters gemeene dochterken genaempt Lucie, nu oudt ontrent acht jaeren, eerlijck ende faemelijck 't onderhouden etc. Te Goes ter presentie van Geerd van Winten des voorseiden Jacobmijnkens broeder ende Abraham vanden Putte lijne- wever, bejide inwoonders van Goes.

2.257 Testament Bouduijn Reijnouts²⁷²

(Type acte:) *testament met Substitutie Pupillaire. Obiit testator primo martij his eodem? anno et etiam hic eodem anno int gasthuys*

Comp. Bouduin Reijnouts, geboren van Antwerpen, eertijds woonachtigh in die heerlicheijt van H'Iersicken ende nu soldaet onder 't vendel van Jr.Roeland van Ghistelles zijnde in garnisoene binnen deser stede vander Goes, sieckelijck te bedde ligghende etc. Verklaart dat hem toekomt van Jhoan Oolards zone Schouteth 't H'Iersicken 9 £.grooten vlaams min twee schellingen. Ende dat ooc den zelven Jan onder hem houdende es zijne testateurs broeders weduwen wijlen Maijken Oolards, besten Vlieghe²⁷³, d'welcken bij testateur in den coop-

²⁷⁰ RAZE 2039, fol 199, 26-1-1591

²⁷¹ RAZE 2039, fol 200, 28-1-1591

²⁷² RAZE 2039, fol 201, 2-2-1591

²⁷³ een vlieger is een wijde mantel

dagh gecocht heeft. Institueert zijn eenigh dochterken . Zijn huijsvrouw Maijken Cuijpers, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Henericxssen Waeghemaker en Jan Mathijssen cleermaker, beide inwoonders (van Goes) ende gebueren.

2.258 Borgstelling Rochus Piersen²⁷⁴

(Type acte:) *fideiussie²⁷⁵ met gewillighe condempnatie ... van de principalen schuldenaer* Comp. Rochus Pierssen wonende ter Cruninghen, heeft hem geconstitueert ende gestelt Borghe als principale Verbindende hem te betaelen die helft van alsulcken 19 gulden 10 stuivers als Cornelis Laureijs zone Backer nu woonachtigh aldaer aen Jr.Martin van de Weerde schuldigh es. Te Goes ter presentie van Martin Mertssen ende Isaack Mels zone, beide poorters van Goes.

2.259 Levering twee nieu huijskens aen de stede cinghel²⁷⁶

(Type acte:) *transport*

D'obligatoir vande 1350 ponden huijden hiernaer vermeldt, hebbe ic inden naem van Jan Jacobssen gescreven ten zelven daeghe, dan es bij hem onderteeckent ende ooc bij mij etc. als d. pag. 55 ende ontfanghen ut ibi; Comp. Jan van den Borre, poorter Goes, heeft getransporteert twee nieu huijskens neffens daer aen die z. nu woont Pieter de Smidt ende aende n. der stede cinghel. ende dat tot proffijte van eijghendom van Jan Jacobszone greelmaker, poorter Goes, Te Goes ter presentie van Pieter Henricxssen Waeghemaker ende Wouthier Jacobssen poortier der zelve stede.

2.260 Testament Willem Diricks lijnewever²⁷⁷

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende. Lucie es eerst gepasseert den 13 february daeraenvolghende*

Comp. Willem Diericxzone van Ghelder, lijnewever, geboren van bij Venloo ende Lucie Jan Leurkensdochter geboren van Contick, beide nu won.Goes, zij zieck te bedde ligghende etc, mutueel testament. (noch ooc niet aen haeren broedere nu op heijnkenssant wonende), Te Goes ter presentie van Jan Adriaensz inde Papegaije ende Jacob Pieterssen van Breda craemer, beide poorters van Goes.

2.261 Testament Pieter Ouwehandt²⁷⁸

(Type acte:) *testament van Pieter genaempt d'Ouwehandt. Obiit 10 aprilis 1601*

Comp. Pieter Cornelissone Crauwel, bocxmaker, poorter van Goes, gesont van lichaeme etc. Erfgenamen: Dignus Crijn zone, Gillis, midsgaders Adriaen Corneliszonen ende dochter, sijne halfve broeders ende zuster van vaders zijden oft hunnen kinderen, etc. Legaterende alleene aenden vrienden van zijns moeders zijde, naemelijck Di(ngene?) Jans dochter in Brouwershaven, Maijken Jans Adriaens in de papegaije, huijsvrouw van ? ende Adriaenken Roothaers oft haeren kinderen, etc. Te Goes ter presentie van Dignus Geerdssen en Jan Adriaensz Goeree beide cleermakers ende poorters van Goes.

2.262 Sterfhuijs Maeijken Pieters²⁷⁹

(Type acte:) *Vuijtcop van een sterfhuijs*

Comp. Soetken Jansdochter, weduwe Pieters van den Eijcke, wonende binnen Berghen op den Zoom, als moeder ende in den naem van Grietken ende Claere Pieters haeren dochters,

²⁷⁴ RAZE 2039, fol 202, 2-2-1591

²⁷⁵ fidejussor = borge

²⁷⁶ RAZE 2039, fol 202, 4-2-1591

²⁷⁷ RAZE 2039, fol 203, 9-2-1591

²⁷⁸ RAZE 2039, fol 203, 10-2-1591

²⁷⁹ RAZE 2039, fol 204, 12-2-1591

ter eenre ende Cornelis Janssone Schoenmaecker, geboren van (als voren) en nu poorter van Goes, ter andere zijden. Hebben veraccordeert sterfhuijs van Maijken Pieters ende des voors. Grietken dochters ende wijlen des voorseide Cornelis huijsvrouwe, sonder kinderen overleden, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Hwenricxsen Waghemaker en Pieter Henricxsen Speelman, poorters van Goes.

2.263 Boom ofte Genealogie²⁸⁰

(Type acte:) *vide etc. pag. 193*

Dese twee zijn geweest broeder ende zuster van geheelen bedde
(in twee hokjes:)

Pieter	Beatrix
heeft naegelaeten 2 kindren	die getroudt hadde Jan (ut supra.193)

(onder Pieter twee hokjes:)

Margriete Pietersdochter	Jaenken Meus huijsvrouwe
wijlen (etc.ut d'pag. 193)	die etc. al ut supra de pag. 193

2.264 Testament Margriete Pieters²⁸¹

Comp. Margriete Gillisdochter, in de goederen achter gelaeten van Margriete Pietersdochter, verklaart: dat zij in haeren jonghen tijdt woonachtigh te Valckenisse tot Teunken Raets bijde roo duvekeete bijde stove, wel gekent heeft Margriete Pieters dochter voorschreven, dat zij dezelve heeft horen verhaelen dat Beatrix te weeten die grootmoeder vande Neelkens ende Jacobmijnken metten anderen (inden levensboom genoemd) haers vaders eijghen suster was van geheelen bedde. Dan en heeft zij deposant dezelve Margrietens vader, noch Beatrix niet gekent) Daerenboven affirmeert zij deposant dat geleden ontrent (zie pag. 194) aldaer wijlen Margriete Pieters dochter omdat haer naemen Beatrix, haer, Grietken Pieters, rechte moeije was. Aldwelcke zij deposante verclaert vanden zelve Grietken Pieters andermael (gehoord te hebben etc. zie pag. 194). Ter presentie van Hubrecht Cools ende Marinus Adriaens beijde inwoonders van tshr. Abbekercke.

2.265 Procuratie Bouduin Assueris²⁸²

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Bouduin Assueris, poorter Goes, heeft geconstitueert Jacob Janssone procureur, postulerende voir 't gerecht der stede van der Vere, om te moghen heijtschen etc. 13 schellingen 3 grooten als Jaeques den dienaer aen hem schuldig is, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Crijnssen cleermaker en Adriaen Adriaensz schoenmaecker, poorters van Goes.

2.266 Procuratie Cornelis de Witte²⁸³

(Type acte:) *procuratie ad transportandum*

Comp. Cornelis de Witte, heeft geconstitueert Cornelis Adriaensz Soetwaeter, om te compareren voor schepenen etc. om op te draeghen, cederen etc. t.p.v. den vrijen eigendomme van Emmerentia van Hoogheveen alias de Witte, sijne moeder, nu insgelijcx haer te Rotterdam onthoudende, pajement brief verleden voor schepenen van Cruninghen bij Pieter Willemssen 525 £ grooten en Jacob Valckier tot 112 £ 6 sch. grooten, gedateert 6-12 en 12-2, over coop en levering van hoeftve en landen, etc. Te Goes ter presentie van Clais Anthonisz gesworen

²⁸⁰ RAZE 2039, 205

²⁸¹ RAZE 2039, fol 205, 20-2-1591

²⁸² RAZE 2039, fol 206, 21-2-1591

²⁸³ RAZE 2039, fol 206, 23-2-1591

bode van tlandtrecht over Zuydtbevelandt en Jaspar Verhorst oudt schoenmaker, poorters van Goes.

2.267 Procuratie Dirick Janssone Smout²⁸⁴

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Dirick Janssone Smout, poorter van Steenberghe, heeft geconstitueert Joos Mattijszone Schrijnwercker, zijns constituents zusters man, poorter van Goes, om te ontvangen zijn deel van 't huijs genaemt den Wolsack, staende binnen Berghen op den Zoom, etc. Te Goes ter presentie van Bernard Janssen en Hubrecht Goossens metser, poorters van Goes.

2.268 Verklaringen tbv de Lutiano over Everinghe²⁸⁵

(Type acte:) *informatie voletudinaire voir Jr.de Luciano, videte pag. 361?*

Geghaen smorgens mette poorte door sGravenpolder, Oudelande tot in Elfsdijck, aldaer comende corts naer den 8, ten xij uren geghaen nae Everinghe ende noch ten zelven daeghe binnen ter Goes gekeert wel moede. Daerinne Elfsdijck verteert metten deposanten ende get(uyghen) 16 stuyvers, etc.; Comp. Verklaring van enige personen t.b.v. Joncheer Fredericq de Lutiano, Ambachtsheer van Ellewoutsdijck, Everinghe etc, hoe lange dat sijne voirouders het Schor oft gors tot Everinghe, rustelijck ende vredelijck beseten hebben.

Cornelis Cornelisz, oud 56 jaeren, baliu der voors. prochien van Ellewoutsdijck, verclaert als boven dat hij binnen den zelven prochien gewoont heeft ontrent 33 jaeren Geduerende dewelcke tijdt hij geweten ende gesien heeft dat des voors. requirants vader, Sr. Pietro de Luciano altijdts verpacht ofte deur zijne ontfanghers doen verpachten heet Tschor van Everinghe ende daarvan jaerlicx pachten genoten, etc. Want hij (als voors.es) zoo langhe binnen deser prochien continuelijck gewoont heeft ende metten ontfangh des voors. de Luciano naemelijck met Job Antonis zone ende Jan Michiels zone vele verkeert ende ooc op de verpachtinghe geweest es.

Jan Jooszone Braem, oud 47 jaeren, inwoonder der voors.prochie, zelfde verklaring; Want hij van jonghs oppe binnen deser prochie continuelick gewoont heeft ende bij den voors. Luciano helpen arbeijden ende ten huijse heeft verkeert.

Bastiaen Claissonne inwoonder der prochien van Everinghe, oudt ontrent 71 jaeren, zelfde verklaring. Want hij nu ontrent 46 jaeren daarvan pachter geweest es.

Cornelis des voors. Bastiaens zone, oudt ontrent 38 jaeren, wonende aldaer, zelfde verklaring, Want hij daerbij ende jeghenwoordigh was daert selve over thien en twintich jaeren vernieut es geweest.

Laureijs Andriessone, oudt ontrent 45 jaeren, inwoonder derzelver prochien, zelfde verklaring, want hij inde voors. prochie ontrent 24 jaeren gewoont ende midler tijdt den pacht vant zelve Schor tot drie verscheijden heventijden helpen vernieuwen heeft.

Adriaen Claissonne, oudt ontrent 64 jaeren, wonende in den polder benaemt den Voghelensanck, attesteert ende vercalert als voren; Want hij attestant zelfs een deelken van t voors. schor gepacht ende altijdts gebruijckt heeft vervolghens tsedert hij op zijn landstede comen wonen es, twelcke in Meije naestcomende weesen zal 25 jaeren. Ende d'welcke jaeren geduerende hij den pacht metten voors. Jr. Pieter ende daarna met Mathijs Mertssen zijnen rentmeester bernieut heeft, etc. Ter presentie van Pieter Cornelisz d'Ouwehandt, poorter Goes, Carel Janssone le Cocq secretaris der prochie van scrabbekercke.

²⁸⁴ RAZE 2039, fol 207, 27-2-1591

²⁸⁵ RAZE 2039, fol 207, 3-3-1591

2.269 Gevonden munten bij het lijk van een soldaat²⁸⁶

Comp. Thomas Aelbrechtsz Wever, wonende int Lammeken te Goes, heeft in handen van d'Armmeesters van Goes overgesteld dese naebeschreven specien ghelde, d'welcke hij verclaerde ende affirmeerde gevonden te hebben (ende egheene andere) in alsulcken tessche ende twee bursen aenden lijfve ende in de kiste van Cornelis vanden Eijnde, geboren (zoo men seijde) van Heijst, eertijds soldaet geweest zijnde onder de compagnie van Ambroise le Ducq, capiteijn onder 't Regiment van Zeelandt, volghende zeecker pasport bij hem gevonden Gegh(even) opt quartier vanden keernem bij ter tolen den 7en novembris 1585 nu hem ghe-neerende als spitter ende arbeijder ende dewelcke op ghisteren den 10en martij des avonts ontrent 5 uren gestorfven es binnen deser voors. stede ten huijse neffens den Wolsack inde vorststraete. Heeft in een tessche d'welcke den overleden aen hem noch gegort hadde, zoo hij in sijnen cleederen gestorfven es, Een Ingelschen Rosenobel, Een spaenschen ende twee Zeusche dobbele ducaton, Een dobbel Spaensche pistolet,, Twee ingelsche angeloten Daer d'een was metter O, Twee franse sonne croonen, Vijfthien halfve goude reaelen, Ende noch in pajemente vijfthien scellinghen 1 groote 18 mijten. In d'een burse inde kiste Thien silvere Conincx daelders. In d'andere Veertich Zeusche schellinghen. Versoeckende hij comparant ende Armmeesters voorseid van ... hier af notule gehouden, acte oft Instrument gemaect ende hem geleverd te werden. Ter presentie van Pieters Geerdssone, Jan Jacobssone Bijle ende Louis Frutiers, Armmeesters ende van Hubrecht Goossens metser ende Adriaen Franssone van Heijssch, lijnewever.

2.270 Verklaring Joachim Boeije ende Harrent Pieters²⁸⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. naergenoemde personen en hebben t.b.v. Neelken Cornelisdr huijsvr. van Pieter Foortssen Brick verclaert: Joachim Cornelissen Boeije, oudt ontrent 66 jaeren, inwoonder der prochien van Capelle ende Harrent Pieterssen inwoonder Goes, oudt 31 jaeren; verclaeren dat zij daerbij ende jeghenwoordigh geweest zijn in novembrij laestleden, onbegrepen den juijsten dach, daer Pieter Marinus zone wonende op Heijdijsch inde Capellepolder, zijn goederen doen vuijtroepen hadde om openbaerlick te bode te vercoopen. Aldaer vele luijden vergadert zijnde Soo en hadde den zelve Pieter noch niemant gesproken om den coopdagh te schrijven noch ooc die conditien ontworpen. Dan dat hij versochte aen hun comparanten tselve te willen doen. etc. Cornelis Willemsen oudt ontrent 33 jaeren, inwoonder van Wemelinghe, soortgelijke verklaring. Te Goes ter presentie van Michiel van Schaghen weerd int truweelken en Mr. Henric Janssen fr...

2.271 Procuratie van Matheus Michiels om tienden te leveren²⁸⁸

(Type acte:) *procuratie om thienden te transporteren*

Comp. Matheus Michielssen, poorter Goes, heeft geconstitueert Henrick Adriaensz Bouts om te compareren voor de leenmannen v.d. Graf. Zld. om t.p.v. Matheus Cornelisz Smalle-ganghe, medepoorter Goes zijn part in thienden te Cloetinghe etc. Te Goes ter presentie van Pieter de Windt en Carel de Proost, inwoonders van Goes.

2.272 Procuratie voor levering land²⁸⁹

(Type acte:) *procuratie als de voorgaende op denzelven en voor denzelven*

Comp. Marinus Janssen Mesoeck, poorter Goes, als vooght van Cornelis Arendssen Neeff, heeft geconstitueert Hendrick Adriaensz Bouts, betreft. thienden Shr.aerskercke, 2 gem. in

²⁸⁶ RAZE 2039, fol 210, 11-3-1591

²⁸⁷ RAZE 2039, fol 211, 19-3-1591

²⁸⁸ RAZE 2039, fol 212, 27-3-1591

²⁸⁹ RAZE 2039, fol 212, 28-3-1591

den Selnissenpolder, 1½ gemet 31 r. noch aldaer, 112½ roeden en noch 1 gemet 9 r, samen 5 gem. 2½ roede, etc. aan Mattheus Corneliss Smallegange. Te Goes ter presentie Jan Scharis en Jan van Bort, inwoonders van Goes.

2.273 Procuratie om te verbinden ende hypothecceren²⁹⁰

(Type acte:) *procuratie ad hypothecandum een Erfrenthe. Obiit Matheus 26 January 93 des avents ontrent 8 uren;*

Comp. Jr. Gillis van Claerout, heere van Hammes filius Joos, heeft geconstitueert Matheus Cornelisz Smalleganghe, sijnen ontfangher ende rentmeester, om te compareren voor scheppen der prochien van Shr.aerskercke, Heijnkenssant ende alomme daert van noode zijn sal. Om te verbinden ende hypothecceren de volgende landen: 113 r. in Ste.Pieterspolder, In oudt shr.aerskercke 4½ gemet 73 r, in Poelsteijn 1½ gemet weije en noch 9 gem. voort slot. Ende de zelve om daerop te verlijden een zeeckere erfrenthe van 28 gulden tsiaers den penninck seshiene ende jaerlicx te verschijnen den 19 martij. t.b.v. de weeskinderen van Joncvrouwe Catharina filia Joncheer Wittens van Haemstede, volgennde den accorde tussen den voorschr. Witte ende Mr. Joos Claerhout den 19en martij anno 1570 stijl van brabant voir Kaerle Vernijer Notario binnen Mechelen. etc. Te Goes ter presentie van Mrs. Jans Arnoldi ende de Ridder ooc beijde Notarissen binnen derzelver stede.

2.274 Legatering om te trekken uit zijn testament²⁹¹

(Type acte:) *Conatrie cum mortis*

Comp. Jr. Gillis (etc. als actu predicti) de welcke nu bereedt zijnde om buijten dese landen over zee te reijzen ende overpeijnssende Oft die Doodt (de welcke gestatueert is allen menschen eens zeeckerlijck thoetecomen) hem overvallen zoude, moghen verrasschen, heeft vuijt sijnen eijghen vrijen wille, wel voordacht ende beraeden, sonder eenighe bedrogh of quaetingheven van ijemande etc. etc. Legateert Matheus Cornelisz Smalleganghe, sijn ontfangher ende rentmeester de somme van 40 £ grooten vlaems eens, die hij uit de vorengenoemde goederen mocht trekken. etc. Te Goes ter presentie van Pieter Bishop brouwer en Wouthier Martins Jaeghere, inwoonders van Goes.

2.275 Handgeschreven testament²⁹²

(Type acte:) *solemnisatie ende subscriptie van een besloten testament Ic hebbe alvoren tselve vuijt Michiels minute in behoerlijcke forme ontworpen ende pertinent gestelt. Daer naer tprincipale in franchijne gescreven. Al waer voren van Michiel ontfanghen een (halve?) s(ilveren?) daelder 6 sch.gr.*

Comp. Michiel Cornelisz Blaubeen ende Maijken Marinusdr man ende wijf, poorters van Goes, deponeren een met eigen hand geschreven testament. Te Goes thaeren comparants huysse ande marckt, ter presentie van Pieter Geerdssen en Cornelis Janssen Boone, poorters van Goes.

2.276 Levering panden metter minnen²⁹³

(Type acte:) *Constitutie van panden metter minnen*

Comp. Willemijnken Henricxdochter, huijsvrouwe van Gerards van Winthen, passementwercker, poorter Goes, Ende heeft verclaert dat zij haeren man absent zijnde, geleden ontrent 7 oft 8 daeghen, in handen van Hans vanden Hooghout (haers mans zusters man) overgegeven heeft als panden metter minnen, Seeckere twee passement getouwen met haeren gereedt-

²⁹⁰ RAZE 2039, fol 213, 1-4-1591

²⁹¹ RAZE 2039, fol 213, 2-4-1591

²⁹² RAZE 2039, fol 214, 10-4-1591

²⁹³ RAZE 2039, fol 215, 11-4-1591

schappe, Voor de somme van twintich guldens, te weten 11 gulden van geleende ghelde ende noch 9 gulden voor haer verschoten om andere panden vuytten lombardt te lossen. Ende heeft den zelven thoegelaeten dat hij tsijnen gebreeckt de voors. panden zal moghen, sonder eenighe rechtvorderinghe vercoopen, 't eijnden ses weken naestcomende, zoo verre zij oft haeren man de voors. schuldt alsdan niet betaelt en heeft. Te Goes ter presentie van Jan Henricxssen lijnewever en Hubrecht Goossens metser, inwoonders van Goes.

2.277 Testament Lijnken Jansdr, huisvrouw Euwoudt Geldersman²⁹⁴

(Type acte:) *Codicille ofte verclaeringhen van erfgenaemen op een voorghaende testament, vide supra pag. 188 et primo 358*

Comp. Lijnken Jansdochter huijsvrouw van Euwoudts Gheldersman, wonende binnen Poortvliet, De welcke verhaelde dat zij met haeren man op den 6 novembris lestleden voir mij Notario haer testament ende vuyterste wille maeckende, tot haeren erfgenaemen in haeren helftscheijdinghe gestelt heeft haer kindt, kinderen oft naesten vrienden. Zij verklaart nu dat zij onder vrienden alleen beschouwt "haere zusters bij haer eijghen vader ende moeder van den geheelen bedde geprocreert". Haar broer of zuster van halven bedde en hun kinderen "Daerinne paert noch deel zullen genieten". Aldus verhaelt, verclaert ende versocht binnen der voorseide prochien van Poortfliet thaeren comparantens woonstede ten daeghe ende jaere alsvoren, in de jeghenwoordicheyt van Cornelis Jan Lopssen en Quirijn Janssen beenhacker beide inwoonders ende gebuijren der zelve prochien etc.

2.278 Procuratie Antheunis Mathijsz drooghscheerder²⁹⁵

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Antheunis Mathijsz Drooghscheerder, poorter Goes, als vader en voogd van zijn weeskinderen geprocreert bij Maijken Pietersdochter. Heeft geconstitueert Jan Antheunissen sijn sone, poortsluiter tot Middelburgh, om voor hem te compareren waar dit nodig mocht zijn. Erfgenamen zijn schuldig aan Geleijns Iolijt van de administratie, etc. Te Goes ter presentie van Michiel Cornelisz Blaubeen en Livin Augustijns zone inwoonders van Goes.

2.279 Testament Antheunis Mathijsz²⁹⁶

(Type acte:) *Donatie causa mortis, Obijt decembris 91, vide primo 329*

Comp. Antheunis Mathijsz Drooghscheerder, testeert met zijn tegenwoordige vrouw Maijken Adriaens etc. Dat zij voren vuyt trecken ende haer leven geduerende behouden ende gebruijcken zal moghen Den Disch metten Schooren ende ander gereedtschappe totten winckel dienende. Midts dat de zelve nae haer overlijden voor zijne helftscheijdinghe aen zijne erfgenaemen, zulcx als zij dan bevonden sullen worden, sullen wederkeeren".

2.280 Coop groene terwe²⁹⁷

(Type acte:) *transport van actie*

Comp. Adriaen Pierssen toegenaemt Moijen Aeliaen (of Meijen Aeliaen?), wonend te Goes, transporteert t.b.v. Mr. Jan de Ridder voor Geertruijt Jacobsdochter coop van ontrent 10½ gem. groen terwe ende tijdt gheerste te velde ligghende inde middelswake in diversche stukken d'welcke Jacob Janss. Cuijper gecocht heeft voor 6 £ groote vlaems, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz Balthens en Cornelis Clais Balthens.

²⁹⁴ RAZE 2039, fol 215, 17-4-1591

²⁹⁵ RAZE 2039, fol 216, 26-4-1591

²⁹⁶ RAZE 2039, fol 217, 26-4-1591

²⁹⁷ RAZE 2039, fol 217, 28-4-1591

2.281 **Procuratie Matheus Corneliss Smallegange**²⁹⁸

(Type acte:) *procuratie om thienden te verheffen oft versoecken. Vide supra pag. 129. Voor deze procuratie ende naervolghende attestatie es mij betaelt 22 sch.*

Comp. Mattheus Cornelisz Smalleganghe, poorter Goes, als vooght ofte administrateur vanden weeskinderen van Geerdts Claissen geprocreert bij Maijken Cornelis Henricxdochter. De laatste is 17-6-1590 overleden. Thienden in Wmeldinge, ontrent 2½ gemet ½ quartier op Cornelis Geerdtz, op Niclais, Cornelis en Matheus haere drije sonen, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob Franssen van der Straeten en Martin Mertssen, inwoonders van Goes.

2.282 **Procuratie om Middelswake te transporteren**²⁹⁹

(Type acte:) *procuratie om Ambachten te transporteren*

Comp. Gerardt Janssen Backer, inwoonder van Goes, heeft geconstitueert Mr. Jan Hoeck Secretaris der Stadt van Middelburgh, hem ghevende macht etc. om te transporteren het ambacht inden polder genaemt de Middelswaecke bij tsGravenpolder binnen desen eijlande van Zuydtbevelandt, metten gevolge etc. In alder manieren als hij comparant d'zelve vande weduwe Jans Baecx, Cathrijne Baecx ende Mr. Anthonis Grijsepere man van Barbara Baecx vercreghen heeft ende tot noch thoe beseten heeft. Tot prouffijtte ende in vrijen eyghendom van Cornelis Jasparsen poorter ter Goes, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz Balthens en Clais Anthonisz bode van tlandtrecht.

2.283 **Doodtslagh Nicolaes Heijndricks**³⁰⁰

(Type acte:) *informatie oft Reccolement*³⁰¹ *vanden enquesten gehouden tot laste Pieters Foortssen Brick, eertijds poorter woonende op t Goesche ambacht buijten der stede van der Goes op de Weel, Ter oirzaecken van zeeckeren doodtslagh gedaen aen den persone Niclais Henricxssen, medepoorter aldaer den 14-1-1591*

Comp. onderstaande personen ten versoecke van Neelken Cornelis Kelledochter huisvrouw des voermelden Pieters Foortssone verclaert, getuijcht etc. Clais Ezechiels, oudt ontrent 26 jaeren, poorter Goes, Affirmeert alsboven Dat op den 14en Januarij 1591 laestleden, zijnde maendagh smerghens hij deposant versaemelt es geweest met Clais Henricxssen, nedergeslaeghen (die tsnachts voorleden de wacht onder die borghers gehouden hadde) binnen der voors. stede in een herberge genaemt 't sevensterre inde keucken, Ende als zij beijde 2 oft 3 potten biers hadden gedroncken, es aldaer ingecomen Pieter Foortssen Brick (die daerontrent een bruloft hadde) dewelcke heeft geseijt jagens den voors. gelaghgenoten Drinckt ghij bier? ba Laet een pot wijns tappen. Daerop hij deposant segghende Wij zullen ons wel met bier lijdē, heeft Pieter geseijt Laet wijn comen. Wilt ghij dien niet betaelen, ic zal hem betalen. Ende zoo zij tsaemen ontrent een ure daer nae hadden gedroncken ist gebeurt dat den voors. Clais Henricxssen, hebbende inde handt 1 schaele wijns, Dat Pieter die schaele metten wijne in desselfs Clais hals heeft gestort. Segghende aldusdanighe woorden. Drinckt eens vuijt ghij Lecker. Daerop Clais hem stoorende seijde. Waerom doedij ditte? Pieter antwoordende (zoo hij deposant gedenckt) Om dat ghij te beter groeijen zoudet. Eijndelijck die gramschap scheen alsdoen geslist te zijne. Ende zijn noch tsaemen blijfven zitten drincken noch een (wijle?) tot ontrent middagh. Midler tijdt zijnder gecomen twee arbeijders met 1 tonne biers. Daer deur passerende. Den welcken Clais heeft eens ende andermael beschoncken, ter wijle Pieter wederom binnen quamp. Heeft Clais (hem vergrammende) die woorden verhaelt. Dat hij Pieter van hem een Lecker gemaect hadde. Segghende Ick ben mans genoegh voor U. Ick zal toeghen dat ic geen lekker en ben. Daerop Pieter zijde wat begeerdij. Ende heeft zij-

²⁹⁸ RAZE 2039, fol 218, laetsten aprilis 1591

²⁹⁹ RAZE 2039, fol 219, 4-5-1591

³⁰⁰ RAZE 2039, fol 219, 7-5-1591

³⁰¹ = ondervraging van getuigen

nen opsteecker vuijt getrocken. Ende hij deposant heeft Pieter gehouden ende Adriaen Faes zone (een vande voors. arbeijders) heeft Clais willen houden. Maer Clais heeft Adriaen omverre gesteken ende es tot Pieter ingeschoten. Dan Clais en hadde gheen geweir bij hem. Ende oft Clais doen een steecke van Pieter gecreeghen heeft en weet hij deposant niet 't affmeren. Maer naerdijen Clais bij den anderen aerbeijder afgetrocken was es hij anderwerf Pieteren ingeloopen. De welcke hem alsdoen een steecke (over zijn deposants lichaem) heeft gegheven. Sonder dat hij weet de juijste plaetse. Soo dat Clais achterwaerts deijnsende int hoecxken vande schouwen es nedergesoncken ende heeft corts daer nae zijnen geest gegheven. hebbende twee steecken. Anders en wiste hij deposant gheene circumstantien tot beswaernisse oft verlichtinghe des voors. manslaghs te verhaelen.

Tanneken Geleijnsdochter oudt ontrent 40 jaeren, weerdinne inde voorseide herberghe van 't sevensterre, verclaert alsvoren. Dat ten voors. daghe, 't haeren logijse, de voorn. Clais Ezechiels ende Clais Henricxssen vergadert zijnde, ontrent 7 uren, es daernae ontrent 10 uren ingecomen den voormelden Pieter Foortssen De welcke wijn begheerende ende een wijle geseten hebbende. Als Clais Henricxssen die schaele metten wijns aenden mondt hadde om te drincken, heeft Pieter de zelve om gesteken ende over zijnen hals geworpen. Daerop Clais vraegde Waerom doedij ditte? Heeft Pieter geseijt Soo ghij verstaet. Ghij en zijt maer een Jonghe Lecker, omdat ghij groeijen soudt. Verhaelende anderwerf dat woordt Lecker meermaels. Ende als zij eens gesust waeren ende 2 arbeijders met 1 tonne biers daer binnen quaemen heeft wijlen Clais die voorsproken woorden Lecker herhaelt. Segghende. Ick zal toeghen dat ic gheen lecker en ben. Ende heeft alsoo met 1 vuijst naer Pieter geslaeghen. Dan oft hij hem raecte en weet zij deposante niet ende steeckende den voorn. Clais Ezechiels ende Adriaen Faes om verre, es tot Pieter ingescoten ende zoude zij deposante meenen dat hij wijlen Clais alsdoen een steke van Pieter heeft gecreeghen. Dat Clais en hadde een mes, ende afgetrocken zijnde es anderwerf ingeloopen ende Pieter heeft hem noch een steecke gegeven, sulcx dat hij deijnsende inde setel zijde Tanneken ic heb genoegh. Ende Pieter vuijtgesteken ende noch fulminerende wederomkeerende heeft denzelven Clais vuijtgeroepen. Dan zoo hem geseijt werde dat hij op zijn doot was, es hij Pieter zijnen opsteecker in zijn schee steeckende (zoo zij van anderen gehooft heeft) weghgeghaen.

Janneken Jansdochter oudt zoo zij zijde ontrent 20 jaeren verclaert van woorde tot woorde, zoo haer moeder hier voren verhaelt heeft ende merckelijck dat Pieter Claise die twee stecken heeft gegeven.

Cornelis Jacobssen schipper ende bierdraegher, oudt ontrent 30 jaeren, poorter der voors.stede Attesteert als voren. Dat hij binnen der voors. herberghen ten voormelden daeghe met Adriaen Faes naebeschreven een tonne biers heeft gebracht. Ende als zijlieden de zelve inden kelder hadden geleiijt, passerende deur de keucken, es hem deposant vanden voorn. Clais Henricxssen eenmael ende andermael van Pieter Faessen gebracht. Daer hij hoorde dat Clais zijde Soude ghij seggen dat ic een Lecker ben? Daerop Pieter antwoordede. Clais laet mij met vreden oft ghij sultet vinden. Ende Clais tot Pieter inschietende heeft Adriaen hem Clais gehouden. Dan Clais over de banck over rugghe ende es tot Pieter ingeschoten ende zoo Clais (Ezechiels?) tusschen schoot hem oic wegh gestooten ende nageloopen. Dan en weet hij deposant niet wel oft hij alsdoen eenen steeck heeft gecreeghen. ende hij deposant heeft Clais afgetrocken. Dan segghende Laet mij ghaen. Es wederom ingeschoten. Daer hij van Pieter eenen steeck creegh Sulcx dat hij achterwaerts deijnsende inden setel zijde ick hebbes wel. Ende zijn hooft opden schoudren legghende es terstont gepasseert.

Adriaen Cornelis Faes zone schipper ende bierdraegher, oudt ontrent 29 jaeren, medepoorter aldaer Tuijght alsvoren, bij Cornelis zijnen medegeselle verhaelt es. Te weten dat Clais Henricxssen ende Pieter (als hij die tonne biers inde kelder gestelt hadde) hem eenen dronck gebracht heeft. Daer hij hoorde dat Clais voorn. (die wel dronckigh was) zijde. Ick en ben gheen lecker. Ick ben een Jonghman voor mijn (vacht, vecht?) Ende Pieter zijde, Clais blijft

van mij oft ic zal u groetten. Soo dat hij deposant Clais in sijnen arm nam. Dan Clais stiet hem deposant over den banck over rugghe ende schoot tot Pieter inne. Maer hij deposant en conste niet sien oft Clais alsdoen gequetst werde. Dan andermael inschietende heeft gesien dat hij achterwaerts keerende zijde. Ick hebs genoegh. Ende en heeft niet gehoordt dat hij meer woorden heeft gesproken. Dan es terstont verscheijden. Ende hebben die voors. mans personen deposanten die minute deser met haer handtgeschrift oft merck onderteeckent. Ende waert recht, redelijck ende etc. etc.

2.284 Schuld bekentenis Inghel Melsover coop olie en saet³⁰²

(Type acte:) *accoord transactie ende obligatie met cessie*

Comp. Inghel Melchiors zone de Bonte Commissaris binnen Steenberghen ter eenre ende Frans vanden Berghe, poorter Goes ter anderen zijden. Accoord over coop van olie en saet. Inghel Melssen bekent schuldig te zijn 35 £ grooten Vlaems. Stelt in handen van Frans die pachten van de 5 gemeten ligghende in Weerde, verpacht aen Jan Domis zone voor 20 sch. 8 grooten afslaens ghelts 't gemet, ende noch 2½ gemet te Capelle daer af baender es Reijnier Hermanssen om diergelijcken 22 schelling grooten 't gemet. Te Goes ter presentie van Wouther Martins Jaeghere en Jan Matthijssen cleermaker mijne gebuijren.

2.285 Procuratie Inghel Mels³⁰³

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*

Comp. Inghel Mels zone woonachtigh bin der stede van Steenberghen, als vader en voogd van zijnen kinderen. Heeft geconstitueert Pieter Willemssone sijnen zwaegher om te compareren ter vierschare daert van nut zijn zal ende aldaer te leveren ofte opdraeghen aen Martin Willemssone oft andere voor den weeskinderen Cornelis de Witte, zijnen neven. Stuk land 3 gem. 200 r. te blancxkinderen onder 't ambacht van Cloetinghe, twelcke zijne constituents voorseide kinderen aenbestorfen es deurt overlijden van Maijken Bouwens haere moeije.

2.286 Procuratie Janneken Mr. Gillis³⁰⁴

(Type acte:) *procuratie, Vide supra pag. 137*

Comp. Janneken Mr. Gillis Jacob Faesdochter, weduwe Michiels Claissen zone, won. binnen der stede van Berghen op den Zoom. Heeft geconstitueert Christiaen Lulieur, inwoner van Goes, om te heijnschen alle cheijnsen etc. Te Goes ter presentie van Wouther en Simon Martins, gebroeders, inwoonders van Goes.

2.287 Gift Maijken Leijnsdr³⁰⁵

(Type acte:) *Donatie cum mortis. Obiit donatricx Jan. 94*

Comp. Maijken Leijnsdochter geboren vuyt Baersdorp, weduwe Cornelis Crijns, nu wonende Goes, sieckelijck bij de viere sittende etc. Legateert Marinus Bastiaensen haeren neve, die zij van jonghs op gehouden heeft, vuyt sonderlinghe ghunste die zij hem thoedraeght, 40 £ vlaems, de welcke zij begheert dat Hieronimus vander (Straten?) als zijnen vooght zal nemen vuyt die gereedste goederen die in haer sterfhuijs bevonden zullen worden. Mocht hij komen te sterven dan zal deze gift gaan naar de kinderen van Pierken Cornelisdochter haer ghisterssens(?) nichtkens. etc. Te Goes thaeren comparantes huyse ter presentie van Cornelis Willemisz Speecke en Willem Claisz Codde, poorters van Goes.

³⁰² RAZE 2039, fol 223, 22-5-1591

³⁰³ RAZE 2039, fol 223, 22-5-1591

³⁰⁴ RAZE 2039, fol 223, 22-5-1591

³⁰⁵ RAZE 2039, fol 224, 22-5-1591

2.288 Verklaringen over maniere van coopmanschappe olije saet³⁰⁶

(Type acte:) *attestatis op een costuyme oft maniere van coopmanshandel*

Comp. Frans Pieterssen schipper ende coopman van der Goude, oudt ontrent 50 jaeren, ende Bastiaen Janssen Hooghcamer, oudt ontrent 38 jaeren, poorter Goes ende noch Pieter Ari-aenszone olijslaegher ende coopman van der Goude, oudt ca. 43 jaeren, hebben ten verzoeke van Clais Janssen, coopman en poorter Goes verclaert Dat onder de gemeenen coopluijden 't Amsterdam, ter Gouwe ende in anderen steden van Hollant ende rontsomme dicmaels ghe-verseert ende gehandelt wordt die maniere van coopmanschappe van olije, saet, sout ende diergelijcken als dat den vercooper bedinght te moghen verkiesen tsijnen believe den mees-ten ende hooghsten marckt die aldaer oft totte gedesigneerde plaetse tusschen zeeckeren dagh ofte termijn tsij van 3, 6 ofte meer maenden oft weken vallan sal. Ende dat die costuijme in alsulcken handelinghen gepleeght wordt dat dan zelven vercooper magh verthoefven tot zulcken daeghe alst hem die marct gerijt ende dijen verkiesen alst hem belieft, ende zijnen coopere oft anders behoorlijcken Daervan inthimeren ende zijne intentie verclaeren. Nae de welcke vercosen marct es den vercooper gehouden ten gestelden daeghe die bethaelinghe te doene. Dan indien alsulcken vercooper verthoefde oft dilaijeerde zijne beliefte te verclaeren tot dat den bedonghen termijnen verlopen waere. etc. Te Goes ter presentie van Wou(ther) Mert(ssen) en J. m. cl. (Jan Mathijssen cleermaker).

2.289 Versoenening na moord³⁰⁷

(Type acte:) *versoeninghe van een Manslaghe*

Naerdien Adriaen Matheussen, landtman ende herberghier binnen der prochien van shr.Abskercke in Zuijtbevelandt (etc. ut supra pag. 117 = deurt quaet ingheven etc. hartda-digh es geweest aen den persoon van...) Simon Cornelissen landtman ende arbeijder aldaer, den zelven op den Nissenpadt buijten der stede van der Goes, zoo met eenen opsteecker grief-felijck quetsende an zijn hooft, op den 5en martij 1591, dat hij ter aerden gevallen ende corts daer naer van den levende lijfve gecomen es ter doodt. Hij delinquant (etc.) sijn vergadert ende tsaemen gecomen Digne Jansdochter weduwe van den overleden Jacob Pieterssen op 't Hoff, Schouttet der prochien voors. voor des overledens weeskinderen, Joris Matthijssen als getroudt hebbende Leunken suster van den overledene ende Marinus Adriaens die ooc een suster gehadt heeft ende als vader der kinderen bij haer geprocreert, Item Pieter ende Cornelis Janssen Lampaert, gebroeders ende des overledens broeders kinderen. Alle representerende den erffgenaemen, vrienden ende bloedtsverwanten vanden voornoemden doodtgeslaeghene. (Nemaer laeten Pieter des overledens broeder, die in Vlaenderen woondt, onvervanghen zoomen midts der oorloghen, den zelven niet en can versoecken) Ende naer de voors. presen-tation, ...catien ende acceptation zijn eijndelighe gheaccordeert Op den poincten, lasten ende conditien hier nae volghende. In den eersten dat den mesdadighen moet betaelen de oncosten van den Doodtschuldt als te weten van aflegghen, kisten, luiden, begraeften, wasschen ende zuveren metten dependentien der zelve. Insgelijcx vanden doeden 't Aenschouwen ende vande Informatien, copien ende ander Instrumenten vanden vuijtspraecke etc. totten soon dienende. Item voor een moetsoen de somme van thien ponden swarten tot 20 grooten vlaems elck pondt, te gheven den Voecht voor den wesen tot drijen tijden binnen den jaer, te weten tot drijen 17 weken, ende ten middelsten daeghe, Voor den Voetval, ten proffijttte van den overledens kinderen (zoo die Arm zijn) Twee viertelen terwe. Noch voer een bastaert zoon (offer eenighe waere oft voer de kinderen) 3 ponden als boven. Item boven den voors. moet-soen, voetval ende bastaertsoon, zal den voors. misdadighen daerenboven noch vuijtrijcken tot onderhoudt voor de kinderen van overleden ander twaelf ponden swarten eens, op den

³⁰⁶ RAZE 2039, fol 225, 23/24-5-1591

³⁰⁷ RAZE 2039, fol 226, 23-5-1591

voorseide termijnen. Ende gehouden zijn voortaan te wijcken ende plaetse te maken den bloetvrienden op weggen en dijcken daert hem moghelijck zijn zal. Ende hem mijden te comen int geselschap oft vergaderinghe ende in herberghen, molens, schuijten, schepen oft waeghens daer hij weet eenighe der voorseide vrienden te zijne. Ende ooc (Indien hij te vooren daer waere ende die vrienden inden voorseide gemeen plaetsen quaemen) te vertrecken, zoo verre hij daerom eerlijck versocht wordt.

Ende vuytelijck te betaelen ende voldoene alle die costen die de vrienden om desen soen 't ontfanghen, maecken ende sluijten vergadert zijnde, vertheert zullen hebben. Ende 't selve al op soenbraecke Goede sekertheijt te doene, cautie oft borghe te stellen ende solempnelick ende wel sterckelick te beloven de voorseide conditien ende poincten 't onderhouden, hem daer naer te reguleren ende te voldoene. Sulcx vergaert zijnde, Janneken Jans dochter huijsvrouw, Maijken Adriaens dochter, moeder ende Jan Mattheussen broeder des handtdadighen, midsgaders Jan Adriaens, een van den naeste vrienden, alle gheassisteert met Carel Janssen le Cocq, secretaris der zelve prochie, hebben hem gestelt als borghen voor de selve presentatien gheaccepteert zoo voorschreven. Ende ten laetsten dat den voornoemde misdadighen oock gehouden zij, als hij thuijs gecomen zal zijn, selve in persoone den vrienden voorseide soene te bidden. Midts de welcke volghende en volbringhende hebben die voorseide weduwe, voochden van de kinderen, erfgenaemen, vrienden ende maeghen van den overleden zaliger memorie, zoo vele hun aenghaet, den voorseide handtdadighen in genaede ontfanghen ende den voormelden miesdaet ende injurien om die liefde Godts puer...? vuyter herten te vergheven. Belovende voor hen ende hunnen naecomelinghen tot gheenem stonden d-zelve te gedencken, noch hem oft de zijnen, erghens te verwijten, noch daerom te wroeghen op gelijcke pijn alsboven. Maer zullen metten zelve ende sij aen vrienden, ende elcx van hen, over weder zijden onder malcanderen eenen saligher geduerighen ende ewighen Soen, Paix ende vrede hebben ende onderhouden, Daer thoe hem sijne Gratie, Genade ende verghiffenisse gheven sal, die sijnen vrede hier op den aerden gelaeten ende sijn gebodt gegheven heeft Malcanderen Lief te hebben. Aldus versocht, gheaccordeert, belooft, versoent ende gedaen binnen der voorseide prochien van Sheerabbekercke Op ons heeren hemelvaertsdach den 23 mey anno 1591, Ter presentie van Cornelis Laureijssen ende Martin de Vliegheere Christiaens, inwoonders aldaer als getuijghen ende middelaers. Dies 't oirconde etc.

2.290 Testament Marinus Jan Michielsz Felix³⁰⁸

(Type acte:) *testament van Marinus Jan Michielsz Felix*

Compareerde Marinus Jansz Felix jonckman, nu wonende ende zijn ambacht als glaesmaker leerende te Goes. Zijn moeder: Maijken Hubrechtsdochter, geboortig van Romerswalle ende nu wonende Drijeweghen. Als moeder zou komen te overlijden, dan Hubrecht, Pieter en Jan, haers broeders Pieters zonen, zijne neven. Gedaan ter presentie van Cornelis Anthleunissen en Willem Zagarus, inwoonders aldaer.

2.291 Procuratie van Marinus Jans Felix³⁰⁹

(Type acte:) *procuratie om onderpandinghe te doene*; Comp. Marinus Janssen Felix, jongman, nu won. Goes, heeft geconstitueert Marinus Lonissen zijnen stiefvader wonende in Drijeweghen, om te compareren voor de vierschaeren daert van noode zijn sal, om te verbinden en te hypotheceren drie perselen land te weten een stuck zaijlandts op zuij.....? in de papen thiende voor de heule een weije ende noch voor de dijkwaele een weije, elcx groot ontrent drie gemeten, etc. Te Goes ten huysen en presentie van Cornelis Anthonisz en Pieter Suij zijnen knecht.

³⁰⁸ RAZE 2039, fol 229, 28-5-1591

³⁰⁹ RAZE 2039, fol 229, 28-5-1591

2.292 Verklaring Paschasius Revel en Laureijs Fransen metser³¹⁰

(Type acte:) *attestatie, Vide supra pag. 155, 195, 200*

Comp. een aantal personen die t.b.v. Hans de Backer passementwercker wonende te Goes verklaard hebben etc. Mr. Paschasius Revel medicijn, oudt ontrent 45 jaeren, Laureijs Fransen metser, oudt ontrent 33 jaeren, inwoonders van Goes, affirmeren dat zij beijde daer bij ende mede geweest zijn daer den voornoemde Hans, als getrouwt hebbende Tanneken Willemsdochter seecker accoord gemaect heeft met Cornelis Janssone Backer wonende in d'oude Tonghe, te weten vanden vuytcoop van den inboel, sterfhuijse etc. wijlen Lijnkens Willemsdochter huijsvrouw was des voors. Cornelis ende Tannekens suster.

Lambrecht Jobssen zeijlmaker oudt ontrent 40 jaeren, inwoonder der zelve stede verclaert dat hij van den voorn. Cornelis Janssen Backer als weduwaer ende boedelhouder inden voors. sterfhuijse wijlen Lijnkens Willemsdochter gecocht heeft zeeckere actie en obligatie voir mij Notario verleden bij den erfgenaemen van Antheunis Claissen timmerman aen wijlen de voors. Lijnken (alsdoen desselfs Antheunis weduwe), etc. Te Goes ter presentie van Goossen Mathijssen smit en David Joossen arbeijder, inwoonders van Goes.

2.293 Procuratie Robert Jans Reijnouts³¹¹

(Type acte:) *procuratie om ofte met Transport van Thienden te cederen ende versoecken*

Comp. Robert Jans Reijnouts zone, geboren binnen die heerlicheijt van H'Iersicken ende nu wonende bin.der stede van Berghen op den Zoom, heeft geconstitueert Mr. Hen van O. (etc. ut ibi), om te transporteren aan Matheus Cornelisz Smalleganghe, poorter van Goes, voor hemzelf en als rentmeester van Mr. Jacob Valcke, Tresorier van Zeelandt, thienden in Iersicke, Cruninghen, Tholsende ende Nieuwelande, gemeene met Susanna Olards Cornelisdochter zijne moeders Marie zaliger memorie zustere. (Uitgebreide kanttekening). Te Goes ter presentie van Hieronimus vander Straeten en Clais Janssen Cousmaker, poorters van Goes.

2.294 Rentmeester Maerten Mazure³¹²

(Type acte:) *commissie van een Rentmeester, videte primo pag. 453 of 483*

Comp. Joncvrouwe Anna Peters van Cats filia Hieronimus, heeft geconstitueert Martin Masuer wonende te Goes om haar rentmeester en ontvanger te zijn, administratie van ambacht in Zuijdtbevelandt, Wolphaartsdijck, Cats ende alomme in Zeelandt gelegen, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Borsselaere en Pieter Rijmelant, inwoonders van Goes.

2.295 Verklaring Abel van de Varent brouwersknecht³¹³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Abel van der Varent brouwersknecht, nu won. Goes, oudt ontrent 38 jaeren, heeft verklaard t.b.v. Jan Langhswaert, brouwere nu ook in Goes wonende, Dat hij deposant inden jaere 83 gewoont heeft binnen der stede van der Sluijs, Daer hij gesien ende somwijlen verkeert heeft metten voors. requirant aldaer ooc wonende inde Swaene brouwerije. ende merckelijck Dat hij gesien heeft dat den zelve Jan Lanckswert brouwer in october des voors. jaers 1583 als Eeckeloo ende Sas van Ghendt ingenomen was ende dat Ghendt ende Sluijs beleght werden, Dat doen ter tijdt den zelve Jan bij hem hadde een groote quantiteijt van haver De welcke hij ingecocht hadde jeghens thien schellinghen en twee grooten oft 2 grooten oft twee stuijvers min 't hoet. Soo dat 't hoet doen deurs tander gecost hadde ontrent thien schellingen grooten. Ende d'welcke haver den voors. Jan vercocht hadde ende belooft te zijnden aen

³¹⁰ RAZE 2039, fol 229, 30-5-1591

³¹¹ RAZE 2039, fol 230, 30-5-1591

³¹² RAZE 2039, fol 231, 29-5-1591

³¹³ RAZE 2039, fol 231, 4-6-1591

eenen Joos van Houcke te Ghendt. Dan dat hij die leveringhe niet en heeft connen doen om dat die stadt beleghert was. Dat ooc hij den zelven haver heeft moeten gheven ende vercoopen binnen ter Sluijs voor vier schellingen 6 grooten 't hoet ende aen den peerden gegheven ende wat verbrouwen heeft. Ghevende reden van zijn weten want hij aldaer gebuijr was ende dicmaels in de brouwerije quamp. etc. Te Goes ter presentie van Mr. Henric Claissen van Venloo en Wouther Martins Jaeghere, inwoonders van Goes.

2.296 Persoonlijke aantekening Pieter Levendale³¹⁴

Onderaan pag. 231: Den 4 Juny, Dijstdagh nae Pincxteren ontrent 9 uren nae middagh ben ic tschepe geghaen ende gevaeren teghen stroom (den windt nauw?) deurs nieudiep tot opde Zijpe, etc.etc. naar Rotterdam en vandaar met de wagen naar Gouda

2.297 Gift Clais Lievens³¹⁵

(Type acte:) *donatie cum mortis*

Comp. Clais Lievenssen poorter Goes, gesondt van lichaeme etc. Legateert aan Maijken Jans van Cruninghe dochter zijne ghifters nichte, d'welcke hij van joncx oppe gehouden heeft ende nu getrouwt es aen Wisse Janssone Beverloo, 100 Carolus guldens. Te Goes ter presentie van Simon Joossen op Zelcke buijten die Nieupoorte aldaer en Martin Marinus zone wonende te Cruninghen.

2.298 Huwelijks voorwaarden Cornelis Adriaens en Luenken Jacobsdr³¹⁶

(Type acte:) *huwelicxe voorwaarden*

Comp. Cornelis Adriaensz, vergeselschap met Steven Adriaensz Huijsen zijnen halfbroeder, poorters van Goes, ter eenre. Luenken Jacobsdochter, gheassisteert met Aelbrecht Adriaenss ende zijn huijsvrouw haeren voocht ende Willem Cornelissen haeren behoudt oom, alle won. in die prochie van Bieselinghe, ter anderen zijden. Te Goes ter presentie van Albertus Joachimi Secretaris van Goes ende halfbroeder des voorseiden bruijdegoms en Henric Janssen weerdt in Brouwershaven, poorters van Goes.

2.299 Verklaring Pieter Michiels en Tanneken Geleijnsdr³¹⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Michielssen oudt ontrent 50 jaeren ende Tanneken Geleijnsdochter oudt ontrent 40 jaeren, weerdinne in de herberghe genaempt 't sevensterre, beide poorters van Goes; midsgaders Marinus Cornelissen schipper en poorter van Middelburg, oudt zoo hij zijde ontrent 36 jaeren, hebben verklaard t.b.v. Marinus Jacobssen schipper van Middelburg dat ca. vier weken geleden te Goes vergadert waren voorn. Marinus Jacobssen en Adriaen toegenaemt Jonghens Adriaen, ooc schipper vaerende van Middelburg. Verklaren dat deze Adriaen gecocht heeft ofte overgenomen den coop d'welcken den voorn. Marinus Jacobssen gedaen hadde in de helft van 't schip, eertijds thoebehoorende IJsebrandt Franssen in den bruijnvisch, hier nu binnen deser stede ligghende. Ende d'zelve op de conditien, lasten, prijs ende pajementen Sulcx als hij Marinus Jacobssen voors. van Hieronimus Grieuwaert cum suis gecocht hadde Ende dat hij Adriaen cooper den voors. Marinus ontlasten zoude ende zijnen voet in Marinus schoen stellen ... etc. Te Goes ter presentie van Jan Heijne stadtsroeper en Matheus Saij herberghier, poorters van Goes.

³¹⁴ RAZE 2039, fol 232

³¹⁵ RAZE 2039, fol 232, 10-6-1591

³¹⁶ RAZE 2039, fol 233, 11-6-1591

³¹⁷ RAZE 2039, fol 234, 14-6-1591

2.300 Verklaring metsers van Maerten Mazure's huis³¹⁸

(Type acte:) *attestatie*

Verklaringen t.b.v Martin Mazuer. Comp. Gerard Claissen, oudt ontrent 35 jaeren, Laureijs Franssen, oudt ontrent 34 jaeren, beide metsers en poorters van Goes. Verklaren dat zij ontrent baefmisse laestleden zij gewrocht hebben aenden huijsinghen des voors. Mazuers. Daer zij vuijtte plaetse tusschen desselfs Mazuers ende Pieters Willems hebben d'aerde doen draeghen ende leeghen tot ontrent twee voeten deurgaens. Ende als dezelve aerde ende plaetse sulcx geleeget was dat zij metsers niet en hebben bevonden eenighe gootsteen en noch connen bemercken schijnsel noch eenighe grondt, daer aldaer een waterloop ofte ghote zoude hebben geweest, Dan 't was beneden aerde, sonder eenighen deurloop. Adriaen Theune oudt ontrent 37 jaeren, arbeijder ende poorter Goes, verclaert alsvoren dat hij ten voors. tijde geholpen heeft zekere aerde draeghen vuijtte plaetse tusschen des voors. Mazuers ende Pieter Willemssens huijs ligghende, d'welcke aerde verclaert hij attestant gesien te hebben, dat dourghaens inde zelve plaetse, wel twee voeten int laagheste, hooghzoo lagh dan zeecker gat, 't welcke Pieters Willems muijr int achterhuijs gevonden werde. Dat ooc de voors. aerde sulcx vuijtgedraeghen zijnde, hij depositant niet en heeft connen mercken eenighe schijn oft faetsoen van ghote oft riele aldaer geweest te zijne, noch ooc anderen grondt ontrent 't gat, etc. Te Goes ter presentie van Henric Janssen Visscher, Jan Crijnssen, Pieter Lenardssen en Tobias Andriessen smit, inwoonders van Goes.

2.301 Verklaring Henric Hubrechts Speck³¹⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Henric Hubrechtssen Speck, molenaere nu bemaelende die waetermolen binnen der stede v.d.Goes, oudt zoo hij seijde ontrent 47 jaeren, heeft verklaard t.b.v. Willem Dignus zone d'Eversdijck, voor hemzelven als ooc voor d'andere zijne mede ambachtsheeren vande voermolen staende in Eversdijck, verklaarde op pene van meijneedicheijt, dat hij over die dertich jaeren gewoont heeft binnen der prochien van Capelle met zijne vader, die tot verscheijden jaeren bemaelt heeft (ende hij depositant onder zijn vader) die capellemolen ende sheerenmolen aldaer, Ende dat hij noijt gesien noch gehoordt heeft, noch te voren en staet dat in zeecker huijs staende aent kerckhoff, benoorden de kercke van Bieselinghe, daer Dirick Claissen timmerman in plach te wonen, Aldaerten op de voors. Capelsche ende sHeeren molen ter molen hebben gecomen, Maer ter contrarien, zoo heeft hij depositant inden jaere 72, zelfs als huijlder bemaelen heeft die voors. Voermolen ende niet elders en quaemen, Ghevende redenen van zijn affirmeren ende welwetentheijt, want hij zelfs ooc alsdoen met Diericx Claissens weduwe binnen 't voors. huijs voor zekeren tijdt, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Legardssen³²⁰ en Gedeon Crijnssen schoenmakers en inwoonders van Goes.

2.302 Verkoop land in Kruiningen³²¹

(Type acte:) *protest met denunciatie van een cooper jeghens den vercooper om vanden evictie te bevrijden*

Comp. Sr.Jacques Wijnrich, won. Middelburg, verklarende: Naerdien Adriaen Jacobssen molenaere, aen hem vercocht hadde zeeckere 2 gem. 262 r. geleghen in Cruninghen, d'welcke hij comparant insgelijcx voorts vercocht heeft aen Glaude Herlin. Dat den zelve Herlin hem comp. in rechte heeft betrocken, om hem daerop te houden, soo wijlen Adriaen Manmaecker, d'selve vuijt crachte van ander briefven van renthen daerop gehypoteceert, heeft vuijtgewon-

³¹⁸ RAZE 2039, fol 235, 17-6-1591

³¹⁹ RAZE 2039, fol 235, 18-6-1591

³²⁰ Moet waarschijnlijk Lenards zijn

³²¹ RAZE 2039, fol 236, 19-6-1591

nen, etc. Te Bieselinghe ter presentie van Pieter van Eerdenbodeghem oude stehouder en Clais Jacobssen schipper aldaer.

2.303 Belediging van Jan Jacobs op een kinderfeestje³²²

(Type acte:) *protest van injurien*

Comp. Jan Jacobssen wonende ter Vaeten onder de meule der prochien van Cloetinghe, Verclaerende dat tzijnder kennissen gecomen es dat Adriaen Jacobssens huijsvrouw ende Jan Geerdssen zijne naeste gebueren, achter rugghe des voors. comparants te weten 't haeren huijse ende inde kinderfeeste tot Clais Deckers, respectivelijck geseijt ende injurieuselijck verhaelt hebben Dat zijne huijsvrouw meer boters ter marckt gebraght hadde dan de haere, oft diergelijcke propoosten 't haerder oneere streckende, etc. / achterclappers/ etc. Anderwerf den 29en desselfs maendts ben ic geghaen aenden persone Jans Geerdssen voormeldt Ende hebben inder voors. qualiteijt ende inde presentie van Jan Ponce ende Jacob Lambrechtssen inwoonders ende ooc schepenen vander zelve parochien als getuijgen hier thoe ge.... die Lecture ende Inthimatie vanden voors. proteste aen Jan Geerdssen gedaen, dewelcke gheen antwoorde en ghaff dan vergrammende jeghens den voorn. getuijghen zijde dese oft gelijcke woorden in substantie Wat hebt ghij hier te doene. Ghij mooghet den stehouwer aengheven. Sijt ghij verraeders? Die u een stock op u huijt ghave? Ende diergelijcke haestighe propoosten. Actum op sheeren wegh voor des voorn. Adriaens Jacobssens hofstede ten daeghe vooren verhaelt, etc. Actum op sheeren wegh voor des voornoemden Adriaens Jacobssens hofstede

2.304 Giften aan elkaar³²³

(Type acte:) *informatie oft examinatie vanden getuyghen die over etc. (onduidelijk op film)*

Comp. Jan Woutersen geboren van Antwerpen ende nu wonend te Goes onder 't ambacht van Cloetinghe, ende heeft verclaert dat hij ende Cobmijnken Cornelisdochter geboren van sHr. Abbekercke, zijne huijsvrouw (als hij troude wonende op Heijnkenssandt) beide te gader gemaect hebben zeeckere ghifte Daarmede dat zij malcanderen thoemaecten tghene dat zij hebben ende dat zij zouden moghen vercrijghen. Dat alle tselve hebben zal die daer langst leeft van hen beiden, Ende dat d'zelve met luttel woorden bij geschrifte gestelt es ende bij drie goede mannen namelijck Adriaen Pieterssen, Cornelis Janssen ende Clais Willemssone gebuijren aldaer met haer eijghen gewoonlijcken handtmerck onderteeckent. Zij is omstreeks half mei te Heinkenssandt overleden. Hij langhslevende beducht zijnde oft dezelve acte zoo slechtelijck ten platten lande onder simpele luijden nochtans oprechtelijck gedaen ende geteeckent In crackeele oft processe getrocken soude worden Heeft aenden naegenomde personen (die sterfvelijck zijn gelijc den voors. Adriaen Pieterssen alreede overleden es) eerstelijck versocht Om alle twijfelinghe ende wedersegghen te verhoeden, getuijghenisse ende kennisse der waerheijt te geven Van tghene zij luijden vanden voors. makinghe oft teckeneninghe gehoorde ende gesien hebben. Ende nog mij Notario de zelve 't examineren ende haere depositie ter ewigher memorien 't ontfanghen ende publiceren. Cornelis Janssen, oudt ontrent 23 jaeren wonende in de Groe Affirmeert warachtigh te zijne dat hij van tbeghintsel ten eijnde Daerbij ende mede was, te weten ten huijse (Jeghens zijns deposants over) Daer de voors. Jan Woutersen ende Cobmijnken Cornelis dochter man ende wijf woonden, daer hij gesien ende gehoorde heeft dat haer beider ende elcx van hun over wederzijden begheerte ende ernste wille was dat d'overlevende zoude blijfven int volle besitt, gebruijck ende eijghendom van alle tghene dat zij beide hadden ende soude moghen vercrijghen Ende datter niet vuijt besproken en es ende ooc niet anders bij hun beiden verclaert. Ende dat de zelve ghifte oft makinghe gedaen es ontrent kerstmisse anno 89 Sonder den juijsten dagh onthou-

³²² RAZE 2039, fol 237, 24-6-1591

³²³ RAZE 2039, fol 238, 26-6-1591

den te hebben. Dat oock de voors. makinghe bij zeeckere memorie van 6 oft 7 regulen gescreven es bij de handt van Rose des voors. Adriaens Pieterssens zone, dwelcke hij deposant met zijn gewoonlijck handt merck heeft onderteekent. Ende hier nu gethoondt zijnde bewesen ende bekent heeft in dese formen geteeckent te zijne. Zie voor het bijgeschreven handmerk van Rose Adriaens Pietersz op de [foto 12](#), midden in de vijfde regel vanaf de onderkant).

Lieven des voors. Adriaens Pieterssens sone, nu wonende te Cloetinghe, oudt ontrent 26 jaeren, Naerdijen hem de voors. schriftelijcke acte verthoondt was, heeft bekent ende verclaert alsvoren De zelve met zijns broeders genaemt Roos handt gescreven te zijne ende dat dusdanighen sterremerck (zie op de bovenste regel van deze [foto 13](#) daeronder staende zijnen voors. vader gewoonlijck was te gebruijcken.

Clais Willemsen geboren vuijt noordthollant, nu wonende te Hooghelande in Walcheren, oudt zoo hij zeijde ontrent 21 jaeren attesteert als voren etc. ... Dat hij attestant doen eertijdt in de zelve gebuijrtte wonende, Daerover ooc geroepen was om daeraf kennisse te draeghen Ende dat hij tvoors. geschrifte mede onderteekent heeft met zijn merck bij hem gestelt te zijne. Item dat tselve geschrifte bij de handt van Roos des voors. Adriaen Pieterssens zone gescreven es. etc.

2.305 Testament Jan Pieters en Jacobmijnken Cornelis Lauweris³²⁴

(Type acte:) (Nb. Hierbij is een briefje geplakt met tekst als volgt: Het testament van Jan Pierss op den Weel in oudt S. Heerarenskercke ende Jacobmijnken Cornelis Lauweriss dochter is ghemaect op den negensten Julij anno 1591). *Donatie cum mortis recipro inter mar. et uxorum*

Comp. Jan Pierssen wonende op de Weel in oudt sHr. Aerskercke en Jacobmijnken Cornelis Laureijsdochter, geboren van Heijnkenssandt, zijne huijsvrouw, testament; 5½ gem. 80 r. boogaerd, zaijlandt ende weije int Noordtpolderken aende slaecke van Heijnkenssandt, 500 r. zaijlandts in d'oudecamer, 500 r. zaijlandt onder Heijnkenssandt in de plaete, etc.

2.306 Procuratie Catherine Peters van Catz³²⁵

(Type acte:) *procuratie ende volmaght. Vide diergelijcken pag. 231 ende prothocol A pag. 115*

Comp. Jouffrouwe Catherine Peters dochter wijlen Jr. Charles Peters geheeten van Catz ende huijsvrouw Mrs. Anthoine le Pipre, Licentiaels inde Rechten, bij volmacht verleden voor Commoingemeesters, Schepenen ende Raedt der Stadt van Mechelen gescreven in francijne ende gedateert op ten thiensten aprilis 1591...etc ... als erfgenaeme van Joncvrouwe Clara Pieters wijlen haere moeije... geconstitueert Martin Cornelisz Masuer, won. te Goes, omma alle haere schulden ende tachterheden diemen haer alleene schuldigh ende ten achteren es ter wat oirzaecken dattet zij, te maenen, heijschen ende te beuren etc. etc.

Jonchr. heeft macht en auth.gegeven aan Jan Peters haeren broeders ... Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Pieter Claissen van Ovesant, inwoonders van Goes.

2.307 Procuratie Daiel Lansbergh³²⁶

(Type acte:) *procuratie ad tendendum et recip. vide supra pag. 110*

Comp. Mr. Daniel Lansbergh Rectoir der Scholen bin.deser stede van der Goes ende Cornelia Cornelis dochter zijne huijsvrouw, hebben geconstitueert Jan Jacobss burgemeester van Oudewaeter om te comp. voor de vierschaar en te leveren Alsulcken huijs ende erfve daerthoe behoorende staende ende geleghen bin.der voors.stede van Oudewaeter als zij constituenten

³²⁴ RAZE 2039, fol 240, 9-7-1591

³²⁵ RAZE 2039, fol 241, 16-7-1591

³²⁶ RAZE 2039, fol 242, 20-7-1591

vercocht hebben aen Dirck Gommerbach etc. ... Gheven volmaght bij desen Cornelis Crimpen wonende binnen Rotterdamme om de penn. van de vercopinghe te ontfanghen. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob Oijevaer en Jan Gillissen glaesmaker, inwoonders van Goes.

2.308 Kwestie tussen Anthuenis Christiaens en Josijne Stoffels over verdeling sterfhuis³²⁷

(Type acte:) *transactie op een proces bij submitisie. Questie different ende processe geresen zijnde tusschen de erfgenaemen Antheunis Christiaenssen wonachtigh in zijnen leven inde Middelswake ter eenre ende Josijne Stoffels dochter weduwe desselfs ter anderen zijden, etc. betreft verdeling van goederen uit 't sterfhuis, o.a. 't huijs mette hofstede ende zeecker boogaerdts daerbij geleghen. Midsgaders ooc die helft vande huijre desselfs boogards, de bate van vier reecken fruijtboomen die boven die huijre vuijtsbesproken zijn. Item alsnoch de helftscheijdinghe inde beternisse dat 't pachtlandt, etc. Als van 2 gem. braecken, 4 gem. hoijweije, 4 gem. vlassert, 3 gem. coolsaet ende naeveel ende 5 gem. gheerste etc. Ter contrarien de voornoemde weduwe pretenderende voren vuijt te willen behouden voormelde huijs mettet hoff, groot in eigendom 231 r. Metten voors. boogardt oost aent hoff annex ende ongedelfven liggende groot 554 r. in erfpacht gehouden om 14 sch.grooten 't gemet. Er waren huwelijksvoorwaarden gemaakt voor Heer Pieter Horen Pastoir van shr. abbekercke op 11-6-1577. Soo ooc dijen boogardt te voren de zelve hoeftve gevolgt heeft al tzedert den 18 octobris 1557.*

Comp. Andries Sebrechts won. in Cruninghe als proc.en volmacht hebbende van Marinus Anthonissen ende Naenken Henricx, erfgenaemen respectelijck in des voors. Anthonis Christiaenssen goederen. Midsgaders Adriaen Cornelisz Brainge gelijcke macht hebbende, tsamen gepasseert voir schepenen van Cruninghen den 25 junij laestleden, etc. Ende ooc van Barbel Lenerts erfgename insgelijcx, gepasseert voor schepenen van Hoedekenskerke 26-6-1591. Stellen bij desen inde Arbitrage, goetduncken ende vuijtsprake vanden eersaemen Jan Foortssen dijkgraeve van bewesten H'tersicken ende Geerd Janssen Backer gecosen van der wed. zijde, ende Martin Masuer ende Harrent Pieterssen van wegghen de voors. erfgenamen, etc. Te Goes ter presentie van Reijnier van Ettersoon weerdt in de Sonne en Geerd Claisz metser, inwoonders van Goes.

2.309 Procuratie Pauwels Diricks van Kruiningen³²⁸

(Type acte:) *procuratie om Thienden te versoecken.*

Comp. Pauwels Diricxssen inwoonder der prochien van Cruninghen, heeft geconstitueert (etc. al ut ibi) Ende aldaer te versoecken naer ou. h.³²⁹ ende costuijme dat alsulcken testament ofte donatie als Maria Jans Cornelis Lambert filia, wijlen zijne huijsvrouw voir schepenen in onse Vrouwe ofte Hinckelen Polder in Nova Capelle gemaect heeft, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz in de drie Haringhen en Hubrecht Janssen stebode te Goes.

2.310 Testament Jan Pieters op de Weel en Jacobmijnke Cornelis Laureinsdr³³⁰

(Type acte:) *Los inliggend papiertje met tekst*

Het testament van Jan Pierss op de Weel in oudt sheerarenskerck ende Jacobmijnke Cornelis Laurensdochter is ghemaect op de neghenste July anno xvc eenentneghentich.

³²⁷ RAZE 2039, fol 243, 26-7-1591

³²⁸ RAZE 2039, fol 246, 27-7-1591

³²⁹ Wat zou dit nu betekenen? maar het staat er zo

³³⁰ RAZE 2039, fol 246, 9-7-1591

2.311 **Cleen hout in scheepje**³³¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Marinus Harrentssen Brucom, oudt ontrent 39 jaeren, aerbeijder ende poorter Goes ende Aerdt Theunissen Cloostermans, oudt zoo hij zijde ontrent 31 jaeren, schipper van Sint-Geertrudenbergh, verklaren t.b.v. Thomas Dame, schipper van sGraevenmoer, dat zij beide ernstelijck gesien ende aenmerckt hebben alsulcken cleen hout als den requirant gescheept heeft in de schuijte van crepele Cock van Ziericxzee om als een monster te voeren aen Jonghe Jan de Visscher binnen Ziericxzee, Ende dat tselve gelijk es, niet ergheer noch beter dan hij requirant in zijn schip nu binnen deser havene ligghende heeft, etc. Te Goes ter presentie van Schobbelandt Pieterssen en Prancke Gillissen, beide schippers en poorters van Goes.

2.312 **Gevangen Willem Diricks**³³²

(Type acte:) *attestatie ten versoecke vande stehouder*

Comp. Damiaen Hertss, baliu der prochien van Oudelande, oudt zoo hij seijde ontrent 50 jaeren, verklaarde t.b.v. Jan Brou, stedehouder vanden rentmeester bewesterscheldt over 't quartier van Zuijdtbevelandt.... Dat hij deposant in aprili laestleden zonder den juijsten dagh onthouden te hebben, ten versoecke van Willem Diricxssen poorter der stede van der Goes, ontboden ende bij den weerdt genaempt Gillis Huijghman gebeden ende gehaelt es te comen in de herberghe bij den voors. Willem, Alwaer hij Willem des avents te voren bij eenighe dienaers van den voors. requirant als gevanghen ingebracht was, Dat hij deposant daer comende den voors. Willem hem vriendelijck gebeden heeft te willen ten besten spreken ende accoordt te maken tusschen hem ende Dignus Jacobssen zijne parthije, ter oirzaecken van d'injurieuze woorden welcke hij Willem teghens Dignus (zoomen daer zijde) gesproken hadde. Ende dat hij deposant den zelven Willem heeft aldaer sien ende hooren spreken jeghens den voors. Dignus Jacobssen Dese oft gelijcke woorden: 'T es mij leedt dat ic u oijt alsoo theegesproken hebbe, Ende ic en weet van u niet te segghen dan van schaemel geselle behoort gedaen te zijne. Biddende u daeromme d'selve mij te willen vergheven, 't es mij leedt. Waerop hij deposant zijde jeghens den stehouwer aldaer ooc jeghenwoordigh zijnde. Doet 't beste Ende hij stehouder seijde: ick stelle parthije jeghens parthije. Laet hem met parthije accorderen met mij oft goet te doene ende daarmede is hij stadthouder vuytgeghaen. Daerna heeft Willem tot Dignus geseijt: Wat wilt ghij dat ic u doe. Ick hebbet u eens geseijt dattet mij leedt es. Laet mij vuyt die gevanckenisse ontslaect zijn. Doch Dignus zijde, nozh zoo niet. Doch vuyterlijck zijn beide gheaccordeert op den voet dat Willem heeft Dignus quijtgescholden zeecker coste van Imposten die hem Willem noch thoequamp ende daarvan quijtende gegeven. Dat daer naer den stadthouder weder ingeroepen es geweest. Ende dat hij deposant deur last des voors. Willems heeft gevraeght: Hoe zullen wijt nu met u maken. Daerop hij antwoordede: Met mij es goet te doene. Ghij sult mij eens gheven 20 schellingen grooten ende den dienaers voor hun moeijte ooc 20 schellingen. Ende dat Willem zelfs daerop zijde: Ick ben te vreden dan ic en hebbe gheen gheldt bij mij. Ic zal Damiaen bidden dat hij mij zoo veel leene. Dwelcke hij deposant ooc gedaen heeft ende bij Willem bekend voldaan te zijne. Vuyterlijck verclaerde hij deposant dat hij ten zelven voors. tijde noch ooc des avents te voren niet gesien heeft dat Willem oijt geboeijet, gebonden oft strickelijck gevanghen es geweest, doch met een dienaer bewaert, dan dat hij tghene voorschreven es vrijmoedigh gesproken ende gedaen heeft. etc. Te Goes ter presentie van Melchior Mertssen poorter van Goes en Adriaen Huijghe wonende te Cattendijcke.

³³¹ RAZE 2039, fol 247, 13-8-1591

³³² RAZE 2039, fol 247, 13-8-1591

2.313 **Procuratie Jan van Attendale**³³³

(Type acte:) *procuratie om d'herediteijt aenteghaen, deelen, vercoopen overdraeghen ende transigeren*

Comp. Jan van Attendaele, cleermaker won.te Cruninghen, filius Joos, heeft geconstitueert Anna de Bruijne zijne moedere, haer ghevende vollen macht etc... aenveerden alsulcken hereditieijt, erffenisse, successien, legaet ofte ghyften als hem aenbestorfvē es deurt overliden van Gerardijne de Bruijne zijne moeije, etc. Te Goes ter presentie van Pieter de Bischoep, brouwer en Pieter Lenardssen smit.

2.314 **Procuratie Jacques Adriaens leermaecker**³³⁴

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jacques Adriaenssen leermaecker, eertijds woonachtigh binnen der stede van Berghen op den Zoom ende nu poorter van Goes, heeft geconstitueert Franchoijs van Farnij, poorter tot Bergen, hem ghevende vollen macht etc. zijn constituants als getrouwt hebbende Maria Christoffelsdochter weduwe wijlen Pieters Woutherssen Waghemakers, betreft 200 Karolusguldens, volgens het testament gemaakt voor Jacob Vischer als publicq notario den 10 decembris 1574. Te Goes ter presentie van Pieter Henricxsen Waghemaeker en Jan Adriaensz Poelman, poorters van Goes.

2.315 **Procuratie Pauwels Diricxs**³³⁵

Comp. (etc. ut supra commissie pag. 246) Pau d.(= Pauwels Diricxssen) heeft geconstitueert Mrs. Franciscum Rhodium, Jan Vrijal, Jan Wulf, Splinther van Hamersvelt, procureurs postulerende voir die gheestelijcke Jugen binnen Utrecht, betreft zaak hangende tegen Jan Cornelis Winther ter oirzaecken van zeeckere thienden hem constituent competerende, etc.

2.316 **Procuratie Bouduin Assuerus**³³⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Bouduin Assuerus, oudt ontrent 35 jaeren ende Dignus Keetlaer, oudt zoo hij zeijde ontrent 29 jaeren, rentmeester van de Staeten van Zeelant, beide poorters van Goes, verklaren t.b.v. Pieter Willemssen ooc mede Rentmeester voors. ... Dat zij beide opden 4en septembris nu eerghisteren metten voorseide rentmeester requirant zijn comen wandelen van de haven naerdts marckt, Alwaer hen ontmoett es Charles de Prato, den welcken den voors. requirant op te strate aengesproken heeft ende zijn al 't samen nae onderlinghe woorden geghaen then huijse des voors. de Prato, Aldaer zij attestanten vanden voors. requirant ingeroepen zijnde hebben gehoordt dat Pieter aenden de Prato afgevraeght heeft Wat Accijs hij van zijne huijsvrouwe afgeheijst hadde. Alsoo hij requirant zeijde van zijne huijsvrouwe gehoordt te hebben dat Prato geheijst hadde Accijs van Rijnschen wijn in plaetse van franschen wijn welcken hij Pieter opgedaen zoude hebben voir de Goesche marct laestleden ende dat zijne huijsvrouwe daerop hadde gheantwoordt Dat zijluijden gheenē Rijnschen wijn opgedaen en hadden ende dat zulcx nommermeer en zoude blijcken. Alwaer op Charles de Prato antwoordede dat hij van Pieters huijsvrouwe gheen gheldt afgeheijst en hadde. Daerop hij Pieter repliceerde: Wat hebt ghij dan 't mijnen huijse gedaen. Ben ick u ijet schuldigh ick zal u stracx betaelen. Waerop de Prato antwoordede verhaelde dat Leijn Jacobssen then selven daeghe op de biercaije aen hem verclaert hadde dat den voors. rentmeester Pieter Willemssen in een van de twee vaetkens voordē marckt ingeleijt Rinschen wijn hadde opgedaen, segghende in substantie dat int een vaetken Rinschen wijn geweest was. Daer op den

³³³ RAZE 2039, fol 248, 19-8-1591

³³⁴ RAZE 2039, fol 249, 28-8-1591

³³⁵ RAZE 2039, fol 250, 1-9-1591

³³⁶ RAZE 2039, fol 250, 6-9-1591

voors. Rentmeester persisteerde dat zulcx ofte diergelijcken propoosten zoude willen ophouden ende zijn eere van zulcx niet breeder te vercorten. Ofte indien hij niet en suxsedeerde van dijen Soude hij protesteren van injurien ende tot verbeternisse van zijn eere procederen. Waerop den voors. de Prato repliceerde: Ick en wil niet segghen dat gij recht ofte onrecht hebt. Dan en zullent daer bij niet laten. Want het recht zalt breeder openbaeren. Daerop den rentmeester andermael zijde dat hij hem op zulcx zoude te purge stellen ende getroost was recht daerop te verwachten, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Bischoep brouwer en Jan Mathijsz cleermaker, mijne gebueren.

2.317 Coop land Cattendijcke en Wemeldinghe³³⁷

(Type acte:) *contract van coop van Landt*

Comp. Joachim Christiaenssen, inwoonder der prochien van shr.abbekercke ende Frans Franssen van den Berghe, poorter Goes, hebben te gader verclaert dat zij onder elcanderen veraccordeert waeren alsdat Joachim heeft vercocht ende Frans gecocht seeckere 25 gemeten landts ... mette keete ende al datter op staet, vuytgesteken alleen twee muijren daervan onder Wemelinghe geleghen zijn ontrent 22½ gemet ende de reste onder Cattendijcke etc, ... gedaen in die herberghe genaempt de Vier Heemskinderen te Goes. Te Goes ter presentie van come Leyn Adriaen Teeckenborgh en Tobias Michielssen Oostdijc, poorters van Goes.

2.318 Verklaring Pauwels van Dale, Jan Slese en Cornelis Jansen van Roon³³⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pauwels van Daele oudt ontrent 27 jaeren, Schouttet der prochien van Cruninghen ende Jan Slese geheeten Zirickzee, insgelijcx oudt 37 jaren, wachtmeester der stede van der Goes ende Cornelis Janssen den Roon, oudt 30 jaeren, poorter van Goes, en hebben verclaert t.b.v. Pieter Willemssen, mede poorter te Goes, dat zij ca. vijf jaeren geleden .. Daer bij ende mede geweest zijn binnen Cruninghen inde herberghe genaempt den Leuw, daer hij requirant als rentmeester afgerekent heeft met Pieter Remigij als pachter van de hoeve van Pieter Daems, staende in cru(ninghen), eertijds gecomen van Adriaen Jacobsz molenaers, etc. betreft corting van pacht. Te Goes ter presentie van Pieter de Bischoep brouwer en Guilleaem Claissen mijne gebueren.

2.319 Verklaring tbv Melchior Mertsen, opsteeker getrokken³³⁹

(Type acte:) *attestatie op injurien*

Comp. de volgende personen die een verklaring afgelegd hebben t.b.v. Melchior Mertsen, poorter Goes. Jacob Simonssen oudt zoo hij zijde ontrent 50 jaeren, geboren vuyt Duvelandt ende Adriaenken zijne huijsvrouwe, oudt insgelijcx 50 jaeren; Affirmeren alsboven dat op ghisteren avent ontrent acht uren, hij deposant sittende bijden requirant voor zijn deure, aldaer gecomen es Ingelken weerdinne inde fortuijne, zeer (zoo't scheen) vergramt zijnde, ende zijde alvoren dusdanighe in substantie: Ick come hier om 't huijs in roere te stellen. Ende heeft haeren opsteeker vuytgetrocken segghende totten requirant: Ghij schelm ic zal 't herte afstecken. Ende dezelve woorden dicmaels herhaelende es tot hem afgeschoten ende hem bij de craeghe grijpende ende heeft die craeghe gescheurt, ende nae hem thoe gestoken, zoodat hij requirant genoegh te doene hadde om haer af te weeren. Oock zijde zij tot verscheijden stonden: Ick zal 't huijs in brande steken, 't zelve menighmaels roepende. Daerenboven naerdijen hij requirant in zijn huijs geraect was ende die deure hadde toegesloten heeft zij met voeten opde deure geloopt ende met veel steenen daerop geworpen ende ooc deur die glaes in int camerken daerinne zij deposanten wonen, Ende zoo fortselijck roepende, crijtende en-

³³⁷ RAZE 2039, fol 251, 11-9-1591

³³⁸ RAZE 2039, fol 252, 17-9-1591

³³⁹ RAZE 2039, fol 253, 17-9-1591

de vele ongebonden woorden vuytstortende: Als Ghij schelm hier buijten ende diergelijcke, wel een ure gedurende heeft voor die deure blijven sittende Emmers doch ten laetsten heeft hij Jacob comparant de zelve nae huijs geleijt, hier mede hunne depositie sluijtende; Henrick Xanders geboren vuyt Gelrelant, nu wonende achter inde backeete des voors. requirants, ooc zoo hij zeijde ontrent 50 jaeren attesteert als vooren, dat hij in zijne voors. woninghe zijnde ende aen hoorende Inghelken voorn. sulcx gebeeren³⁴⁰ ende tot diverse reijzen verhaelen die woorden: ick zal 't huijs in brandt steken, es hij vuytgecomen. Aldaer hij ooc heeft gesien ende gehoord dat zij zoo zeere thierde, roepende ende slaende met steenen op de deure ende den voors. Mels vuyjtorepende, soo bij Jacob ende zijn huijsvrouwe verhaelt es, dan Mels was alsdoen in huijs.

Janneken Fransdochter oudt ontrent 28 jaeren, huijsvrouwe des voors. Henrick. Verclaert alsvooren etc.

2.320 Testament David van de Wettene olijslager³⁴¹

(Type acte:) *donatie cum mortis omnis bono..? inter mar. et uxorem reciproca*

Comp. David van Wettene, olijslaegher ende Tanneken van der Zwaleme, zijne huijsvrouwe, beide geboren van Ghendt ende nu wonende int huijsken naest d'olijmolen buijten de sr.heindricxkinderen poorte deser stede van Goes, zij zieckelijck te bedde legghende etc, testament. Te Goes in de jeghenwoordicheijt van Bastiaen Jansz Hooghcamer d'welcke d-olijmolen ende 't huijsken daerinne zij comparanten wonen thoebehoort ende Dirick Barentsz timmerman, beide poorters van Goes.

2.321 Huwelijckse voorwaarden Ermerdt Lenards en Sara Laureijsdr³⁴²

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde nae consummatie*

Ermerdt Lenardssen ende Sara Laureijsdochter man ende wijf, inwoonders der prochie van Heijnkenssandt. Willen, alhoewel ze reeds getrouwd zijn toch een paar voorwaarden stellen, betreffende het huijs waarin zij nu wonen, land etc. Te Goes ter presentie van Geerd Michielssen timmerman en Macharis Martssen, poorters van Goes.

2.322 Verklaring Henric Jans weerd en Digne Pauwelsdr³⁴³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Verklaringen t.b.v. Henric Janssen Weerd in Brouwershaven binnen deser stede van der Goes; Digne Pauwelsdochter, geboren van Weerde, weduwe Jan Theunissen Hoot, nu won. Goes, 38 jaeren oudt, Verclaert alsboven dat zij oudt zijnde ontrent 7 jaeren gecomen es metter woone in Heijnkenssandt ende es aldaer opgevoett int huijs daerinne alsdoen woonde Meus Janssone Naijer ende 't welcke nu thoebehoort Laureijs Romboudssone, Ende heeft zij deposante zeeckeren termijn van jaeren alsdoen in 't selve huijs gewoont. Ende voorts ge-duitgh binnen de zelve prochie tot nu meije laestleden geleden 7 jaeren, wanneer zij van daer vertrocken es. Affirmeert dat midler tijdt zij aldaer gewoont ende verkeert heeft, Dat zij gesien heeft ende wel weet dat thuijs nu thoebehoorende Mathijs Balthens ende daerinne nu woont Cornelis Woutherssen Wagemaker, altijd achter blindt geweest es, sonder te hebben eenighe erfve oft vuytgangh dan alleene deur die schuijre bij gedooghe op Cornelie Lantmeters hoff. Dat ooc 't voors. huijs gheen erfve benoorden en heeft gehad, noch eenighen hof, dan alleene achter den vuytcamer zoo langh als thuijs streckt. Wel es waer dat nu geleden 7, 8 oft vuyterlijck 9 jaeren den voorn. Mathijs Balthens gepooght heeft themwaerts te crijghen eenen vuytganck over d'erfve benoorden daerneffens ligghende, Doch seght zij deposante dat

³⁴⁰ razen en tieren

³⁴¹ RAZE 2039, fol 255, 21-9-1591

³⁴² RAZE 2039, fol 256, 24-9-1591

³⁴³ RAZE 2039, fol 257, den naestlaesten septembris 1591

die erfve altijd (zoo langhe zij daervan kennisse gehadt heeft) aen thuijs des voors. Meus de naijers gevolght. Ghevende redenen van haere attestatie ende wel wetenschap want zij int huijs van Meus de naijer voorn. opgevoet es Ende daernae (geleden nu in den winther naestcomende 23 jaeren) 't selve huijs mette erfve gecocht, beseten ende vredelijck gebruijckt heeft. Merckelijck oic in eijghendom d'ervfe daerachter aen ligghende, streckende oostwaerts totte delfve van Joos van Schengen ende zijdtwaerts tot aende plaetse van Cornelie Lantmeters hovekeete ende langhs tgeheele hoff thoe.

Pieter Lenardssen Smit, oudt ontrent 42 jaeren, poorter Goes, attesteert alsvoren dat hij eertijds gewoondt heeft binnen die voors. prochie van Heijnkenssandt den tijdt van 6 oft 7 jaeren (Dewelck nu al geleden zijn ontrent 22 oft 23 jaeren). Ende dat in twee huijsen staende aen d'oostzijde van de straeten, te weten het eene alsdoen thoebehoorende Mathijs Hermanssen ende 't ander Henric de Smit, Daer hij attestant verclaert geweten ende gesien te hebben dat d'ervfe tusschen beijde dezelve huijsen geleghen thoebehoorde alleene aen 't huijs des voors. Mathijs Hermanssen, nu Laureijs Romboudssen benoorden staende (ende niet aen des voors. Henric de Smits nu Mathijs Balthens huijs) Gemerckt ooc dat neffens die snede van Henricx de Smit vuytcamer alsdoen stont een houten heijninghe oostwaerts tot daer nu den haeselaer staet. Verclaerende voorts dat desselfs Henricx de Smit huijs voors. alsdoen achter gheen vuytgangh en hadde noch ooc eenighe hovinghe dan achter den vuytcamer totten voors. haeselaer thoe te weten zoo langh dat 't principale huijs streckende was, maer niet voordr, etc. Te Goes ter presentie van Charles de Prato en Jan Jacobssen Bijle, poorters van Goes.

2.323 Verklaring Cornelis Adriaens Smallegange³⁴⁴

(Type acte:) *attestatie, Vide supra pag. 71*

Comp. Cornelis Adriaensz Smalleganghe, jonghman, geboren poorter Goes, heeft t.b.v. Joos Mathijsz Scrijwercker, inwoonder Goes, verklaard, dat Jacob Claissen passementwercker, jonghman, geboren Goes, (Daervan hij requirant oom was) deser weerelt overleden es op den 22 Julij laestleden anno 1591 binnen die stadt van Rochelle in vranckrijck daer hij getrocken was om die landen te besoecken ende die taele te leeren. Ghevende redenen van zijn wel wetenschap want hij comparant met Jacob Inghelssen daer mede geweest zijn ende hem overleden bijgestaen ende hem eerlijck met veel duijtschen ter aerden gedraeghen hebben, dat hij comparant ooc voor hem verleijt ende vuytgedraghen heeft de somme van derthien guldens, Te weten voor die doodtkiste 3 grooten, het graft voors, van hem te kisten ende afleggen een groot. Noch van hem te doen laeten ende waecken 5 sch.grooten Ende aenden Meester daer hij es ten huijse gestorfvn voor 1 slaepplaken ende vant zuuveren 6 grooten. Dan zijn cleederen niet veel daeghen hebben de selve den aermen gegeven, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Heynrick Claes zone Walborch en Herman Vervoort, inwoonders van Goes.

2.324 Transport obligatie Pier Piersen Emmericx³⁴⁵

(Type acte:) *transport van obligatie*

Comp. Pier Piersen Emmericx, woonachtigh te Bieselinghe, heeft getransporteerd etc. aen Pieter Benedictus Smit, poorter van Goes, twee obligatiën ende actien d'eene verleden bij Jacob Jacobssen Medts, 3 £ grooten vlaems, verschenen te Goesschemarckt in aug. leestleden, gedateerd 10-3-1591, dander bij Laureijs Janssen won.in de Onse Lieve Vrouwenpolder aen Jacob Jacobssen van 50 Carolus guldens, verschenen deen helft in de couwe goessche marckt ende dander goessche marckt in augustus ende van date den 18 Januarij laestleden, in betalinghe van alsulcken reste van naeghelen ende ander ijsenwerck als den voorn. cessionaris

³⁴⁴ RAZE 2039, fol 257, den naestlaesten septembris 1591

³⁴⁵ RAZE 2039, fol 259, 6-10-1591

aenden cedent geleverd heeft aen een huijs binnen Bieselinghe bijden cedent getimmert, etc. Te Goes ter presentie van Adam Storm en Pieter Lenardssen, poorters van Goes.

2.325 Testament Adriaenken Cornelis³⁴⁶

(Type acte:) *testament puelle. Vide primo pag. 320*

Comp. Adriaenken Cornelis dochter jonghe dochter, nu dienende ten huijse van Mr. Cornelis Brune, secretaris deser stede van der Goes, gesondt etc. nu gecomen zijnde totten jaeren des verstandts, etc. Legateert aan Cornelis Jacobssen Stoeldraijer haeren beminden vadere de somme van 100 Carolus guldens. Ingelijcke 100 guldens aen Janneken Jacobs haere stiefmoedere en haar kinderen (Adriaenken's halfbroers en zusters), drie gemeten land. Enige erfgenaam haar zuster van geheelen bedde Josijnken Cornelisdochter of haar kinderen, etc. Te Goes ten huysse van den voornoemden Secretaris ter presentie van Mr. Cornelis Brune en Clais Michielssen Oostdijck, poorters van Goes.

2.326 Huwelijks voorwaarden Christiaen Pieters smit³⁴⁷

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde*

Christiaen Pieterssen Smit geboren van Haeght op de Dijle boven Mechelen ter eenre en Adriaenken Pietersdochter gheassisteert met Tanneken Wouthers huijsvrouw van Jan Balthens, haere moeije, ter anderen zijden, alle inwoonders der prochien van der Nisse. (Later in de akte genoemd Corstiaen); etc, ter presentie van Jan Balthessen Smit ter Nisse ende Frans Cornelisz secretaris van sgraevenpolder. Te Goes ter presentie van Jan Balthessen smit ter Nisse en Frans Cornelisz secretaris van sGraevenpolder.

2.327 Procuratie Jan Claissen³⁴⁸

(Type acte:) *procuracio ad lites et negocia, Vide supra pag. 58, 71*

Comp. Jan Claissen, jonghman, laedemaecker, geboren van Berghen op den Zoom, ende nu wonende binnen Dordrecht, als erfgenaam van Jacob Claissen zijnen neve, heeft geconstitueert Joos Mathijssen schrijnwercker zijnen behout oom, poorter van Goes om te moghen krijgen etc. zijn aenpaert inden huijse ende erfve staende ende geleghen binnen dese stede v.d. Goes in de straete genaempt de Vorst, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Heynrick Claes zonne Walborch en Adam Pieterssen.

2.328 Testament Aughestun de voldere³⁴⁹

(Type acte:) *testament mariti male habitis et uxoris*

Comp. Aughestun alias Osten de voldere, cruijswever ende Lijsbeth van de Roo, zijne huijsvrouw, beide geboren van Cortrijcke, nu woonachtigh Goes, hij sieck te bedde ligghende etc. gedaen ten huijse daer zij comparanten nu wonende zijn in de Vorst. Te Goes ter presentie van Pieter de Wilde pasteijsbacker en Thomas Ebbrechts cruijswever, inwoonders van Goes.

2.329 Testament Mr. Henric Fraes³⁵⁰

(Type acte:) *testament mariti et uxoris male habitis, Obiit testatrix prior decembris 91*

Comp. Mr. Henric Janssen Fraes chirurgijn, poorter van Goes, en Leunken Jacobs Schaperije dochter zijne huijsvrouw, sieckelijck bevrucht met kinde bijde viere ligghende etc.; thuy daerinne zij nu wonen staende int zuydtelijnde, Te Goes in het voorseide huys ter presentie van Jacques Adriaenssenn Waghemaker en Arnouldt Heijssch..ben, inwoonders van Goes.

³⁴⁶ RAZE 2039, fol 260, 7-10-1591

³⁴⁷ RAZE 2039, fol 261, 8-10-1591

³⁴⁸ RAZE 2039, fol 262, 8-10-1591

³⁴⁹ RAZE 2039, fol 262, 8-10-1591

³⁵⁰ RAZE 2039, fol 263, 12-10-1591

2.330 **Verklaring Joris Matthijss scotter**³⁵¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Joris Mathijssen scotter der prochien van shr.abbekercke, heeft verklaard t.b.v. Bastiaen Reijmerssen Hollander, woonende aldaer, dat hij inden voorleden jaere 't 90 ontrent den boonen oughst vuijt des requirants meet, zijnde 2 stucken groot ontrent 3½ gemet met boonen en hauwen besaijt zijnde, tot twee diversche reijssen geschutt heeft ontrent 19 beesten daervan die acht oft 9 beesten inbegrepen, thoebehoorende Martin Willemssen poorter van Goes, die daervan hem scottere van die schuttinghe gecontenteert heeft, etc. Te Goes ter presentie van Jan Adriaensz Poelman en Crijn Cornelisz Crauwel, poorters van Goes.

2.331 **Accoord sterfhuys Pieter de Vije**³⁵²

(Type acte:) *Accoord van een sterfhuys ende onderhoudt van een weeskindt*

Comp. Pieter de Vije, cruijswever, geboren van Cortrijck, nu inwoonder van Goes, als vader ende vooght zijns weeskindts, daeraf moeder was wijlen Heijlken Andriesdochter geboren van Heijs bij sHertogenbosch, nu onlancx overleden ter eenre ende Willem Andriessen des voors. Heijlkens broeder, nu wonende onder de prochie van der Nisse, als oom van desselfs weeskindt, ter anderen zijden, accoord. Ter presentie van Adriaen Franssen van Heijs lantsman des voors. Willems en Pieter Pieterssen Valcke beide inwoonders van Goes.

2.332 **Verklaring Neelken Adriaens Pieters over drie huijskens in s'Heer Hendrikskinderen**³⁵³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Neelken Adriaen Pietersdochter weduwe Mathijs Piersz, wijlen schoutteth der prochien van shr.henricxkinderen, oudt zoo zij zeijde ontrent 62 jaeren, heeft verklaard t.b.v. Joos Janssen van de Werfve, inwoner Goes, Dat zij wel kent zeecker hofstede geleghen aen d'oostzijde vant kerckhof der voors. prochien van shr.henricxkinderen, tusschen Macharis Adriaenssen ende den wal van slot den voorn. requirant thoebehoorende, ende dat zij wel weet dat daer nu des requirants waegenhuijs opstaet, eertijds plaghen te staene drie huijskens, Aldaer int eerste van westen inne woonde d'oude Geertruijdt, int tweede den ouden Willem Willemsz ende int derde Come Crijn Janssen, houdende den backhoven. D'welcke huijsen hadden hare hovinghen voren tot aen de muijr thoe vant voors. kerckhof, Sulcx dat tot aen t voors. derde huijs ofte backhoven een passagie was, afgesloten met een heck, Daermen met een waeghen passeerde somwijlen alst noodt was omborninghe³⁵⁴ op te doene, maer andert daghelicx niet dan te voete met een clapheck. Maer van des voorn. Come Crijns hof tot op Roovers hof en was egheenen ganck dan een overstepp staende tusschen den voors. wal ende de scole en was zoo nauwe datmen met gheen waeghen rijden en moghte als hadde den overstep wech geweest. Verclaerende zij comparante dat zij niet en weet dat haer leven geduerende zoo langhe haer heught oijt aldaer eenigen rijdt geweest es, noch datmen over Roovers hof mette Processie gepasseert heeft, dan datmen die voors. Roovers hofstede met 1 waeghen niet en heeft connen besoecken dan voorbij thuijs daerinne Macharis Adriaens nu es wonende, etc. Te Goes ter presentie van Jan van Dijcke en Herman Janssen cleermaker, inwoonders van Goes.

2.333 **Verklaring Martin Jacobs van Sabbinge**³⁵⁵

(Type acte:) *attestatie*

³⁵¹ RAZE 2039, fol 264, 13-10-1591

³⁵² RAZE 2039, fol 264, 16-10-1591

³⁵³ RAZE 2039, fol 265, 19-10-1591

³⁵⁴ = brandstof

³⁵⁵ RAZE 2039, fol 266, 22-10-1591

Comp. Martin Jacobssen wonende onder die prochie van Sabbinghe inden eijlande van Wolphardsdijck, verklaarde t.b.v. Jan Leijnssen molenaere wonende te Cloetinghe, dat hij daerbij ende mede gweest es ten huijse van Aelken jeghens over Anthoni Daniels bin der prochie van Cappelle, daer versaemt waren Pieter Marinussen daer ter tijdt wonende op Heijdijck in de Capellepolder, metten voors. requirant dat ooc aldaer ontboden es Marinus Jacobssen Steijn, etc. heeft aengenomen den inventaris ofte coopdag vande goederen die den voors. Pieter Marinusse te bode hadde vercocht, etc. Te Goes ter presentie van Jan Mathijssen cleermaker en Jan vanden Beecque brouwersknecht, inwoonders van Goes.

2.334 Contract verkoop coolsaet ivm huwelijk³⁵⁶

(Type acte:) *Contract op een hylick*

Comp. Cornelis Jasparsen, poorter van Goes ter eenre ende Cornelis Cornelissen eertijds schoutteth in sGravenpolder ter anderen, dat zij op ghisteren zijn gheaccordeert over verkoop van 100 viertelen ront coolsaet, de welcke Cornelis Jasparsen aenden voornoemden Cornelis Cornelissen zal leveren, Ende deselve opde conditien naebescreven, Te weten Indien den voorseiden vercooper binnen de twee naestcomende jaeren (Die inneghaen zullen Sinte Martinsmisse nu thoecomende ende hem on houwlick verbindt, zoo zal de cooper de zelve hebben om niet. Maer Ingevalle hij hem tot gheen huwelijck en begheeft, zoo es verbonden te betaelen voor elcken viertel de somme van Neghen carolus guldens, daer est ooc gebeurde dat den voornoemden vercoopere binnen de voorseide twee jaeren quaeme ongehielijckt van deser weerelt te passeren, Soo sal den cooper die voorseide betalinghe ten prijse voorseid moeten doen een jaer nae dat de voorseide twee jaeren gheexpireert zullen zijn. Aldus gedaen in de herberghe genaempt truweelken, etc. teghenw. waeren Michiel van Schaeghen, woondt aldaer, Jan Reijmerssen timmerman bin.poort v.Goes, Frans Cornelissen secretaris van sgravenpolder ende Matheus Cornelisz inwoonder aldaer, Jan Cornelisz Gheerdijck ende Frans Adriaensz wonende in Bakendorp.

2.335 Transport actie Marinus Lonissen³⁵⁷

(Type acte:) *transport van een actie*

Comp. Marinus Lonissen woonachtigh in Drijeweghen ende heeft getransporteert aen Jan Jacobssen Bom, wonend Goes, alsulcken actie als Paes Paes zone in Drijeweghen aen hem schuldigh es over coop van zeeckere waeghen ende peerdt hem geleverd etc. Te Goes ter presentie van Adam Storm smit en Pieter Henricxsen Waghemaker, inwoonders van Goes.

2.336 Verklaring Jan Pieters Brabander³⁵⁸

(Type acte:) *Attestatie*

Comp. Jan Pieterssen Brabander, oudt zoo hij zejide ontrent 58 jaeren, inwoonder der prochien van der Schore, heeft verklaard t.b.v. Adriaen Arnouds zone poorter van Goes, Dat alle vroomen ligghende onder die prochie van der Schoore (die geleghen es in desen eijlande van Zuijdtbevelandt binnen die Wateringhe van bewesten H'tersicken) die besaijt werden ende gheen huijsen op en staen Jaerlicx thienden gheven gelijck ander schotbaer ende dijck... landt, etc.... Ghevende redenen van zijn wel weten ende affirmeren want hij over de dertich jaeren diversche vroomen aldaer, nu d'eene oft d'andere successivelijcken gebaent heeft, namelijk ooc eenighe die aen hem verpacht zijn van Pourques ende daer van Jan Willemssen ende ooc van Jan Foortssen ter Vesten, dijckgraeve van de voorn. wateringhe voor Jan Willems kinderen, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Bischoep, brouwer en Jan Mathijssen cleermaker, inwoonders van Goes.

³⁵⁶ RAZE 2039, fol 267, 24-10-1591

³⁵⁷ RAZE 2039, fol 268, den laesten october 1591

³⁵⁸ RAZE 2039, fol 268, 5-11-1591

2.337 Testament Josina Jansdr van Strijen³⁵⁹

Comp. d'Eerbaere Joncvrouwe Josina van Strijen Jansdochter, huijsvrouw Pieters Janssen Bomont, poorter der stadt van Middelburgh, gesondt ende wel te passe dan bevrucht met kinde, etc. o.a. legateert die thienden in Cruninghe, haer verleent bijden Capelle van Oudemunster, en in Vossemaere. Legateert aan Janne Marinus haere oude moeije ende meter 3 £.vls, aan Barbel Jannensdochter idem. Aan Maijken Pieters, Janneken Meus en Maijken Jansdochters haere nichten elk 3 £ vls. Neelken Jans en Maijken Jansdochters haere meteren 3 £, als voorgaande acte; Te Middelburg ten huysse Pieters Janssen beddecoopers.

(In de marge:) Obiit Janna Marinus ultimo february 95

2.338 Procuratie Jacques Delvalle³⁶⁰

(Type acte:) *procuratie, vide Prothocol A pag. 251*

Comp. Jacques Delvalle, Maijken ende Rogier van Heusden als getroudt hebbende Neelken, alle kinderen van Jaques Delvalle ende hebben geconstitueert Jan de Ridder, Jan Jacobssen Bijle ende Hieronimus Grieuwert ende elcx van hun bijzondere om te moghen heijtschen etc. jaarlijkse renten etc. bij testamenten van zijn vrouw Anna Delvalle bepaald. Te Goes ter presentie van Gandolph Harrentssen schaeliedecker en Pieter de Vije cruijswever, inwoonders van Goes.

2.339 Levering twee huijskens buijten de Gansepoorte³⁶¹

(Type acte:) *transport*

Comp. Jan Jacobssen greelmaker, poorter Goes, heeft getransporteerd twee huijskens neffens malcanderen staende buijte de ganse poorte Goes, aen de oostzijde vanden straeten recht jegheens over de waghemaeckers. Daer aen die Zuijdsijde nu woont Jan Bolle hovenier ende aende noordzijde der stede cinghel... ende dat in eijghendomme ofte gebruijck van Jan Janssen Hollander eertijds woonachtigh inden poel, etc.

Te Goes ter presentie van Herman Pieterssen int Oosterschehuys en Cornelis Ghisbrechtsen Cuijlenburgh.

2.340 Levering twee huijskens ook buijten de Gansepoorte³⁶²

(Type acte:) *Coop ende Overdraght*

Comp. Jan Janssen Hollander, nu wonende in tsGraevenpolder ter eenre ende Remeus Willems wonende buijten de ganse poorte Goes aen dandere zijde, heeft getransporteerd twee huijskens etc, zie boven.

2.341 Procuratie Niclais Michiels Oostdijck³⁶³

(Type acte:) *procuratie ad transportandum renthen*

Niclais Michielssen Oostdijck, poorter van Goes als d'actie hebbende van Mr. Pieter Lenards zone, chirurgijn alhier ende ooc in den naem van zijne consoorten, erfgenaemen van Maijken Cornelisdochter haere moeije, eertijds huijsvrouw des voorn.Mr. Pieters, heeft geconstitueert Jan Jacobssen van Cloetinghe, camerode der stede van der Vere om te compareren etc, t.b.v. Mr. Caspar van Kijnschot tresorier van zijnen Con. ende inden naeme ende tot behouff van zijnen gen. Maurits van Nassau etc. Jaerlijcx renthr van 37 schell.grooten vls. tsiaers, gecomen van Gisbrecht van Stolwijck hyp.op de Domeijnen etc. Te Goes ter presentie van

³⁵⁹ RAZE 2039, fol 271

³⁶⁰ RAZE 2039, fol 272, 17-11-1591

³⁶¹ RAZE 2039, fol 272, 20-11-1591

³⁶² RAZE 2039, fol 273. 20-11-1591

³⁶³ RAZE 2039, fol 274. 23-11-1591

Mr. Pieter Rogiers zone Vitu apothecaris en Jan Mathijssen cleermaker, inwoonders van Goes.

2.342 Verklaring Lijnken Jansdr over pacht van een wei³⁶⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Lijnken Jansdochter huijsvrouw van Clais Laureijs de decker geseijt mijn haenken, wonende in de herberghe genaempt den Voghelensangh buijten die Gansepoorte Goes, oudt zoo hij zeijde ontrent 40 jaeren, verklaarde t.b.v Frans Franssen van den Berghe, poorter Goes... dat geleden ontrent 3 jaeren onbegrepen ontrent desen tijdt des jaers te weten tusschen Sinte Martins ende Kerstmisse, zij daer bij was thaerder voors. herberghen, Daer vergadert waeren den voors. requirant, Inghel Melssen ende Adriaen Verselewelle, ende dat den voors. requirant jeghens Inghel gevraeght heeft te pachten zijn weije geleghen achter Pieter den Hollanders bij de tolweije. Voor een heventijdt. Dat nae verscheijden woorden den voorn. Inghel de zelve weije aen Frans voors. verpacht heeft voor een heventijdt, om de somme van 25 schellinghen zes grooten tsiaers 't gemet. Verclaerende zij comparante datter geseijt ende verhaelt es Voor een heventijdt ende datter niet bij verclaert es voor dese ofte die heventijdt. Ghevende zij deposante redenen van haer verclaeren ende wel weten want zij d'zelve merckelijck aenhoordt hebbende noch desselfs avents als haer voorn. man 't huijs quamp, tghene voors. es aen hem vertellende zeijde: Men magh wel segghen dat die rijke luijden hier 't beste hebben, maer die arm zijn en connen niet gevordert werden, want Frans heeft die weije gepacht voor zulcken prijs, daer ic al veel meer zoude moeten voren geven, etc. Te Goes thaere deposantens wooninghe, ter presentie van Mathijs Pieterssen gebuere en Clais van Stakenburgh geseijt Ruijter, cleermaker, woonachtigh te Cloetinghe.

2.343 Pachtcontract in Oudelande³⁶⁵

(Type acte:) *Pachtcedulle, Obijt Matheus op St. Jans avent 23 junij 91*

Comp. Matheus Michielssen, poorter van Goes, ter eenre en Blais Adriaenssen Jonghevaer ter anderen zijden, hebben samen verklaard dat zij veraccordeert waeren als dat Matheus heeft verpacht ende Blais gepacht zijne hoeftve metten landen ende gevolghe staende ende gelegen onder die prochie van Oudelande ende onder den ambachte van Ellewoutsdijck. Te Ouwelande in de thiengemeethoec (volgen de grootte van een aantal percelen) In Elfsdijck in Claishoec 7 gem.214 r, in Adriaen Sonckenhoec ½ gemet 4 roeden, in den Vaerd(hoec?) (volgt de grootte van een aantal percelen), in de thiengemetenhoec (volgt de grootte van een aantal percelen). Vorige pachter Lieven van Gelre. Ook genoemd Huijghe Adriaens, Jan Moensshoec. De pacht van het huijs met de schuijren etc. is 50 guldens tsjaers. Hij moet het schoonhouden, wat nodige reparaties uitvoeren etc. Verder een lange lijst van voorwaarden. Te Goes in de herberghe genaemt het Truweelken, ter presentie van Pieter Adriaensz Mol wonende in Baerlant ende Frans Adriaensz wonende in Baeckendorp.

2.344 Procuratie Adriaen Arnouds³⁶⁶

(Type acte:) *procuratie met Ratificatie*

Comp. Adriaen Arnoudssen, poorter van Goes, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Dircx zone, procureur postulerende voor den hove van Hollant, om te mogen vorderen etc. Proces. Te Goes ter presentie van Reijnier van Ettersoon weerd in de Sonne ende Cornelis Cornelisz Balthens, inwoonders van Goes.

³⁶⁴ RAZE 2039, fol 274, naestlaesten november 1591

³⁶⁵ RAZE 2039, fol 275, 3-12-1591

³⁶⁶ RAZE 2039, fol 278. 17-12-1591

2.345 Testament Leijn Jan Christiaensen³⁶⁷

(Type acte:) *testament Leijn Janssen, sijns ... testament vide supra pag. 177*

Comp. Leijn Jan Christiaenssen, inwoonder der prochie van Wemelinghe, gesondt van lichaeme etc, testament. Institueert zijn halfbroer Foort Janssen en die wettighe kinderen bij Jacob Jan Christiaenssen sijnen geheelen broedere geprocreert ende die noch gewonnen moghen worden, etc. Te Goes ter presentie van Hieronimus Mathijssen Verstraeten en Coenrard Stael, poorters van Goes.

2.346 Testament Maijken Pieter Balthensdr³⁶⁸

(Type acte:) *Subscriptie testati clausi, tPrincipale hebbe ic gegrosseert twelcke zij zelfs heeft onderteekent. Vide supra Prothocol A pag. 353 et supra B pag. 136, Obiit 5 marty 92, begraefven 7*

Comp. Maijken Pieter Balthens jonghedochter, zieck te bedde ligghende etc. etc.. Aldus gedaen te Goes ten huijse van Adriaen Aernoudssen, ter presentie van Willem Jobssen Goeree ende Pieter Rijmelant.

2.347 Verzoening moord Wencel Leene³⁶⁹

(Type acte:) *Verzoeninghe op een quetsure ende manslagh. Dese acte behoorde gheinsereert te zijne supra pag. 266. Dan parthyen en hebben niet begeert de zelve gegrosseert te werden dan nae d'expiratie van desen jaere 91*

Naerdijen Pieter Cornelissen de Praeter molenaer geboren inwoonder der prochien van Hoedekenskercke in Zuijdtbevelandt Deur menschelijcken cranckheijt zoo vergramt ende haestigh geweest es, dat hij hantdadigh es geworden aen den persone van Wencel Leene van Dorsten, weerdte inde Zwaene wonachtigh binnen deser stede v. d. Goes, Denzelven voor zinnen herberghen opde straten den 17 septembris voorleden met een been zulcx aent hoofd ende caecke steeckende dat hij nu jeghenwoordelijck zeer sieck te bedde es ligghende. Hij Pieter groot berouw hebbende ende leedtwesen betooghende heeft deur zijne vrienden doen versoeken dat den voors. gequetsten ende zijne huijsvrouwe believe de zelve injurien, quetsuren, pijnen ende ooc 't ongheluck oft manslagh (Indien hij alsoch geraecte daerof te sterfven) vuijt gansscher herten te vergheven, verghten ende euwelijck versoent te blijfven. Soo sijn vergadert geweest ter zelve voors. herberghen Jacob Pierssen Busch, inwoonder der voorn. prochien van Hoedekenskercke in den naem des voors. Pieters de Praeter ter eenre ende Wencel met Janneken zijne huijsvrouwe voorn. ter anderen zijde. Accoord over betaling van de kosten van chirurgijn etc. Versoent ende gedaen ter herberghen des voorseiden gequetstes binnen der voorseiden stede van der Goes, ter presentie van Geerd Michielssen timmerman, Joris Bucquet drooghscheerder ende Mr. Marinus Joos zone chirurgijn als goede mannen ende getuyghen hier thoe geroepen.

2.348 Begin 1592³⁷⁰, Januarius 1592

Prothocoll ende Register Van d'Instrumenten ende Acten Voir mij Pieter Levendale van Romerswalle als publicq Notario etc. gepasseert. Inghaende metten nieuwen Jaere xvc TweentNeghentich.

Volgen enige regels in het latijn. Benedictum Dominum In omni tempore semper Laus eius in oro meo, Psal.33 etc. etc.

³⁶⁷ RAZE 2039, fol 278. 17-12-1591

³⁶⁸ RAZE 2039, fol 279, 27-12-1591

³⁶⁹ RAZE 2039, fol 279, December 1591, maar verklaringen o.a. 19-10-1591

³⁷⁰ RAZE 2039, fol 281

2.349 **Procuratie Jacques Adriaens leermaker**³⁷¹

(Type acte:) *procuratie quale. oft Commissie*

Comp. Jacques Adriaenssen, leermaker, eertijds inwoonder binnen Berghen ende nu poorter van Goes, heeft geconstitueert Jan Willemssen Hoeck, Corteroede der voors. stede van Berghen op den Zoom, heeft hem gemachtigd om voor hem op te treden. Hij was gehuwd met Maijken Stoffels en hij was voogd van zijn weeskindt, etc. Te Goes ter presentie van Henric Janssen weerdt in Brouwershaven en Cornelis Jan Michielssen, schoenmaker, poorters van Goes.

2.350 **Bekentenis over paijbrief Erasmus Willemsen**³⁷²

(Type acte:) *Bekentenisse ende confessie*

Comp. Erasmus Willemsen, eertijds woonachtigh onder Wemelinghen en nu binnen de heerlicheijt van H'Iersicken, heeft ten verzoecke etc. van Pieter Cornelisz in de drie haringhen, poorter van Goes, verclaert ende vrijmoedig bekend. Naerdien hij aen Pieter voorn. vercocht hadde om 43 of 44 £.vls. gereedt ghelts zeeckeren paijbrief die hij sprekende hadde op Jan Cornelisz Kempe, gepasseert voir schepenen van Wemelinghe 22-12-1590, ter somme van 125 £ grooten, Dat hij comparant zelfs als vercooper (ende niet ter begheerten vanden voorn. Pieter, coopere) die presentatie deur Cornelis Jacobssen Meuleman schepen in Cattendijcke heeft doen doen aen den voors. Jan Cornelisz in d'Iersicke Jaermarct laestleden den zelve te mogen lossen voor de somme van 50 ponden boven 't gelagh etc. Te Goes ter presentie van Matheus Saij weerdt inde Keerseboom ende Guilleaem Chasseloup outcleercooper, inwoonders van Goes.

2.351 **Procuratie Jan leijnsen molenaar**³⁷³

(Type acte:) *procuratie, vide supra pag. 266*

Comp. Jan Leijnsen molenaar wonende te Cloetinghen, heeft geconstitueert Adriaen le Seur, Adriaen Jonghe Diericx ende Cornelis Molenijser, procureurs postulerende voir die Hove van Hollant, om zijn zaken in een proces te behandelen, etc.; vonnis jeghens Marinus Jacobssen Steijn wonachtigh te Capelle. Te Goes ter presentie van Lenard Gerardssen en Adriaen Gorum, beide schuytenaers, poorters van Goes.

2.352 **Verklaring Johanna Aerds over een zwanger dienstmeisje**³⁷⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Johanna Aerds, oudt ontrent 52 jaeren, geboren van Antwerpen, ende nu scholehouder binnen der stede v.d.Goes, heeft ten verzoecke van Cornelis Harinckman, geboren van Ziericzee, nu won. Goes verclaert, Naerdien eene genaempt Neelken Jacobsdochter vander Vere (die te voren bijden requirant als jongh wijf gedient hadde), bevonde werde bevrucht te zijne met kinde. Dat zij deposante deur begheerte vande requirants huijsvrouw de zelve Neelken aengegeven ende geraden heeft te vertrecken in Hollant. Dan verclaert zij deposante dat zij noijt eenighe brieven noch brief van hem requirant ontfanghen heeft, daerinne hij heeft gescreven oft versocht datmen den voorn. Neelken bij hem in Hollant zoude seijnden. Jae ter contrarien verhaelt zij deposante dat zij tanderen tijden te voren gesien ende gehoordt heeft hoe grotelijck hij requirant tonvreden was, als wanneer zij hem die tijdinghe braghte dat t voors. meijssen zoude geseght hebben dat hij de vader van haere vruchte was. Affirmeerde voorts zij deposante dat zij den voormelden Harinckman daerop heeft hooren verclaeren vande segghen Dat hij in desen onschuldigh ende innocent was voir Godt ende die Weereldt. Jae

³⁷¹ RAZE 2039, fol 281, 14-1-1592

³⁷² RAZE 2039, fol 281, 21-1-1592

³⁷³ RAZE 2039, fol 282, 21-1-1592

³⁷⁴ RAZE 2039, fol 283, den naestlaesten January 1592

dat hij noijt zijn leven met haer vleischelicke te doene gehadt heeft. Daer bij voeghende zij deposante dat zij niet en weete dat den voorn. requirant hem oijt gemoeijt heeft eenighsins in desen met voors. meijken. Maer zoo daer eenighsins ijt met haer gehandelt es Seght zij deposante alleenlijck deur zijne requirants huijsvrouwe haer depositie werdt geschiedt. Alsnoch attesteert zij deposante dat zij daerbij ende jeghenwoordigh geweest es ende ten huijse van Susanne die vroegvrouwe als ende wanneer de voorn. Neelken onlancx verlost zijnde, aldaer met haer kindt, vuijt Hollant gecomen was. Daer zij deposante heeft gesien dat Neelken met haer vuijt Hollant aldaer gebraght hadde zeecker Attestatie d'welcke zij deposante hoorde lesen, daer inne zij Neelken (zijnde in d'vuijterste noodt des baerens) hem requirant ontschuldigh verclaert ende genoemt hadde eenen anderen die vader van haeren kinde was. Ter presentie van Jan Slese geseijt Ziriczee wachtmeester ende Jacob Verbeke schoolmeester

2.353 Transport actie Adriaen Piersen Moijen³⁷⁵

(Type acte:) *transport ende cessie van actie*

Comp. Adriaen Pierssen Moijen nu woonachtigh onder die prochie van Cattendijcke, heeft getransporteert aan Barthel Willouts, inwoonder van Goes, een actie van 200 guldens hem comparant competerende van Pieter Cornelisz ter Heernisse, nu woonende onder Vlaecke, over coop van groen terwe, etc. Te Goes ter presentie van Jan Crijnssen en Pieter Adriaensz craemer, poorters van Goes.

2.354 Verklaring over het teruggeven van een koe³⁷⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Adriaen Balthens ende Jan Adriaens zone, metsers van Goes, heben verclaert t.b.v. Pieter Adriaensz van Lilloo wonende op Cornelis Mertssens hoefve, dat zij (nu voor kerstmisse geleden ontrent een jaer) hebben staen metsen bij 't gasthuijs. Daer des voors. requirants huijsvrouwe gecomen es aen Jan Bernaerdssen craemer die zijn vlas daerontrent beuckte. Dwelcke vrouwe tot Jan zijde: Die koe die gij ons ghisteren hebt vercocht es ongansch³⁷⁷, neemt dezelve wederomme, wij en begheren se niet. Dan Jan wilde de zelve niet wederomme hebben. Sulcx dat zij comparanten zijden totten voors. craemer vercoopt ghij aenden luiden ongans goet? Waerop verclaeren zij deposanten dat den voorn. craemer antwoorde dese oft diergelijcke woorden: Ick ben daer mede bedroghen, ic schickse voorts ende helpse mij quijte hadde dit te voren geweten als icse cochte dat die koe niet gansch en waere geweest, ic en zoudese niet ontfanghen oft hier gebracht hebben. Te Goes ter presentie van Cornelis Martsz voornoemt ende Laureijs Laureijsz aerbeijder, inwoonders van Goes.

2.355 Levering coriander³⁷⁸

(Type acte:) *Protest*

Comp. Pieter de Bellemaker, won. Middelburg, verklaarde verkocht te hebben aan Pieter Adriaensz Bol, poorter van Goes, ca. 12 of 13 duysent pondt Coriander, te leveren binnen acht dagen. Ende hoe wel hij vercooper bereedt es geweest die leveringhe te doene, Soe es nochtans hij cooper in gebreke geweest dezelve te ontfanghen, etc. Ten zelve daeghe hebbe ic Notarius die Lecture ende Insinuatie van desen proteste gedaen aen die huysvrouwe des voornoemden Pieters Adriaensz Bol. Die mij voor antwoorde ghaf dat zij dzelve aen haeren man zegghen zoude die van huys gereijst was. Te Goes ter presentie van Pieter de Windt ende Adriaen Splinters, poorters van Goes.

³⁷⁵ RAZE 2039, fol 284, 1-2-1592

³⁷⁶ RAZE 2039, fol 284, 1-2-1592

³⁷⁷ = ongezond

³⁷⁸ RAZE 2039, fol 285, 2-2-1592

2.356 Huwelijks voorwaarden Faes Corneliss en Luenken Willemsdr³⁷⁹

(Type acte:) *huwelicxse voorwaerde*

Faes Cornelis zone ter eenre, Luenken Willemsdochter ter anderen zijden, beide inwoonders der prochien van Wemelinghe, weduwnaer en jonghe dochter, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Henricxsen Waghemaker en Wouter Martins Jaeghere, inwoonders van Goes.

2.357 Procuratie Hans de Saerelle³⁸⁰

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Hans de Sauerelle geboren van Antwerpen, nu hem onthoudende te Middelburgh, bereedt zijnde over zee te reisen, mij Notario bekent gemaect, Ende heeft geconstitueert Hans Gherst geboren van Schoonhoven, coopman te Middelburgh, zijnen meester ende Adriaen Jacobssen Jonghen, oudt bailliu in Baerlandt, elcx van hun beiden bijzondere hem ghevende last, autoriteit ende sonderlingh bevel om te mogen maenen, heijtschen ontfanghen alle alsulcken verschenen pachten, paijen etc, mogen verkopen 3 gem. 84 r. gebroken weije in Florishouc, noch 2 stucxkens zaijlant inde oosterstrijpe groot tsaemen 1 gem. 285 r, ende noch in brichoot ½ gem. saijlant, tsamen 5½ gem. 69 r. geleghen onder Baerlandt. Alsnoch zijn helft in zeecker 2½ gem. in Slabbecorne onder Hoedekenskercke hem constituent als erfgenaam van Jacobmijnken zijns moeder, die dochter was van Tanne Finards, wijlen huysvrouwe van Aerent Janssen Vleeschouwere, thoecomende

Te Goes in de herberghe genaemt Berghen ter presentie van Clais Anthonis bode van 't landtrecht ende Carel de Ridder, inwoonder van Goes.

2.358 Verklaring over beneden zijn stand trouwen³⁸¹

(Type acte:) *attestatie van Injurien*

Comp. Anna de Bruijne, oudt ontrent 56 jaeren, huysvrouwe Adams Storm smit, poorter Goes, verklaarde t.b.v. Sebastiaen Jacobssen, inwoonder der prochien van Cruninghe, Naerdijen haeren voorn. man met haer comparante waeren vuilt Berghen comen wonen binnen Cruninghen, d'welcke nu Lichtmisse geleden es acht jaeren, ende dat ontrent Sinxen daeraenvolghende Jan Storm, zone van Aert Storm bruijdegom was geworden van des voors. Bastiaens dochtere. Dat zij attestante gesien ende gehoordt heeft dat den zelven Aerdt Storm gecomen es bij Adam Storm sijnen broeder haeren voors. man, Ende dat hij aldaer ernstelijck verhaelde dese oft gelijcke woorden in substantie. Moet ic nu broeder gedooghen dat mijnen sone eens koediefs dochter trouwen zal? Sonder dat zij comparante eenighe andere injurieuse propoosten gehoordt heeft, etc. Te Goes ter presentie van Pieter de Bischoep brouwer ende Jan Jasparsen smitskecht, inwoonders van Goes.

2.359 Testament Tobias Michiels Oostdijck³⁸²

(Type acte:) *Solemnisatie van een besloten testament. Ich hebbe tselve gegrosseert in pap(ier) 3 pag. ende met mijnen eijghen ringh gecachetteert*

Comp. Tobias Michielssen Oostd(ij)c ende Cornelia Remboulds Pottere dochter, poorters van Goes. Te Goes ter presentie van Tobias Wixdorp ende Dirck Groenevelt, inwoonders van Goes.

2.360 Verklaring Cornelis Jacobs over coop landt³⁸³

(Type acte:) *attestatie*

³⁷⁹ RAZE 2039, fol 285, 4-2-1592

³⁸⁰ RAZE 2039, fol 286, 13-2-1592

³⁸¹ RAZE 2039, fol 287, 13-2-1592

³⁸² RAZE 2039, fol 287, 14-2-1592

³⁸³ RAZE 2039, fol 288, 17-2-1592

Comp. Cornelis Jacobssen, oudt ontrent 46 jaeren, woonende in shr. elfsdorp onder die prochie van Cloetinghe, heeft verklaard t.b.v. Martin Mertssen, poorter Goes, Dat geleden ontrent twee jaeren (onbegrepen etc.) hij daerbij en mede geweest es in Roijenbergh tot Pieter de Speelman daer vergadert waeren Martin voornoemt, ende Jan van Oosten, Aldaer Jan, (verclarende overgenomen te hebben van Pieter Janssen Manee den coop van zeeckere stuck landts groot ontrent 1 gem. 50 r. twelck hij Martin nom. Mathijs Horen aen Pieter voorn. vercocht hadde) aen Martin afvraeghde op wat conditien den coop gedaen was. etc. Te Goes ter presentie van Jacob Franssen Verstraeten ende Jan Adriaensz schoenmaker, inwoonders van Goes.

2.361 Testament Herman Jans en Pieternelle Sijmon Pauwels³⁸⁴

(Type acte:) *Solemnisatie van een besloten testament, Ich hebbe tselve gegrosseert in pap(ier) 3 pag. ende es bijden testateur ende bij Joos van de Werfve nomine testatricis onder-teeckent ende met mijnen ringh gecachetteert*

Comp. Herman Janssen ende Pieternelle Sijmon Pauwels dochter, man ende wijf, poorters van Goes, etc. Te Goes in tegenwoordigheijt van Dirick Baerntssen timmerman ende Hugo Arents Backer.

(Dit zelfde handmerk van Dirick Baerntsens ook gezien onder quitanties van reparaties aan molens te 'sHeer Arendskerke e.a. plaatsen. Archief Rekenkamer.)

2.362 Procuratie Pieter Adriaens Bol³⁸⁵

(Type acte:) *procuratie generalis*

Comp. Pieter Adriaenssen Bol, poorter Goes, heeft geconstitueert Cornelis Janssen Dol, procureur wonende binnen Scherpenisse, om zijn belangen te behartigen. Te Goes op Sinte Peters dagh inde vasten ter presentie van Harrent Pieterssen en Jaspar Verhorst oudt schoenmaker, inwoonders van Goes.

2.363 Testament Maijken Simonsdr³⁸⁶

(Type acte:) *testament eens jonghe dochters*

Comp. Maijken Simonsdochter, jonghe dochter, zijeck te bedde ligghende etc. Laat na aan haar zuster met Pieter haren man 50 guldens, ende haere beste huijcke, besten bouwen ende beste ronde keurs. Aen Maeijken Pieters hunne dochter haere silveren keten, de zilvere webbe schorthaeck ende drie goude ringhen, te weten voor elck kindt een. Aen Maijken Clais haere nichte die zilvere riemme rontsomme 't lijf tot eender gedencken. Aen Luenken daer zij in woont een pondt vlaems. De armen thien schellinghen. Verder alles aan haar moeder Truijken Jacobsdochter, gedaen op Sinte Pieters dagh in de vasten. Ter presentie van Hieronimus Mathijssen van der Straeten en Pieter Michielssen, poorters van Goes.

2.364 Verklaring Hieronimus van der Straeten over rente op huizen³⁸⁷

(Type acte:) *Attestatie vanden afcortinghe van den c penninck ende op de Renthen*

Comp. Hieronimus Mathijssen van der Straeten, rentmeester van den Aermen deser stede v.d.Goes, heeft verklaard t.b.v. Cornelis Lenards zone schoemaker ende Franchois de Huesch, betreft renten op huizen. Te Goes ter presentie van Cornelis Lenardssen van der Welle ooc schoenmaker ende Frans Carels mandemaker, poorters van Goes.

³⁸⁴ RAZE 2039, fol 288. 20-2-1592

³⁸⁵ RAZE 2039, fol 289. 22-2-1592

³⁸⁶ RAZE 2039, fol 289. 22-2-1592

³⁸⁷ RAZE 2039, fol 290, 26-2-1592

2.365 Testament Crijns de blauverwer³⁸⁸

(Type acte:) *testament Crijns de blauverwer, vide supra pag. 15, Obijt testator tsnachts daernaende den 27 february begraeven*

Comp. Crijn Janssen blauwverwer, poorter van Goes, sieck voort vier liggende, etc. Erfge-naam: Jan zijnen sone, die (zoo hij testateur verhaelt) hem onderhouden ende metten welcken hij wel seven jaeren geweest heeft ende om ander redenen hem daerthoe beroerende, Behlaf-ven dat hij Jan gehouden zij aen Cornelis ende Pieter ooc zijne sonen (die vuytgehiijckt zijn) te gheven aen elcx ses ponden grooten vlaems en aen Magdaleene zijne dochtere die hem langhe gedient heeft de somme van 200 guldens eens.... gedaen tsijnen comparants huij-se genaempt die blauduijve.

2.366 Procuratie tot verkoop land³⁸⁹

Comp. Jan ende Christiaen Splinters zonen, poorters van Goes, en Marinus Jacobssen woonende in Heijnkensant als getrouwt hebbende Erasmine Splinters dochter; hebben geconstitueert Adriaen Splinters haeren gemeenen broeder, gemachtigd om te verkopen alsulcken stucken landts liggende onder Scherpenisse ende Poortvliet oft daerontrent als hun tsaemen es thoebehoorende, etc. Te Goes te sijnen comparants huyse genaemt die Blauduyve ter presentie van Melis Anthonis swartverwer ende Willem Costens bocxmaker, poorters van Goes.

2.367 Procuratie land verkopen³⁹⁰

(Type acte:) *procuratie om Landt te vercoopen*

Comp. Jan ende Christiaen Splinters zonen poorters van Goes midsgaders Marinus Jacobssen woonende in Heynkessant als getrouwt hebbende Erasmina Splinters dochter, hebben geconstitueert Adriaen Splinters haeren gemeenen broeder, hem ghevende last, autorisatie etc. te moghen vercoopen alsulcken stucken landts liggende onder Scherpenisse ende Poortvliet oft daerontrent als hun tsaemen es thoebehoorende. Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi ooc Notarius, Jan Heyne stadtsroeper ende Cornelis Janssen aerbeijder.

2.368 Huwelijks voorwaarden Hans van der Graeve³⁹¹

(Type acte:) *Contract antenuptiael. Obijt Hans 19 oct. 96 dijsenteria*

Comp. Hans van de Graeve hoeijmaker, poorter van Goes, ter eenre ende Digna Conraedts dochter geboren van Antwerpen, ter anderen zijden. Weduwnaer ende jonghwijf. Huwelijks voorwaarden. etc. Te Goes ter presentie van Carel de Prato en Adriaen Cornelisz Manee, poorters van Goes.

2.369 Verklaring over landlopers³⁹²

(Type acte:) *attestatie*

Ten ernsten versoecke van Alexander Stranget schotsman, herbergier, zijn gecompareerd Tobias Cornelisz Wicxdorp, Jacob Janssen Maegh, Baldijne Martinsdochter, Anthonis Matheussen Bruijne, schipper ende Jan van Stapelen, alle zijne gebuijren over weder zijden. Hebben verclaert.... Dat den voors. Xander binnen zijnder herberghen genaempt Alcmaer gelegeert heeft eenighe luiden diemen apparentelijck vermoeden conste te zijne lichtveerdigh, landloopers oft van ondeuchdelicken handel, Ofte die oneerlijck, heijmelijck oft ledigh wae-ren verkeerende. Noch datmen binnen der zelve herberghen ander manieren oft regiment ge-pleeght heeft dan men binnen een gemeen goet borghers huijs behoort te onderhouden (Soo

³⁸⁸ RAZE 2039, fol 290, 26-2-1592

³⁸⁹ RAZE 2039, fol 291, naestlaetsten february 1592

³⁹⁰ RAZE 2039, fol 291, naestlaetsten february 1592

³⁹¹ RAZE 2039, fol 292, 7-3-1592

³⁹² RAZE 2039, fol 292, 10 en 13-3-1592

langhe hij in die gebuijrt gewoont heeft), etc. Te Goes ter presentie van Carel de Prato, Jan Jacobssen Bijle ende Christiaen Loulieux.

2.370 Verklaring Sebastiaen Jacobs over achterclap³⁹³

(Type acte:) *attestatie om achterclap af te weeren, vide supra pag. 287*

Comp. Sebastiaen (etc. ut pag. 287 = Sebastiaen Jacobssen, inwoonder van Cruninghen) verclaerende dat hij, om zijne goede naem ende faeme te behouden genoodsaect was een proces te institueren contra Aerdt Storm, woonachtigh bin.der zelve parthien als teghens den gheenen die hem comparant injurieuselijck gelastert ende met achterclap verweten heeft te zijne een koedief. Ende naerdien hij comparant verstaen heeft dat Martin Mertssen, poorter bin.der stede van der Goes in een herberghe lichtveerelijck geclapt heeft als dat Jr. Martin van de Weerde verhaelt zoude hebben dat inden jaere 1572 int beghintsel deser oorloghen, als die spaengiaerts bin. der voorseide stede belegghert waeren nij Bastiaen eenen Osse Heer Jr. Martin toebehoorende vuytet weijen ontleijt ende daarvan achterhaelt zijnde metten zelve gecomponeert ende betaelt zoude hebben ter sommen van 7 £ grooten vlaems. Dan zo 't zelve ... loghene es, Om d'zelve te reprocheren ende afweeren heeft hij comparant ende voornoemde Jr. van de Weerde begheert ende instantelijck versocht, 't zijnder ontschult kennisse ende getuijghen der waerheijt te gheven. Sulcx es insgelijcx voor ons als voren gecomponeert den voorschreven Joncheer Martin van de Weerde, oudt ontrent 50 jaeren, inwoonder Goes,... Dat hij deposant nu onlanx hoorende dat den voornoemde Bastiaen alsulcken injurien aengeseijt waeren, hij deposant (zittende tsijnen huijse aende taefel, daer te gaste was den voormelden Martin Mertssen) wel verhaelt heeft dat ten voors. tijde hem eenen osse ontnomen was ende ooc dat hij daarvan zulcken somme bij compositie³⁹⁴ hadde ontfanghen, dog en heeft hij deposant niet geseijt dat Bastiaen dijen oft alsulcken persone was. Jae verclaert hij attestant expresselijck dattet Bastiaen niet en es geweest. Ende gemerct hij attestant zulcx mede es beloghen etc. Te Goes tsijnen deposants huysse ter presentie van Jan Scharis en Jacob Laureijsen timmerman, inwoonders van Goes.

2.371 Verklaring over belediging o.a. van Schengen³⁹⁵

Dies 't oirconden, Comp. Berbel Diricx, inwoonderesse Goes, verclaerende thaeren kennisse gecommen zijnde dat zij jeghens sommige personen hier nae genoemt ende geproduceert verhaelt zoude hebben dat Lijsbeth Diricx weduwe Simons Pieterssen waerdinne inde vier heemskinderen, haere dochter, die bruijt zoude zijn van Jr. Joos van Schenghen ende dat zij met hem zoude verzeecken ende dat zij Lijsbeth haere goederen zoude vercoopen ende tot penningen maken ende met hem zulcx vuyten lande zoude vertrecken. Alle 't welcke wanttet niet alleene onwaerachtigh es maer dat zij haere voornoemde dochter ende Schenghen injurieuselijcken werden met achterclap gelastert ende valschelijck beloghen. De zelve injurien als streckende tot blamatie ende vercleeninghe van haere goede naem ende faem ter herten nemende om te reprocheren ende afweeren, Heeft aenden naegenoende personen begheert ende instanelijcken versocht thaerder allen ontschult kennisse ende getuijghenisse der waerheijt te gheven. Sulcx zijn insgelijcx voir ons voorts gebrocht ende gecomponeert, Inden eersten Magdaleene Inghelsdochter, oudt ontrent 23 jaeren, dienende als jonghwijf bij Pieter Croone, poorter deser voors.stede ende Lijsbeths naeste gebuijre. De welcke beclapt zijnde dat zij van Barbel zulcx zoo voren verhaelt es, geseijt zoude hebben. Verclaert alsboven alle d'zelve onwaerachtigh te zijne. Segghende dat de voorn. Barbel noijt haer leven eenigh woordt jeghens haer attestante gemaect heeft vande voorseide propoosten.... aldus etc... 18-3-1592, Jan Ponce oudt ontrent 48 jaeren inwoonder der prochien van Cloetinghe affirmeert het voorgaande, dat

³⁹³ RAZE 2039, fol 293, 14-3-1592

³⁹⁴ = schikking

³⁹⁵ RAZE 2039, fol 294, 18 en 19-3-1592

Barbel dit gezegd heeft ... Noch ooc niet aen eenen Crijn Adriaenssen wonende op Heijnkenssandt (zoo hij verstaet dat achter hem geclapt werdt den welcken hij deposant zelfs niet en kent)... etc. Te Goes ten huysse van de comparant ter presentie van Jacob Lambrechtsen en Jan Simonssen inwoonders van Goes.

2.372 Testament Cornelis Michiels Blaubeen³⁹⁶

(Type acte:) *Codicil oft ampliatio totten voorgaenden testamente, Vide Prothocoll A pag. 428 ende B supra pag. 214,...*

Comp. Cornelis Michielssen Blaubeen ende Belken(?) Jansdr, man ende wijf, poorters van Goes, verklaren dat zij voor notaris Levendale een testament gemaakt hadden op 24-3-1587, codicil, o.a. beschrijving van meubilair, zilverwerk. Hebben geïnstitueert zijnen soe Michiel in een vierendeel voren vuijt. Oudste dochter Maijken, eenen silveren bierbeker met t rincxken een een silveren keten en een inghelsche rosennobels in specie. Aen Cornelis zij-nenn sone, insgelijcx een silveren bierbeker etc. Aen Pieter zijnen sone een silveren schaele met een silveren belle. Aen Dignus Geerdssen zijnen cousijn 12 £ grooten vls. biddende hem dat hij neffens Michiel zijnen sone alle zijne andere kinderen wil gaede slaen. Te Goes thaeren comparanten huysse neffens den bruijnvisch, ter presentie van Jan Janssen inden gapaert ende Zegher Mathijsen, poorters van Goes.

2.373 Testament Pieter Croone³⁹⁷

(Type acte:) *testament van Pieter Croone ende zijne huysvrouw, vide supra pag. 191*

Comp. Pieter Cornelisz Croone ende Franchijnken Frans dochter, poorters van Goes. Te Goes thaeren comparantens huysse ter presentie van Jan Heijne stadtsroeper ende Cornelis Adriaensz Calloo, poorters van Goes.

2.374 Ondervraging Pieter Stas³⁹⁸

(Type acte:) *Afvraaghe*

Ten versoecke ende instantien van Nicolas Peijls hebbe ick als publicq Notarius mij getransporteert ter woonplaetsen ende aenden persoon van Sr. Pieter Stas ende hebbe in de presentie vande getuijghen omderscreven hem afgevraeght oft alsulcken gescrifte staende in zeecker clatboeck 't welck ic hem exhibeerde bij zijn handt niet gescreven es, Luidende aldus: Aen 8 sept. betaelt aen Hans van Obbergen alst blijck opten 12 jan in als de somma 509-9-10. Item noch daernaen aenden huijsvr. des selffs £ 296-13-6... Noch op Jan de Pape gewesen 64-16-8... Alwaer op den voorseide Stas d'zelve gesien hebbende mij gheantwoort heeft Ja. Voorts hebbe ic hem gevraeght oft die betalinghe aen Hans van Obbergen voors. niet gedaen en sijj van de papen goederen bij hem voors. sijn huijsvrouw vanden Staten van Brabant gecocht. Heeft hij Stas gheantwoordt ende verclaert Jae. Als te weten voor sPapenlanden ligghende in Mid-delheernis, Ten eersten voor zeecker portie in de heerlicheijt, midsgaders voor de helft van 114 gemeten landts ende voor een ander helft van 43 gemeten 1 quartier landts etc. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo stadtsbode ende Wouther Jacobssen poortier.

2.375 Testament Jacques Cormet³⁹⁹

(Type acte:) *Subscriptio testamenti clausi. Principale testamentum lingua latina ab imp.o testatore descriptum et signatum oft cui etiam et nos Notarij (s.. ego et Mr. Joos Arnoldi) subscriptum, in membrana*⁴⁰⁰

³⁹⁶ RAZE 2039, fol 295, 21-3-1592

³⁹⁷ RAZE 2039, fol 297, 27-3-1592

³⁹⁸ RAZE 2039, fol 298, 16-4-1592

³⁹⁹ RAZE 2039, fol 299, 24-4-1592

⁴⁰⁰ = perkament

Comp. Jacques Cormet, poorter Goes, verclaerende dat in dit jeghenwoordigh instrument (twelck met zijn eigghen handtgeschrift onderteekent ende met zijn cachet toegesloten es in onser presentien) begrepen ende gescreven staet sijn testament oft vuyjterste wille, etc. Te Goes ter presentie van Hieronimus Mathijssen van der Straeten ende Cornelis Martssen, poorters van Goes.

2.376 Borgstelling Cornelis Cornelisz Meulman⁴⁰¹

(Type acte:) *Fidejussio oft borghtocht*

Comp. Cornelis Cornelisz Meuleman, wonende in de Groe onder Cloetinghe ende heeft hem gestelt Cautionaris ende zeeckere borghe aen Jan Jacobssen Bom inwoonder van Goes voor de somme van £ 17-13-4 vlaems. Dwelcke den voors. Jan verschieten zal voor Jacob Cornelisz Meuleman zijnen comparants halfven broedere woonende in Ellewouds dijk, etc. Te Goes ter presentie van Adam Storm smit ende Pieter Cornelisz d'Ouwehandt, poorters van Goes.

2.377 Procuratie Daniel Lansbergh⁴⁰²

(Type acte:) *procuratie ad tradendum et recipiendum, Vide supra pag. 242*

Comp. Mr. Daniel Lansbergh Rectoir ende Cornelia (verwijzing naar pag. 242 = Rectoir der Scholen binnen deser stede v.d. Goes) Cornelia Cornelisdochter), hebben geconstitueert Jan Jacobssen borg (etc. = borgmeester van Oudewater) betr. alsulcken huijs ende erfve (hen) thoebehoorende staende ende gelegghen jegghens die halle brugghe binnen der voorseide stede van ouw⁴⁰³ als zij comparanten vercocht hebben aen Dirck Sommerbach. Item stellen ende gheven volmacht bij desen Mr. Franchois Lansbergh sijnen constituents broeder, minister woonachtigh bin. Rotterdamme, omme de penningen van de vercoopinghen .. te innen etc. Te Goes ter presentie van Mrs. Quirijn Govaerdssen ende Jacob Oijevaere, inwoonders van Goes.

2.378 Huwelijks voorwaarden Pauwels de Vos⁴⁰⁴

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde, Vide primo pag. 490*

Comp. Pauwels de Vos slootmaecker geboren van Neusen ende nu woonachtigh binnen der stede van Vlissinghen ter eenre ende Lijnken Jans dochter weduwe Cornelis Gillissen Smit, inwoonder van Goes ter anderen zijden. Jonghman ende weduwe, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Quirijn Govardssen ende Pieter Willemssen, inwoonders van Goes.

2.379 Verkoop rentebrieven⁴⁰⁵

(Type acte:) *Accoord ende Coop van Rentebrieven ende obligatie;*

Comp. Pieter Henricssen waeghemaecker, geboren vande Baronie van Leefdael ende nu woonachtigh Goes, ende Paulus Tiborts, inwoonder des dorps van Westerloo in Brabant ter anderen zijden; accoord betreffende de verkoop van twee rentebrieven, de ene voir lathen inden hove des goidshuijs van Everbode tot Varendonck ende Blaerdonck verleden es bij Ghijsbrecht Verhoeven met Jenneken zijn huijsvrouwe aen Diericken Tijpoets ende Katherina Verbuckt zijn huijsvrouwe, 12 carolusguldens tsiaers, 12-6-1551, d'welcken voir lathen aldaer bij Catlijn Verbueckt weduwe etc. getransporteert es aenden kinderen van Jan Tijboers naemelijck Dierick, Cosmas, Lissen (wijlen des voors. Pieters comparants huijsvrouwe) ende Magdaleen op 11-6-'68. Ende den anderen verleden binnen die vrijheijt van Gheelee op een

⁴⁰¹ RAZE 2039, fol 299, 26-4-1592

⁴⁰² RAZE 2039, fol 300, 27-4-1592

⁴⁰³ = Oudewater

⁴⁰⁴ RAZE 2039, fol 300, 1-5-1592

⁴⁰⁵ RAZE 2039, fol 301, 3-5-1592

huijs aldaer genaempt 't Lammeken tot gelijcke 12 guldens tsiaers, die nu vuytgerijckt worden bij Hans van Hoven als momboir vande weesen Jacobs van Hoven. Alsnoch heeft den voorseide Pieter vercocht ende Pauwels gecocht een Obligatie geteeckent ende verleden bij Cornelis Tijbers aen Peeteren comparant voornoemt tot 125 carolus guldens etc. gedateert den 18 dach feb. 1582. etc. Midsgaders noch ses eijcke boomen elcx van 1 vadem dicke te leveren ten zelven tijde 't Antwerpen onder 't roode craenken. etc. volgen verdere bepalingen, o.a. Van de succesie van wijlen den voorn. Lysken Tijboers die des voorseiden vercoopers huijsvrouwen ende Pauwels vader broeders dochter geweest es. etc.

2.380 Verklaring Willem Leijns over sluis St. Anthonispolder⁴⁰⁶

(Type acte:) *attestatie*

Willem Leijnsen, balieu der prochien van Ovesandt, oudt ontrent 't sestig jaeren, verklaarde t.b.v. Joosen Janssen vande Werfve, inwoonder van Goes, dat Joos in de jaren '70 of '71 gecollecteerd heeft 12 grooten/gemet over de Polderen van St. Anthonis ende Holestelle, Om daarmede te maecken een nieuw Spruije voor den Sluijs van den voors. St. Anthonispolder. Heeft diverse malen om afrekening verzocht, maar werd steeds uitgesteld door de Weth van Ovesant als zijnde beganghers vande sluijsen, spuijen ende dijcken gelegen onder hun gebiedt, tot het jaar '86 of '87 toen Jan Adriaensz Blancx Opperdijckgraeve van Zuytbevelandt op de rekeninghe van de dijckaegien van Ovesant present was, etc. De enige die dit nog had kunnen uitzoeken was Bernardt Adriaensz, die overleden is.

Deposant tekende met zijn merck: \0/
 /\

2.381 Schuldbekentenis Hubrecgt Goossens⁴⁰⁷

(Type acte:) *attestatie ende afquijtinghe des voorseiden brief op den rugghe gescreven;*

Wij Jacob Janssen Braingendijck, Jan van Stapelen en Pieter Nicolaessen, schepenen van Goes, doen kent ende kennelijck dat voir ons gecomen ende gecompareerd is Hubrecht Goossens metser. Ende bekent schuldich te wesen (aen) Matheus Michielssen de somme van 133 ponden ses schellingen acht grooten vlaems etc. Hij verbindt de beternisse van sijn huijs daer hij nu in woont met de caemer bij hem van Joos Mathijssen Schrijnwercker gecocht, staende binnen deser Stede in de Lange vorst binnen dese gemercken: Oost sheeren straet suijt Joos voorseit, west Jacobmijne int gansken cum suis, ende noort sheeren straete. Mitsgaders noch de beternisse van sijn groot nieu getimmert huijs staende int suijt eijnde binnen dese gemercken O ende suijt sheeren straete, west de kercke ende noort Mr. Cornelis Barensteijn. Ende is beseegelt met twee scepen zegelen in groenen wasswe aen dobbele franchijne steerten ondervuijthanghende, gansch gaeff ende gelooffelijck. Ende es onderteckent Cor Bruno met zijne signature lineale.

2.382 Afquijtinghe Hubrecgt Goossens⁴⁰⁸

(Type acte:) *Attestatie ende afquijtinghe des voorseiden brief op den rugghe gescreven*

Hubrecht Goossens metser in den witte deser verhaelt heeft verklaard dat Matheus Michielssen houder deser bij hem gecomen es op den 20sten martij laestleden etc. Te Goes ter presentie van Jan van Stapelen ende Cornelis Martins zone poorters van Goes. Paes Fierincx verclaert int witte deser obligatie transporteert ende cedeert de selve in handen van Matheus Michielssen, poorter Goes.

⁴⁰⁶ RAZE 2039, fol 303, 5-5-1592

⁴⁰⁷ RAZE 2039, fol 304, 5-3-1591

⁴⁰⁸ RAZE 2039, fol 304, 5-5-1592

2.383 Coop landstede Drijeweghen⁴⁰⁹

Acte van transport gescreven op de principale obligatie verleden bij Adriaen Janssen in Drijeweghen aen Paes tot 6 £ gr. van afmaken des coops van landstede, versceen 14 daghen voor meye 92, gedateert 6 february 92.

2.384 Lossing schuldbrief Paes Fierincx⁴¹⁰

(Type acte:) *Cessie in betalinghe met accoord in den inventaris van een coopdagh te collecteren. Matheus Michielssen obiit op Sint Jans avent 23 Juny 92*

Comp. Paes Fierincx, inwoonder der prochien van Ellewoudsdijc, verclaerende dat Matheus Michielssen poorter van Goes voor hem uijtgegeven heeft de somme van 29 £ grooten vls. Daermede hij comparant gequeten ende gelost heeft zijnen schuldbrief ter oirzaecken vanden coop van Marinus Lonissens huys in Drijeweghen Op d'welcke voorseide somme hij comparant alnoch niet meer betaelt oft wederghegeven heeft dan 13 £ grooten Sulcx bekennde noch aen hem schuldigh te zijne de somme van 16 £. Om d'welcke ende andere zijne crediteuren te voldoene, heeft hij comparant beloofd dat hij eenen openbaeren Coopdagh zal houden Om alle zijne meublen, bestiael ende vruchten ten hooghsten prijs te brenghen, Ende de zelve doen vercoopen op Sinte Martinsmisse naestcoemende dagh, kerstmisse daeraenvolghende wel betaelt. Ende heeft hij comparant gestelt in handen des voorseiden Matheus ende stelt bij desen den Inventaris vanden zelve coopdagh ende die penninghen die daervan zullen procederen, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis (etc. als in de voorgaende note).

2.385 Testament Anneken Gommaers⁴¹¹

(Type acte:) *Codicill oft testament confirmerende tvoorgaende*

Anneken Gommaers dochter huijsvrouw Meesters Hieronimus Niclaessen, poorters deser stede van Berghen op den Zoom, ghaende staende etc. De welcke ons vertooghende zeeckere Copie in franchijne gescreven vuijt 't Register Mrs. Aerts de Voecht openbaer Notario ende gheauthoriseert bij Mr. Cornelius Houck, Notaris resideerende alsdoen binnen den jaere 1581 binnen Antwerpen, heeft verclaert ende de selve als principale ende originele gehouden te zijne haer wettigh Testament genuncupeert binnen desen voorseide stede van Berghen op den 14en Junij anno 1580 voir den voorseide Aert de Voecht als Notario ende Pieter Andriessen Keijser ende Jan Mahieu poorters derzelve stede als getuijgen geroepen, etc. Gommar ende Josijne, zone ende dochter des voorseide Maijkens, geprocreert bij Anthonis Reijnssen, midsgaders Heijnricxken Gommards dochter haer testatrices halfve zuster, zullen in egale portien succederen, etc. Gedaen etc. binnen deser voorseiden stede van Berghen op den Zoom 't haeren voornoemde mans huijse staende in de Hubergsche strate, ter presentie van Jaques Adriaensz van der Creecke ende Laureijs Pieterssen de Swarte, beijde poorters Bergen op Zoom.

2.386 Huwelijckse voorwaarden Adriaen Cornelisz Mannee en Cornelia Martinsdr⁴¹²

(Type acte:) *Contract antenuptial*

Adriaen Cornelisz Mannee, ter eenre ende Cornelia Martinsdochter, gheassisteert met Geleijn Jacobssen ende Janneken Boijs, haere stiefvader ende moeder, ter anderen zijden. Alle poorters van Goes. Weduwnaer en jonghe dochter, in houwlijck zouden vereenighen, etc. Nabestaande zal moghen behouden den in coope thuijs daerinne hij nu woont in zulcken wesen, qualiteijt, prijs ende pajementen, hij 't zelve van Mr. Hugo Adriaenssen, pensionaris gecocht

⁴⁰⁹ RAZE 2039, fol 305, 5-5-1592

⁴¹⁰ RAZE 2039, fol 305

⁴¹¹ RAZE 2039, fol 306, 20-5-1592

⁴¹² RAZE 2039, fol 308, 23-5-1592

heeft, etc. Te Goes ten huijse van den bruijts voornoemde moedere, ter presentie van Hieronimus Mathijssen van der Straete ende Cornelis Jasparsen, poorters van Goes.

2.387 Procuratie Jan Junius de Jonghe⁴¹³

(Type acte:) *procuratie om Leenen vel quasi te hypotheceren. Obiit Junius 92;*

Comp. Heer Jan Junius de Jonghe Ridder, Heere van Crabbendijcke, heeft geconstitueert Jacques Wijnrich, Anthonij Bhomartier, Cornelis van Staden, Martin Drooghe om te compareren voor burgemeesters en leenmannen der Graf. v. Zld. Betreft tienden van 300 gemeten land midsgaders die visscherije genaemt de Hinckelinghe geleghen onder die heerlicheijt van Crabbendijcke, ende noch die gorssinghe van 't stuck aldaer groot bet.dan 2(?) gemeten ende de zelve tot verzekeringhe van Juffr. Barbara Bollaerds, weduwe Martins Neijen ende haeren erfven, etc. Volgens accoord gemaakt binnen Delft op 17-3-1587. Al volghende den accorde tusschen hun beijde gedaen Binnen Delft in Hollant den 17 martij 1587, Te Goes ter presentie van Simon Pauwelssen Dijckwel ende Laureijs Adriaens Louwerssen, poorters van Goes.

2.388 Procuratie Pauwels van Dale⁴¹⁴

(Type acte:) *procuratie van een appellant*

Comp. Pauwels van Dale schouttet der heerlicheijt van Crunighen, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Diericx zone, procureur postulerende voor den Hove van Hollant, appellatie. Schepenvonniss der prochien van onse Lieve Vrouwen oft Hinckelenpolder, jehens Adriaen Cornelisz Braenge met sijnen consoorten, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi ooc Notaris en Martin Mertssen deurwaerder, beijde poorters van Goes.

2.389 Procuratie Foort Corneliss⁴¹⁵

(Type acte:) *procuratie ad lites om te defenderen in crim.*

Comp. Foort Cornelissen woonachtigh te Blancxkinderen onder die prochie van Cloetinghe, heeft geconstitueert Mr. Franchois Valerius, procureur dienende voir den gerechte der stede van Middelburgh, om te compareren ter vierscharren etc. In verband met een proces d'welcke hem constituant apparentelijck opgeworpen zal worden vanden Rentmeester van bewester-scheldt ter causen vant aengeseijt saeck oft criem van overspel oft andere beswaernissen, circumstantien ende gevolgh der zelve te ageren, verantwoorden etc.

Ter presentie van Marinus Jacob Simonssen ende Jennin de Waele, parochiaenen in H'Iersicken ende Cruninghen.

2.390 Procuratie Nelken Lenards huijsvrouw van Foort Corneliss⁴¹⁶

(Type acte:) *procuratie als de voorgaende*

Comp. Neelken Lenards dochter, huijsvrouw Foorts Cornelisz, heeft geconstitueert Simon Broeckhoven, Pieter Crijnssen ende Franchois Valerius procureurs te Middelburg, Om in den naem ende wegghen haer constituanten te compareren ter vierscharre daer van node zijn zal ende aldaer zijnen te weten haers voorseide mans nu voortvluchtigh zijnde persoon te repr..., te ageren etc. Ter presentie van Jan Joossen ende Adriaen Jacobssen molenaer parochiaenen in Capelle ende Bieselinghe.

2.391 Testament Cornelis Franssen timmerman⁴¹⁷

(Type acte:) *Donatie cum mortis tusschen Cornelis metten langhen baerde ende zijne huysvrouw*

⁴¹³ RAZE 2039, fol 309, 25-5-1592

⁴¹⁴ RAZE 2039, 310, 9-6-1592

⁴¹⁵ RAZE 2039, fol 310, 9-6-1592

⁴¹⁶ RAZE 2039, fol 311, 16-6-1592

⁴¹⁷ RAZE 2039, fol 311, 23-6-1592

Comp. Cornelis Franssen timmerman ende Tuenken Adriaens dochter, man ende wijf, tsamen in houwelijk vergadert, poorters van Goes, hij sieck te bedde ligghende etc. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz Croone en Marinus Hubrechtsz Boone, poorters van Goes.

2.392 Voldaan van erfenis⁴¹⁸

(Type acte:) *Acquict van hereditijt*

Comp. Gerard Janssen geboren van Antwerpen ende nu won. Londen in Enghelandt, met Tanneken Naeghelaers zijne huijsvrouw, hebben bekent ende verleden ... wel vernueght te zijne van Tanneken Bacx haere moedere van alle sulcke hereditijt, erfvenisse ende successie als hem comparant es competerende te weten als eenighe dochter ende erfgenaem Bernards Naeghelaers wijlen haeren comparantes vader ende man des voornoemden Tanneken Bacx. Alles volghende testamente etc. Te Goes ter presentie van Harrent Pieterssen poorter van Goes en Andries Sebrechts wonende te Cruninghen.

2.393 Procuratie Hans de Backer⁴¹⁹

(Type acte:) *procuratie om 't ontfanghen ende ad lites*

Comp. Hans de Backer Jans zone pass(ementwercker) heeft geconstitueert Jan Cornelissen Leermaerk wonende binnen Berghen op den Zoom om te moghen onderwinden ende verhue- ren alsulcken huijsen, erfven ende hoven als hij binnen der voorseider stede van Berghen staende ende ligghende heeft, etc. Te Goes ter presentie van Boudin Assuerus ende Pieter Marinus zone drooghscheerder, poorters van Goes.

2.394 Procuratie Joos Davidts van de Werfve⁴²⁰

(Type acte:) *procuratie quale. ad lites*

Comp. Joos Davidts zone vander Werfve, heeft geconstitueert Tob(ias) zijnen sone, Jan van Dijke, Clais van Dijke, Simon Broeckhoven, Pieter Crijnsen, Franchois Valerius, Jan Gil- lissen, Adam Pieterssen, Adriaen Cornelisz Kools(?) zone ende Carel Janssen, procureurs te Middelburg ende ten platten lande in Zuijdtbevelandt, om te compareren ter vierscharren etc. Te Goes ter presentie van Mr. Pieter Lenards zone chirurgijn ende Simon Henricxssen bac- ker, poorters van Goes.

2.395 Procuratie Hans van Pelken⁴²¹

(Type acte:) *procuratie ad vendendum et tradendum*

Comp. Sr. Hans van Pelken Oisterlinck geboren van Dantzic, cooman, hem nu onthoudende binnen dese Nederlanden, heeft geconstitueert Pieter Willemsen, poorter van Goes om te mogen verkopen alle alsulcken goederen ende landen als hem comparant zijn toebehoorden geleghen in Valckenisse ende Weerde, etc. Te Goes ter presentie van Jan Adriaensz Poelman ende Zacharias de Jonghe, poorters van Goes.

2.396 Testament Nele Mercx⁴²²

(Type acte:) *testament van Nele Mercx, Vide Prothocol A pag. 367*

Comp. Nele Mercx viscoopersse te Goes, ghaende etc, gheeft zij voren vuijte aen Logierken Paes zone haeren sone tbeste bedde met zijn toebehooren als twee deeckens, twee paer sla- plakens ende twee oorcussens mette sacxken. Daer thoe noch acht nieu hemden, etc, verder als erfgenamen haar kinderen en kleinkinderen; willende ... haer huijs vuijt gemeender handt vercocht worde omdat alsdan van haeren voorseide erfgenaemen daerinne trecken ende haele

⁴¹⁸ RAZE 2039, fol 312, 24-6-1592

⁴¹⁹ RAZE 2039, fol 312, den laetsten Junij 1592

⁴²⁰ RAZE 2039, fol 313, 10-7-1592

⁴²¹ RAZE 2039, fol 313, 10-7-1592

⁴²² RAZE 2039, fol 314, 27-7-1592

nae zijn gedeele, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Henric Claissen Walborch van Venloo ende Arnouldt vanden Bloque, inwoonders van Goes.

2.397 Testament Pieter de Wilde pasteibacker⁴²³

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf kinderen hebbende. Daerinne legaat van alle die goederen*

Comp. Pieter de Wilde pasteijbacker en Josijne Eijermans zijne huijsvrouw, eertijds won-achtigh te Hulst en nu te Goes. Hij sieckelijck te bedde ligghende etc. Kinderen: twee dochters Judith en Maijken die noch ongehuwet zijn. Hubrecht haeren sone (nu onlancx overleden) en Livine haere dochter, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Arnouldt vanden Bloque ende Rogier de Cokere lijnewever, inwoonders van Goes.

2.398 Procuratie Jan Cannoij⁴²⁴

(Type acte:) *procuratie ad recip. et lites*

Comp. Jan Cannoij, inwoonder ende poorter van Middelburg, heeft geconstitueert Henrick Adriaensz Louts, inwoonder Goes, om te mogen maenen etc. Te Goes ter presentie van Pieter Bischoep brouwer en Jan Gillissen stadsturfdragher, inwoonders van Goes.

2.399 Testament Pieter Vierloos⁴²⁵

(Type acte:) *testament van een Jonghman*

Comp. Pieter Vierloos zone Schaperije, Jonghman dienende bij Martin Willemssen te Goes, sieckelijck vanden kinderpocxken te bedde ligghende, etc, Voorts disponerende van zijne tijdelijcken goederen volghende zeecker beworp⁴²⁶ eertijds den 23 february anno voorleden bij hem gescreven ende onderteeckent etc. Aen Crijnken Jan Lenards zijns moeders Maijken Lenards broeders dochtere zijne nichte, de somme van 4 £.grooten vls. Aen Jan Anthonis Timmermans zone, sijner neve geprocreert bij Martijnken Lenards dochter (wijlen zijns voorn. moeders zustere) gelijkke somme van 4 £.grooten vls. Aen Cornelis Jobssen Dijck, sone van Janna Diricx zijns moeders moeder ende sulcx zijne voors. moeders half broedere alsulcke 2 £.grooten vls. Verder al zijn goederen, landt, huijspaijen etc. int voors. beworp breeder verhaelt ende tghene zijn vader hem schuldigh es, etc. stelt hij als erfgenaem Vierloos Pierssen sijnen beminden vader, gedaen ten huijse van Martin Willemssen voornoemt namelijk aldaer gespecifieert in den eersten in Drijeweghen op den Cadam 1 gem. 29 r, noch aldaer 550 r, noch ½ gemet 2 r, in Simon Huijsenhoec 1 gem.227 r, Opt zijden hootlant 2 gem. 93 r, in Ellewoutsdijck, Westergouken lant 2 gem.104 r. weije, In Oosterhuijgendijc ter Nisse 7 quartier weije, noch aldaer die Walweije met machdel: gront 6 gem, in Danielshoec 215 r. weije, noch in Florishoec tshr. abbekercke 1 gem. weije, int ambacht van hoedekenskerke in Sichuijt 400 r, in Ouwelande 1 gem. preter 16 r, ende noch den huijspaijbrieff van tenden den weghe daer Andries Anthonis zone inwoondt. Te Goes ten huysse Martins Willemsz voornoemt ter presentie van Jacob Janssen Brainge ende Pieter Geerdssen Jongh, poorters van Goes. Ende want ick P. etc. 't principale voorseide instrument in franchijne gescreven es bij den getuygen onderteeckent aldus Jacob Janssen braingendijck, Pr. Geerardts Jonc.

2.400 Procuratie Jan Aernouds te Hulst⁴²⁷

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

⁴²³ RAZE 2039, fol 315, 30-7-1592

⁴²⁴ RAZE 2039, fol 316, den naestlaetsten july 1592

⁴²⁵ RAZE 2039, fol 316, 5-8-1592

⁴²⁶ = ontwerp, schets

⁴²⁷ RAZE 2039, fol 318, 20-8-1592

Comp. Jan Aernoudssen wonende te Hulst in Vlaenderen, heeft geconstitueert Christiaen Leulieur inwon.Goes, om te mogen ontvangen etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Franssen stebode ende Clais Anthonisz bode van tlandtrecht.

2.401 Coop coolsaet Andries Mogghe⁴²⁸

(Type acte:) *Presentatie met Proteste gescreven op de attestatie vanden coop*

Comp. Anthonis Mogghe coopman wonende 't Ziericzee heeft in presentie van mij Notaris ende getuijgen onderschreven verclaert bereedt te zijne te ontfanghen alsulcke hondert viertelen ront coolsaet tot 10 schellingen grooten den viertel, midsgaders noch andere 200 viertelen tot 9 schellingen min drie grooten. Als hij zijde gecocht te hebben inde maendt van meije laestleden van Pieter Adriaensz Bolle poorter van Goes, etc. Te Goes ter presentie van Nr.Cornelis Dignus zone van Scherpenisse ende Thonis Pieterssen van Ziericzee.

2.402 Testament Nele Cleuwards⁴²⁹

(Type acte:) *testament van Nele Cleuwards. Herroepen als in prothocol D fine (tekentje, soort bloempje) pag. 146 et E pag. 184*

Comp. Cornelia Laureijs dochter, huijsvrouw Jans Cleuwards, poorteresse van Goes, gesondt etc. De helft aan haere vrienden van smoeders zijde, die alsdan naer costuijme behooren te succederen, andere helft aen den huijsaermen deser Stede, etc. Aen Aeghtken Cornelis Willems Speeckes dochter, Aen Clais Gillissen ter Lucht zone ende aen Hube Nees Jans zone haere meteren ende peters elcx 8 carolus guldens. Dat t huijs daerinne zij met haeren man nu jeghenwoordelijck woont geheel vrij es van eenighe pajementen dan datter alleene vuytghaen twee ponden grooten vlaems renthe tsiaers. etc. Te Goes thaeren comparantes huyse ter presentie van Henric Janssen Vischer ende Willem Claissen Codde, poorters van Goes.

2.403 Procuratie Mr Cornelius Brusius chirurgijn⁴³⁰

(Type acte:) *Procuratie ad lites voor den gedaeghde inden hove van Hollant betrocken*

Comp. Mr. Cornelis Brusius chirurgijn won.binnen der heerlicheijt van Baerlandt, heeft geconstitueert Dirck Hermanssen de Haene brouwer binnen Delft, om te compareren voor den hove van Hollant ende aldaer inbrengghen, defunderen, vervolghen, debatteren, solliciteren ende ten goeden eijnde te brengghen, een proces etc, bij mandaet d'Appel van Marinus Lonissen wonende te Drijeweghen, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Michielssen Blaubeen ende Bouduin Assuerus, poorters van Goes.

2.404 Testament Bethken Vernimmen⁴³¹

(Type acte:) *testament van Bethken Benedictus, obiit Bethken 4 junij 1593*

Comp. Bethken Hen. Vernimmen dochter, geboren vuyt tlandt van Deur, weduwe wij(len) Benedictus Joris zone, ende nu huijsvrouw van Aerts Hubrechtsen, won.Goes, sieckelijck bijde viere ligghende etc. Doet te niet testament van 20-2-1589. Erfgenaam Joos Benedictus haeren sone. Hij moet vuyttrijcken aen Pieter Vernimmen haeren halfven broedere als hij daeromme comen zal ende anders niet, een daelder van vijf schellingen grooten tot een memorie. Ter presentie van Pieter Cornelisz Rontvisch ende Jacques Christoffels in de Corenbloeme, poorters van Goes.

⁴²⁸ RAZE 2039, fol 318, 26-8-1592

⁴²⁹ RAZE 2039, fol 318, 5-9-1592

⁴³⁰ RAZE 2039, fol 319, 8-9-1592

⁴³¹ RAZE 2039, fol 319, 9-9-1592

2.405 Huwelijksse voorwaarde Lieven Joris⁴³²

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde, vide supra pag. 260, Adriaenken es eerst overleden novembris 93*

Comp. Livin Jorissen geboren van Wijnendaele in Vlaenderen ter eenre ende Adriaenken Cornelis dochter, gheassisteert met Cornelis Jacobssen Stoeldraijer haeren vader, ter anderen zijden, allen inwoners van Goes, Lieven en Adriaenken jongheluijden, etc. Ter presentie van Abraham Huijsman tapijtercker ende Jacob Bastiaenss, arbeijder, inwoners van Goes.

2.406 Testament Roelandt van de Putte⁴³³

(Type acte:) *testament reciprocque tusschen man en wijf kinderen respective hebbende, daaronder: Gereserveert deur een ander als int prothocol D pag. 204*

Comp. Roelandt van den Putte, geboren van Thielt ende Catharina Maelfeijts, geboren van Brugghe, tsaemen in huwelijcke vergadert, nu wonende te Goes, etc. Legateert Catharine Willemijns haere nichte 600 guldens eens, aen Nicolas Malfeijts haere broedere een hondert gulden, aen Peronelleken haere zustere gelijcke 100 gulden. Aen Hans van de Putte zijnen sone 600 guldens, aen Maijken zijne dochtere ofte haere kinderen 200 guldens. In alle d'andere goederen die zij testateuren hebben ligghende in Vlaenderen ende buijten Zeelandt soo stellen, noemen ende etc. de eerder genoemde broers, zusters en nicht, etc. Aldus etc. bin. der stede v. d. Goes 't haeren comparantens huijse genaempt Inden put, ter presentie van Jan Cornelisz Croone ende David Engelszone tinnegieter, beide poorters van Goes.

2.407 Huwelijksse voorwaarden Jan Claesz en Jacobmijnken Cornelis Croone⁴³⁴

(Type acte:) *Contract antenuptiael, Vide supra pag. 85,132 ende primo pag. 388 et Prothocol C pag. 230, 169*

Comp. Jan Claeszone ter eenre ende Jacobmijnken Cornelis Croone dochter ter anderen zijden, poorters van Goes, weduwnaer en weduwe. Bij vooroverlijden zal haer dochter Cornelia Bonssincx ofte haere erfgenaemen voren vuijttrecken de wederhelft in de huijssinghe ende 't gevolgh van dien, daerinne zij jeghenwoordigh wonende es, etc. gedaen te Goes ten huijse voors. van de bruijt, staende op de haeve, etc, ter presentie van Pieter ende Jan Corneliszonen Croone, des bruijts broeders, poorters van Goes.

2.408 Huwelijksse voorwaarden Pieter Stevens⁴³⁵

(Type acte:) *huwelicxe voorwaerde, Vide supra pag. 260, 320*

Comp. Pieter Stevenssen geboren van Wiskercke ter eenre ende Josijnken Cornelis dochter gheassisteert met Cornelis (etc. ut supra pag 30); weduwaer ende jonghe dochter, Te Goes ter presentie van Adam Storm smit ende Pieter Henricxssen Waghemaker, poorters van Goes.

2.409 Procuratie Pieter Adriaens Bolle⁴³⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Pieter Adriaensz Bolle, poorter van Goes, heeft geconstitueert Hubrecht Janssen stadtbode Goes om te defenderen, verantwoorden etc. proces als hem constituent aengedaen wordt bin. der stede van Ziriczee van Anthonis Mogghe wonende aldaer, betreft de betaling van levering van 100 viertelen coolsaet tot 10 schellingen grooten den viertel. en noch andere 200 viertelen tot 9 schellingen min drije grooten t viertel, etc. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo ende Cornelis Franssen van der Straeten, beide stadsboden alhier.

⁴³² RAZE 2039, fol 320, 13-9-1592

⁴³³ RAZE 2039, fol 321, 15-9-1592

⁴³⁴ RAZE 2039, fol 322, 18-9-1592

⁴³⁵ RAZE 2039, fol 324, 19-9-1592

⁴³⁶ RAZE 2039, fol 324, 28-9-1592

2.410 Verklaring Cornelis Jans Hollander en Anna Reinders⁴³⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Janssen Hollander wonende in de Groe onder die prochie van Cloetinghe ende Anna Reijnders dochter, geboren van Oosterblocker vuijt Hollant, nu bij denzelven Cornelis wonende, Ende hebben ten ernsten voors. bij inst. van Lijsbeth Pieters van Swaeghdijck van Sevenhuijsen bij Hoorn, in den naem Jacob Jacob Pieterssen haers zoons verclaert etc. eerst Anna Reijnders, oudt zoo zij zeijde ontrent 22 jaeren, verclaert alsboven dat zij nu int derde jaer es dat zij bij den voors. Cornelis gewoont heeft. Aldaer sij gesien heeft dat op een Donderdagh zijnde ontrent acht daeghen voor Alder Heijlighen anno '91 lestleden, onbegrepen etc, 't haerder voors. Landstede gecomen es den voorn. Jacob Jacob Pieterssen wonende in Hollandt die cousijn was van den voors. Cornelis Janssens huijsvrouw. D'welcke Jacob seght zij deposante wel te weten dat noijt te voren in Zuijtbevelandt geweest hadde, ende dat ten zelve daghe ooc aldaer gecomen es met haer naijtsel eenen Brecht Reijnders dochter alsdoen wonende tot Jacob Janssen, zijnde weduwaer wonende op de hoeftve genaemt de swarte poorte staende inde gebuijrt voirs. Verclaert zij comparante dat in alle den tijdt den voors. Jacob Jacob Pieterssen binnen den voors. huijse geweest es, hij noijt alleijne bijde voornoemde Brecht verkeert heeft zoo dat hij mette zelve vleeschelijck geconserveert zoude moghen hebben (zoo zij deposante verstaet dat de voors. Brecht hem naerseghende es) Want zij comparante altijdt bij hun beijden ten zelve daghe geweest es, Ende des avonts dat Jacob voors. bijden voorn. Cornelis Janssen te bedde es geghaen, zij Brecht bij haer deposante. Ende dat dezelve Brecht des anderen daeghs wedergekeert es ten huijse vanden voors. Jacob Janssen, sonder bij Jacob Jacob Pieterssen meer te comen, die aldaer maer twee daeghen vertoef(vende) voorts in Hollant vertrocken es, etc. Affirmeert voorts zij deposante dat als de voors. Brecht bij haer sliep ende gingh ende ooc wel te mercken was dat zij groot was met kinde. Dat zij comparante tot haer zeijde: Waer wildij nu henen. Ghij hebt ommers nu ontrent een quart jaers gedreghen. Wat wildij nu in Hollant doen om uwe vrienden te beschae(men?). Ic zoude mij ontladen daer ict gehaelt hebbe. Ende dat Brecht daeroppe dese oft diergelijcke woorden duijdelijck gheantwoordt heeft: Ten en zal niet smelten, Tes beter 1 kindt dan 1 calf, een geheel dan 1 half. Maer ick en magh hier niet blijfven, hij (designerende den voormelden Jacob Janssen) en wilt mij bij hem niet houden. Ende es de voors. Brecht sulcx vertrocken. Eijndende zij comparante hier mede haere depositie.

Cornelis Janssen Hollander voorseid, oudt ontrent 24 jaeren, attesteert als voren. Hij verklaarde als voren dat Jacob Jacob Pieterssen nooit eerder in zijn huis geweest was en dat hij nooit met Brecht "vleeschelijck geconverseert" kon hebben.... Verclaert voorts dat die voormelde Brecht haer niet eerlijck voorts gedraghen en heeft. Want als zij naer Hollant reijdsde, twelck was ontrent 14 daeghen nae Alderheijlighen onbegrepen, Seght hij attestant dat hij alsdan met haer int zelve schip overgevaren es. Aldaer hij onversiens overgecomen es daer hij haer metten schippers knecht gevonden heeft tsaemen bij malkanderen sulcx ligghende dat hem apparentelijcken genoegh dochte met hem oneerlijck geconverseert te hebben, etc. Te Goes ter presentie van Henric Janssen Vischer poorter van Goes ende Adriaen Jacobssen lantman in tsGraevenpolder.

2.411 Testament Janne Marinusdr van Romerswalle⁴³⁸

(Type acte:) *testament van Janne Marinus van Romerswalle, Obijt testatrix in Goes ultimo february 95*

Comp. Janne Marinus dochter wedewe eerst Pieters Claissen Ghijsberse(?) ende daer nae Adriaens Machielssen, poorters der stadt van Romerswalle en nu won. Goes. Herroepen tes-

⁴³⁷ RAZE 2039, fol 324, 29-9-1592

⁴³⁸ RAZE 2039, fol 326, 10-10-1592

tament en/of codicillen gemaakt te Romerswalle. Scheldt quijte Barbel Pieters haere dochtere van alle haere schulden. Ook Maijken en Clais ende zijnen kinderen (haere dochter ende sone). Stelt tot erfgenaam die kinderen ende hoirs van Barbele haere voors. dochtere geprocreert van wijlen Meus Janssen, Maijken Pieters haere dochtere; die kinderen bij wijlen Clais Pieterssen haeren zone geprocreert, elcken staeck in een derdendeel. Pachten van land in Poortvliet. Ook 3 gem. liggende in Schakerloo op Tolen, etc. Te Goes ter presentie van Adriaen Arnoudssen ende Willem Jobs zone Goeree inwoonders van Goes.

2.412 Procuratie Jan Hermans over tienden Oude Munster⁴³⁹

(Type acte:) *procuratie om thienden van oudemunster te versoecken. Midsgaders certificatie vant overlijden des voorganghers. Vide supra pag. 279. Dese procuratie met missive gescreven deur Jan Hermanssen aen Mr. Librecht 19 octobris, Dan Mr. Libert was te voren 26 septembris stilo traiectensis (twelck es 6 octobris hic ... stilo etc.*

Comp. Pieter Claissen van Ovesant, poorter Goes, als getrouwt hebbende Margaretam filiam Petri filij Cornelij Balthazaris, heeft geconstitueert Mr. Johan de Castro, Libert van der Moele ende Johan van Heusden, om voor hem op te treden. Betreft tienden in Wemeldingen.. als waeren competerende Marie et Margarete sororbibus filiabus Petri filij Cornelij Balthazaris ende deur de doot Marie op Margarete verleent.... Noch zijn insgelijcx voir ons gecompereert d'Eersaeme Adriaen Aernoudssen oudtschepen ende Pieter Jacobssen Borsselaer nu schepen van Goes. zij verklaren dat Marie is overleden op 5 maart laestleden ... sonder eenighe kinderen oft descendentes nae te laeten. Want zij als behoudt oom ende stijfvader respectelijcken op haer verscheijden, begraeffenisse ende vuytvaert geweest zijn, etc. Te Goes ter presentie van Willem Jobs zone Goeree ende Martin Cornelisz Masuer, beide rentmeesters ende schepenen van Goes.

2.413 Rekening ende reliqua Pieter Willems⁴⁴⁰

(Type acte:) *versoeck met Protest*

Pieter Willemsen als rentmeester vande Staeten van Zeelandt, heeft verklaard dat hij gesommeert was zijne rekeninghe ende reliqua op te brengen Ende naerdijen wijlen Job Janssen aen hem noch ten achteren was ontrent 900 guldens. Heeft de notaris opgedragen om zich te vervoegen bij Bouduin Assuerus als (nom. zijns weeskindts) erfgenaem voor de 3 vierdeelen in des voors. Jobs goederen, etc.

2.414 Testament Pedro Lopez⁴⁴¹

(Type acte:) *testament reciprocque, Vide supra pag. 1, 217*

Comp. Pedro Lopez ende Maijken Adriaens dochter vuyte poel, zijne tegenwoordighe huisvrouw, beide gesondt etc. Stellen elkaar aan als arfgenaam. In geval van haar vooroverlijden: Soe laet zij aen Andries haeren sone geprocreert van Martin de Cocq oft zijne kinderen indien hij is overleden, de somme van 4 £ grooten vls, etc. Te Goes ter presentie van Guilaem Snoeps sweertvaegher ende Pieter Adriaensz craemer, poorters van Goes.

2.415 Levering deel successie⁴⁴²

(Type acte:) *transport van successie*

Comp. Pieter Henricxsen Speelman, eertijds inwoonder van Berghen op den Zoom ende nu won. Goes, heeft getransporteert aen Cornelis Adriaenssen die getrouwt heeft Tanneken Hoecx zijne moedere, zijn deel in de successie van Cornelis Janssen Bocxmaker wijlen wo-

⁴³⁹ RAZE 2039, fol 328, 14-10-1592

⁴⁴⁰ RAZE 2039, fol 329, 20-10-1592

⁴⁴¹ RAZE 2039, fol 329, 24-10-1592

⁴⁴² RAZE 2039, fol 330, 29-10-1592

nende inden berendans binnen Berghen zijne comparants ooms van zijn moeders zijde. Te Goes ter presentie van Pieter Henricxssen Waeghemaker ende Adam Storm smit, poorters van Goes.

2.416 Testament Hans van den Hooghert⁴⁴³

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf, Vide supra pag. 200. Obiit testatrix prior*
Comp. Hans vanden Hooghert geboren van Eijndhoven, nu won. Goes ende Jacobmijnken van Winten geboren van Antwerpen, zijne huijsvrouw, gezondt etc. Te Goes ter presentie van Arnouldt vanden Bloque ende Hans de Backer passementwercker beijde inwoonders van Goes.

2.417 Verklaring levering mout op verzoek van Pieter Adriaens Bol⁴⁴⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Crijnssen poorter der stede van Berghen op den Zoom ende Jacob Jobs zone poorter van Goes hebben verklaard ten verzoeken van Pieter Adriaensz Bol, poorter van Goes, waarachtich te zijn etc. Dat zijluijden daerbij ende mede geweest zijn int geselschap binnen der stadt van Middelburgh inde herberghe genaempt Utrecht, daer vergadert waeren Guillaem de Grave, coopman wonende te Delft, den voors. Pieter Adriaensz Bol, midsgaders Jan vanden Brijele inwoonder Berghen op den Zoom, aldaer den voorn. de Grave aen Bol vercocht heeft den nombre van 5 viertelen mouts tot 32 stuijvers den viertel, te leveren ontrent Paeschen laestleden, ende dat den voors. Jan van den Briele benefens Pieter sittende ernstelijck verclaert heeft te willen mede deelen in den zelven coop, etc. Er ging iets fout met de koop. Zijn nog gegaan naar de herberg genaamd Cruninghe te Goes zeggend dat hij den voors. coop afmaken zoude, etc. Te Goes ter presentie van Mels Mertssen poorter van Goes ende Jan Janssen Bloemardt poorter van Berghen.

2.418 Verklaring Jan Jans timmerman over koop rontsaet⁴⁴⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Janssen timmerman wonachtigh in Baerlandt, heeft verklaard ten verzoeken van Pieter Adriaensz Bol, poorter van Goes, dat hij geweest was in de herberg genaempt den keerseboom op den dijsdagh naede Goesche jaermarct laestleden, waar vergaderd waren: de voornoemde Pieter Adriaensz, Jennin de Waele wonend te Cruninghen, betreft koop van rontsaet. Te Goes ter presentie van Cornelis Jan Michielssen ende Philips Costers beijde huijvetters em poorters van Goes.

2.419 Verklaring Agniete Gillis Huijsen⁴⁴⁶

(Type acte:) *Dese attestatie es gegrosseert achter het instrument gesloten ende geteeckent ut supra pag. 266. Daerthoe dit sich es reserverende;*

Noch es voor mij gecompareert Agniete Gillis Huijsen dochter, oudt 72 jaeren nu wonende in d'Aermenhuijskens der voorseide stede. Confirmeert de depositie van de voors. Neelken Adriaen Pieterssen gedaen, Affirmerende etc. Daerbij voeghende dat zij geweten heeft dat op den voors. Roovers hofstede een huijs gestaen heeft, daerinne den zelven Roover woonde. Ende dat den zelven Roover nerghens metten waeghen vuijt en moghte dan voorbij thuijs daerinne Macharis Adriaens nu onlanx gewoond heeft. Ghevende redenen van haer verclaeren ende wel weten, want zij int jaer dertich als d'eerste inundatie overquamp was 11 jaeren oudt ende ghingh alsdoen wonen een jaer binnen Ziericzee, maer tzedert daernaer heeft

⁴⁴³ RAZE 2039, fol 331, 13-11-1592

⁴⁴⁴ RAZE 2039, fol 332, 17-11-1592

⁴⁴⁵ RAZE 2039, fol 333, 19-11-1592

⁴⁴⁶ RAZE 2039, fol 333, 20-11-1592

zij meest al haer leven (totten trouwen tijdt) binnen de voorseide prochie van shr.hendricxkinderen gewoondt. etc. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant ende den voorseiden Herman Janssen, inwoonders van Goes.

2.420 Testament Geert Jans Backer⁴⁴⁷

(Type acte:) *Solempnisatie op een codicille approbatie oft veranderinghe van voorgaende vuyterste wille, ut supra int prothocol A pag. 367, achteraan gescreven*

Comp. Gerardt Janssen Backer, heeft gheapprobeert dese confirmatie, ampliatio oft veranderinghe van zijnen vuyterste wille in zijn besloten testamente ende voorgaende codicille oft Donatie hier boven verhaelt, etc. Te Goes ter presentie van Clais Antheunissen ende Jan Adriaensz Goeree, poorters van Goes.

2.421 Procuratie voor sluijs in shr Geerdtsolder⁴⁴⁸

(Type acte:) *procuratie ad negocia et lites*

Comp. Cornelis Janssen Brabander, wonende in sgravenpolder, Adriaen Arnoudssen, Adriaen Diricxsen Verstelle, Jan van Stapelen, Jan Cornelisz Croone, Pieter Willemssen ende Pieter Rijmelant, inwoonders Goes; alle voor hun zelven ende vervanghende alle andere gelanden in sheer Geerdtsolder, hebben geconstitueert Jan A., Adriaen Pieterssen, Jan Gillissen, om... te compareren ter vierscharren ende alomme daert van noode zij. Om te wedersegghen, appeleren ende afweeren alzulcken ommeslaghen, geschoten ende collectatien van waterpenninghen ter dijkagien ofte Sluysen als Dijkgraeve ende gesworens der wateringhe van d'oostersche zwaecke hun vermeten, pretenderen ende pooghen te doene, zijnde een ongelegghen nieuwichijt noijt bestaen jeghens die Gelanden in shr. Geerdtsolder voornt. jeghens den voormelden dijkgraeve ende gesworens cum suis, ofte die voor hem intercederen ende den voors. Gelanden in haere vrijheijt turberen. Te declineren als suspecte rechters te weijgheren ofte te ageren, heijtschen, verantwoorden, etc. Te Goes ten huysse Pieters Rijmelants ter presentie van Louis serWouters ende Dirck Groenevelt, poorters van Goes.

2.422 Borgtocht voort coop 9 gemet landt in Oudelande⁴⁴⁹

(Type acte:) *Cautie oft Borghtochte voor traditie ende evictie, Obiit Cornelis anno 93*

Comp. Cornelis Cornelisz baliu in Ellewoutsdijck, Anthonis Jobs zone, secretaris aldaer ende Inghel Cornelisz Schipper wonende in Baerlandt, borgstelling voor de levering van 9 gem.land in Oudelande in Wildemanshoec, d'welcke Pieter Claissen Ovesandt met Jan van Stapelen, poorters van Goes, op ghisteren ter bode gecocht hebben vuiten naem van Michiel Cornelisz Beenhouwer. Te Goes ter presentie van Bartholomeus Willemssen impostmeester vande bieren ende Jacques de Jonghe clerq opt stehuys.

2.423 Verklaring over koop schip door Hubrecht van Dirck⁴⁵⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Hubrecht Goossens metser, David Jobs zone ende Cornelis Jan Heijne, poorters van Goes, verklaarden t.b.v. Dirck Janssen Schipper van der Goude, betreft koop van een schip (goudsche) steen door Hubrecht van Dirck. Dat hij dezelve niet ontfanghen en woude om dat-tet gheen leverbaer goetd en was ende niet bequaem om te verwercken, ten waere binnen shuijse. Sulcx dat den voors. Dirck ende Hubrecht den zelven steen hebben doen keuren bij Frans Pieterssen ende Pieter Arentssen van der Gouwe, die den voors. steen ooc waerdeerden gheen leverbaer goetd te zijne. Waeromme hij requirant genoodsaecht es geweest metten

⁴⁴⁷ RAZE 2039, fol 334, 20-11-1592

⁴⁴⁸ RAZE 2039, fol 334, 8-12-1592

⁴⁴⁹ RAZE 2039, fol 335, 9-12-1592

⁴⁵⁰ RAZE 2039, fol 336, 9-12-1592

voors. metser te conposeren zoo dat hij schipper 15 stuijvers op elc duijssent daeromme heeft moeten mincken (=verminderen), etc. Te Goes ter presentie van Henric Danielssen weerd indén Moriaen ende Hans de Backer passementwercker, poorters van Goes.

2.424 Accoord over erfenis⁴⁵¹

(Type acte:) *Accoordt op d'herediteyt. Vide supra pag. 76 ende int Prothocoll A pag. 306. Obijt 14 septembris 94 des avents voor 6 uren*

Comp. Maijken Adriaens dochter, weduwe Jan Janssone Bollaerts, als universele erfgenaeme van Mr. Quirijn Govaerds zone rentmeester van de gheestelijcke goederen over zuijdtbevelandt vuijt crachte van zijn testament gedateert 4 martij 1589; Verclaerende dat zij met Jan Cornelisz Croone ende Cornelis Mertssen als getrouwt hebbende Francijnken ende Gheertken des voorn Jans Bollaerts ende haer dochters gheaccordeert es Dat zij Jan ende Cornelis met assistentie Pieters Willemsen (ooc haere sone) haer comparante zullen helpen administreren etc. tsterfhuys des voors. Quirijns. Zij krijgen daarvoor beide 1000 gulden, etc. Gedaen thae ren comparanten huijse ... ter presentie van Cornelis Adriaensz Nissepat schoemaker en Jaspar Sporcman cleermaker, poorters van Goes. Dies toirconden Maijken Bols (en de getui gen) Cornelis Adriaense Nissepat en Jasper Spoerekmans.

2.425 Begin 1593⁴⁵²

Prothocoll ofte Register van d'Instrumenten ende Acten Voir mij Pieter Levendale van Romerswalle als publicq Notario etc. verleden Beghinnende metten nieuwen Jaere xvc Drij entNeghentich.

(In de marge:) Lra (Lectura) dominicalis C, Aureus numeris 17. Pascha 18 Aprilis, Indictio VI. Volgt een bijbels citaat in het latijn: Spero in domino ...(psalm 36)

2.426 Verklaring Jan Arnoldi en Geleijn Jacobs over Martin Damman⁴⁵³

(Type acte:) *attestatie ad probandum quondam habuisse testandi ... et testationis s.. propisium antea conceptum*

Comp. Mr. Jan Arnoldi, oudt ontrent 60 jaeren ende Geleijn Jacobssen in Rijsselen, oudt 51 jaeren, beide poorters van Goes. Ende hebben ten ernsten versoecke ende instantien van Martin Mertssen medepoorter aldaer verclaert etc. Naerdijen Martin Damman geboren van Ghendt wijlen peerderuijter onder Capiteyn Baecx, ligghende in garnisoene binnen Berghen op den Zoom, opden 17 aprilis anno 1590 Voir den voorseiden Mr. Jan als publicq Notario ende Geleijn (een vande getuyghen) gepasseert ende bekend hadde zekere Donatie cum mortis ten faveure voor den kinderen van Mr. Mathijs Horen, alsdoen ... binnen Ghendt, zijn donateurs oom, Daermede hij den voornoemde kinderen donateerde al zijn goederen geleghen in Vlaenderen, etc, Verclaerende hij Damman wel expresselijck mwet ernsten moede ende zeer heftighe woorden dat hij gheenssins en wilde dat zijn oom Michiel Horen ijet zoude proufijteren ofte ghenijeten van zijne goederen, noch ooc den voornoemden Mr. Mathijs, dan alleene tghene hij aen Mathijs kinderen bijde voornoemde donatie gelaeten hadde. Te Goes ter presentie van Jan Jacobsen Bom poorter alhier en Mr. Gillis Brembosch, eertijds poorter alhier en nu woonachtigh te Bruesselen.

2.427 Procuratie Martin Willems⁴⁵⁴

(Type acte:) *procuratie ad Recipitendum et Lites*

⁴⁵¹ RAZE 2039, fol 337, 14-12-1592

⁴⁵² RAZE 2039, fol 339, Januarius 1593

⁴⁵³ RAZE 2039, fol 339, Januari 1593

⁴⁵⁴ RAZE 2039, fol 340, 9-1-1593

Comp. Martin Willemssen als voocht van de weeskinderen en erfgenamen van Matheus Michielssen, wijlen Ontfangher van Jhr. Jan Pieters geheeten Van Cats, midsgaders Joncvrouwe Anna van Teeckenburgh Anthonisdochter des voornoemens Matheus' weduwe, alle wonende te Goes. Hebben geconsititueert Michiel Adriaenssen, haeren neve, eertijds inwoonder der stadt Romerswalle ende nu der heerlicheijt van Sint Annaland, gemachtigd om achterstellen te innen van: Jacob Martssen Schoone, Jacob de Backer, Adriaen Pierssen Beck. Gedaan te Goes ter presentie van Cornelis Cornelis Mathijssen en Govaert Hieronimus van der Straeten, poorters van Goes.

2.428 Procuratie David Jacobs⁴⁵⁵

(Type acte:) *procuratie ad recip. et Lites*

Comp. David Jacobs zone, oudtborgemeester van Goes, heeft geconstitueerd Cornelis Janssen, baliu van Hulst, Vincent van Mullem inwoonder van Goes, om te maenen de somma van 40 guldens als Cornelis Crieckaert ende Hubrecht Lieven wonende in Hulsterambacht schuldig zijn. Te Goes ter presentie van Pieter Bisschop brouwer en Hans Hercules schoenlapper, inwoners van Goes.

2.429 Testament religieuse van klooster Hierusalem⁴⁵⁶

(Type acte:) *testament van mijn vrouwe van Bieselinghe, Vide diergelijcken in prothocol A pag. 204 et E. pag. 77 et 78*

Comp. d'Eerbaere Jonckvrouwe Catharina Meijskens Jansdochter, Religieuse ende Vrouwe vanden clooster genaemt Hierusalem des oordens van Sinte Victor ende Sint Augustijns regle, geleghen bij Bieselinghe in zuijtbevelandt, nu haer onthoudende (midts den troublen) bij ende metten resterenden religieuzen opt slot van Jr.vander Weerde binnen der stede van der Goes, sieckelijck te bedde ligghende, etc. hoe wel zij met haeren eijghen vrijen wille int voorseide clooster geghaen zijnde ende haer zelfven met alle haere goederen den voornoemde convente gedediceert hebbende, niet eijghens behouden heeft, Dat nochtans om dese troublen, zij genoodtsaecht zijnde haer convent te verlaeten ende om haer met haeren medesusters ende ondersaeten te onderhouden, haer met consente van haer overste gedisponeert es eenigh gheldt, cleijnodien ende properheijt te gebruijcken ende besitten. Soo gheeft, laet ende maeckt zij testatrice aen Jonckvrouwe Hubrecht Bouwens dochter ende Maijken Jobs dochter haere gheestelijcke medezusters alle tghene gemunt ende ongemunt, ..., alle haere roerende, onroerende goederen, actien, vuijt ende inschulden, verschenen en noch te verschijnen etc.etc. Aan Elizabeth Jans dochter haere testatrices zustere naerden vleesche, huijsvrouwe Joachims Janssen oft aen haere kinderen, vuijtte te reijcken twee silvere lepelen eens, dewelcke zij haer gheeft tot een memorie. Aldus gedaan op 't slot binnen der stede van der Goes, ter presentie van Jr.Martin van de Weerde en Martin Willemsen oudt borgemeester (met handtekening van M.van de Weerde Boudewijnsz).

2.430 Procuratie Goossen en Janneken Matthijs⁴⁵⁷

(Type acte:) *procuratie ad retrahendum et Lites*

Comp. Goossen en Janneken, zone en dochter van Mathijs Goossens, geboren van Berghen, nu wonende te Goes, vervangende de weeskinderen van hun overleden zuster Maijken, hebben geconstitueerd Jan Cornelisz Leermaker en Anthony Janssen Cuijper, poorters van Bergen, om te compareren voor de vierschaar aldaar te aenboorden de coop van het thuis, huijsighen ende erfve staende en gelegen te Bergen op Zoom in de Engelsche straete achter-

⁴⁵⁵ RAZE 2039, fol 340, 13-1-1593

⁴⁵⁶ RAZE 2039, fol 341, 18-1-1593

⁴⁵⁷ RAZE 2039, fol 342, 19-1-1593

gelaten door wijlen Franchoijs Schrijnwercker. Gedaan te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz Baersdorp en Adriaen Arnoudssen, inwoners van Goes.

2.431 Procuratie Gillis Brembosch⁴⁵⁸

(Type acte:) *Notule van procuratie ad lites, Gratis*

Comp. Mr. Gillis Brembosch, eertijds inwoonder deser stede en nu der stede van Breussel, constitueert Hieronimus Grieuw(aert) ad lites nu hem gemoveert zijnde ende die noch gemoveert zouden moghen worden, etc. Dies toirconden etc.

2.432 Contract verkoop vlas⁴⁵⁹

(Type acte:) *Transactie op een proces ende Compromis*

Questie, different ende Proces geresen zijnde tusschen Pieter van der Perre, inwoonder der stede van Leijden ter eenre en Pieter Adriaensz Bolle, poorter van Goes, ter anderen zijden, betreft een contract over 600 steenen vlas, waarvoor hij zou betalen £ 270:13:4 vls. Gedaan te Goes in de herberg die Rose, ter presentie van Joris Bucquet weerdte aldaer en Louis Frutiers, inwoners van Goes.

2.433 Procuratie Adriaen Arnouds⁴⁶⁰

(Type acte:) *procuratie ad recip. et lites*

Comp. Adriaen Arnoudssen geboren van Romerswalle, nu poorter van Goes, heeft geconstitueerd Cornelis Franssen van der Straeten en Hubrecht Janssen, beijde raden in Goes, om op te treden voor hem en voor de kinderen van zijn broer Geleijn Arnoudssen, om schulden te innen van Adriaen Pierssen Beck, pachter in Nieuwstrijen en alle andere in Poortvliet ende den eylande rontsomme, te Goes, ter presentie van Cornelis Cornelis Baltheus en Conrard Stael, inwoners van Goes.

(In de marge:) *Conrard obiit ut primo pag. 351, te weten 5 augusti 93 corts nae 11 uren voor den middagh*

2.434 Testament Pieter Willems cleermaker⁴⁶¹

(Type acte:) *testament van man en wijf, met reciproque institutie*

Comp. Pieter Willemssem cleermaker geboren van Cruijshoute bij Oudenaerden, met Francijnken Jans Steperaerts, geboren van Nokeren, zijn huijsvrouw, nu won. te Goes, te Goes ter presentie van Jacques Pieters en Pieter Pieters, beide van Breda, oucleercoopers en nu poorters van Goes.

2.435 Verklaring over verkoop huis Kruiningen⁴⁶²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Mr. Henric Mispelblomme, schermmeester, oudt ontrent 39 jaeren en Frans Adriaensz Hertsinck, oudt ontrent 33 jaeren, poorters van Goes, verklaring ten verzoeke van Mr. Sebastiaen Baerensteijn, medepoorter, dat zij aanwezig zijn geweest ten huijse van Arnouldt Geerdssen, won. te Cruninghe op een maandagh 3 of 4 weken geleden, daer vergadert waeren de voorseide Mr. Bastiaen ende Aerdt, Bastiaen heeft vercocht en Aernoudt gecocht een huijs mette erfve binnen den dorpe van shr.h(einri)cxkinderen, genaemt De Leuwe, om 11 guldens min 25 ..., te betalen met paymenten, meije naestcomende 8 ponden grooten vlaems ende jaerlicx alle meije daeraenvolghende ter volder betalinghe. Boven die lasten daerop staende. Dewelcke zij de ... affirmeren dat den voornoemde vercooper duijdelijck verclaert heeft te

⁴⁵⁸ RAZE 2039, fol 342, 19-1-1593

⁴⁵⁹ RAZE 2039, fol 343, 20-1-1593

⁴⁶⁰ RAZE 2039, fol 344, 30-1-1593,

⁴⁶¹ RAZE 2039, fol 345, 1-2-1593

⁴⁶² RAZE 2039, fol 345, 12-2-1593

zijn vijf gulden jaerlicx voor Pieter Jan van Oosten, 15 grooten of daerontrent voor den aer-
men aldaer ende 3 schellingen grooten jaerlicx cheijns voor Jr. David vander Werfve, am-
bochtsheer der zelve prochie, etc. Doch dat aldaer verhaelt werde dat Willem Rose, eertijds
besitter van dit huijs, den voornoemden Jr. tevreden gestelt hadde met een coppel capoenen
eens zoo langhe hij daer wonen zoude. Te Goes ter presentie van Cornelis Hubrechtssen
Goetsack en Lenardt Goverdssen, beijde schuijtluyden en poorters van Goes.

2.436 Sterfhuijs Cornelis ...gen Naijer⁴⁶³

(Type acte:) *vuytcoop van een sterfhuijs bij de weduwe midts onderhoudende die weesen*
Comp. David Joossen aerbeijder en poorter van Goes, voor zichzelf en vervangende de
weesen (die vanden Aermmeesters onderhouden worden) achtergelaeten van Cornelis ... gen.
de Naijer, zijns comparants wijlen moeders broedere van halven bedde, ter eenre en Jobken
Clais de Costers dochter als weduwe wijlen Cornelis Willems Cap in zijn leven boomscluter
deser stede ende broeder van geheelen bedde des voorseide Cornelis den ouden en sulcx ooc
oom van voorseide Davids ende der weesen, ter anderen zijden. De twee wezen zijn knecht-
kens Stoffelken nu oudt ontrent 6 jaeren ende Clais ontrent 5 jaeren. Moeder zal onderhou-
den, een ambacht laeten leeren etc. Te Goes ter presentie van Adam Storm smit en Frans van
den Steene vlascooper, beide inwoners van Goes.

2.437 Procuratie Paschasius Revel⁴⁶⁴

(Type acte:) *procuratie ad Recipi.. et lites, Vide supra pag. 91*
Comp. Mr. Paschasius r. van B. (d.i. Revel van Burghvliet) nu won. Goes, herroept voor-
gaande procuraties. Heeft geconstitueerd Hans Helmich van Doornick, poorter te Bergen op
Zoom. Te Goes ter presentie van Cornelis Cornelis Balthens en Hans de Backer passement-
werckers, inwoonders van Goes.

2.438 Procuratie Adriaenken Aelbrechts⁴⁶⁵

(Type acte:) *procuratie ut supra*
Comp. Adriaenken Aelbrechts, weduwe van Bernard Janssen, eertijds inwoonderesse der
stede van Bergen en nu te Goes, voor haarzelf en als moeder en voogdesse van haar kinderen.
Heeft geconstitueerd Mathijs Mathijssen Smit, inwoner van Scherpenisse om te mogen mae-
nen 15 guldens die Aerdt ..aerdssen Bocxmaker schuldig is. Te Goes ter presentie van Adam
Storm smit en Pieter Henricxssen Waghemaker, poorters van Goes.

2.439 Accoord uitkoop Mels Mertsen⁴⁶⁶

(Type acte:) *Accoord in gemeenschap*
Comp. Adriaen Andriessen ter eenre ende Cornelis Janssen toegenamt den Roon, ter ande-
ren zijden, beijde poorters van Goes, accoord in de uitkoop van Mels Mertssen, zoo voor hem
als zijn weesen. Adriaen heeft gekocht een stuk zaailand genaamd Noom Christiaens boo-
gardt 6½ gemet, Cornelis heeft gekocht een stuck genaamd de Keersbogardt, 3½ gemet, gele-
gen in de Goesche polder. Dit laatste stuk zullen zij met meede beplanten. Te Goes ter pre-
sentie van Hans Verhogen weerd in den Horen en Cornelis Jacobssen wonende in
shr.Elfsdorp onder Cloetinghe.

2.440 Testament Joos Jans van de Werfve⁴⁶⁷

(Type acte:) *Subscriptio testamenti clausi*

⁴⁶³ RAZE 2039, fol 346, 14-2-1593

⁴⁶⁴ RAZE 2039, fol 347, 19-2-1593

⁴⁶⁵ RAZE 2039, fol 347, 20-2-1593

⁴⁶⁶ RAZE 2039, fol 348, 29-2-1593

⁴⁶⁷ RAZE 2039, fol 349, 6-3-1593

Comp. Joos Janssen van der Werfve, inwoonder van Goes. Besloten testament geaccepteerd door drie notarissen, Levendale, Jan Arnoldi en de Ridder.

2.441 Verklaring Pieter Corneliss Baersdorp⁴⁶⁸

(Type acte:) *attestatie*

Voir mij P. L. v. R.⁴⁶⁹ (etc. ut supra pag. 41) es gecompareert Pieter Cornelissen Baersdorp, oudt zoo hij zijde ontrent 82 jaeren, inwoonder der stede van der Goes, ende heeft ten ernstelijcke verzoeken en institutie van Joncvrouwe Clara Valdaura, ook wonachtigh binnen der zelfder stede verclaert, getuijcht ende (etc. ut supra pag. 13) waer te zijne dat hij zeer wel kent zeecker stuck landts, zijnde vroone, groot ontrent 3 gemeten 79 roeden, liggende onder 't Ambocht van Oudt shr.Aerskercke in Bijlhoeck, de voornoemde requirante thoebehoorende. Twelcke aende zuijdt ende west zijde streckende is aen den watergangh ende daer west aen liggende es 1 stuck zaylandts van ontrent 1½ gem.18 r. genaempt Cruijs hofstede, thoecomende Ecclesia Wiskercke. De welcke Ecclesia ooc int zelve heeft ontrent beter dan 1 quartier vroone, die eertijds gegheven es geweest om daervoren 't loff te singhen ende aende noordtzijde een ander stuck vroone, de zelve kercke thoecomende. Ende verclaert hij deposant dat des requirantes voorseide vroone haeren wegh gebruijckt heeft, oostwaerts uijt tot aent tuijne weghelingh thoe, over twee stucken te weten ontrent een half gemet zaylandts eertijds toebehoort hebbende Joos van de Weerdens bastaert ende nu Jr. Martin van de Weerde, ende over een stuck van ontrent 5 quartier oft weijnigh min, eertijds thoebehoort hebbende Jacob Simonssen Schooff ende nu Laureijs Antheunissen, zoo hij deposant verstaen heeft hem refereerende aenden overloopers. Ghevende redenen van zijne verclaeringhe ende wel wetenschap, want hij deposant over die 50 jaeren daerontrent gewoont en die Weth gedient, ende de zelve vroone gebaent heeft een heventijdt geduijrende, twelcke nu geleden es drie heventijden. Dat hij ooc eertijds gebaent heeft 't voorseide stuck ende vroone Ecclesia Wiskercke thoecomende, genaemt Cruijs hofste, ten minste voor 2 heventijden. Dat hij ten tijde als hij des voorseides requirantes vroom baende zelfs over de voormelde twee stucken vuijt ende in gereden heeft, ende voren en nae, anderen baenders heeft over de zelve sien vuijt ende in rijden. Want ooc de voorseide vroone (haer requirante toebehoorende) altijts bezajit es geworden, zoo moet noodtelijck volghen oft emmers gerechtelijck? verstaen werden (zoo hij deposant verhaelt) dat de zelve aldaer over de voorgenoemde stucken oostwaerts aen geleghen eenen wegh heeft om vuijt ende inne te rijden. Want anders en ist niet moghelijck doende de zelve zoude mogehen baenen. Alzoo die watergangh aende voorseide zuijt ende westzijde zoo breedt en wijdt es, dat men daerover gheen heule en zoude connen legghen. Ende waert recht, reden ende (etc. ut supra 14 .. tats geene reguarde es in ..em) Aldus (etc) binnen der voorseide stede van der Goes, ten comptoire, op den thiensten marty anno 1593, ter presentie van Mr. Pieter Rogierssen Vitu, aptheecker ende Frans van den Steene vlascooper, beide inwoonders der zelve stede als getuijgen (etc). Dies 't oirconden (etc) P. Levendale 1593. En es tprincipale instrument bijden deposant onderteekent aldus: bij mij pieter cornelissen baersdorp.

(In de marge:) *Gegheven de requirante ten principale instrument en noch double, beijde in pap(ier) van groot form(aat) langh in pagina ende van haer ontfanghen 1 reael van 4 ... st. Dies moeste ic int wisselen ende van haer hebben.*

⁴⁶⁸ RAZE 2039, fol 349, 10-3-1590

⁴⁶⁹ Pieter Levendale van Romerswalle

2.442 **Vuijtkoop erfenis van zijn vader**⁴⁷⁰

(Type acte:) *vuijtkoop van een besterff in Heer Jacob Joossens herediteyt. Jacobus Joossen obiit in H'Iersicken 9e die Conversionis D'Pauli hoc anno 1593. Vide 1 pag. 353 noch 1 ander vuijtkoop*

Comp. Lambrecht Lambrechtsen, won. Bieselinghe ter eenre en Dignus Keetlaer, poorter van Goes ter anderen zijden; Lambrecht heeft verkocht aan Dignus "Alzulcken helft in een viendeel dat es een gerechte Achtedeel, twelcke den voorseide Lambrecht van zijns vaders zijde es competerende, in de herediteijt ende successie van heer Jacob Joossen zaligher memorien, eertijds Schoolmeester binnen der heerlicheijt van H'Iersicken, hem aenbestorfvén van des voorseides overledenes moeders zijde, volghens tvermeth bij Schepenen aldaer hem aengewesen. Te betalen: £ 56. Te Goes ten huize van de koper, ter presentie van Cornelis Olivierssen molenaer, oom des voorseide vercoopers ende Cornelis Janssen den Roon, beide poorters van Goes.

2.443 **Procuratie Pieter Simons Cost**⁴⁷¹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Pieter Simonssen Cost, nu getrouwt zijnde met Lijsbeth Diericx dochter wonende inde Vierheemskinderen binnen der stede van der Goes, heeft geconstitueert etc. Cornelis Poppe om te ontfanghen alsulcken somme van 5 £ 16 sch. 7 gr. ter goeder rekeninghen als Cornelis vanden Woestijnen nu woonachtigh in Wolphardsdijck aen hem constituent inder voorseiden qualiteyt schuldigh ende noch ten achteren es van geleverd ijsen. Te Goes thaeren huysse ter presentie van Conrardt Stael⁴⁷² ende Govaert Claissen van Eijck, poorters van Goes.

Comp. Pieter (etc.) ende heeft geconstitueert Louis Voornaert om te innen £ 3:6:6 die Lieven Eeckman smit, nu woonachtigh in Hulsterambacht aen hem schuldigh is.

2.444 **Verandering huwelijks voorwaarden Jacob Corneliss meulenaere en Apollonia Marinusdr**⁴⁷³

(Type acte:) *veranderinghe in een voorgaende huwelicxe voorwaerde bij gemeenen consent gedaen, Videte supra pag. 173*

Comp. Jacob Cornelisz meulenaer ter eenre ende Apollonia Marinusdochter, echtelieden. Zij hadden op 21-9-1590 een contract antenuptiael gemaakt, waarin stond dat bij vooroverlijden van Jacob "Leunken" voren vuijttrecken ende behouden zoude hondert ponden grooten vlaems, daerthoe noch het huijs daerinne Jacob alsdoen woonde, etc. Zij willen nu dat Jacob het huis mag verkopen wanneer hij wil. Zij wonen nu in het huis waar St. Adriaen es vuijt hanghende stken (streckende?) in dezelve Sint Adriaensstraete, Oost ende zijdt aen Jan Adriaensz Goeree, west aen Mels Adriaensz cleermaker ende noordt s'heeren straete, te Goes, ten huize waar zij nu wonen. Ter presentie van Adriaen Gillissen Vlaemigh ende den voorseide Jan Adriaensz Goeree, gebuijren.

2.445 **Procuratie Martin Cornelis Mazure**⁴⁷⁴

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Martin Cornelisz Masuer, poorter van Goes, heeft geconstitueert Adriaen Versaerdt procureur postulerende voir den gerechte der stede Hulst ende Hulsterambacht, om te maenen

⁴⁷⁰ RAZE 2039, fol 350, 17-3-1593

⁴⁷¹ RAZE 2039, fol 351, 20-3-1593

⁴⁷² (In de marge:) Conrardt Stael es overleden 5 augusti 93 recht nae 11 uren voor middaghs. Videte Prothocol E pag. 9?, procuratie ut supra

⁴⁷³ RAZE 2039, fol 351, 23-3-1593

⁴⁷⁴ RAZE 2039, fol 353

etc. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Dirck Groenevelt deurwaerder, beijde inwoonders van Goes.

2.446 Sterfhuijs Jacob Jacob Joossen⁴⁷⁵

(Type acte:) *vuijcoop van een besterff, etc. ut supra pag. 350*

Comp. Willem Marcus zone wonende te H'Iersicken ter eenre en Dingenis Keetlaer. Willem heeft vercocht, Alsulcken vijfste part in een vierendeel, dat es een gerechte twintichsten deel, twelck den voorseide Willem van zijns moeders zijde es competerende in de hereditieit ende successie van Heer Jacob Jacob Joossen zaliger, te Goes ter presentie van Mr. Henric Claissen Walberch van Venloo ende Herman Vervoort deurwaerder, beide inwoonders van Goes.

2.447 Sterfhuijs Maijken Jans Claissen⁴⁷⁶

(Type acte:) *vuijcoop van een sterfhuijs met belofte van de weesen te onderhouden*

Comp. Jan Adriaenssen Goeree, weduwnaar van Maijken Jans Claissens dochter van Romerswalle ter eenre ende Geerdt Michielssen als getrouwt hebbende des voorseide Jans Adriaens zuster, midtsgaders Adriaen Arnoudssen als zone des voornoemden Maijkens zustere, ter anderen zijden, accoord. De weduwnaar heeft het vruchtgebruik van alle goederen. Zal zijn kinderen onderhouden, namelijk: Anthonia 13 j, Cornelia 7 j, Adriaen 5 j. en Maijken 3 j.; hij verbindt het huis daar hij in woont (staat niet bij waar), te Goes ten comptoire. Ter presentie van Pieter Bisschop brouwer en Hans de Grave, servetwever, inwoners van Goes.

2.448 Testament Jan Jooss⁴⁷⁷

(Type acte:) *subscripti testati clausi*

Comp. Jan Joossen inwoonder der prochien van Capelle, verclaerende (etc. ut supra d. pag. 349).

2.449 Testament Jan Jooss en vrouw⁴⁷⁸

Comp. Jan Joossen en Jacobmijnken Bartelsdochter, inwoonders van C(apelle) deponeren een eigenhandig geschreven testament.

2.450 Levering plaetse oft erfken⁴⁷⁹

(Type acte:) *transport oft overlaetinghe van een plaetse oft erfken ende Obligatie daer voren gedaen van den coop*

Comp. Mr. Daniel Landsberch eertijds rectoir der scolen binnen Goes, nu medicijn binnen der stede van der Hulst, ter eenre en Gillis Pieterssen, inwoner van Goes ter anderen zijden; Daniel heeft verkocht plaetse ende erfve ligghende achter des voorseide Gillis huijs staende bij tshuttershoff te Goes. Zacharias de Jonge was eertijds bezitter en heeft het van het huis afgethuijnt. Te Goes ten comptoire ter presentie van Mr. Jacob Oijevaer schoolmeester en Zacharias de Jonghe, passementwercker, beide inwoonders van Goes.

2.451 Overeenkomst over waterafvoer⁴⁸⁰

(Type acte:) *Coop ende Constitutie van Securiteyt pr..dy urbani*

Comp. Pieter Antonisz smit ter eenre ende Jan Reijmerssen timmerman ter anderen zijden, beide poorters van Goes, hun huizen staan naast elkaar aan de westzijde van de Wijnstraete,

⁴⁷⁵ RAZE 2039, fol 353, 30-3-1593

⁴⁷⁶ RAZE 2039, fol 354, 3-4-1593

⁴⁷⁷ RAZE 2039, fol 355, 6-4-1593

⁴⁷⁸ RAZE 2039, fol 355, april 1593

⁴⁷⁹ RAZE 2039, fol 355, 11-4-1593

⁴⁸⁰ RAZE 2039, fol 356, 20-4-1593

overeenkomst over waterafvoer. Te Goes ter presentie van Lenard Pieter Cornelissen weerd int casteel van Baersdorp ende Govard Claissen van Eijck, beide poorters van Goes.

2.452 Kwestie van d'erscheijdinghe gorsingen Borsselen⁴⁸¹

(Type acte:) *Informatie enquesten oft attestatie op d'erscheijdinghe van Borsselen, Coudorpe, Everinghe etc.*

Naerdijen questie geschil oft different gemoveert es geweest tusschen Bartholomeus Couwe als pachter vanden gorssinghen van Borsselen, gheassisteert met Matheus Smalleganghe als rentmeester vanden confiscatien over den eijlande van Zuijdtbevelandt, Jeghens d'Ambachtsheeren van Everinghe ende Coudorpe, ter oirzaeck van d'Erscheijdinghe, limiten oft gemercken des grondts vanden gorssinghe ofte slijck nu bujten dijkke liggheende, Waer ende hoeverre 't Ambacht van Borsselen es streckende ende van den voornoemden ambachten van oudt Everinghe ende Coudorpe behoorde getermineert te worden. Soo hebbe ick PLVR als Publicq Notarius etc. mij getransporteert ter plaetsen contentieuse ende daer ontrent, Ende sittende nu jeghenwoordelijck opden zeedijck liggheende aende zuijtwestzijde van Holenpolder, recht over jeghens die delfue oft gracht, daermede aldaer binnen sdijcx der zelven polder, tvoorseide Ambacht van Coudorpe scheijdende es aende noordtwestzijde van Borsselen. Sijn voir mij inde voorseide qualiteit ende getuijghen naergenoemt, geproduceert ende gecompareert die personen onderschreven, ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van den voornoemde Couwe ende Smalleganghe, voor get(uigenisse) (etc. ut supra pag. 9) solemijn te doene, waerachtigh te zijne.

Inden eersten Henric Jacobssen Boonman, oudt zoo hij zeijde ontrent 74 jaeren, inwoonder der prochien van Heynkenssandt, gevraeght zijnde nae de limiten, alwaer tvoorseide ambacht van Coudorpe zoude moghen gescheyden zijn geweest eertijds (nu buijtendijckx) van West Borsselen voorseid, Seght als boven, dat vanden dijk (daerop wij nu sitten op ende jeghens die scheijdinghe der voorseide ambachten binnensdijckx) een vijfzoode dat es eenen binnen zaidijck geleghen gestreckt heeft van hier (daer wij nu sitten) ontrent zuijdt westwaerts oppe, raijende gelijk den zeedijck van Coudorpe nu streckende es, ende ooc zoolangh den zelven nu es, oft ontrent 25 roeden min onbegrepen, tot aenden binnendijck eertijds des polders van oudt Everinghe, D'welcken binnendijck gestreekt heeft noordtwestoppe, voorbij de voorseide vijfzoode, ontrent 4 oft vijf roeden, dan van daer west ende vuijterlijck zuijtwest gedrayt heeft tot aenden zeedijck. Dan en weet hij deposant niet oft den voorseide polder van Everinghe, metten zelven binnendijck getermineert oft gelimiteert es geweest oft niet. Gelijck hij ooc niet en weet hoelangh den voorseide zeedijck van Everinghe (die streckende was ontrent westen ten noorden) geweest es) Ghevende reden van zijn wetenschap, want hij deposant geboren es geweest in Oostkercke binnen Borssele voorseid ende tzedert d'Inundatie (die geschiede anno 1530) hier ontrent sowijlen verkeert heeft. Dat ooc zijn vader de voorseide vijfzoode eertijds heeft gebaent, hier mede zijnde depositie sluijende.

Willem Leijnssen, oudt ontrent 61 jaeren, baliu der prochien van Ovesandt, verclaert als voren ter voorseide plaetsen jeghenwoordigh sittende, dat hij wel kent die scheijdinghe vanden voorseide ambachte van Coudorpe van Borsselen binnensdijckx voorseid, maer niet buytensdijckx. Dan seght dat hij meermaels van Cornelis Remijnse (die in Borsselen geboren ende opgevoedt was, dende daer in ovesant gewoont heeft) heeft hooren verhaelen dat die scheijdinghe oft mercken van Borsselen zouden geweest zijn vanden voorseide Holenpolderschen dijk (daerop wij nu jeghenwoordigh sittende zijn) raijende opden toren van Aerdenburgh in Vlaenderen. Anders en wiste hij deposant niet meer te bescheijden.

Jacob Cornelissen, oudt ontrent 41 jaeren, wonende int westeijnde van Sint Anthonispolder, verclaert als voren, dat hij zijn vader zaligher memorie, die in Borsselen geboren en ontrent

⁴⁸¹ RAZE 2039, fol 357, 22-4-1593

seven jaeren oudt was als d'Inundatie geschiede ende ontrent 64 jaeren eer hij overleedt) tot verscheijden stonden heeft hooren segghen, dat die scheijdinghe van Borselen gestreckt zoude moghen hebbehn van die voorseide plaetse daer wij nu sitten tot op den toren van Aerdenburgh in Vlaenderen, sonder dat hij comparant eenighe verdere kennisse oft wetenschap heeft vande gemercken desselfs.

Jan Cornelissen, oudt ontrent 28 jaeren wonende aldaer, verhaelt als voren conform gelijk bij zijnen voorseiden broeder hier boven verclaert es, daermede zijne depositie sluijgende. Ende waert recht, reden ende (etc) Aldus (etc) opden zuydt westdijck van Holenpolder, ter plaetsen voorschreven, Op den 22 Aprilis anno 1593 ter presentie van Jan Crijnssen ende Geerard Claissen van Eijck, beide waghenluijden ende inwoonders der stede van der Goes als looffelijcke getuijghen hier (etc)

2.453 Verklaring Jacques Wilsens⁴⁸²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jacques Wilsens, backer ende metsers dienaer won.te Goes, heeft ter instantie vande weduwe van Lievins van Eecke nom. haar dochter getrouwt met met Tobias de Jonchere, nu won. te Middelburg. De weduwe woont in een huysken in de papegaystraat genaamd de Goudsbloeme. Dat hij inden voorleden jaere 1592 al voor baefsmissen ontrent 8 daghen onbegrepen, gesien heeft dat Clais Lucas, eiggenaere vant voorseide huijsken een bordeken met eenen brieff Daervoren heeft gehangen Daerop gescreven stondt: Dit huijs es te huijren jeghens Meije ofte terstont. D'welck bordeken afgewaijt zijnde, hij deposant opgeraep ende in huijs bewaert heeft. Ende dat den voorseiden Clais Lucas daer na vraeghende, hij deposant verclaert heeft tselve zulcx afgewaijt te zijne. Daer bij voeghende dat hij deposant grootelijck was verwondert waeromme den voorseide proprietaris Daerinne hadde dien scrijven "ofte terstont". Alsoo hij deposant pretendeerde Daeraene noch huijre te hebben tot Meije naestcomende. Sulcx dat den voorseide Clais proprietaris tselve opschrift dede veranderen ende niet anders scrijven dan dit huijs es te huijren jeghen Meije. Ter presentie van Jan van den Beecke, brouwersknecht en Jan Laureys cousmaker, inwoners van Goes.

2.454 Testament Frans Dignus en Cornelia Smallegange⁴⁸³

(Type acte:) *testament, Vide Prothocol A pag. 292 et pag. ultimo et primo pag. 403*

Comp. Franchois Dignus zone en Cornelia Smallegange Cornelisdochter, gehuwd, inwoonders van Goes, hij sieckelijck bij de viere sittende, etc. gedaan ter presentie van Mr. Pieter Lenards chirurgijn en Jan Adriaensz Goeree, poorters van Goes.

2.455 Verklaring over coopdag heer Jacobs schoolmeester te Yerseke⁴⁸⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Jacobsz Caere, oud ontrent 55 jr, wonende op H'Iersickedamme, ende Marinis Danielssen Craemer, oud 20 jr, nu won. bij Dirick de bode op Middelburg binnen der stede van der Goes, verklaren ten verzoeke van Willem Adriaensz Goeree, won. 't Abbekinderen onder de prochie van Cloetinghe, dat zij daerbij ende mede geweest zijn, nu onlancx voor vastenavondt voorleden, ten daeghe als men binnen H'Iersicken coopdagh gehouden hadde van heer Jacobs schoolmeesters zaliger memorie goederen, ten huysse des voorseide Cornelis Jacobssen voornoemt, Daer bij een quaemen Cornelis Barthelssen Vermuijen ende den voorseide Willem Adriaensz gebuyren wonende 't Abbekinderen. Aldaer onder andere woorden zij deposanten verclaert gehoord te hebben Dat Cornelis Barthelssen zeecker zijn weijken aen Willem Adriaensz verhuurt heeft jeghens thien guldens t ghemet Ende dat Wil-

⁴⁸² RAZE 2039, fol 359, 29-4-1593

⁴⁸³ RAZE 2039, fol 360, 29-4-1593

⁴⁸⁴ RAZE 2039, fol 361, 4-5-1593

lem in bekentenisse van dye vriendschap zijne wolle belooft heeft te leveren aen zelven Cornelis Barthelssen om vijftwintich stuivers den steen. Te Goes ter presentie van Jacob Franssen vander Straeten ende Pieter Mancx toegenaemt 't hondeken, inwoners van Goes

2.456 Testament Frans de Molenaere⁴⁸⁵

(Type acte:) *testament tusschen Frans de molenaere ende zijn huysvrouw met een legaat reciprocque*

Comp. Frans Franssen van den Berghe en Mayken Geerds Claiss dochter, gehuwd, poorters van Goes, hij sieckelijck, langstlevende zal het huis mogen blijven besitten ende gebruiken, etc. Te Goes ter presentie van Barthel Willouts en Arnoudt Gillisz mandemaker, inwoners van Goes

2.457 Procuratie Clara Valdaura⁴⁸⁶

(Type acte:) *procuratie ad tradendum et recipiendum*

Comp. Jonckvrouw Clara Cornelia Valdaura, nu wonende te Goes, heeft geconstitueert Pieter Claiss van Ovesant, poorter van Goes, machtiging om te compareren voor de vierscharen waar dit nodig mocht zijn om te leveren 2 gem.92 r. land in de Sinte Pieterspolder, als zij comparante aan Dignus Pierssen Rijcke ter bode vercocht heeft om 17£ 10 sch. gr. t'gemet, gedaan te Goes ter presentie van Mrs. Cornelis Cornelis Brune, secretaris van Goes en Arnouldt Geleyns zone Vosbergh, beyde licentiaten inden rechte.

2.458 Testament Clara Geerds dochter⁴⁸⁷

(Type acte:) *testament van een grootmoeders haer overleden zoons natuerlijck kindt instituerende, Vide sitem in Prothocol A pag. 88*

Comp. Clara Geerds dochter, inwoonderesse der prochie van Cruninghen, gesondt etc. Zij legateert aan Willem Claissen haeren beminde man het beste bedde met zijnen thoebehooren en £ 25 vls. Zij stelt tot enige erfgenaam Claissen het dochterken geprocreert van wijlen Clais Hubrechtssen, haeren eenigen sone zaliger memorie bij Leenken Pieter Michielss dochter. Dwelck Clais hoe wel hij met Leenken noch niet openbaerlijck getrouwt en was, Soo noch tans hij belofte van houwelijck gedaen hadde met haer comparantens wel weten ende deser weereldt gepasseert es vande kinderpocxkens eer zij tsaemen solempnelijck trouwen. Zij accepteert het kind als zijn dochttertje en haar nichtje. Haar nicht zal moeten uitkeren aan Geerdts, Jacob en Maijken Hectors haers broeders zonen en dochter elk 20 schellingen grooten vlaems eens tot een gedenckenisse; Loenken Pieters haere voornoemde schoondochtere zal £.3 krijgen. Gedaan te Goes ten huysse des voorseide Pieters Michielssen, ter presentie van Jan Pieterssen bocxmaker en Pieter Geerdsz Jonc, beide poorters van Goes.

2.459 Sterfhuis Jacob Jacobs Joos schoolmeester te Yerseke⁴⁸⁸

(Type acte:) *vuijtcop van 1/4 in Jacob Joossens sterfhuys, Vide supra pag. 350, 353*

Comp. Cornelis ende Adriaen Crijns zonen, gebroeders, wonende in Dijckwel ende Spaerte onder die prochie van Capelle, midsgaders Jan de Meesmaker, stedesmit van Hulst, Joos de Costere ende Jacques Arentss ook wonende onder Hulst, voor hun zelven als ook vervangende hun mededeelders, ter eenre en Dignus Keetlaer, poorter van Goes, ter andere zijden, Cornelis en Adriaan hebben verkocht aan Dignus Alzulcken vierendeel twelcke den voornoemden vercoopers van hunne grootmoeders Pieternelle wegghen respectivelijck es competerende inde hereditieyt ende successie van heer Jacob Jacob Joossen zaligher memorien, eertijts

⁴⁸⁵ RAZE 2039, fol 361, 10-5-1593

⁴⁸⁶ RAZE 2039, fol 362, 17-5-1593

⁴⁸⁷ RAZE 2039, fol 362, 17-5-1593

⁴⁸⁸ RAZE 2039, fol 364, 19-5-1593

Schoolmeester binnen der heerlicheyt van H'Iersicken, hem vercoopers aanbesteden van des overledens vaders zijde, te weten Jacob Joossen Daer af Pieter nulle voornoemt wijlen een zus-ter was, Volghende t vermett bij Schepenen aldaer hen respectivelijck aangewesen. Te Goes ter presentie van Christiaen Leulieur deurwaerder en Jacob Marinissen blauverwer, poorters van Goes.

2.460 Testament Mr. Hendrick Jans Fraes⁴⁸⁹

(Type acte:) *Accoordt ende transactie op een contract antenuptiael daarvan niet en bleeck* Comp. Cathrijne Dirckdochter als weduwe van Erasmus van den Houte, geb. te Leuven en onlangs gestorven te Goes, ter eenre en Simon de Valck silversmit, geboren te Middelburg, nu wonende te Frannicker in Vrieslant, als getrouwt hebbende Sara, midsgaders Mr. H(endri)c Janssen Fraes, chirurgijn, poorter van Goes als man van Tanneken beide dochters van Eras-mus, ter anderen zijden, accoord. Gedaan te Goes ter presentie van Pieter Geerdssen Jonc, Jan Slesse van Zierikzee, Gillis Janssen en Arnoudt Heys, inwoners van Goes.

2.461 Grens tussen tschor Voghelensanck en tschopr van Dierick⁴⁹⁰

(Type acte:) *Informatie oft Attestatie valetudinaire op de scheijdinghe tusschen tschor vanden Voghelensanck: van tschor van den Dierick, Diergelijcken vide supra pag. 207, 357*

Comp. Joncheer Fredericq de Lutiano, Ambachtsheer van Ellewoutsdijck, Everinghe, Voghelensanck etc, den welcken om datter in thoecomenden tijden grooten twist, questie oft geschil en zoude opgeworpen worden ter oirzaecken vande limiten Waer tschor vanden Voghelensanck getermineert es vant Schor van den Dierick. Heeft aenden naegenomden personen (onder welcke eenighe oudt, cranck ende ongevalligh zijn) versocht al eer zij af-livigh werden, oft van hier passeren, kennisse ende getuygenisse der waerheyt te ghevene en-de getrouwelijck 't affirmeren tghene zij weten waerachtich te zijne vande paelen tusschen t schor van den Voghelensanck ende tschor vanden Dierick. Alwaer ende hoe verre de zelve van alcanderen afgepaelt ende scheijdende zijn, etc.

Compareerden: Adriaen Claissen, 70 jr. wonende in den polder genaemt den Voghelensanck ambacht van Everinghe, verklaarde dat hij pachter geweest es zoo vant schor genaemt den Voghelensanck als ooc van tschor van den Dierick, Te weten 't Schor vanden Voghelensanck ontrent 25 Jaeren, twelcke hij aanveerde mette baeninghe vanden hoofve Daer hij nu woont ende tschor vanden Dierick ontrent 5 jaeren herwaerts. Seght hij deposant dat tvorseide schor van Voghelensanck hem verpacht was ende vernieut es geweest bij Job Anthonis, Jan Michielssen Felix ende Matthijs Martssen respectivelijck, In den naem van d'erffgenaemen van Joncvrouwe Geertruydt van Wulfven, moeder des requirants. Ende dat hij tselve in dier qualiteyt gebruijckt ende beseten heeft, Beginnende zuijtoost af aen zeecker houten paele, ontrent 4 oft 5 roeden onbegrepen bezuijden twachthuys nu staet. Dwelcke paele alnoch staende es aenden vuytersten cant vanden berm, neffens de creecke, loopende neffens den zelve berm raijende nae 't noortwesten op een oudt nolleken aenden dijck van Everinghe vuytsteekende. Ende tvorseide schor van den Dierick heeft hij deposant gebruijckt, in des ambachtsheeren vanden Dierick naem ontrent vijf jaeren herwaerts. Dan tvorseide schor vanden Voghelensanck heeft hij alijds gebruijckt ende beseten zoo verre ende zoo langhe als voorscreven es, inden naem des voornoemden Requirants oft zijn voorganghers, Sonder stoorringhe ende jeghensegghen van ijemande. doch es waer dat geleden ontrent vijff jaeren, als Andries Janss ooc wonende inden Voghelensanck, tvorseide schor van Dierick, met hem deposant gemeenlijck gepacht hadde. Dat hij Andries wel woorden gehadt heeft jeghens hem deposant tvorseid. Dan hij deposant niet begheerende eenighen twist oft crackeel, jeghens den zelve zijn gebuyrman te hebben, Ende ooc om te schuwen die kijvagie, cost ende moeijte

⁴⁸⁹ RAZE 2039, fol 365, 25-5-1593

⁴⁹⁰ RAZE 2039, fol 366, 26-5-1593

vanden schaepwachters, heeft geseijt dat hij te vreden was (om zoo cleynen lapken schors wille) dat zij beide hunne schaepen tsaemen zouden laeten loopen ende etten, tot aende Creecke Die nu 't zeewaerts vuytloopende es.

Jan Joossen Braem, oudt ontrent 49 jaer, inwoonder der prochien van Ellewoutsdijck, verclaert als vooren, Dat hij Bastiaen Claissen zaliger, nu wijlen inwoonder 't Everinghe, menichmaels heeft hooren segghen dat tSchor vanden Vogelensangh aende zijdtoost zijde van tschor van den Dierick gescheijden was met eenen paelstaeck, den zelven gelijk als Adriaen Claissen voorseid verhaelt heeft, ende die nu alsnoch staet. Anders van scheydinge niet wettende. Verklaring afgelegd: ten huysse des voorseiden Adriaens Claissens inden polder genaemt den Vogelensanck. In tegenwoordigheid van Adriaen Aernoudssen en Mr. Arnould Vosbergh Geleijns zone, licentiaet inde Rechten, beide geboren te Romerswalle en nu won.te Goes.

2.462 Verklaring attestatie Claes Lievens en Henric Jans Visser⁴⁹¹

Comp. Clais Lievinssen, oudt ontrent 64 jaar, ende Henric Janssen Visscher, alias de naijer, oudt ontrent 53 jaar, beide van Goes, verklaren ter instantie van Jan Adriaenss, wonende buyten de lange vijle poorte der stadt van Middelburch, Dat geleden ontrent acht oft thien jaeren onbegrepen, inden somer, hij Henric versocht zijnde ter kinderfeesten, zij deposanten ende ooc den voors. Jan Adriaenss met zijne huysvrouw, gereden zijn tsamen met eenen waeghen (Den welcken Clais deposant voorseit, zijnde broeder van requirants huysvrouw voerde) binnen die prochie vander Nisse binnen desen eylande van Zuijdtbevelandt, ten huijse van Cornelis Adriaenss wonende aldaer, Ende affirmeren zij deposanten dat zij daer gesien ende gehoordt hebben dat den voors. requirant aen den zelven Cornelis Adriaenss afgevraecht heeft hoe hij behoorde te handelen ofte doene met tLandt twelcke aen hem bij caevelinghe thoegefallen zijnde, gecomen van wijlen Adriaen Inghelss Heijpe desselfs requirants ende Geerdtruydts zijne Cornelis huysvrouwens vader. Ende vuyterlijck nae verscheyden woorden Attesteeren zij deposanten gehoordt te hebben dat den zelven Cornelis, inden den naem zijnder huysvrouw, zijne portie int voormelde landt, voor zeeckeren prijs aenden requirant finaalijck vercocht heeft, Sulcx als bij toespreken van goede mannen aldaer vuytgeseijt werde. Dan en hebben zij deposanten niet onthouden die grootte van tselve landt, Noch ooc den juijsten prijs van coop. Verclarende ooc niet gesien te hebben datter alsdoen eenighe betalinghe gedaen werde, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Adam Storm smit ende Pieter Henricxss waghemaker, beide poorters van Goes

2.463 Verklaringen over land in Baerlandt⁴⁹²

(Type acte:) *attestatie van een wegh oft reijdt*

Compareerde personen die een verklaring afleggen ten behoeve van Willem Zagarus, namelijk: Cornelis Jan Mercx zone oudt ontrent 63 jaar, inwoonder der prochien van Baersdorp, Dat hij zeer wel kent zeecker stuck landts groot volghende den jegenwoordighen Overloper ... (niet ingevuld) en gelegen onder Baersdorp, deposant heeft dit 32 of 33 jaar lang als zaijlandt gebaent heeft, daer benefens oock andere parthyen van landen eertijds aencomende Marinus Dane (nu Mayken Dignus Pietersen Rijcke dochter) ende tzedert ooc tvoorseide stuck van twee gemeten alleene. Affirmeert dat hij deposant zoo wel te voren als hij dander tvoorseide parthyen gebruijckte ende oock daer naer als hij dit stuck den requirants toecomen de alleene baende, geghaen, gesloopt ende gereden heeft over tvoormelde landt van Marinus Dane, etc. Het gaat dus om recht van toegang.

Pieter Cornelisz Baersdorp, oudt ontrent 82 jaar, poorter van Goes, Doght alsvoren tselve stuck van twee gemeten wel te kennen ende dat hij, zoo langhe hij memorie heeft, altijds

⁴⁹¹ RAZE 2039, fol 368, 1-6-1593

⁴⁹² RAZE 2039, fol 368, 1-6-1593

geweten ende gesien heeft datment tselve besocht ende vuyt gedaen heeft over tvoorseide weghelinc aenden voors. heeren wegh. Ghevende reden van zijn wetenschap want hij deposant van jonghe oppe in Baersdorp gewoont ende Daerontrent verkeert heeft ende langhen tijdt aen die Weth aldaer gedient, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant ende Pieter Claissen van Ovesant, inwoonders van Goes.

2.464 Testament Willem Bouwens en Geerdken Henricx⁴⁹³

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf, Obiit eerst Geerdken 15 septembris 94*
Comp. Willem Bouwens zone schipper ende Geerdken Henricx dochter, tsaemen in huwelijck vergadert, beide gesondt etc. Gedaan te Goes ter presentie van Martin Cornelisz Mazuer en Jan Claissen, poorters van Goes.

2.465 Pacht onder Cruninghen⁴⁹⁴

(Type acte:) *Pachtcedulle, die minute es bij den verpachter ontworpen, Videte primo pagina 506* Comp. Pieter Willemssen poorter van Goes ter eenre, ende Jacob Jacobssen Valckier, wonende te Cruninghen ter anderen zijden, verklaren dat Pieter heeft verpacht aan Jacob des-sels Pieters hoeve gelegen onder Cruninghen met 118 gemeten landts voor een heventijdt van seven jaeren aen een vervolghende. Het eerste hevenjaer Catharina daeghe 1596, voor 16 sch. 8 grooten vlaems elck gemet afslaensgelt, volgen de condities. Betreft plicht tot onderhoud van de watergangen, wegen en dijken, de eigenaar met zijn gezin zal mogen bewonen de grooten Camer, neercamer, faute?, hovekeete ende comptoir ende dezelve gebruijcken thaerder beliefte ende zoo langhe alst hen believen zal, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Cornelis Adriaens Soetwater ende Gillis Janss

2.466 Procuratie Adriaen Arnouds⁴⁹⁵

(Type acte:) *procuratie ad recip. et lites. Diergelijcke vide supra pag. 344, 456*
Comp. Adriaen Arnoudss geboren van Romerswalle ende nu poorter der stede van der Goes, heeft geconstitueert Jan Anthonisz bode der stede van Steenberghen, om te ontvangen schulden, resten en achterstellen als hem competerende is te Steenberghen, etc, speciaal alsulcke somme van penninghen als Marinis Stoffelss pachter van de hoeve genaemt den Vosbergh aen hem schuldich is van pachte ende andersins. Te Goes ter presentie van Marinus Henricxssen lantmeter ende Pieter Marinus zone Sinoutskercke, inwoners van Goes.

2.467 Procuratie voor een proces tegen een brouwer⁴⁹⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites*
Comp. Adriaen Jacobss molenaer ende Jacob Cornelis Joossen beide wonende onder die prochie van Bieselinghe, hebben geconstitueert Mr. Anthonis van Slichtenhorst, procureur v.h. Hof van Holland, om te compareren betreffende een Proces hangende tegen een brouwer te Delft. Gedaan te Goes ter presentie van Tobias Joossen vander Werfve en David Janssen Schoudee, inwoners van Goes

2.468 Capellanie⁴⁹⁷

(Type acte:) *Collatie van een gheestelijcke beneficie oft Capelrije, Dese collatie es (met voorgaende advis van Jeronymus Verstraten, Rentmeester vant extra ordinarius van Zuytbevelant) geconfirmeert bij de Gecommitteerde Raeden van de Staten van Zeelandt 13 augusti 1593. Midts eerst gemeten het innecomen etc.*

⁴⁹³ RAZE 2039, fol 370, 5-6-1593

⁴⁹⁴ RAZE 2039, fol 371, 8-6-1593

⁴⁹⁵ RAZE 2039, fol 373, 16-6-1593

⁴⁹⁶ RAZE 2039, fol 373, 29-6-1593

⁴⁹⁷ RAZE 2039, fol 374, 30-6-1593

Comp. Pauwels Cornelis Polie? (niet duidelijk op film) inwoner van Goes, oudste sone van Herman Anthonis zone als laicq... Patroon, collateur oft ghifter van een ewighe Capellanie, gefundeert, opgerecht ende gedoteert bij wijlen eertijds H. Henric Willemssen van Rockaengien, H. Jan Willemssen, Oloud Janss ende H. Michiel Pieters zone (zijnen comparants voorouders) inder prochiekerken der stede Goes opden Altaer St. Marie Magdalene; Ende heeft hij comparant in die qualiteyt geconfereert ende gegheven Confereert ende geeft bij desen vrij puermentelijcken om Godts wille aen Cornelis Marinus (toegenaemt bruijgom) zijns broeders wettighen zone, Dezelve Capelrije die deur tverlaeten oft thuwelijck van Mr. Jan Huysen (laetsten rectorus oft vicaris der zelve) oft anders nu vacerende es, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Mr. Henric Claiss Waelburgh van Venloo ende Herman Vervoort deurwaarder, beide inwoonders van Goes

2.469 Testament Lijnken Jans huisvrouw van Frans Jacobs Schaelie⁴⁹⁸

(Type acte:) *testament van een vrouwe ziejck ligghende met exheredatie om den trouwen* Compareerde Lijnken Jans dochter huysvrouw van Frans Jacobssen Schaelie, poorters van Goes, zieckelijck te bedde ligghende, etc. Vorig testament tusschen Lambrecht Goverts zone wijlen haeren man ende haer comparante gemaect ende gepasseert binnen Goes voor Jan de Ridder notaris 21-9-1577, de helft van haar goederen gaan naar de vrienden van haar overleden man; Frans krijgt als legaat het beste bedde; een dochter Paulijnken Jacobs; etc. Gedaan te Goes in haer comparants achterhuysken int zuijteijnde, ter presentie van Anthony van Hecke silversmit ende Thomas Ebbrechts wever, poorters van Goes

2.470 Huwelijks voorwaarden Mr. Willem Henricxen en Anna Tekenburch⁴⁹⁹

(Type acte:) *Contract antenuptiael, Vide primo pag. 420, Anna es eerst overleden den 13 february 94*

Comp. d'Eersaeme, voorsichtighe ende discrete Mr. Willem Hendrixen, Doctor der Medicinen, geboren van Middelburgh ende nu gegaigeert binnen der stede Goes, vergeselschap met Bernardt Henricxs zijnen broedere ende Simon Magnus zijns susters man ter eenre, ende Jofrouwe Anna Tekenburch Anthonis Loyssens dochter, geboren van Romerswalle, gheassisteert met Jan Foortssen dijkgraeve ende Cornelis Cornelis Balthens, haeren vrienden ende maeghen ter anderen zijden, Ende hebben zij comparanten te gader verclaert Dat Naardyen apparentelijck was dat die voorseide Mr. Wilhelm, jonghman met anna weduwe in houwlijck zouden vereenighen etc. etc. Gedaan te Goes tot sbruijts huijse ter presentie van Jan Foortssen, Cornelis Balthens, Simon Magnus ende Bernardt Henricxs

2.471 Coop rosijns⁵⁰⁰

(Type acte:) *Transport ende cessie van coopmanschappen*

Comp. Simon le Maire, coopman, won. Middelburg heeft getransporteerd Isaac le Maire, 50 quarteelen pruijmen ende hondert stucken malicx rosijns, als hij comparant heeft binnen Amsterdam onder handen van Abraham van Lemons zijnen facteur, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Louis Frutiers en Jacques Pieterssen van Breda, oudcleerencooper, inwoners van Goes

2.472 Verklaringen over wei in Cattendijcke⁵⁰¹

(Type acte:) *Attestatie omme Servituijt af te weeren*

⁴⁹⁸ RAZE 2039, fol 375, 11-7-1593

⁴⁹⁹ RAZE 2039, fol 376, 16-7-1593

⁵⁰⁰ RAZE 2039, fol 378, 26-7-1593

⁵⁰¹ RAZE 2039, fol 379, 1 en 4-8-1593

Compareerden personen die een verklaring afleggen ten behoeve van Boudwin Assueris, nl.: Adriaen Jan Andriessen oudt ontrent 37 jaar, wonende binnen de parochie van Wemelinghe, dat hij wel kent een stuk wei te Cattendijcke groot 3 gem. 1 quartier neffens den braengien dijk, dewelcke nu gebruijckt wordt bij Willem Jan Andriessen sijnen broeder als pachter, Ende attesteert dat hij deposant dat zelve stuck in de Meye (14 dagen voor ofte naer onbegrepen) nu geleden 20 jaeren gecocht heeft gehadt of emmers overgenomen den erfpacht oft baete desselfs van Henrick Pierssen ende dat Henrick alsdoen in dijen coop oft overlaeten besproken ende bedonghen heeft dat hij dese oft ... zijn beesten zoude moghen jaeghen ende metten waeghen rijden over tvoorseide stuck om te besoecken ofte den vruchten te haelen van dander stucken dat hij hier behieldt, etc. Conditie dat hij binnen enkele jaren een achtersten dam zou op te graefven. Midts dat hij den selven dam moeste afheijnen; te Goes in de presentie van Jan Henricxssen wever en Jan van der Eecke, cnoopmaker, inwoners van Goes. Tanneken Ingels dochter, oudt ontrent 51 jaeren, weduwe wijlen Henricx Pierssen, wonende in de parochie van Cloetinghe, verklaarde dat haar man het stuk wei dat nu door Willem Jan Andriessen gebruikt wordt aan Adriaen Jan Andriessen over gelaeten heeft. Gedaan te Goes ter presentie van getuigen als voren.

2.473 Verklaringe over vrije en int Ghildt wesende schippers⁵⁰²

(Type acte:) *attestatie oft Informatie preparatoire*

Compareerde Jan en Cornelis Aventure, oudt zoo zij zeyden ontrent 53 en 38 jaeren, Anthoenis Matheussen Bruijne, oudt 52 jaeren, Leijn Claissen oudt 51 jaeren, Pauwels Janssen oudt 47 jaeren, Cleuward Jacobssen, oudt 42 jaeren ende Adriaen Cornelis Faes zone, oudt 33 jaeren, Jan Claisz oudt ontrent 28 jaeren, Schobbelandt Pieterssen oudt 63 jaeren, alle schippers ende poorters van Goes, hebben ten verzoeken van Burgemeesters en Regeerders van Middelburg verklaard, Dat die Vrij Schippers ende int Ghilde wesende, zoo wel binnen deser voorseide stede van der Goes, Middelburg ende andere steden van Zeelandt, hebben vrije voorlaedinghe voor vreempde schippers vuyt Hollant, tsij oft dezelve hier gelaeden gecomen zijn ofte niet. Ooc naementlijck voor den schippers van Haerlem. Soo dat zoo langhe een mensche gedencken can, Die Burgers ende Coopluysden inde voorseide steden hebben moeten nemen ende hunne goederen ende coopmanschappen laeden, in schepen van haerlieder eyghen schippers ende niet van eenighe vremde. Ten waere bij gebreecke van Schepen hunne schippers thoecomende oft bij consente ende gedooghe, etc. Gedaan ter presentie van Jan Bolle en Jan Janssen Hoveniers, Adriaen Anthonis zone ende Barthel Martssen, aerbeijders, inwoonders en poorters van Goes

2.474 Testament Cornelis Matthis en Maijke Jans⁵⁰³

(Type acte:) *testament van Cornelis Mathis ende zijne huysvrouw reciprocque met substitutien pupillare, vide Prothocol A, pag. 463 et D. pag. 58*

Comp. Cornelis Cornelis Matthijssen poorter van Goes en Mayken Jansdr beide gesont ende wel vaerende, doch zij bevrucht met kinde; legaat aan zijn zusters en broedere Maijken, Magdaleene ende Pietere en aan haar broeder Pieter Janss. Aan dochter Luenken haeren gouden Pensee ringh, aen Cathrijne haer goude susse, aen Willem Martins vorsone, haeren rubijn, aen Maijken Kellemans in sgravenpolder haere meteren drie ponden grooten in ghelde. Aen Rochus Pierssen haer peteren in drijeweghen 3 £ vls. Te Goes ter presentie van Cornelis Noutssen schipper en Martin Gillisz Coije stellenaere, poorters van Goes, gebueren van de comparanten.

⁵⁰² RAZE 2039, fol 381, 20-8-1593

⁵⁰³ RAZE 2039, fol 382, 28-8-1593

2.475 Procuratie Pieter Crijnsen om penningen te innen⁵⁰⁴

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Pieter Crijnsen schipper, poorter van Goes, heeft geconstitueert Marinus Helle inwoonder der stede van Sinte Martensdijck om somme van penningen te innen van een obligatie d.d. 15-7-1591, aen Gillis van Sooms, van Hubrecht Adriaenss Duvelander. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Willem Zagarus, inwoners van Goes

2.476 Verklaring over de leeftijd van Antheunis Laureijsz⁵⁰⁵

(Type acte:) *attestatie van ouderdom*

Comp. d'Eerbare Vrouwe Catharina Meijskens Jansdochter, priorinne van het Clooster buyten Bieselinghe, haer nu onthoudende binnen der stede van der Goes, verklaarde dat Antheunis Laureys zone nu wonende binnen Bieselinghe, haeren neve, geboren es op Sinte Marie Magdalene dagh in den Jaere drij ende sestich, Ende dat hij op zijn ambacht te weten als cuyper, besteedt es geghaen es bij Adriaen Cadam, ontrent vastelavont anno achtenseventich, Ghevende redenen van haere getuygenisse ende wel wetenschap, want zij als zijne moeders zuster op hem d'ooghe ende acht heeft geslaeghen dat hij wel opgevoedt ende zijn ambacht leerende ter eeren zoude opwassen, leven ende door dese weerelt geraecken. Te Goes ter presentie van Mr. Christoffels Costens en Jan Cornelisz parochiaen in Bieselinghe ende Capelle respectvelijck.

2.477 Procuratie Maria van Romerswalle Adriaensdr⁵⁰⁶

(Type acte:) *Videte Prothocol C pag. 116, procuratie oft Commissie generale ad administr. recipiendum et lites. Dese hoeft groot 60 gemeten ligghende te Blancxkinderen onder Cloetinghe hadden zij verpacht aen Foort Cornelisz voir 7 jaeren inghaende baefsmisse 94 om 70 £ gr. vls. vrij gheldt met noch 6 steen vlas ende die huisen in reparatien te houden etc. Actum 13 July 93*

Compareerde Joncvrouwe Maria van Romerswalle Adriaensdochter, heeft geconstitueert Pieter Cornelisz Croone wonende binnen ter Goes, hem macht gevende om te administreren etc. haar landthouve, metten huysinghe, schuyren, buyren, hoven, boomgaerden ende voerts alle haere goederen staende ende geleghen binnen den eijlande van Zuijdtbevelandt, mitsgaders te innen de renten, innecomens, pachten etc. van de baenders van de hoeve. Te Goes ten huysen van Jans Claiss daer zij woonde, ter presentie van Jan Claissen en Jan Heyne stereoer.

2.478 Sterfhuijs Neelken Pieters⁵⁰⁷

(Type acte:) *vuijtcop van een sterfhuijs bij de weduwe gedaen met onderhoudt vant gemeen kindt*

Comp. Jan Cornelissen Cuyper als getroudt hebbende Neelken Pieters dochter, halfsuster van smoeders zijde wijlen Willems Cornelis Feijt, midsgaders Janne Cornelisdochter weduwe van Cornelis Pieterssen Feijt alias Luijck als grootmoeder Aelbrechts Pieters zone ter eenre en Jacobmijne Gillis dochter weduwe des voornoemden Willems Cornelisz Feijt ter anderen zijden, alle inwoners van Goes; accoord. Huis achtergelaten bij voornoemde Cornelis Pietersz des voorseiden Willems vader. Hun enige zoontje Jan (van Willem) 5½ jaar oud, te onderhouden etc. Te Goes ter presentie van David Janss Ketelaer en Gillis Saij, aerbeijders, inwoners van Goes

⁵⁰⁴ RAZE 2039, fol 383, 28-8-1593

⁵⁰⁵ RAZE 2039, fol 384, 31-8-1593

⁵⁰⁶ RAZE 2039, fol 384, 3-9-1593

⁵⁰⁷ RAZE 2039, fol 385, 12-9-1593

2.479 Levering tienden in Yerseke⁵⁰⁸

(Type acte:) *Cessie ende transport van Thienden*

Comp. Jan Pieterssen Bisschop⁵⁰⁹ ingeboren poorter van Middelburg, heeft gecedeerd en getransporteerd aan Jan van Stapelen Jans zone poorter van Goes, alsulcke thienden als hij comparant heeft in de parochie van Yerseke, 10 gemeten 100 roeden en nog in andere parochies van Zuidbeveland 40 gemeten 138 r, volgens het verlijdt van mei 1559. Nog grafelijke tienden in Eversdijck 2 gemeten 60 roeden, gespecificeert in een brief van 20-12-1536 daerinne zijne comparants grootmoeder aen sijn vader zijne perimoniale? goederen geconsigneert ende bewesen heeft. Midsgaders de ghene die Jan Pieters zone Bisschop, zijne comparants neve) aen Pieter Jacobss, sijne comparants vadere bij brieven gedateerd 12-2-1543 hebben overgedragen. Te Goes ter presentie van Pieter Janss van Oosten en Jacob Janssen Braengie, poorters en schepenen van Goes.

2.480 Verklaring vercoop coolsaet⁵¹⁰

(Type acte:) *attestatie, hiervoren op des requirants rekeninghe gestelt 10 stuijvers. Vide Prothocol C pag. 22*

Compareerde Louis Fruitiers, oudt ontrent 40 jr. coopman van graenen, poorter van Goes, heeft verklaard ter instantie van Pieter Adriaensz Bol, poorter van Goes, dat hij in Juli aanwezig is geweest te Scherpenisse in de herberg Sint Joris met de requirant en een jongeman won.te Middelburg genaamd van de Perre, Datter eenen inwoonder van Scherpenisse gecomen es bij Pieter Bol voornoemd verhaelende dat hij Pieter soude ontslaghen hebben Aerd Aertss van alsulcken 200 viertelen coolsaet, 't eene jeghens 10 sch. 6 gr. ende tander hondert tot 12 sch. als Aerd aen Pieter vercocht hadde. Twelck Pieter ontkent, etc. Te Goes ter presentie van Rogier de Cokere lijnewever en Jacques Janss Potfliet, metser, inwoners van Goes.

2.481 Testament Lijnken Jans⁵¹¹

(Type acte:) *Codicille*

Comp. Lijnken Jansdr verklaart dat zij destijds voor een notaris in Bergen haar testament gemaakt had. Had aan Tanneken Jans haar jongste zuster huisvrouw van Jans Janss van Hoorne oft haere kinderen gelegateerd en dat blijft van kracht. Al haar andere zusters van geheelen bedde, maar geen van halven bedde, krijgen elcx in zijnen staeck een hun deel van de nalatenschap. Te Goes ter presentie van Cornelis Barthels zone Vermuyen wonende 't Abbekinderen onder die parochie van Cloetinghe.

2.482 Verandering huwelijkse voorwaarden Jan Claïs en Jacobmijnken Cornelis Croone⁵¹²

(Type acte:) *Ampliatie oft Correctie op de voorgaende huwelicxe voorwaerde pag. 322*

Compareerde Jan Claïs zone en Jacobmijnken Cornelis Croone dochter, poorters van Goes, hebben 18-9-1592 huwelijkse voorwaarden gemaakt. Willen wijzigen dat als Jacobmijnken mocht komen te overlijden zonder kinderen, dat Cornelia Cornelisse Bonssincx zal vuytrijken die helfte van de huysinge daerinne zij nu wonen. Jan Claïs zal behouden een boomgaard aan de cingel te Goes, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Janss van Oosten en Martin Cornelisz Masuer (hij tekende Maerten Mazuer), poorters van Goes

⁵⁰⁸ RAZE 2039, fol 386, 16-9-1593

⁵⁰⁹ In Fruin, Leenreg. Bew. Schelde 1470-1535 vinden we: nr. 1365, 30-4-1520, Rentmeester beleent Pieter Jacob zoon Bisscop met 2 gemeten 150 roeden tienden in Capelle en Eversdijck hem aangekomen bij doode van Jacob Pieters zoon Bisscop, zijn vader. e.a. overdrachten van tienden van leden van de familie Bisschop

⁵¹⁰ RAZE 2039, fol 387, 19-9-1593

⁵¹¹ RAZE 2039, fol 388, 21-9-1593

⁵¹² RAZE 2039, fol 388, 21-9-1593

2.483 Procuratie Maijken Geerds⁵¹³

(Type acte:) *procuratie ad lites generale*

Comp. Maijken Geerds dochter weduwe Frans de Molenaer, wijlen poorter van Goes, voor haarzelf en voor haar kinderen, heeft geconstitueert Adam Pieterssen poorter van Goes in alle Actien, Processen etc. die zij heeft in Zuid Beveland. Te Goes, ter presentie van Cornelis Cornelis Balthens en Pieter Marinus zone van Sinoutskerke, inwoners van Goes

2.484 Procuratie Pieter Willems⁵¹⁴

(Type acte:) *procuratie ad rec(ipiendum) et lites*

Comp. Pieter Willemsen, poorter van Goes en heeft geconstitueert Mr. Daniel Landberch, eertijds rector der scholen binnen Goes en nu medicijn te Hulst, om te mogen manen en een somme van penningen te innen die Adriaen Maes en anderen hem schuldig is te Hulst en Hulsterambacht. Te Goes ter presentie van Martin Cornelisz Mazuer en Laureys Adriaen Laureijssen poorters van Goes

2.485 Procuratie Willem Buijs⁵¹⁵

(Type acte:) *procuratie ut supra*

Comp. Mr. Willem Buijs, won. te Vere en heeft geconstitueert Cornelis Gortssen, poorter van Goes, om te mogen manen etc. Jan Cornelisz op Zandee en andere debiteurs op Zuid Beveland, te Goes ter presentie van Wouther de Brouwere en Rogier de Cokere, inwoners van Goes

2.486 Testament Jacob Pieters van Overlee⁵¹⁶

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf reciproque gheen kinderen hebbende ende malcanderen instituerende, Videte Prothocol (merkje als bloempje) fine D. pag. 417*

Comp. Jacob Pieters van Overlee, geboren te Breda, nu poorter van Goes, en Maijken Pieters Gillis dochter van Biessemen, geboren te Diest, zijn huisvr, beide gesondt etc, te Goes ter presentie van Jan Adriaenssen int Rat, penninckweerden⁵¹⁷ ende Clais Janssen Fraes, metser, beide poorters van Goes

2.487 Procuratie Maijken Geerds⁵¹⁸

(Type acte:) *procuratie ad tendendum*

Comp. Maijken Geerds dochter en heeft geconstitueert Tobias de Voldere, secretaris van den eijlande van Wolphardsdijck, om te compareren ter vierscharren, om te leveren 2 gemeten erfve liggende in Wolphardsdijck, als zij verkocht heeft aan Jan Balthens, te Goes ter presentie van Cornelis Franssen van der Straeten en Hubrecht Janssen stadsboden van Goes.

2.488 Verklaring Cornelis Bastiaensen over pacht schor Vogelensangh⁵¹⁹

(Type acte:) *Dese attestatie es in de grosse gevoeght ende gecontinueert aenden voorghaenden supra pag. 367*

Comp. Cornelis Bastiaenssen, oudt ontrent 40 jaeren inwoonder der prochien van Everinghe en seght ende attesteert, dat hij voorleden geweest is ten huize zijns vaders aldaer Adriaen Claissen Tschor vanden Voghelensangh gepacht oft vernieut heeft jeghens Jan Michielss Fe-

⁵¹³ RAZE 2039, fol 390, 23-9-1593

⁵¹⁴ RAZE 2039, fol 390, 23-9-1593

⁵¹⁵ RAZE 2039, fol 390/391, 23-9-1593

⁵¹⁶ RAZE 2039, fol 391, 29-9-1593

⁵¹⁷ Middeleeuws Nederlans Woordenboek: detailhandelaar

⁵¹⁸ RAZE 2039, fol 391, 5-10-1593

⁵¹⁹ RAZE 2039, fol 392, 5-10-1593

lix als rentmeester ende inden naem des voorseiden requirants (d.i.joncheer de Lutiano) Ende dat hij comparant noijt aldaer noch elders gehoordt heeft datter eenighen twist oft geschill was van de limiten oft paelen van tselve schor vanden Voghelensangh jeghens tschor vanden Dierick ende affirmeert hij deposant dat hij Bastiaen Claissen zaliger memorien (die ontrent St.Jacobsdaghe anno 1591 overleden es ende alsdoen oudt was ontrent 72 jaeren ende wel vijftich jaeren binnen Everinghe gewoont hadde) sijnen vader heeft hooren segghen dat die limiten van tvoorseide schor vanden Voghelensanck streckende waeren vant voornoemde nolleken raijende op den voormelden paelstaeck daervan men noch een eijndeken buijten res-terende sien magh) bezuyden twachthuys als voren bij Adriaen Claissen gedesigneert es, Seght voorts tselve ooc van andere luyden in Baerlandt als elders wonende, drinckende ten huysse zijns voors. vaders, int geselschap heeft hooren segghen Dat die voormelde paele in voorleden tijden daeromme aldaer gestelt was. Ende heeft hij deposant memorie dat hij den zelven paelstaeck wel over die dertich jaeren aldaer heeft weten staende ende niet en zoude geweten hebben waeromme den zelven aldaer stondt ten waere hij tghene voorseit es van wij-len zijnen vader ende voorseide anderen luyden hadde verstaen. Ende meent hij comparant den zelven staeck in den troublen als de waelen daerontrent die wacht hielden van hun afge-capt te zijne. Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi en Jan Oolaerds zone van Oostee, schoutteth der heerlicheijt van H'Iersicke.

2.489 Verklaring Dierick Nuijts en Jacob Jobs over koop granen⁵²⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Dierick Nuyts, oudt ontrent 50 jaeren en Jacob Jobs zone, oudt ontrent 30 jaeren, bei-de poorters en coopers? van graenen te Goes. Verklaren ten verzoeke van Pieter (etc. ut supra pag. 387: dat is Pieter Adriaensz Bol). Verclaren waracht te zijne ende haer wel kennelijck Dat zijluijden Daerbij ende mede geweest zijn in de herberge genaempt tschippershuijs bin-nen der stede van der Goes, Daer vergadert waeren Lievin de Graeve coopman woonachtich te Delft. Het betreft een "geschille ofte differente van leveringhe van grainen". Te Goes ter presentie van Adriaen Huijghe van Cattendijcke en Marinus Cornelisz Visscher van Weme-linghe, beide landtluijden.

2.490 Procuratie Heijlken Voos van Antwerpen⁵²¹

(Type acte:) *procuratie ad recip. et lites*

Comp. Heijlken Voos jongedochter geboren te Antwerpen en nu wonende te Zierikzee, heeft geconstitueert Henrick Adriaens Bouts, inwoner van Goes om te mogen maenen etc. wal Wouther de Brouwer met zijn huijsvrouwe haar schuldig is. Te Goes ter presentie van Adriaen Aernoudss en Pieter de Bijde, wever, inwoners van Goes

2.491 Testament Tanneken Cornelisdr⁵²²

(Type acte:) *testament van Tanneken Cornelis Anthonis dochter; Testatrix obiit ultimo octo-bris 93 smerghens*

Comp. Tanneken Cornelis dochter, jongedochter te Goes, ziekelijk. Geeft 50 gulden aan de armen van Goes, Aan Bethken jongwif die haer trouwelijck bij gestaen heeft 50 guldens eens, aan Loenken Anthonis haere moeije £ 5. grooten tsiaers zoo langhe zij leeft, Maijken Jobs haere nichte haer twee goude craeghkens die zij daeghelijcx draeght. Legateert aan broeders en zusters £.600 gr.vls.eens een jaar na haar overlijden, stelt tot erfgenaam haar va-der Cornelis Antheunissen poorter van Goes; te Goes ten huize van haar vader ter presentie van Lievin Mussenbroeck en Jan Reijmersseen timmerman, poorters van Goes.

⁵²⁰ RAZE 2039, fol 393, 19-10-1593

⁵²¹ RAZE 2039, fol 394, 19-10-1593

⁵²² RAZE 2039, fol 394, 19-10-1593

2.492 **Verklaring Jan Arentsz**⁵²³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Arentsz, oudt ontrent 30 jr. geb. van Hooren en nu poorter en schipper van Goes, verklaart ter instantie van Gerret Gerredtsz van der Marck, maeckelaer won. te Hooren, dat ontrent den laesten September voorleden, hij comparant geweest is in de stad Hooren in Holland, en gecocht heeft van Cornelis Jacobssen en Pauwels Claiss, twee honderd grof souts⁵²⁴, voor de prijs van 26 £ gr. thonderd. Ende ten zelven daghe vanden zelven gecocht noch andere 3 honderd f 4 honderd. Ende alsoo den tweeden dagh daernaer hij comparant anders bera-den werde heeft hij den voornoemden Gerrit Gerritsz sijnen maeckelaere last gegeven vanden voorseide andere 3 oft 4 honderd (Daer af hij die keure hadde hoe vele hem belieftde 't ont-fanghen) te vercoopen drie honderd ende een quartier zo diere hij best const. Dewelcke hij Gerrit ooc vercocht heeft, niet in den naem van Cornelis Jacobsen oft Pauwels Claissen voor-noemt, maer in zijnen deposants (zoo hij die gecocht hadde) naeme Aen Jan Willemssen Ham om 28 £ gr. contant thonderd, etc. Gedaan te Goes ter presentie van Adam Jansz Storm, smit en Pieter Henricxsz waghemaker, beide poorters van Goes.

2.493 **Testament Clara Denijs**⁵²⁵

(Type acte:) *Subscriptio testamenti clausi binnen Berghen. Ontfanghen vanden testatrice 2 sch. ende Jan Adriaensz haer stiefvader (ooc Marinus) gaf den ontbijt*⁵²⁶ *adderende: Den een barbier scheert den andren gratis, mutua opera. Vide haers moeders contract antenuptiael met haer stiefvader int Prothocol A pag. 24*

Comp. Clara Denijsdr jonghe dochter wonende binnen der stede van Berghen op den zoom, heeft gedeponereerd haar met hand geschreven testament. Gedaan te Bergen ter presentie van Jan Adriaensz van Wouwe en Jan Adriaensz vanden Bossche geboren van Brusselen

2.494 **Procuratie Jannin Jansen de Waele**⁵²⁷

(Type acte:) *procuratie voor een appellant voir den hove van Hollant*

Comp. Jannin Janssen de Waele, nu woonachtigh onder die prochie van onse Lieve Vrouwen Polder in Zuijtbevelandt, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Dircxs zone, om op te treden in zake van een appellatie tegen een proces voor schepenen van Cruninghen, 14-7- laestleden, jehens Laureys Huyghe als voocht vande kinderen van Pieterella Cornelis dochter, wijlen zijne constituents huysvrouwe; gedaan te Goes ter presentie van Clais Jansz Cousmaker en Herman Vervoort, deurwaerder, poorters van Goes.

2.495 **Procuratie Joris Schuppe in zake schuttinge van beesten**⁵²⁸

(Type acte:) *procuratie van een verw(eerde)r ende om te submitteren ende transigeren*

Comp. Joris Schuppe vleeschouwer, poorter van Goes, heeft geconstitueert Adam Pieterssen mede poorter, Om zijns constituents, als ooc vervanghende Lijsken Adriaens dochter, woon-achtigh op Matheus Smallegange lantstede, te compareren voir tgerechte van shr. Abbekerke ende alomme daert van noode zijn zal, ende aldaer defendeeren etc. in een proces in zake de schuttinghe van haere beesten etc, Te Goes ter presentie van Herman Vervoort, deurwaerder en Pieter Adriaensz Craemer, poorters van Goes.

⁵²³ RAZE 2039, fol 395, 23-10-1593

⁵²⁴ d.i. 96 - 101 vat. Een vat kan zijn 4 achel, d.i. een achteling of achtste zak, synoniem met schepel, zie Verhoeff

⁵²⁵ RAZE 2039, fol 396, 1-11-1593

⁵²⁶ In MNW ontbiet = mondelinge boodschap

⁵²⁷ RAZE 2039, fol 396, 2-11-1593

⁵²⁸ RAZE 2039, fol 397, 7-11-1593

2.496 Verklaring Pieter in de drij haringen⁵²⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Cornelisz in de drij haringhen, oudt ontrent 45 jr, poorter van Goes, verklaarde ter instantie van Willem Ingele, onlanx woonachtigh te Bieselinghe. Dat den voorseiden Willem den 2 decembris 86 aen hem comparant getransporteert heeft Drije Jaerlicxe paijementen verschenen Kerstmisse 84, 85 en 86 van 5 £ grooten tsiaers, als Willem competeren van Dierick Joosz' paijbrief gepesteert voir borghmeesters en schepenen van Hulsterambacht den 25 septembris 83. Te Goes ter presentie van Herman Vervoort deurwaarder en Martin Lenardss wever, inwoners van Goes.

2.497 Procuratie in een proces in Veere⁵³⁰

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Adriaen Huyghe won. onder die prochie van Cattendijcke, heeft geconstitueert Emanuel Willemss Oliphant, procureur postulerende binnen der stede van der Vere om voor hem op te treden in een proces tegen Joos van den Putte wonende aldaar. Gedaan te Goes ter presentie van Jan de Riddere en Jan Pieterss Suye? beide graencoopers en inwoonders van Goes

2.498 Huwelijks voorwaarden Michiel Hooren⁵³¹

(Type acte:) *Huwelicxe Voorwaerde Michiel Horen, Vide supra pag. 56, 426*

Comp. Michiel Michielssen Horen, poorter van Goes, ter eenre en Catharina Jaspers dochter van Raemdonck weduwe wijlen Govards Matheussen, ter anderen zijden, Michiel moet uitkeren aan haar enige zoontje Matheus bij wijlen Govardt Matheussen van der Erfve naegelaten. Te Goes ter presentie van Mr. Fredericq Wagheners en Pieter de Vije, lijnewever, beide inwoners van Goes.

2.499 Afrekening Willem Hubrechts met Charles de Prato over bier⁵³²

(Type acte:) *Verlijdt van afrekeninghe met belofte ende hypothecatie voor die reliqua*

Comp. Willem Hubrechtss⁵³³, inwoonder der prochien van Shr. Aertskercke, heeft verklaard dat hij op den 22en november laestleden met goeder maeten bescheydt ende bewijs gerekent heeft met Charles de Prato, poorter der stede vander Goes, als biersteker vande brouwerij genaemt die 3 halfve maenen binnen Delft, Van alle die bieren die hij Willem bekend hem geleverd te zijne en tsijnen dancke ontfanghen te hebben vanden voornoemden Prato, etc, als onderpand geeft Willem een brief gepesteert voor schepenen van shr. Aerskerke in Junio 1582, in den welcken Jacobmijne Augustijns dochter weduwe Faes Janssen ende die nu es voorseide Willems comparants huysvrouwe, aen Gandolph Harrentssen gehypothequeert heeft zeecker landt ende twee huysen voor 25 £ gr. eens, Ende zoo tselve landt aen Willem Willemsz vercocht es, ende mette penningen daervan geprocedeert es, die voorseide 25 £ gr. ende Gandolph betaelt es, zoo heeft hij Willem comparant den zelven brief gelaeten in handen des voorseiden Carels, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Janssen Bolrinck en Pieter Adriaensz Craemer, poorters van Goes.

2.500 Verklaring Adriaen Cornelisz van Brecht⁵³⁴

(Type acte:) *attestatie*

⁵²⁹ RAZE 2039, fol 397, 12-11-1593

⁵³⁰ RAZE 2039, fol 398, 15-11-1593

⁵³¹ RAZE 2039, fol 398, 20-11-1593

⁵³² RAZE 2039, fol 400, 26-11-1593

⁵³³ otr./tr. 's Heer Arendskerke 17-3/15-4-1584, Willem Hubrechts met Jaekemijne Anestijns? (zal moeten zijn Augustijns) weduwe Faes Janssen, beide van 's Heer Arendskerke

⁵³⁴ RAZE 2039, fol 401, 7-12-1593

Comp. Adriaen Cornelisz geboren van Brecht, stellenaer, wonende opt schor bij Saeftinghe, oudt ontrent 40 jaeren zoo hij zeyde, Ende heeft ten ernst versoecke ende instantie van Jr. Wolphard van Borssele, Baliu der stede vander Goes, verclaert, getuycht warachtich te zijne Dat den voorseide Borselen requirant den voorleden somer in desen jaere 1593 opt voorseide schor genaemt Schordamme, gehadt heeft Sevenenvijftich oude weers⁵³⁵ Onder d'welcke geweest es eenen grooten weer (een vande meesten) die mede geteeckent was met zijn requirants oirmerck te weten, Een kerf voren inder slincker oire, Ende dat hij comparant gesien heeft Dat Joris Coije (Die aldaer opt zelve schor mede schaepen was houdende) Den zelven voornoemden grooten weer, ooc met zijn marck geteeckent heeft, Te weten met 1 split int rechter oire. Dat ooc den zelven Joris Coije op anderen tijdt aldaer comende met Martin zinnen broeder ende Joris den Vleeschouwer, alle mede wonende binnen Goes, Een quantiteyt van schaepen tschuijtte hebben gedaen, Die Joris gecocht hadde. Onder welcke hij comparant vermoedt dat hij Joris den voormelden grooten weer ooc wegh gevoert heeft. Alsoo hij comparant den zelfden tzedert moijt meer gesien heeft. Te meer ooc Alsoo hij comparant aen Joris tselve afvraeghende, hij voor antwoorde zijde: Ick zalder nae zien. Sonder te kennen, oft ooc ontkennen den zelven mede genomen te hebben, Ende want recht etc. Gedaan te Goes ter presentie van Adam Storm smit en Pieter Henricxsz Waghemaker, poorters van Goes.

2.501 Testament Pieter Henricxs en Janneken Jansdr⁵³⁶

(Type acte:) *testament van man en wijf. Vide Prothocol C pag. 205. Zijn broeders contract vide in Prothocol C pag. 355*

Comp. Pieter Henricxsz ende Janneken Jansdr zijne huysvrouwe, wonende inde Meulepolder onder die prochie van Oudelande, beijde gesondt ende welvaerende doch zij swaer met kinde, etc. Zij laten elkaar na een stuck gebroken weije groot ontrent 4½ gemet met Jan Pietersz kinderen gemeene, geleghen inde voorseide Meulepolder, ende noch een gemet aen haer hoff bezuijde de hovekeete. Midtsgaders tbeste peerdt ende tbeste bedde met zijn thoebehooren. Testatrice benoemt tot erfgenaam Bartele haer zuster huysvrouwe van Hubrecht Jacobsz Ouwegot in de drie vierendeelen ende Pieter Adriaensz metten kinderen wijlen Cornelis Adriaens haer broeders int laeste vierendeel. Adriaenken Jans, haar zuster, huisvrouw van Jans Mathijss krijgt 12 £ gr. vls. Gedaan te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Manee en Martin Lenardtsz wever, inwoners van Goes.

2.502 Testament Frans Dignus en Cornelia Smallegange⁵³⁷

(Type acte:) *Codicille oft additie gescreven opt principale instrument van testamente ut supra pag. 361*

Comp. Franchoy's Dignus⁵³⁸ en Cornelia Smalleganghe. De Langstlevende boven zijn oft haere halfscheydinghe naer costuyme ypothecerende ooc behouden zal den tocht oft gebruik vant gehele huys daerinne zij nu wonen, metten hof daerachter over strate geleghen, zoo langhe hij oft zij overleven. Behoudens dat de zelve langstlevenden verbonden werde die twee joncxste weesen bijden voorgaenden bedde geprocreert te huijsen ende onderhouden tot zij bejaert zijn, onder den lasten zulcx als hij comparant belooft heeft Midts genietende die baeten ende innecomen als mette weescamer es gheaccordeert. Te Goes thaeren huijse, ter presentie van Pieter Cornelisz d'Ouwehandt en Jan Adriaensz Goeree.

⁵³⁵ weer = ram

⁵³⁶ RAZE 2039, fol 402, 7-12-1593

⁵³⁷ RAZE 2039, fol 403, 20-12-1593

⁵³⁸ volgens het weesboek van Goes VN 5W, fol 117-123, 4-1-1595 was Franchois Dignus d'Eversdijck overleden. Eerst gehuwd met Maycken Mertensdochter (ovl) waaruit kinderen Susanna, David, Jaecques en Baldijne en hertrouwd met Cornelia Smallegange. Ook: VN 29W, 2-1-1585, fol 137-141v, Franchois Digniss, vrouw Maycken Meertens overleden

2.503 Niet betalen van twee baelen meecrappe⁵³⁹

(Type acte:) *Protest met insinuatie*

Comp. Pieter Rijmelant en Willem Zagarus, inwonders van Goes, verhaelende dat zij op den 11en november laestleden aen Gerridt Janss coopman van lakenen van Haerlem oft nu woonachtigh binnen Utrecht, vercocht hebben twee baelen Meecrappe tot 4 £ 17 sch.gr. vls thondert gereedt gheldt ter leveringhe. Ende dat om den voorseide prijs te furniere, den zelven Gerrit coopman gegeven heeft ordinantien oft assignatie aen Jan Pietersz Bocxmaker, aen hem comparanten eerstelijck te betalen tghene hij schuldigh es. Dan dat den zelven Jan Pieterss in weijgeringhe es van eenighe penninghen te scheyden ende voorseide assignatie te voldoende. Dat daeromme zij comparanten genoodtsaeckt zijn te Protesteren bij desen jeghens den voorseiden Gerridt Janss coopers ende ooc Jan Pieterssen voornoemt etc. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelis Mathijss en Cornelis Clais Balthens, poorters van Goes.

2.504 Procuratie Mr. Willem Henricx⁵⁴⁰

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Mr. Willem Henricx zone Doctoir, als getroudt hebbende die weduwe, midsgaders Martin Willemsz als voocht over den weesen wijlen Matheus Michielss, inwoonders van Goes, hebben geconstitueert Adam Pieterssen medepoorter om te compareren voor schout en schepenen van Ierseke, in verband met een crackeel, proces oft querele als Marinis Jacob Simonssen hun inden voorseiden qualiteyt aldaer gemoveert ende beroepen heeft. Te Goes ter presentie van Joncheer Jan Peters geseijt van Cats en Pieter Geerdsz Jong, inwoners van Goes

2.505 Kwestie over land, wei in Cloetinghe en Eversdijck⁵⁴¹

(Type acte:) *Accoordt van zeecker ghaende landt ende transactie opt proces*

Questie geschill ende processe geresen zijnde tusschen Cornelis Jaspersen poorter van Goes ter eenre en Laureys Clais zone wonende in de Baerlantsche stelle, als voocht van Quirijn sone Jan Crijnssen verweerder? ter anderen zijden, Ter oirzaecken van ontrent 5½ gemet 13 r. weye, daervan ontrent 5 quartier geleghen zijn in Cloetinghe ende de reste onder Eversdijck, gecomen ende alnoch staende inden overlooper bekend op den naem van Gandolph Adriaenssens erfgenamen. Pretenderende den voorseiden Heer dat den verweerder in der voorseiden qualiteyt cessie oft afstandt zoude doen vande zelve weije die hij verweerder es gebruikende met restitutie van de pachten, etc. Zijn veraccordeert dat Crijn Janssen weese zal blijven int gebruik derzelver weijen voor tien jaar of tot staete van huwelijk gecomen sijnde. Ende als hij tot huwelijk zal zijn gecomen, oft nae d'expiratie vanden thien jaeren, zoo sal die voorseide weye tusschen Cornelis ende Crijn voorseit beseten ende gebruikt werden in eyghendomme halff ende halff. Bij zoo verre ende onder expresse reserve. Indien der voornoemden Crijn Janss jonghman hem alsdan ende voortaan eerlijck ende vriendelijck es draeghende, zoo dat behooren zal, ende hij Cornelis verhoopt, Maer zoude hij hem stuerlijck oft oneerlijck draeghen oft zijn andere goeden verquisten, Soo zal Cornelis Jaspersen tgeheele voormelde landt alsdan aen hem oft zijne erfgenamen wederom trecken ende behouden. Sonder des voorseiden Crijns Janssen oft yemands anders wedersegghen. Cornelis Cornelisz Dijckwel is wedervoogd. Gedaan te Goes ter presentie van Marinus Adriaens Schoutteth van Eversdijck en Jacob Christoffels pachter, poorter van Goes.

⁵³⁹ RAZE 2039, fol 404, 21-12-1593

⁵⁴⁰ RAZE 2039, fol 404, 21-12-1593

⁵⁴¹ RAZE 2039, fol 405, 23-12-1593

2.506 Huwelijks voorwaarden Jacob Rijcke met Neelken Borsselaers⁵⁴²

(Type acte:) *Huwelicxe voorwaerde Mrs. Jacobs Rijcke filij Mr. Jacobs met Neelken Borsse-laers*

Comp. d'Eersaeme, voorsinnighe en discrete Jacob Rijcke, vergeselschapt met Cornelis Anthleunissen zijn schoonvader, Dignus Pieterssen Rijcke ende David Jacobs zone zijn ooms, ter eenre, ende Joncvrouwe Cornelia Borsselaers dochter, gheassisteert met Pieter Jacobsz Borsselaere haeren vader, Adriaen Aernoudss ende Pieter Claiss Ovesant haere behoudt oom ende broeder, ter anderen zijden, poorters van Goes. Zij zijn jongeman en jongedochter, etc. Te Goes ter presentie van de voorseide vrienden.

2.507 Testament Dignus Keetlaer en Maijken Jaspers⁵⁴³

(Type acte:) *Solempnisatie ende subscriptie van een testament*

Comp. Dignus Keetlaer ende Mayken Jaspers dochter, man en wijf, poorters van Goes. In de tegenwoordigheid van Adam Storm smit en Herman Vervoort gedaan.

2.508 Begin 1594⁵⁴⁴

fol 408, Januarius 1594, Littera dominicalis B, Aureus numerus 18, Pascha 10 aprilis, Indictio Rom. VII

Prothocoll ende Register van Verclaeringhen Voorwaerden Testamenten beloften Instrumenten ende andre Acten etc. Voir mij P.L. van R. als publicq Notario gepasseert ende gestipuleert. Beghinnende metten nieuwen Jaere xvc VierentNeghentich. (volgen 5 regels in het latijn, o.m. Sit Nomen Domini benedictum, etc.)

2.509 Molen van Wemeldinghe⁵⁴⁵

(Type acte:) *Accoordt onder die participanten in die molens van Wemelinghe om maer een te houden staende, midsgaders die repartitie inde zelve*

Comp. Pieter Willemsen als rentmeester ende ooc schriftelijke speciale authorisatie, geda-teert 1 oct. 1592 hier thoe hebbende van Jr. Walraven de Brederode, Heere van Cloetinghen etc, Jr. Jan Peters van Cats voor hem zelve, Martin Cornelisz Mazuer nomine Joncvrouwe Anne Peters van Cats Hieronimus dochter, Cornelis Jaspersen voor hem zelve, Jan Foortssen ter Vesten, zoo voor hem zelve als voor die weduwe, midsgaders Willem, Jacob en Simon, sonen wijlen Jans Willems, Jacob Adriaensz Boom voor hem zelve ende voor Adriaen Janss Dane zijn vader, Catharina weduwe als moeder van David (ook hier comparerende) ende Willem zonen Jans Foortssen Schoudee, ende Cornelis Cornelis Olivierssen alias Rijcke; Alle als Participanten oft mededeelders inde Molens binnen der prochien van Wemeldinghe. Ende hebben zij comparanten verclaert Naerdyen nu ter tijdt binnen die voornoemde heerlicheyt van Wemeldinghe, staen ende ghaende zijn ende bemaelt worden twee Coren Molens die genaemt worden die Oostmole ende Cats oft Werfmole, zijluiden comparanten aenmerckende dat beijde die Molens in desen loopenden tijdt vele Reparationen behoeven ende alle Jaere groote excessie penninghen costen om de zelve te houden staende ende draijende. Dat ooc die geheele gemeente ende ondersaeten genoegh ende evenwel gherijft moghen worden met een Mole, als met twee, Hebben daeromme met goeden advijse ende rijpe delibe-ratie onder malcanderen eendrachtelijck geconsenteert, gesloten ende gheaccordeert bij desen dat zij voortaan niet meer en zullen houden staende ende laeten bemaelen den Een mole Te weten diemen nu noemt die Oostmole. In de welcke participeren zullen zoo wel die Heeren vanden voorseiden Westmole (plagh te zijne) In deene helft als die Heeren vande zelve

⁵⁴² RAZE 2039, fol 406, 26-12-1593

⁵⁴³ RAZE 2039, fol 407, 29-12-1593

⁵⁴⁴ RAZE 2039, fol 408

⁵⁴⁵ RAZE 2039, fol 408, 4-1-1594

Oostmole in dander helft te deelen onder hun lieden respectvelijck. Naer advenant ende pro rato elcx in zijne Mole vuijten ponde te trecken ende genieten plagh. De welcke Repartitie gedaen zijnde werdt bevonden dat in dese eenighe Mole diemen zal houden staende, zal competeren Brederode een 6e part tot 3 sch. 4 gr. vuijten ponde, Jan Peters fs. caroli, 12½ gr, Anne Peters 12½ gr, Cornelis Jaspars een 8e deele 2 sch. 6 gr, Jan Foortssen 12½ gr, Jan Willems zonen tsamen 2 sch. 11 gr, Boom met zijn vader 4 sch. 9½ gr, Schoudee 1 sch. 8 gr, ende Rijcke 1 sch. 8 gr. vuijten ponde.

Dat ooc die reparatien voortaan gedaen zullen worden bij gemeen overdraeghen vande jaerlixte huijre Tot laste ende te ghelden naer gelijcke prate? Item es bevoorwaert dat die voorseide Westmole vercocht zal worden tot prouffijte van dese gemeijnschap. Insgelijcx te participeren oft bedeele. Ende dat dezelve afgebroken zal worden ende tot gheenem daeghen een ander corenmolen aldaer opgericht. Ten waere met consent van alle de heeren die nu inde Mole die blijfven zal, deelachtigh zijn. Doch es geconsenteert dat men de voorseide Westmole, vuijt gemeenen coste zal noch houden staende windt ende waeterdrooghe tot Meije '94. Om te beproefven oft de zelve de gemeente alnoch noodelijck waere. Ende zullen alle d'inwoonders onder de voornoemde heerlicheyt van Wemelinghe resortierende onverscheijdelijck moeten tot dese blijvende eenighe Mole ter Maelstede comen, met zulcken bedwanghe ende gerijfve als zijlieden naer Rechte oft costuijme op beide den voorseiden molens plagen te comen. Ende want die voorseide mededeelders comparanten in dese Societeijt ende Accoordt eendrachtelijck hun gewillekeurt ende verbonden hebben. Willen ende begheren dat d'zelve voor hun ende heure naecomelinghen ende actie hebbenden ten ewighen daghen onderhouden worde. Hebben aen mij Notario versocht hier af ...le gehouden acte oft Instantie ... Aldus bin der stede van der Goes Op den vierden January met desen nieuwen Jaere 1594 die 7e Indictie, Ter presentie van Henric Janssen weerd in brouwershaven ende Jan Adriaensz Goeree, beijde poorters der zelve stede als looffelijcke getuijghen..

2.510 Accoord pacht schor⁵⁴⁶

(Type acte:) *Accoordt in de Societeijt oft gemeenschap inde pachtinghe van een Schor oft Stelle*

Comp. Zacharias de Jonghe, ter eenre ende Cornelis Geerdssen Bijsterman ter anderen zijden, poorters van Goes, Ende hebben verhaelt naerdijen Zacharias in pachte heeft 't Schor genaemt Schoudamme, geleghen aenden hoeck daer 't Casteel van Saeftinghe plagh te staene, nu beoosten 't gat aldaer. Te weten int zelve die helft (Daervan die wederhelft heeft Joris Gillissen Coije voor twee jaeren, opcomende half maerte naestcomende. Ende voorts dijen pacht gheexpireert zijnde, tzelve geheele schor voor andere naevolghende seven jaeren. Dat zij comparanten met elcanderen gheaccordeert ende vereenight zijn te comen met hun beijden in een Societeijt oft gemeenschap Om tsaemen hun gedeelte den voorseiden tijdt respectvelijck voornoemde schor te beslaene met Schaepen ende ander vee. Onder dese conditien naebeschreven. Inden eersten dat zij vuijt gemeenen borse zullen bijbrenghe Alsulcke penninghen als hun oirboorlijck zijn zal, om te coopen tvoorseide Vee ende daarmede te betaelen die Jaerlicxe pachten, alle noodtelijcken reparatien van Stellen, schuijten, drinckputten, werfven, dammen, huyren van scheerders, knapen ende voorts andere wercken, materialen ende instrumenten daerthoe behoevende.

Dat gheen van hun beijden en zal doen oft aenghaen eenighen merckelijcken coop oft vercoop van schaepen, lammeren, beesten, suvel ofte van andere importantien dan met gemeene consente. Dat Bijsterman voor d'oncosten ende verschoten penningen die Zacharias alreede gedaen ende vuijtgegeven heeft om tselve Schor over te nemen, als ooc om te solliciteren die vernieuwinghe van pacht voor de voorseide 7 jaeren, zal daerjehens vuijt zijn eijghen burse

⁵⁴⁶ RAZE 2039, fol 410, 4-1-1594

betalen de somme van Twee hondert guldens eens aen Jhr. Wolphard van Borsselen, die verschijnen halfmeerte neastcomende bij Zacharias voort tvoorseeide overlaeten beloodt, etc. Item, Oft gebeurde dat dit voorseeide Schor bij foortse van Oorloghe oft meerder cracht hun contrahenten ongebruijckt gemaect werde, Soo zal Bijsterman vuijt den Societeijt moghen scheijden ende alsdan voortaan ongehouden zijn eenighen pacht, noch ooc die voormelde thien ponden te betaelen. Te Goes ter presentie van Joris Bucquet weerd in de rose en Joos Vergouwe, inwoners van Goes

2.511 Testament Cornelis Michiels Blaubeen⁵⁴⁷

(Type acte:) *Codicille opde voorgaende ende testamente, Vide Prothocoll A pag. 428 et supra 295. Obijt testator 18 feb. 1595*

Comp. Cornelis Michielssen Blaubeen, poorter van Goes, ende heeft verhaelt dat hij met Beliken zijne jeghenwoordighe huysvrouwe voor mij als voorseid gemaect heeft zeecker testament gedateert den 23 marty 1587 ende daerna op 21 marty 1592 een Codicille tot bevestinghe oft ampliatioe desselfs. Dan naerdien hij comparant testateur nu voortaan metten ouderdom meer wordt beswaert, zo dat hij luttel oft niet vele can prouffijteren ende nochtans jaerlicx met kinderen van desen bedde wordt belast, Ende om ander reden hem daerthoe be-roerende, Soo heeft hij herroepen bij desen Alsulcken prylegaet aals hij zoo bij den voorseeide testamente als ooc codicille vooren vuyt gegeven hadde aen Michiel zijnen eenighen sone bij zijne voorgaende huysvrouwe geprocreert. Te weten die hondert ponden grooten vlaems. Dan in plaetse vanden zelve soo laet ende gheeft hij aen hem vooren vuijt de somme van hondert guldens eens. Ende insgelijcx revoceert hij comparant die ghifte van 12 ponden aen Dignus Geerdssen zijnen cozijn (krijgt nu 12 gulden eens), etc. Janneken zijn dochter krijgt: dandere silver schaale gelijk hij aen Pieter heeft gegeven. Aen d'ongeborene die silvere N(aelde?) weerdigh ontrent vier pondt grooten. Gedaan ten huize van de comparant, ter presentie van Joos Cornelisz Roontoren, cleermaker en Jan Pauwelssen schipper, inwoners van Goes.

2.512 Verklaring Jan en Pieter Crijnsen over uijtkoop sterfhuijs Job Simons⁵⁴⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan ende Pieter Crijnsen gebroeders, oudt ontrent 50 en 46 jr, poorters van Goes, hebben verclaert ter instantie van Jan Thonissen won. te Ouwerkercke in Duijvelandt, dat zij comparanten aanwezig zijn geweest in Ouwerkercke ten huize en herberghe van Maij Bouwens ende tsal ontrent vastelavondt thoecomende zijn 6 jaeren donder nochtans den juijsten dagh oft jaer onthouden te hebben. Daer vergadert waeren Aeghte Jans dochter, gheassisteert met Adriaen Janss Backer haeren broeder ter eenre en Jacob Simonssen als oom van denzelven Aeghtens weesen geprocreert bij Job Simonssen. Comparanten hebben gehoord dat de partijen veraccordeerd waren in de uitkoop van 't sterfhuis, dat Aeghte haar kinderen zou onderhouden etc. Te Goes, ter presentie van Adriaen Corneliss Calloo stadtbode en Pieter Henricxssen Waghemaker, poorters van Goes

2.513 Verklaring Marinus Adriaens schout Eversdijck⁵⁴⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Marinus Adriaenssen, oudt ontrent 40 jr. schoutteth der prochien van Eversdijck, heeft verklaard ter instantie van Willem Dignus d'Eversdijck, ambachtsheer aldaer, verclaert waerachtigh te zijne en wel kennelijk dat binnen der kercken van de voorseeide prochien gefundeert zijn twee Capelrijen daer d'eene nu possesseur van is Mr. Cornelis Brune en van d-

⁵⁴⁷ RAZE 2039, fol 412, 4-1-1594

⁵⁴⁸ RAZE 2039, fol 413, 8-1-1594

⁵⁴⁹ RAZE 2039, fol 413, 11-1-1594

andere David Frans, D'welcke beijde belast zijn met een misse alle weke binnen der zelve kercken te doene Ende pleghen de zelve missen voor desen troublen gedaen te werden bij heer Jan Pieters zone Block, Pastoir aldaer. Die daer voor zijnen dienst jaerlicx ontfangh van d'eene 15 sch.gr. ende van dandere 4 guldens tsiaers. Dan verclaert hij deposant dat den voorseide heer Jan de zelve 15 sch. en 4 guldens niet en ontfanght in de qualiteyt als Pastoir ofte de Pastorije aencomende, dan om dat hij die voorseide missen celebreerde also die possesseurs gheen priesters en waeren oft emmers daerontrent niet en resideerden. Soo dat indien die possesseurs de zelve missen zelfs hadden gedaen oft bij een anderen priester doen deden zoo en zoude den Pastoir die voorseide jaerlicxe 15 sch. oft 4 gulden niet genoten hebben. Ghevende hij deposant redenen van zijne attestatie ende wetenschap want hij te voren vele jaeren aldaer Coster es geweest ende ooc pachter van verscheiden heventijden van d'eerste capelrije. Soo dat hij metten Pastoir daghelicx verkeert van zijn jaerlicx incommen wel heeft geweten ende die betalinghe aen hem vuyter verhaelder oirzaecken heeft gedaen van vele jaeren. Ende want recht etc. Gedaan te Goes ter presentie van Adam Pieterssen en Dirck Groenevelt deuwaerder, inwoners van Goes.

2.514 Verklaring Marinus Jacobs Simons⁵⁵⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Marinus Jacob Simonssen, oudt ontrent 62 jr. inwoonder van Ierseke, midsgaders Henric Adriaensz Nissepadt, oudt ontrent 39? jr. poorter van Goes, verklaring ter instantie van Geerds Domiss? stedehouder vanden bailliu te Vosmaer, (de rest is moeilijk leesbaar op de film) Het betreft een meestove onder Oudetonghe. Gedaan te Goes ter presentie van Mr. Jacob vander Straeten en Herman Vervoort, inwoners van Goes.

2.515 Afgerekend⁵⁵¹

(Type acte:) *Afrekeninghe met Accoord op de vercoopinghe van een renthebrief in betalinghe gegeven*

Comp. Jacob Janss Maegh, met Pieternelleken Crijnsdochter zijne jeghenwoordighe huysvrouwe, ende bekennen gerekent te hebben met Mr. Willem Henricssen Doctor etc. als getroudt hebbende die weduwe Matheus Michielssen, als hypotheek 5 gem. 88 r. land int noordambacht van Cloetinghe, etc. Te Goes ter presentie van Laureys Adriaens Lauwerssen, en Franchois de Graef, mandemaker, inwoners van Goes.

2.516 Verkoop paijen⁵⁵²

(Type acte:) *Verkoop ende transport van 2 paijen te verschijnen vuijt eenen brief*

Comp. Pieter Foortssen Brick, eertijds poorter van Goes, nu wonende onder ter Vere, heeft getransporteert, gecedeert ende (overgedragen) tot proufijtte ende in vryen eyghendom aen Mr. Willem Henricxssen Doctor etc, Alzulcke twee paymenten tot 50 £. grooten jaerlicx d'welcke hem comparant es thoecomende ter oirzaecke en vuijt zeeckeren schuldbrief inhoudende meerdere somme, verleden bij Jan Cornelisz Craemer? over den koop van een hoeftve met haeren gevolghe hem comparant eertijts thoebehoorende staende buyten Sr.Henricx poorte opden Weel, etc. Te Goes ter presentie van Goordt Domiss stadthouder van Vossemaer en Jan de Grave servetwever, inwoonder van Goes.

2.517 Verklaring over heer Jacob Jacobs Jooss schoolmeester te Yerseke⁵⁵³

(Type acte:) *attestatie van maegschap, Vide supra pag. 350, 353, 364*

⁵⁵⁰ RAZE 2039, fol 414, 19-1-1594

⁵⁵¹ RAZE 2039, fol 415, 19-1-1594

⁵⁵² RAZE 2039, fol 416, 19-1-1594

⁵⁵³ RAZE 2039, fol 417, 21-1-1594

Comp. Frans Jacobssen Schaelie, oudt zoo hij zijde ontrent 74 jaeren, poorter van Goes, verklaarde ten verzoeken van Isaac Jaspers won. te Berghen op den Zoom, dat hij wel gekent heeft Heer Jacob Jacobs Joosens, z.m, schoolmeester te Ierseke, Metten welcken hij comparant (als wesende behoudt neve desselfs) dickmaels verkeert ende tsijnen huys jaerlicx in d'ommeganghen, kermissen, jaermarcten oft andere feesten besocht heeft. Ende dat hij zulcx aldaer ten huijse frequentelijck gesien heeft dat Adriaen Gillissen (die in zijn leven woonachtigh was te Gaweghen) ooc aldaer ter maeltijdt tot verscheynden stonden es gecomen ende vriendelijck willecome geheeten ende ontfanghen es. Dat oock hij deposant den voorseiden wijlen heer Jacob dickwijls heeft hooren verhaelen dat hij gheen naeder vriendt oft maeghe van zijns vaders zijde en kende noch wiste dan den voornoemden Adriaen Gillissen. Segghende dat hij 't selve van wijlen Jacob zijnen vadere dicmaels hadde hooren verclaeren. Daerbij voegghende hij deposant dat hij den zelven Heer Jacob ooc menighmael daerboven heeft hooren segghen dat hij egheen ander vrienden van zijn voornoemden vaders zijde en wiste dan den voorseiden Adriaen Gillissen. Dat ooc Heer Jacob vermaenende van Dignus Janssen getrouwt met Leune int Hooghhuys binnen Berghen voornoemt (Die ooc groote vriendschappen met Heer Jacob was onderhoudende) heeft hooren segghen, dat hij niet en wiste wat maeghschap tusschen hen zoude moghen zijn, Sprekende dusdanighe woorden in substantie. Esser eenighe maeghschap tusschen Dignus en mij dit es zoo verre dat mense met 1 sack boonen qualijck soude connen belegghen. Ghevende hij deposant redenen van zijne depositie ende verclaeren, want hij (alsvooren altijds groote vriendschap ende kennisse met Heer Jacob onderhoudende) dicmaels bij hem onthaelt werde. Dat hij deposant ooc op desselfs Heer Jacobs eerste misse geweest es. Verclaerde voorts vanden maeghschappen van Heer Jacobs vaders zijde niet te weten oft anders gehoordt te hebben, Ende want recht... etc. Gedaan te Goes ten huize van de deposant ter presentie van Anthoni van Hecque silversmit ende Jacob Eewoudtss cleermaker inwoners van Goes.

2.518 Procuratie Adriaen Arnoudsz⁵⁵⁴

(Type acte:) *procuratie speciale om voor goede mannen te comen, transigeren etc.*

Comp. Adriaen Arnoudssen poorter van Goes ende heeft geconstitueert Pieter Diephorst Corneliszone procureur der stede van der Goude om te handelen in het appel tegen Cornelis Simonssen schipper inwoner van Gouda. Te Goes ter presentie van Jacob Janssen Cuijper en Hans Hercules, schoenlapper, inwoners van Goes.

2.519 Procuratie Jacob Piers opt Hof⁵⁵⁵

(Type acte:) *procuratie om tontfanghen ende at lites*

Comp. Jacob Pierssen opt Hof schoutteth der prochien van Shr.abbekercke ende heeft geconstitueert Tobias de Voldere secretaris van Wolphards(dijck), om te manen etc. Te Goes ter presentie van Marinus Adriaensz aerbeijder inwoonder der voorseide prochien en Dignus Jans Willemssen wonende in sGravenpolder.

2.520 Verklaringen over goederen van Martin Adriaen Mertsen van Romerswal- le⁵⁵⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. personen die ter instantie van Clais Martinss schipper wonende binnen Middelburgh, verklaard hebben, te weten: Schobbelandt Pieterss schipper oudt ontrent 65 jr. geboren van Romerswalle ende nu inwoonder van Goes, dat hij zeer wel gekent heeft Adriaen, Clais, Soetman ende Cornelis, alle vier gebroeders, zonen van Martin Adriaen Mertsen, wijlen

⁵⁵⁴ RAZE 2039, fol 418, 21-1-1594

⁵⁵⁵ RAZE 2039, fol 418, 1-2-1594

⁵⁵⁶ RAZE 2039, fol 419

schipper ende poorter der voorseide stadt van Romerswalle. Ende dat hij comparant nu ontrent een jaer geleden geweest es ten huysse van Soetman Martinss voornoemt binnen Vlis-singhe, Aldaer hij comparant van Soetman afvraeghende hoe dat zijlieden gebroeders ge-maect hadden met d'achtergelaeten goederen bij Adriaen haeren overleden broeder (die als-doen ontrent vier jaeren was overleden) naergelaten. Verclaert hij deposant dat Soetman hem duijdelijck verhaelde dat hij Soetman met Cornelis zijnen broeder alle dezelve goederen, als naemelijck t schip ende zeecker somme van ghelde ligghende in een kiste, staende ten huysse van Cornelis binnen Middelburgh, gelaeten hebben aenden voorseiden Clais (requirant in de-ser) haeren voorseiden broedere, zoo langhe hij overleven zoude. Om redenen dat hij Clais met wijlen Adriaen tsamen gevaeren hadden ende altydts hunnen handel gemeene en onver-deelt gedaen ende gewonnen hadden. Ooc omdat hij Clais int schip desselfs Soetmans zulcx gevallen ende hem zoo deerlijck gequetst hadde dat hij gebersten oft gescheurt was. Daeren-boven verclaert hij deposant dat hij Jacob (des voorseiden Cornelis sone) heeft hooren segg-hen dat zijn vader ende oom Soetman alle die goederen van Adriaen aen Clais gelaeten had-den. Crijn, des voorseiden Schobbelands zone, oudt ontrent 24 jaeren, ooc woonende binnen Goes verclaert als booven Daarmede jeghenwoordigh geweest te zijn ten huysse zijns vaders daer Jacob Cornelisz voornoemt tvoorseide propoost verhaelde, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Anthonisz smit ende Cornelis Janss Vrijese, inwoners van Goes.

2.521 **Procuratie voor levering saet**⁵⁵⁷

(Type acte:) *procuratie om saet in quantiteyt vercocht te leveren, Die penninghen 't ontfang-hen ende Daerinne recht te pleghen*

Comp. Guillaume de Graeve, coopman binnen Delft, heeft geconstitueert Jan van Stapelen, poorter van Goes, gevende hem macht etc. om te leveren aan Jan Bort, coopman wonende binnen Ghendt, ofte aen zijnen wettighen procureur, facteur, onderwinders of mededeelders, den nombre van 1500 viertelen rondt coolsaet leverbaer goet, etc. Pieter van Bulaere en Joos de Rudder, wonende in Middelburg hebben zich verbonden om deze te ontvangen en te beta-len. Te Goes ter presentie van Pieter Willemss en Pieter Adriaensz Bol, poorters van Goes

2.522 **Testament Tanne Loijs van Romerswalle**⁵⁵⁸

(Type acte:) *testament van Tanne Loijs*⁵⁵⁹ *van Romerswalle, vide S haerer huwelicxe voor-waerde pag. 376*

Comp. Joffr. Anna Tekenburgh Anthonis, geboren van Romers(walle), huysvrouw van Mr. Willems H. Doct, sieck te bedde ligghende, etc. Haar man blijft in het bezit van het sterfhuys etc. Ende Daerthoe alle zijne cleederen, juweelen ende wapenen tsijnen lijfve behoorende. Met alle zijne boecken ende instrumenten tot d'Apotheecque ende studie dienende, etc. Voorts verclaert zij testatrice dat Anthonio haeren sone thoebehoore drie silvere lepelen ge-teeckent met A en M Met een Portugese crusaedt (van Gelder: gouden portugese munt onge-veer ter waarde van een ducaat) bij zijnen Peters ende meters gegheven. Zij maect Pieternelle haere dochtere Een Renthe van vier ponden grooten vlaems erffelijck, midsgaders alle haere testatrices cleederen, vuytgesteken die ghene die hier nae aen andere werden gelaeten. Met alle haere camerijcx halsdoeken, Twee goude bracheletten, eenen gouden ringh met 1 rooden steen, Een ponsee ende een susken? met drie . Alnoch alle haere buyren metten sil-veren candeelcroes, den silveren slotelrijem mettet paer silvere messen, een fluweele borse met 1 bruijn glueelen herteken, ende t coffer opde voorcamer staende. ende verclaert dat de zelve toebehoort die silvere belle met eenen dobbelen ducaet van vieren ende eenen ouden nobel, d'welcke haer gegeven zijn tot haer pilleggifte alsvoren. Aen Digne gaer dochtere een

⁵⁵⁷ RAZE 2039, fol 420, 8-2-1594

⁵⁵⁸ RAZE 2039, fol 420, 8-2-1594

⁵⁵⁹ Tanne Loijs is voluit: Anna Tekenburch Anthonis Loyssens dochter

Renthe van acht ponden erffelijck spreekende op Foort Jacobssen in Capelle, Een antwerp-sche huycke met een fluweelen hoet, Alle haer lijnwaet, halsdoeken, een ronde gouden ringh ooc met een rooden steen. Een susse met vieren, haeren silveren ronden gortryem, haere testatrices corale bracheletten, Een roode fluweele burse. Item seght dat haer thoebehoort een silveren croesken met drie silvere lepels geteeckent D M met gelijcken dobbel dobbelen ducaet. Item voorts alle haere testatrices cleen lijnwaet dat sal zijn en blijfven voor haere dochteren. Aen mijn Vrouwe van Bieselinghe haer swart laken met een fluweelen boordt. Aen Neelken haer jonghwijf een blauw keurs, etc.etc.

Stelt als voogd over haar kinderen Jan Foortss ter Vesten haeren beminde neve en Martin Masuer als ontfanger. Ze wil dat Pieternelle bij Mayken Jans Foortss huysvrouwe en Digne bij de voornoemde Luenken hare grootmoedere bestedet worden. Te Goes ter presentie van Martin Cornelis Mazuer, schepene ende Niclais Antheunissen gesworen bode vant landrecht, poorters van Goes.

(In de marge:) *Testatrix obiit 13 february 94*

2.523 Testament Lenard Jans en zijn huijsvrouwe⁵⁶⁰

(Type acte:) *testament reciproque tusschen Lenard Janssen van al ende zijne huysvrouw* Comp. Lenardt Janssen, poorter van Goes en Christine Pieters dochter, zijne huysvrouwe, beide gezondt etc. Te Goes ter presentie van Hubrecht Janssen, stadt-bode en David Benedictus bode van het landrecht.

2.524 Procuratie Michiel Michiels Horen⁵⁶¹

(Type acte:) *procuratie ad recip. et lites, Vide primo pag. 426, 449*

Comp. Michiel Michielssen Horen, poorter van Goes, voor zichzelf en als getrouwd hebbende Catharina Jaspars dochter van Raemdonck, weduwe van Govards Matheussen, in zijn leven vlascooper te Goes, heeft geconstitueert Pieter Adriaensz Bolle om te mogen maenen etc. binnen Haerlem en andere plaatsen in Hollandt. Te Goes ter presentie van Adriaen van Gheele, houdt-sager en Cornelis Joosz timmerman, inwoners van Goes.

2.525 Quijten renthe⁵⁶²

(Type acte:) *Confessie ende belofte van een renthe te quijten, Ten versoecke van Mels hebbe ic opden 24 octobris 94 d'insinuatie van dese gedaen aen Pieter Adriaensz Bol als ... van Michiels weduwe. Versoeckende ende vermaenende dese 9 gr. te quijten. Daerop Pieter mij antwoorde dat die weduwe van Mr. Mathijs d'zelve doen moeste*

Comp. Michiel Michielisz Horen poorter van Goes, verklaarde dat 5 of 6 jaar geleden hij aen Mels Mertssen vercocht heeft zeecker stuck landts, groot ontrent 2 gemeten gelegen int oude Goessche ambocht in Backershoeck, dwelcke hij verclaerde belast te zijne met neghen guldens tsiaers erffelijcke losrente, aencomende die weduwe van Jan Willemsen, etc. Te Goes ter presentie van Matheus Anthonissen Say en Joos Janssen timmerman, inwoners van Goes

2.526 Testament Jan van den Putte⁵⁶³

(Type acte:) *testament van man en wijf gheen kinderen hebbende malcanderen reciprokelyck instituerende*

Comp. Jan van den Putte, olijslagher en Catelijne Flaenders? zijne huysvrouwe, beide geboren van Ghendt, nu wonende te Goes, hij sieckelijck te bedde ligghende, etc. Te Goes ter pre-

⁵⁶⁰ RAZE 2039, fol 423, 11-2-1594

⁵⁶¹ RAZE 2039, fol 423, 13-2-1594

⁵⁶² RAZE 2039, fol 425, 17-2-1594

⁵⁶³ RAZE 2039, fol 425, 17-2-1594

sentie van Adriaen Stevenss in wijens olijmole hij comparant werckt ende woont, en Joris Kesele ooc olijslaegher ende Segher de Puut, lijnwever, alle inwoonders van Goes.

2.527 Huwelijks voorwaarden Michiel Michiels Horen⁵⁶⁴

(Type acte:) *Verclaeringhe van erfgenaemen oft Codicill, Vide supra pag. 398, 449. Obijt Michiel den zefden dagh dan was tsaterdaghs 94*

Comp. Michiel Michielsz Horen, poorter van Goes, verklaarde dat hij met Catharina van Raemd(onck) zijne huysvrouw voor ons op 20-11-laestleden gemaect hebben zeecker huwelijcx voorwaerde, aan Matheus des voornoemden Catlijne eenighe soonken zou 400 guldens vuytgereijckt moeten worden, die hij nu als erfgenaam verkiest. Gedaan te Goes ten huysaende nieuwe beestemarct daer hij comparant sieck was ligghende, ter presentie van Mr. Fredericus en Pieter de Vije.

2.528 Tienden in Yerseke en Zoute⁵⁶⁵

(Type acte:) *Transport van Thienden*

Comp. Jan Olards van Oostee, Schouttet der prochien van H'Iersicken. Heeft getransporteert aan de zonen van Jan Willemssen Baerlant, alle alsulcke thienden als hij comparant heeft in de voorseide prochie ende heerlicheyt van Yerseke ende in Zoute, Dwelcke hij gecocht ende bij transporte vercreghen heeft met consente vande voorseide Capitle van Vrouwe Elisabeth Pieters Blocx van Duvenee ende Quintine van Reymerswale dochtere. Te weten een oprecht sestendeel in de portie den heeren van Romerswalle competerende. Inde Romerswalsche hoecken gemeen, etc. Midsgaders nog andere thienden in Kokenstal?, Maere, Lodijck, Hinkelendoordt, Ouderdinghen, Nieuwelande, Zwaenhill, Cloetverlies?, Schoudee ende Reymerswale, d'welcke nu niet gecollecteert worden als gheinundeert ligghende buijten die dijcken mette zee gemeene. Verlijdbrief d.d. 5-9-1566⁵⁶⁶. Gedaan te Goes ten huysen van Martins Mazuer, ter presentie van Jan Claiss Backer ende Hubrecht Janss stebode, inwoners van Goes.

2.529 Testament Charles de Prato⁵⁶⁷

(Type acte:) *Subscriptio sive solemnisatio testamenti clausi, Videto Prothocol C pag. 47*

Comp. Charles de Prato, poorter van Goes, etc. Videto Prothocol C pag. 47. Te Goes ter presentie van Mr. Cornelis Bruno, secretaris van Goes en Mr. Pieter Vitu Apothecaris, inwoners van Goes

2.530 Arrest op alle vruchten te veld van Pieter Claissen Cant⁵⁶⁸

(Type acte:) *Substitutie ad lites*

Comp. Pieter Willems poorter van Goes, ende heeft vuyt crachte van zeecker procuratie gepasseert voir Burghmeesters, Schepenen ende raedt der Stadt Middelburgh bij de vooghden van Simon Magnus weesen, onder tseghel ten zaecken op den 7 aprilis 1587 onderteekent Floeck, gesubstitueert ende in zijne plaetse gestelt bij desen Gillis Janssen, medepoorter van Goes. Om arrest te doene aen alle die vruchten te velde, ligghende op alle die landen en gronden van erven inden polder genaemt den Voghelensanck, Die Pieter Claissen Cant nu in pachte heeft, den voorseide weesen thoebehoorende. Midsgaders aen alle zijne peerden, koeijen, schaepen, lammeren, runderen, verckens, alle den huysraedt, meublen, grainen ende

⁵⁶⁴ RAZE 2039, fol 426, 21-2-1594

⁵⁶⁵ RAZE 2039, fol 427, 25-2-1594

⁵⁶⁶ (Noot: vgl. Fruin, leenregisters nr. 1573, d.d. 22-3-1531, waarin jvr. Elisabeth Pieter Blocx zoons dochter beleend wordt met ambacht in zelfde gebied als de bovenstaande tienden, vervallen aan de grafelijkheid door dood van haar moeder jvr. Quintine van Reymerswale)

⁵⁶⁷ RAZE 2039, fol 428, 29-2-1594

⁵⁶⁸ RAZE 2039, fol 428, 2-3-1594

alle instrumenten totte landtbouwerij dienende, Dwelcke op de hoeftve, huysinghen, schuijren ende stallen met hunnen aencleven den voorseide weesen thoebehoorende, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Geerdss Jongh ende Pauwels de Vos smit, poorters van Goes

2.531 Verklaring uijtcoop sterfhuys⁵⁶⁹

(Type acte:) *attestatie vanden vuytcoop van een sterfhuys*

Comp. Jan Janssen Brabander, oudt ontrent 49 jaeren, inwoonder der prochien van tsgravenpolder, heeft ter instantie van Jan Cornelisz Sandee, wonende onder Cruninghe verclaert, dat hij comparant geleden ontrent 11 jaeren onbegrepen, daerbij ende mede geweest es ten huysse des voorseiden requirants aldaer ten ommeganghe comende, daer ooc was onder andere Corstiaen Jacobss schipper, alsdoen woonachtigh op Hanswarts, daer hij deposant den zelven Corstiaen als oom ende voocht vande 6 weesen die hij requirant bij wijlen Maijken zijne huysvrouw geprocreeert hadde behouden. Heeft hooren verhaelen datter te voren tusschen den voorseiden Jan Cornelisz als vader vande zelve weesen ende hem voocht midsgaders die van de weth binnen Cruninghen gemaect was een accoordt op den vuytcoop van tsterfhuys, te weten als dat hij vader ende weduwaer blijfven ende behouden zoude alle die goeden roerende, onroerende ende schulden die int zelfve sterfhuys waeren bevonden, midts dat hij zijne voorseide weeskinderen zoude onderhouden etc. Te Goes ter presentie van Bouduin Assuerus, poorter te Goes en Cornelis Cornelisz Scalck wonende binnen Berghen op den Zoom.

2.532 Testament Geert Jans Backer⁵⁷⁰

(Type acte:) *Solempnisatie oft approbatie van een codicille, Vide Prothocoll A pag. 367, et supra 334. Obijt Geerdts Janssen 22 January mane hora 2, 1596, Videto Prothocoll C pag. 138*

Comp. Geerdts Janssen Backer van Schule, inwoonder van Goes, heeft gheapprobeert dese confirmatie (zie pag. 334). Te Goes ter presentie van Clais ende Jan (zie zelfde akte).

2.533 Huwelijckse voorwaarden Bernardt Marinus en Tanneken Pieters⁵⁷¹

(Type acte:) *Contract oft huwelicxe voorwaerde tussen Tanneken weduwe Mathijs Dancardssen ende haeren andren man*

Comp. Bernardt Marinus zone timmerman ter eenre en Tanneken Pieters dochter ter anderen zijden, beide poorters van Goes. Zij brengt in een boomgaerd ligghende in den poel achter Marinus Willemsz landstede, Te Goes ter presentie van Mr. Henric Claissen Waelborg van Venloo ende jhr. David van der Werfve, inwoners van Goes.

2.534 Procuratie David van der Werfve⁵⁷²

(Type acte:) *procuratie ad Negocia* Comp. Jhr. David vander Werfve, wonende binnen Goes ende heeft geconstitueert Jhr. Pauwels van Halmale, sijnen neve wonende in den Haeghe, gevende hem macht om voor hem te ontvangen pachten, renten, achterstellen etc. binnen Hollandt. Te Goes ter presentie van Mr. Henric Claissen Waelborg van Venloo en Geraardt Marinus zone timmerman, inwoonders van Goes

2.535 Gezwel Maijken Adriaens⁵⁷³

(Type acte:) *Protestatie animi declaratoria*

Comp. Pieter Willems poorter van Goes en verclaerde dat Maijken Adriaens dochter zijne moeder hebbende zeecker appostoma⁵⁷⁴ oft accident ontrent haer borst, van sinne es naer

⁵⁶⁹ RAZE 2039, fol 429, 8-3-1594

⁵⁷⁰ RAZE 2039, fol 429, 11-3-1594

⁵⁷¹ RAZE 2039, fol 430, 11-3-1594

⁵⁷² RAZE 2039, fol 430, 11-3-1594

⁵⁷³ RAZE 2039, fol 431, 15-3-1594

Amsterdam ende elders te reijssen omme sommighe chirurgijns te consulteren ende haer te doen cureren, ende hem comparant versocht heeft met haer te reijssen ende 't assisteren. Twelcke hij de zelve zijne moedere reverentelijck niet en heeft connen weijgheren. Dan oft die cure dangereux waere ende daerthoe eenigh ander ongeluck oft menschelijke cranckheyt gevele heeft hij comparant expresselijck geprotesteert bij desen dat hij om die Cure aen te ghaen, haer gheen raedt oft advijs en heeft gegeven noch ooc gheenssins consent daerthoe draeghen zal. Verclaerende d'selve te zijne jeghens sijnen wille ende daerover niet te willen staen, sonder rijpe deliberatie, advijs ende consente van allen haeren anderen kinderen ende vrienden. Versoeckende van mij Notario van dese verclaeringhe ende protestatie notitie gehouden, acte oft instrument gemaect etc. Aldus verclaert ende versocht in sgraevenhaeghe ten huysse van Job Janssen inde Roomole op de Hooghstraete, ter presentie van Jhean Oolards van Oostee ende Marinus Cornelisz Nelemans, Schout ende schepene der heerlicheyt van H'Iersicken.

2.536 Aanstelling rentmeester⁵⁷⁵

(Type acte:) *Commissie van een Rentmeester, Een diergelijcken vide supra pag. 231*
Comp. Joncheer Fredericq de Lutiano, ambachtsheere van Ellewoutsdijck, Everinghe ende Coudorpe, ende heeft gestelt den eersaemen Martin Cornelisz Mazuer wonende te Goes, te wesen sijn rentmeester binnen den voorseiden ambachten. Te Goes ter presentie van Hans Verhaghen weerd in den eenhoren ende Jan Claissen Backer, inwoners van Goes.

2.537 Verklaring Adriaen Adriaens landtman⁵⁷⁶

(Type acte:) *attestatie* Comp. Adriaen Adriaensz landtman, oudt ontrent 25 jaeren, wonende in Thijshoecke onder die prochie van Sinoutskercke, heeft ter instantie van Louis Frutiers inwoonder van Goes verclaert, dat hem wel kennelijck es dat nu geleden twee jaeren hij comparant vanden requirant gecocht heeft twee tonnen oosters platsaet, dewelcke hij comparant (kiesende vuyt andere tonnen die daer noch meer waeren) gesajit heeft inden zelve saysoene. Ende verclaert dat tselve wel opgecomen es ende daarvan schoon vlas gewassen dat langh was deur den bandt tot 13, 14 oft soms 15 palmen, Segghende daerbij dat tsaet zoo wel van d'eene als dandere tonne even goet geweest es. Te Goes ter presentie van Jacob Janssen Deij aerbeijder en Jan Willems lijnewever, inwoners van Goes.

2.538 Kwestie tussen Boudewijn Lambrecht en Dignus Keetlaer⁵⁷⁷

(Type acte:) *Transactie op een proces, Vide supra pag. 350, 353 et Prothocoll A pag. 242*
Questie, geschill ende proces geresen zijnde tusschen Bouduin Lambrechtssen als procureur ende macht hebbende van Gertruijdt Oolards dochter, geboren van H'Iersicken, als moeder en voochdesse haerder onbejaerde kinderen, midsgaders van haere bejaerde kinderen, ter eenre en Dignus Keetlaer, poorter van Goes, als erfgenaem voor tmeeste deel ende onder t believen van d'andere zijne medeerfgeaemen in de herediteyt ende successie van heer Jacob Jacobs Joossen zaligher memorien, eertijds schoolmeester binnen der voorseide heerlicheyt van H'Iersicken, ter anderen zijden. Pretenderende voornoemde Gertruydt ende haere kinderen alsboven dat die voorseide erfgenaemen ofte d'actie van hun hebbende, zouden afstandt doen ende wijcken van zeecker stuck weije groot 800 preter 6 roeden geleghen inde zelve heerlicheyt tusschen die Vlaecke ende Voerenssen wegh, dewelcke bij den voornoemden Heer Jacob gecocht es van wijlen Jacques Godschalck des voorseiden Geertruydts man ende vader der zelve kinderen. Dan ende dispositie van Oolardt Cornelisz van Oostee, genun-

⁵⁷⁴ = gezwel

⁵⁷⁵ RAZE 2039, fol 432, 20-3-1594

⁵⁷⁶ RAZE 2039, fol 432, 20-3-1594

⁵⁷⁷ RAZE 2039, fol 433

cupeert voir Heer Jacob Visscher Notario binnen Berghen op den Zoom op den 13 marty 1574 aen Gertruydt voorseid gelaeten was, alleene die blaedinghe maer die proprieteit aen voorseide haere kinderen.

Daerjehens bij den voorseide erfgenamen gheexcipteert es geweest op de procuratie, maght ende qualiteit der voornoemde pretendenten ende op de validiteit des voorscreven testaments, midsgaders andere defensien gedaen. Es daerinne zoo verre geprocedeert Dat de parthijen goet gedocht heeft De zelve pretensien ende differenten, bij transactie finalijck te termineren In voeghen ende conditien hier naer volghende. Te weten Dat die voorscreven Erfgenamen ende actie van hun hebbende, zullen blijfven ende gecontineert werden Inden wettighen ende vollen eijghendom des voorscreven stuck landts, ende Daermede voortaan haeren vrijen wille doen. Midts dat den voornoemden Dignus in der voorseide qualiteit, belooft bij desen aen den voorscreven Gertruydt tot proffijte van haeren kinderen te betaelen De somme van Derthien ponden grooten vlaems eens, ende aen Bouduin voornoemt, voor zijn salaris ende verschoten penninghen Twee ponden 6 schellingen 8 grooten boven twintich schellingen op ghisteren ende huijden vertheert. Ende d'selve zoo geringhe Sij zullen overleveren Wettighe Authorisatie, met behoorlijke Ratificatie ende confirmatie vanden voornoemden vooghdessa metten bejaerden kinderen, ende van den Hove van Hollant als oppervooghden Ten fijne dese voornoemde Erfgenamen ende actie van hun hebbende: van den voorscreven ofte anderen kinderen als zij tot haeren jaeren gecomen zouden moghen wesen, niet meer gestoort oft gemolesteert en zullen werden. Ende dat Daeromme evenwel tderde part vanden voorscreven Derthien ponden blijfven zal onder den Magistraet van H'lersicken, ter tijdt die joncxste weese bejaert zij, oft anders Daervoren zeeckerlijck verborghet zal worden.

Sulcx zijn voir mij P.L.v.R. als (etc. ut pag. 41) onderscreven op huijden gecompareert Die voornoemde Bouduin ende Dignus in der qualiteit voorscreven. Ende hebben verclaert ende bekend inde voorscreven compositie, transactie ende belofte, onder de voormelde conditien ende reserven wel vriendelijck te vreden, veraccordeert ende (etc. ut supra pag. 41 remissive, usqua in finem) Aldus (etc.) binnen der stede van der Goes, Op den 23 martij Anno 1594, Ter presentie van Schobbelandt Pietersz ende Jan Cornelisz Aventure, beide schippers ende inwoonders der zelve stede, als looffelijcke getuijghen hier thoe geroepen. Dies t'oirconden (etc)

2.539 Testament Maijken Gillisdr van Berckel, vrouw van Pieter Benedictus Wilts⁵⁷⁸

(Type acte:) *testament van een vrouwe, Vide Prothocol C pag. 345*

In den naem ons heeren Amen, kennelijck zij (etc) gecomen Maijken Gillisdr van Berckel, geboren van Loven (Leuven), nu huijsvrouwe van Pieter Benedictus Wilts, smit, poorter van Goes ghaende, staende daert haer liefde, etc. Geeft aan de armen van Goes 50 gulden. Zij legateert aan Agniete Dickebeen 12 gulden, aan Willem Dignusz "haeren ouden meester" 500 gulden. Nog aan Fransken Willems sone haere juweelen, te weten een silver rijeme, een paer silver messen, en drie gouden ringen, waarvan zijn broer Cornelis Willems er een moet hebben. Aan Maijken Willems "haeren zijden voorschoot met een silvren vingherhoedt". Zij stelt tot erfgenaam Willem Dignusz. Aldus op 25 maart 1594 ter presentie van Mr. Henric Claesz Waelberg van Venloo en Adriaen Gillisz Vlaemigh, inwoners van Goes. Te Goes ter presentie van Henric Claiss Waelborg van Venloo en Adriaen Gillissen Vlaemigh, inwoners van Goes.

⁵⁷⁸ RAZE 2039, fol 435, 25-3-1594

2.540 Verklaring Willem Ghisbrechtsen beenhouwer⁵⁷⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Willem Ghisbrechtssen beenhouwer, oudt ontrent 40 jaeren, poorter van Berghen op den Zoom, heeft ter instantie van Geleyn Jacobssen inwoonder der heerlicheyd van H'Iersicken verclaert, Dat ontrent Sinte Martinsmisse laestleden hij comparant wesende binnen Bieselinghe van den requirant gecocht heeft twee jonghe ossen beyde tsaemen om 7 £ 10 sch. Midts dat hij vercooper behouden zoude inden eenen die helft int bloote vleesch ende dat dije volghende hij comparant de zelve ossen gehaelt binnen Berghen gevoert ende aldaer geslaeghen heeft. Dat hij oock aen den requirant die helft van den eenen te weten tbloote vleesch, dwelcke hij deposant verclaert inder waerheyd deen deur den ander gecocht boven twee ponden grooten niet weerdigh geweest te zijne, wederom gesonden heeft voor hem alle tRoet⁵⁸⁰ afval ende geheele huyt. segghende en attesterende hij deposant dat den voorseiden coop niet gedaen en es geweest om eenighe imposten of verminderen ofte den huyrden van hun recht te frauderen. Alsoo hij deposant verclaert als vooren dat hij binnen Berghen in Brabant (daer tbloet gestort es) den vollen impost van beyde die voorseide ossen betaelt heeft. Te Goes ter presentie van Henric Daniels zone weerdit inden Moriaen en Anthoni den knecht van Joris den Vleeschouwer, inwoners van Goes.

2.541 Procuratie Cornelis Cornelis Schalck over een proces⁵⁸¹

(Type acte:) *procuratie ad lites voir den hove van Hollant bij appellatie betrocken*

Comp. Cornelis Cornelisz Schalck inwoonder en poorter der stede van Berghen op den Zoom, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Diricx zone om te compareren voor den Hove van Hollant om te appelleren in een proces tusschen hem en Jacob Jobs zone poorter van Goes. Te Goes ter presentie van Mr. Bastiaen Baerensteyn, ooc notaris en Pieter Adriaensz Craemer poorters van Goes.

2.542 Testament Janneken Aelbrechts⁵⁸²

(Type acte:) *testament Vide supra 385*

Comp. Janneken Aelbrechts dochter, weduwe van Cornelis Pietersz Feyt, in zijn leven schoenmaker, poorter van Goes, gesondt etc. Zij verclaert eertijds met haeren voornoemden man gemaect te hebben zeecker testament gepasseert voir Sebastiaen Baerensteyn Notario 29-5-1582. Gheeft ende maeckt zij insgelijcx voren vuijte alle die cleederen, lijnen en wollen ende juweelen thaeren klifve behoorende aen Aelbrecht, sone van wijlen Pieter die geweest es des voorseiden Cornelis ende haeren eenighen gemeenen sone. Ende voorts soo laet zij 't oprechte vierendeel van alle die goederen die in haer sterfhuys alsdan noch bevonden zullen worden aen Jan, sone van wijlen Willem desselfs voorseiden Cornelis vorsone oft aen zijn erfgenaemen. Ende in dandere drie vierendeelen stelt sij testatrice tot haeren eenighen erfgenaem den voorseiden Aelbrecht, haer neefken. Stelt tot voogden aan Pieter Willemsz en Gillis Jansz. Te Goes thaeren testatrices huys, ter presentie van Lieven de Corte en Gillis Goethals, poorters van Goes.

2.543 Testament Pieter Adriaens Cramer⁵⁸³

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende*

Comp. Pieter Adriaenss Craemer, geboren van Cloetinghe en nu poorter van Goes met Maijken Cornelis dochter geboren van Oisterland in Duvelandt, weduwe Gillis de Sangher, beijde

⁵⁷⁹ RAZE 2039, fol 436, 5-4-1594

⁵⁸⁰ roetvet of smeer

⁵⁸¹ RAZE 2039, fol 436, 20-4-1594

⁵⁸² RAZE 2039, fol 437, 22-4-1594

⁵⁸³ RAZE 2039, fol 438, 27-4-1594

gesondt etc. In geval hij eerst kwam te overlijden moet zij Cornelis Cornelisz Verleth nu wonende in Brouwershaven, sijnen halfven broedere, oft zijne kinderen, en aan Pauwels Marinus zone schipper, wonende te Bieselinghe, zijnen cozijn, oft sijne kinderen, uitkeren ieder 20 sch. gr. vls. Omgekeerd moet hij uitkeren aan Neelken Cornelis dochter nu wonende binnen Goes en aen Neelken Joos dochter, wonende in Oisterlandt en ooc aen Lenardt Lenardsen ooc wonende aldaer, haere nichten en cozijn elk 20 sch.eens. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz d'Ouwehandt en Gillis Cornelisz Crauwel beijde gebroeders, poorter der stede van der Goes.

2.544 Verklaring Claes Lievens⁵⁸⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Clais Lievinssen, oudt ontrent 67 jr, poorter van Goes, heeft verklaard ten verzoeke van Jan Adriaensz nu wonende buyten de langheville poorte der stadt Middelburgh dat Nae dat deser weerelt overleden was Neelken Lievins zijne deposants zuster, wijlen des requirants huysvrouw, hij comparant treden als erfgenaem in desselfs zijne susters sterfhuys gestelt, gecommitteert ende vollen maght gegeven heeft aen Adriaen Bisschop, procureur binnen Middelburgh om het sterfhuys te administrere. Te Goes ter presentie van Henric Janssen Vischer en Cornelis Geerdssen Vleeschouwer, poorters van Goes.

2.545 Procuratie Cornelis Croone⁵⁸⁵

(Type acte:) *procuratie oft Commissie ad recipiendum et lites*

Comp. Cornelis Croone, poorter van Middelburgh ende heeft geconstitueert Mathijs Martins zone wonende binnen Bieselinghe om te mogen maenen en ontfanghen etc. alsulcke renthen, pachten etc, midsgaders gevende macht aen Hieronymus Grieuwaert, procureur voir tgerechte binnen Goes. Te Goes ter presentie van Marinus Janssen Mesouck en Jan Henricx wever, poorters van Goes.

2.546 Verklaring dat Pieter Adriaens Bolle niet wil betalen⁵⁸⁶

(Type acte:) *Protest met Insinuatie*

Comp. Guill(iaem)e vande Weghen, geboren van Ghendt ende nu wonende binnen der stede van Vlissinghen, verclaerende dat hij hier binnen der stede gecomen was om die betalinghe 't ontfanghen van 18 £.vls. die hij comparant geleent heeft aen Pieter Adriaensz Bolle, poorter van Goes. Schuldenaar bleef in gebreke. Te Goes ter presentie van Jan Heijne stadtsroeper en Hubrecht Cornelisz lijnewever, poorters van Goes.

De notaris is naar het huis van Pieter Adriaensz Bol gegaan en heeft de insinuatie overhandigd aan diens huisvrouw, die zeide dat haar man buiten de stad was.

2.547 Op de rugghe van Obligatie⁵⁸⁷

(Type acte:) *Transport op de rugghe vande obligatie (respective) gescreven. Een verleden bij Anthonis Euwoudssen inde H'Iersicke moer van 10 £ 10 sch. te verschijnen vuijterste martini 94 gedateert 25 dec 93 Die hier getransporteert es voor 9 £ 7 sch. ende 3 sch. ten gelaghe; Den ander verleden bij Cornelis Willemsen in Weerde van 14 £. te verschijnen ut supra gedateert 20 martij 94 Die hier getransporteert es om 12 £ 10 sch. ende ten gelaghe ut supra*

Comp. Marinus Gillisz wonende ter Vlaecke, heeft getransporteerd aan Pieter Andriess Cuyper, poorter van Goes, de somme int witte van dese obligatie verhaelt, te verschijnen op

⁵⁸⁴ RAZE 2039, fol 439, 27-4-1594

⁵⁸⁵ RAZE 2039, fol 439, 28-4-1594

⁵⁸⁶ RAZE 2039, fol 440, 2-5-1594

⁵⁸⁷ RAZE 2039, fol 441, 12-5-1594

haeren termijn, etc. Te Goes ter presentie van Remij Smet en Joos de Roy, beijde straetmakers alhier.

2.548 Lossing obligatie⁵⁸⁸

(Type acte:) *Obligatie*

Comp. Willem Adriaenss Goeree, nu wonende binnen die prochie van der Nisse, bekende schuldig te zijn aan Geerdts Michielssen sijnen zwaegere de somme van 100 £ gr. vls. Daermede hij gelost heeft sijne comparants schuldbrief d'welcke hij comparant voir schepenen van der Nisse verleden hadde aen Andries Janssen ter cause van coop ende leveringhe van thuyts met zijn gevolghe en ontrent een half gemet eyghen erfve daerop thuyts staet ende hij comparant nu in woont. Te Goes ter presentie van Wouter de Brouwere en Adam Stormsmit, poorters van Goes.

2.549 Op de rugghe van een brief⁵⁸⁹

(Type acte:) *Transport op den rugghe vanden brief gescreven Verleden voir schepenen in tsGraevenpolder bij Jan Inghelssen van date*

Comp. Nicolaus Cornelis Hooghcamer, vleeschouwer, poorter van Goes, heeft getransporteert aan Pieter Andriesz Cuyper, medepoorter, etc. Te Goes ter presentie van Abel van de Varent en Hans van den Beecke, brouwersknechts te Goes.

2.550 Verkoop land Vlaecke⁵⁹⁰

(Type acte:) *Verkoop van lande*

Comp. Cort Jan geboren van Baerlandt ende nu woonachtigh in de Groe onder Cloetinghe, kennende ende belijvende bij desen vercocht te hebben aen David Jobs zone poorter van Goes die helft scheydinghe van twee gemeten ende half oft daerontrent weije, gemeene met Pieter Adriaensz, zijnen halfbroeder, ligghende in Vlaecke, den hoop voor 9 £ 4 sch gr. vls. met 4 sch. ten lijfcoop Ende noch 211 roeden in een stuck van 844 r. oft daerontrent zaylandt geleghen in de achter ...? Te Goes ter presentie van Henric Daniels Brouwer en Pieter Henricxz Waghemaker, poorters van Goes.

2.551 Winterleveringe schaapsvachten⁵⁹¹

(Type acte:) *Protest*

Comp. Marinus Janssen Mesouck, beenhouwer, poorter van Goes, verhaelt dat hij aen Gerardt de Pottere, coopman binnen Middelburgh vercocht heeft die winterleveringhe van alle die schaapsvachten die hij vercooper slaen zoude tusschen Goesche Jaermarkt 19 augusto 1593 ende vastelavont '94. De koper is in gebreke gebleven de vachten te ontvangen en de betaling te doen. Te Goes ter presentie van Herman Pieterssen coopman van bieren binnen Middelburgh en Harrent Gandolp zone schailedecker te Goes.

2.552 Testament Jan Arnouts⁵⁹²

(Type acte:) *testament van Jan Noutssen, Vide supra pag. 269 et Prothocoll C pag. 214*

Comp. Jan Aernoudss, eertijds burchmeester der stadt van Romerswalle. Institueert als erfgename zijn enige dochter Josijnken v. st. H. Pieters⁵⁹³. Specialijck begheert hij testateur dat zijne dochter zijne erfgenaeme jaerlicx vuyttrijcke aende Aermen binnen Romerswalle, zoo langhe zij leven zal en die stadt bij twaelf huysgesinnen bewoont sal worden, die somme van

⁵⁸⁸ RAZE 2039, fol 441, 13-5-1594

⁵⁸⁹ RAZE 2039, fol 442, 15-5-1594

⁵⁹⁰ RAZE 2039, fol 442, 24-5-1594

⁵⁹¹ RAZE 2039, fol 443, 1-6-1594

⁵⁹² RAZE 2039, fol 444, 3-6-1594

⁵⁹³ Wat betekent dit?

ses ponden grooten vlaems in ghelde oft cleederen oft lijnwaet ende dat aenden aermen diet haer goet duncken sal. In geval zij zou komen te overlijden zonder nakomelingen, dan worden in haar plaats zijn broers Adriaen en Geleijn, of hun kinderen of kleinkinderen erfgenaam bij substitutie. De erfgenaam moet uitkeren aan: Janne Marinusdochter zijne moeye en Barbel zijne nichte des voorseide Janne's dochtere. Verder legaten aan: Mayken Pieters dochter, Janneken Meus ende Mayken Jans dochter alle zijne nichten £ 4. Hij scheldt kwijt wat Grietken Meu...(Meussen, onleesbaar in de linker marge) schuldig is, plus £ 3 eens. Beveelt, belast, begheert op trouwe ende discretie van zijne dochter oft sijne erfgenaemen dat zij oft zijlieden vuytrijcken aen sulcken persone als hij mondelinghe genoempt zal hebben zoo langhe die selfde persone leven zal, jaerlicx tot onderhoudt ende lijftocht ses ponden vlaems. Gheeft Arnoldus Vosbergh sijnen Peteren ende neve een dobbel ducaet van spangnien in specie. Gheeft en legateert Janneken Claes dochter zijne meteren ende Anthonio Marinus Vocxens zone, sijnen peteren elcx een pondt vlaems eens. Te Vere op den toren, ter presentie van Hubrecht Claissen en Quirijn Martins Naboth, beijde geboren van Romerswalle ende nu poorters van Vere.

(In de marge:) *H. Cornelis Arnoudss obiit binnen Antwerpen 5-6-1595.*

(In de marge:) *Obijt Janne Marinus ultimo feb. 95*

(In de marge:) *Arnoldus obyt binnen Antwerpen 24 aug. 1597*

(In de marge:) *Janneken obiit 15 martij 1600 daaronder 1601*

2.553 Sterfhuys zuster van Tanneken, huisvrouw van Hans de Backer⁵⁹⁴

(Type acte:) *Ratihabitie ende procuratie met Ratificatie, Vide supra pag. 199,229 et Prothocoll C pag. 12)*

Comp. Bartholomeus Willems zone van Meurs, passementwercker geboren van Berghen op den Zoom ende nu won. Goes, heeft geratificeert, gepresen ende van weerden gehouden bij desen alsulcken contract van vuytcoop als Hans de Backer sijnen zwaegher te weten als gebroeder zijnde van Tanneken wijlen zijne comparants zustere voor hem zelve ende vervanghende hem comparant gedaen heeft met Cornelis Janss Backer, woonachtigh in d'Oudetonghe, van d'erfenisse van Lijnken Willems des voornoemden Tannekens ende zijns comparants volle zustere, wijlen huysvrouwe van des voornoemden Cornelis, Midsgaders belastinghe ende hypothecatie van den huysen, erfve ende hoven etc. binnen Berghen in de Steenberghe straete, etc. Te Goes ter presentie van Paschasius Rouel van Burghvliet inwoonder van Goes en Marinus van der Weelden wonende te Berghen

2.554 Coop windtolijmolen door Sebastiaen Hoogcamer⁵⁹⁵

(Type acte:) *Coop van een windtolijmole*

Comp. Philips Schaeck, coopman, won. te Middelburgh ter eenre en Sebastiaen Hoogcamer, poorter van Goes ter anderen zijden. heeft Philips vercocht en Bastiaen gecocht Alsulcken windt olij molen als hij vercooper gecocht heeft van Gerardt Eelhout wonende te Ghendt, die noch noyt gedraijt en heeft (ten waere die staecken en steenbalck, die in een ander gestaen hebben). D'welcke mole hij vercooper gehouden es te leveren aen de caije binnen deser voorseide stede na Baefsmisse naestcomende, om alsdan metten eersten opgerecht te werden, Op zulcken walle als hem leveraer gedesigneert zal worden. Wel verstaende oft gebeurde dat de voorseide vercooper bij faulte van paspoorte oft meerder cracht dese mole niet op conste leveren. Soo is deze coop doot ende te niete, etc. Ende dat die schutselen ende vleer sullen alle moeten zijn van eijckenhout ofte waegheschot met blocken van een voet hooghe onder tcruygebint. Mette reepen aende pranghe, heijen ende stampen. Item tforaix mette panne daerinne ende boven mettet roerwerck. Ende voorts alle andere wercken naer behooren tot dat de-

⁵⁹⁴ RAZE 2039, fol 446, 7-6-1594

⁵⁹⁵ RAZE 2039, fol 447, 10-6-1594

zelve bequaem zijn zal olije te maecken. Ende dese Olijmole es vercocht om 3300 guldens te betalen 800 gereedt zoo geringhe alsse olije gemaect zal hebben ende voorts alle jaere daervolghende 400 guldens totte volle betalinghe der voorseide 3300 guldens. Te Goes in den Eenhoren, ter presentie van Jacob Joos zone en Cornelis Adriaens Huysen poorters van Goes.

2.555 Obligatie door Jan Cornelisz schoemaker⁵⁹⁶

(Type acte:) *Transport van een obligatie opden rugghe desselfs gescreven*

Comp. Jan Cornelisz Schoemaker, inwoonder der prochien van Wemelinghe, heeft getransporteert tot prouffijte van P(ieter) And(ries) Cuyper, etc, de somme van etc. Te Goes ter presentie van Mr. Jan Arnoldi en Geerdts Janssen aerbeyder, inwoners van Goes.

2.556 Procuratie Catharina Jaspersdr van Raemdonck⁵⁹⁷

(Type acte:) *procuratie ad recip. et negocia, Vide supra pag. 392, 426, 424*

Comp. Catharina Jaspers dochter van Raemdonck, voor haer zelve ende als weduwe en boelhoudster Michiels Michielssen Horen; heeft geconstitueert Pieter Adriaensz Bolle, medepoorter van Goes, om te mogen maenen, ontfanghen etc.; te Goes ter presentie van Pieter Henricssen Waeghemaecker en Jan Cornelisz Masuer, poorters van Goes.

2.557 Testament Cornelis Antheunissen van s'Gravenpolder⁵⁹⁸

(Type acte:) *testament en een jonghman veerdigh om buyten dese landen te reijzen*

Comp. Cornelis Antheunissen geboren te sGravenpolder en nu wonende te Goes, gesondt ende welvarende etc. Verclaerende dat hij van sinne was buyten slandts te reijzen ende oversiende de cranckheijt des levens etc. Institueert als erfgenaam zijn moeder Janne Pieters Zaghers dochter, nu won. te Goes. Te Goes ter presentie van Niclaes Antheunissen en Jan Adriaenssen Goeree, poorters van Goes en gesworen boden vant landtrecht

2.558 Op de rug van een obligatie⁵⁹⁹

(Type acte:) *Verclaringhe van een transport op de rugghe van een obligatie gescreven*

Comp. Marinus Hubrechtsz Boom (of Boomg(aert?)) poorter van Goes, heeft getransporteerd t.b.v. Vincent van Mullen medepoorter alhier, die somme van etc. etc. Te Goes ter presentie van Lievin de Corte en Jacques Potvliet, metser, beide inwoners van Goes

2.559 Verklaring Geerdts Jans backer en Clara Nijs⁶⁰⁰

(Type acte:) *Verclaeringhe van vrienden dat een jonghman bejaert zijnde oorboir es vuijter voochdijs ontslegghen te werden*

Comp. d'Eersaeme Geerdts Jansz Backer met Clara Nijs, geboren van Antwerpen, zijne echte huysvrouw, nu tsaemen wonende te Goes. Verclaerende dat zij Clara gehadt heeft eene suster genaemt Maria Nijs, de welcke eerst wettelijck getrouwt es geweest met wijlen Guillaume Diricxssen geboren van Heusden, bij den welcken zij behouden heeft een eenigh sone, ooc genaemt Willem, die geboren es binnen Dantzick op den Dam aende Pharkerck in Antwerpen, ende dezelve Maria tzedert getrouwt zijnde met Hans van Sijberg geboren van Erckelens int landt van Gelre ende nu woonachtich binnen Londen, es zij Maria deser weereldt aldaer overleden den 26en octobris 1593 laestleden stilo antiqua. Waeromme zij comparanten als eenighe oom ende moeije ende sulcx wettighe voochden en momboiren desselfs Willems. Naedemael hij nu tot zijn bejaertheit gecomen es ende gehooft hebbende t loffelijck verhaal dat hij hem zelve eerlijck ende vroomelijck es draeghende, verhoopende dat hij daerinne zal

⁵⁹⁶ RAZE 2039, fol 448, 14-6-1594

⁵⁹⁷ RAZE 2039, fol 449, 22-6-1594

⁵⁹⁸ RAZE 2039, fol 449, 29-6-1594

⁵⁹⁹ RAZE 2039, fol 450, 3-7-1594

⁶⁰⁰ RAZE 2039, fol 450, 14-7-1594

voortgaen ende volharden, hebben met goede deliberatie, rijpen advijs ende voorsichticheyt den zelfven Willem, sone van Guillaume voornoemt haeren competenten neve hier teghenwoordigh voor ooghen zijnde, verclaert (zoo veel in hun es) bequaem oft oirboirt wesen vuyter voochdijen ontslegghen te werden Om voortaan zijnde goederen te moghen ontfanghen, vuytghieven ende administreren, Versoekende daeromme reverentelijck aen den Erentvesten, wijzen, voorsinnighen Raedt der voorseide stadt Dantzick een Simon Wolters sijnen momboir ende allen anderen dient aenghaen magh, Dat zij den zelven Willem belieffen vuyter voochdije te verlossen ende met advijse van voorseide Hans van Sijberg sijnen stiefvader (Den welcken zij comparanten inder voorseide qualiteyt daerthoe verwillight ende gecommitteert hebben bij desen) te laeten volghen, opbeuren ende ontfanghen alle zijne patrimoniale goederen hem aldaer bewesen, volghende t Schepenboeck op 't hoff, Te Goes ter presentie van Pauwels de Vos en Vincent Cornelissen, beijden smits ende inwoonders van Goes.

2.560 Verklaring Adriaenken Cornelis en Apollonia Jobsdr⁶⁰¹

(Type acte:) *attestatie van dat een oom oft voocht consent gegeven heeft tot huwelijk met zijnen nichten*

Comp. Adriaenken Cornelis dochter, oudt ontrent 32 jaeren, huysvrouw Adriaens Andriessen Cuyper ende Apollonia Jobs dochter, oudt ontrent 19 jaeren, beide wonende te Goes, hebben ten verzoeken van Pieter Andriessen Cuyper⁶⁰², poorter van Goes verclaert dat zij Adriaenken comparante als moeije van Apollonia (te weten haers moeders zusters) mette zelve Apollonia jeghenwoordigh geweest zijn op dijstdaeghe laestleden binnen dese voorseide stede in de herberghe genaempt Brouwershaven ontrent 10 uren voormiddagh, ontboden ende geroepen zijnde (te weten eerst zij Apollonia ende daer naer Adriana) van Marinus Euwoudssen wonende in Teeckenburgh als des voorseides Appollonias vaders broedere. Aldaer naedemael den voorseiden requirant aen Marinus Euwoudssen als oom ende voocht voorseid (Daer ooc zijn sone present was) reverentelijck verzocht hadde die zelve voornoemde Apollonia (Daarmede hij zeijde genoegh onder tbelieffen vanden vrienden gheaccordeert te zijne) tot zijne echte huysvrouw te trouwen met alle behoorlijcken solemniteijten. Dat hij Marinus (hunne comparanten ondervraeght hebbende vuyterlijcken antwoordende zeijde dusdanighe woorden in substantie Naerdyen zijluijden zoo verre vereenicht zijn dat zij voorderen ende volbringhen zouden tghene zij begonste hadden. Ende dat hij Marinus daer op gescheyden es. Aldus verclaert binnen dese voorseide stede ten huysse des voornoemden Adriaen Andriessen op den 29sten July anno 1594, ter presentie van Anthonis Franssen aerbeijder ende Lievin Janssen Smit, inwoonders van Goes.

2.561 Procuratie Willem Diricx sterfhuys Elisabeth Diricx⁶⁰³

(Type acte:) *procuratie speciale*

Comp. Willem Diricxssen, poorter van Goes, verhaelende dat naedemael zijne moeder ende zusters gerepudieert ende te buyten geghaen hebben het sterfhuys, erffnisse ende successie van Lijsbeth Diricx wijlen huysvrouw Pieters Cost ende zijns comparants zustere, ende dat hij comparant hem gefundeert heeft ende alnoch draeghende es als eenighe erfgenaem desselfs zijne zusters. Ende nu niet wel te passe en es, onbequaem te ghaene ende te reijzen. Dat hij heeft geconstitueert etc. Pieter Crijnssen vuyten Wijngaerde, procureur etc. te Middelburg, om te mogen excipieren, antwoorden ende verweeren op alsulcke querelen, heyschen ende pretensien dwelcke den voornoemden Pieter Simonssen Cost weduwaer alsvooren (nu gevanghen op sGravensteen aldaer) midsgaders den Cypier aldaer op hem constituent zouden

⁶⁰¹ RAZE 2039, fol 452, 29-7-1594

⁶⁰² Noot: trouwboek Goes: ondertrouwd 30-7-1594, Pieter Andriessen, jg. van Goes met Apollonia Jobs, jd. van Capelle, get: Adriaen Andriessen broer van de bruidegom en Adriaenken Cornelisdr, moeye van de bruid.

⁶⁰³ RAZE 2039, fol 453, 29-7-1594

willen doen, begheren oft voortswenden etc.etc. Te Goes ter presentie van Joris Deurloo ende Jan Pieterssen droogscheerder, poorter van Goes.

2.562 Procuratie tienden Cornelis Adriaensz Smallegange⁶⁰⁴

(Type acte:) *procuratie om thienden te verheffen met attestatie*

Comp. Cornelis Adriaensz Smalleganghe als recht voocht vande weeskinderen achtergelaeten van wijlen Matheus Cornelisz Smalleganghe, poorter van Goes, heeft geconstitueert den eerzamen Martin Cornelisz Mazuer, medepoorter, Dat alsulcke Thienden als den voorseiden Matheus nu onlancx overleden, waeren competerende op desselfs Matheys sonen Cornelis ende Jan verleendt. Alsnoch comparerende Martin Willemssen poorter ende als ontfangher der kercken der zelve stede heeft ten verzoeken des voorseiden Smalleganghe gheattesteert bij desen waerachtigh te zijne dat den voornoemden Matheus (oudt borghemeester der voorseide stede) op den 28en January laestleden van deser wwereldt gescheyden es. Ghevende redenen van zijn wetenschap ende certificatie want hij als schepene mede ter begraefenisse geweest es ende ooc inder voorseide qualiteyt tRecht der sepulturen heeft ontfanghen. Te Goes ter presentie van Geleijn Jacobssen int Casteel van Rijssel en Jkhr. Peters van Cats, inwoonders van Goes.

2.563 Procuratie Jan Foorts en Martin Willemsen⁶⁰⁵

(Type acte:) *procuratie ut supra overgeset*

Comp. Jan Foortssen dijkgraave ende Martin Willemssen poorters van Goes, als voochden van de weeskinderen achtergelaeten van wijlen Matheus Michielssen⁶⁰⁶ en hebben geconstitueert etc. als voors. Anna op desselfs Anna's eenighe sone Anthonio verleendt. Affirmerende voorseide Martin Willemssen als ontfangher der kercken aldaer dat den voornoemden Anna op den 13den february laestleden van deser wereldt gescheyden es, Ghevende redenen etc. want hij als maeghe mede ter begraefenisse geweest es. Te Goes als in voorgaande akte.

2.564 Verklaring op verzoek van Jacques Delvaille⁶⁰⁷

(Type acte:) *attestatie⁶⁰⁸*

Comp. Hieronimus Griewaerts oudt ontrent 51 jaeren, Clara Mollijs (weduwe Franchoijs Meijs, schilder, oudt ontrent 42 jaeren, beide poorters van Goes, ende Jacques Delvaille? soldaet ligghende in garnizoene te Berghen op den Dam, oudt ontrent 31 jr, hebben ten verzoeken van Henric Nijs nu won. binnen Amsterdam verklaard dat zij wel gekend hebben wijlen Maijken Delvaille dochter van Jacques

2.565 Procuratie Adriaen Arnouds aan Ingel Melchiors de Bonte⁶⁰⁹

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Compareerde Adriaen Arnouds geboren van Romerswalle ende nu poorter der stede van der Goes (zie pag. 373) ende heeft geconstitueert Ingel Melchiors de Bonte, inwoner der stede van Steenberghen, om te mogen innen etc. Te Goes ter presentie van Michiel Adriaenssen en Emanuel Willems Oliphant, beide geboren van Romerswalle en wonende te Sint Annalandt.

2.566 Procuratie Ingel de Bonte⁶¹⁰

(Type acte:) *procuratie ad*

⁶⁰⁴ RAZE 2039, fol 454, 12-8-1594

⁶⁰⁵ RAZE 2039, fol 454, 12-8-1594

⁶⁰⁶ (In de marge:) geprocreeert bij Anna Anthonis dochter van Teeckenburch, geboren van Romerswalle

⁶⁰⁷ RAZE 2039, fol 455, 24-8-1594

⁶⁰⁸ Acte zeer slecht leesbaar op de film

⁶⁰⁹ RAZE 2039, fol 456, 31-8-1594

⁶¹⁰ RAZE 2039, fol 456, 1-9-1594

Comp. Inghel Melchiors de Bonte en heeft geconstitueert Andries Sebrechts, inwoonder der prochien van Cruninghe, om rechtelijck te doen indaeghen etc. Te Goes ter presentie van Jacob Franssen van der Straeten en Henric Janssen brouwersknecht, inwoners van Goes.

2.567 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Arents en Cornelia Joachims Blanckardt⁶¹¹

(Type acte:) *Huwelicxe voorwaarde, Gelijcke supra pag. 292*

Comp. Cornelis Arentssen geboren van sr. Aerskercke, vergeselschap met Marinus Janssen Mesoeck, zijn behoudt oom daer hij bij woont te Goes, ter eenre, Ende Cornelia Joachims Blanckards dochter, geboren van Caprijcke, gheassisteert met Adriaen Stevens Huysen zone haeren meester daer zij bij woont, ter anderen zijden, beide jongheluyden, etc, te Goes ten huysse van Adriaen Stevens, ter presentie van hem en Adriaen Jorissen wonende binnen sr. Aerskercke.

2.568 Testament Cornelis Jaspers⁶¹²

(Type acte:) *testament Cornelis Jasparsen, Obijt 13 Sept. 1594 ontrent 10 uren voormiddagh pridie D. Cornely*

Comp. Cornelis Jasparsen poorter van Goes, sieckelijck te bedde etc. Hij institueert als erfgenamen zijn twee kinderen Maijken en Cornelis, van alle goeden, o.m. ook thienden in Wemeldinghe hem verleendt van het kapittel van Oudmunster, voorts wil en begheert hij testateur dat zijn kinderen zullen tsaemen behouden thuyse ende boogaerd met ontrent acht? gemeten landts geleghen in Westkercke, en nog 3½ gemet beoosten den boogaerd, al dewelcke hij testateur van Cornelis Cornelisz uyt sGraevenpolder gecocht heeft, etc.⁶¹³. Stelt aan tot voogden van zijn kinderen Jan Foortssen ter Vesten en Hubrecht Adriaenssen, haeren oudt oom. Aan May schoolmeesters in Baerlandt 4 £ gr. vls. Te Goes in comparants huys op de marckt, ter presentie van Clais Jan Theunissen en Jan Adriaensz Goeree, poorters van Goes.

2.569 Verklaring Louis Frutiers op verzoek van Joos Vergouwe⁶¹⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Louis Frutiers, oudt ontrent 40 jr. poorter van Goes, heeft ten verzoeken van Joos Vergouwe als voocht der kinderen van Joost Thierincx verklaard dat hij comparant verstaen heeft dat eenen Lucas Valck binnen Hulst zoude doen arresteren hebben zeeckeren penninghen onder Vincent Nonneman, betreft verkoop van zaad. Te Goes ter presentie van Pieter van der Perre inwoonder alhier en Pieter Adriaensz schipper van der Goude.

2.570 Procuratie voor een proce hof van Holland⁶¹⁵

(Type acte:) *procuratie in Hollant voor een gedaeghde*

Comp. Marinus Cornelissen Nelemans inwoonder en schepen van H'Iersicke, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Henricx (Diericks?), om te compareren voor het hof van Holland, betreft vonnis jeghens Jan Storm, wonende te Cruninghe, etc. Te Goes ter presentie van Jan Oolaerds van Oostee, Schouttet van H'Iersicke en Dignus Keetlaer, poorter van Goes.

2.571 Pacht te betalen door Gillis Vermuyen⁶¹⁶

(Type acte:) *Protest met denunciatie*

⁶¹¹ RAZE 2039, fol 457, 2-9-1594

⁶¹² RAZE 2039, fol 458, 3-9-1594

⁶¹³ rest acte slecht leesbaar op film

⁶¹⁴ RAZE 2039, fol 460, 3-9-1594

⁶¹⁵ RAZE 2039, fol 460, 6-9-1594

⁶¹⁶ RAZE 2039, fol 461, 14-9-1594

Comp. Cornelis Barthels Vermuyen, wonende 't Abbekinderen onder die prochie van Cloetinghe, verhaelende dat hij gepacht hebbende 't Vuijtgors oft Schor voor Wemeldinghen, dan dezelve pacht overgelaeten heeft aen Gillis Barthelssen Vermuyen sijnen broedere woonachtigh in Sinte Martensdijck, etc. Te Goes ter presentie van Laureys Adriaen Lauwersz en Jan Adriaensz Goeree, gesworen bode van tlandtrecht, poorters van Goes. Sulcx hebbe ik Notarius voorseid op den 16 Septembris daeraenvolghende mij getransporteert nae 't eijlandt van Sinte Maertensdijc ende tsanderendaeghs die verclaeringhe ende denunciatie vanden voorseide proteste gedaen binnen der stede van Sinte Martensdijck ten huysse ende aen die huysvrouwe des voorseiden Gillis Vermuyen, hij absent zijnde, die mij voor antwoorde ghaf dat haer helft gereedt was maer dat ic mede aenspreken zoude Marinus Mertss die dander helft moeste gheven. Soo hebbe ick d'inthimatie ooc gedaen aenden persono van Marinus Mertssen binnen der voorseide stede die zeijde dat zijn vet goetd noch niet vercocht was ende dat men den dobbelen hondersten penningh die hij verschoten hadde behoorde te desalceren? Daer nae ic overgevaren zijnde in Zuijdtbevelandt hebbe binnen die prochie van Wemelinghe gesproken den voormelden Gillis Vermuyen die mij insgelijcx antwoordede gelijk zijn huysvrouwe geseyt hadde, door dat ic tsvoorseide protest hem insinuerende in mijne residentie gekeert ben.

2.572 Testament Jan Adriaens Schoenmaker⁶¹⁷

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende*
Comp. Jan Adriaenssen Schoenmaker, poorter van Goes ende Pierijne Inghels dochter zijne huysvrouwe, beyde gesondt etc. Te Goes ter presentie van Jan Henricxssen wever en Pauwels de Vos, smit, poorters van Goes.

2.573 Huwelijckse voorwaarden Jan Jans Brouwer en Janneken Jans Knooper⁶¹⁸

(Type acte:) *Contract antenuptiael*
Comp. Jan Janss Brouwer⁶¹⁹, won. in die prochie van Oudelande, ter eenre en Janneken Jans Knoopers dochter⁶²⁰, geassisteert met Joos Janss van de Werfve haeren oom en voocht, ende Jan Janss Knooper, haeren broedere wonende te Goes, ter anderen zijden, weduwaer en jonghe dochter. Te Goes ten huysse van Joos Janssen voornoemd, ter presentie van Hubrecht Janssen Wagemaker wonende in Oudelande en Cornelis Soetwaeter, secretaris van Goes.
(In de marge:) *desen Jan Knooper es met Jacobmijnken Coenraeds Stael dochter getroudt in 't beghinsel augusti in dezen selven jaere*
(In de marge:) *Gegheven Tobias van de Werfve, voor Joos zijnen vader instrument ende van Joos ontfanghen een silveren keyzers gulden van 34 stuyvers*

2.574 Huwelijckse voorwaarden Willem van Braij en Baldijne Mathijs Baltensdr⁶²¹

(Type acte:) *Huwelijcx Voorwaerde, Vide Prothocol A pag. 329*
Comp. Willem van Braij filius Vincents geboren van Brugghe, ter eenre en Baldijne Mathijs Balthens dochter, geassisteert met Pieter Michielssen haeren behout oom, ter anderen zijden, inwoonders van Goes, weduwnaer en weduwe, Alzoo die voorseide Baldina naer 't overlijden van Sampson vanden Gucht, haeren voorgaenden man, niet alleene zijne hereditet heeft verlaeten, maer ooc alle die goederen, roerende ende onroerende in ende vuijtschulden inden gemeenen sterfhuyse bevonden, gerenuncieert ende te buyten es geghaen, ende zulcx zij we-

⁶¹⁷ RAZE 2039, fol 462, 13-9-1594

⁶¹⁸ RAZE 2039, fol 463, 1-10-1594

⁶¹⁹ otr. Goes 1-10-1594: Jan Jansen Brouwer, wednr. van Honscote, met Janneken Jans, jd. van Goes, getuige: Joos Janse van de Werve, oom van de bruid

⁶²⁰ otr. Goes 16-7-1594: Jan Jansen Knooper, jg. van Goes, met Jaquemijnken Coenraeds, jd. van Antwerpen, getuigen Joos Jansen, oom van de brg. en Lijsken van Meurs, moeder van de bruid

⁶²¹ RAZE 2039, fol 464, 7-10-1594

duwe voortaan ten ewighen daeghe van alle haere schulden meeten voorseiden wijlen man gemaect los ende vrij es, volghende die costuyme ende 't gebruijck deser voorseide stede. Te Goes ter presentie van Gillis Janssen en Thomas Albrechts wever, poorters van Goes.

2.575 Verklaring Anthonis Goossens over in gevangenis houden van Dignus Braenge uit Waerde⁶²²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Anthonis Goossens (Goessins?), won.te Capelle, dienaar des stehouders van Zuydbevelandt, oudt ontrent 38 jr, heeft ten verzoeken van Herman Vervoort, deurwaerder, verclaert dat hij als officier voorseid in maerte laestleden ten versoeken van de voorseide deurwaerder in apprehensie gehaelt ende gehouden heeft Dignus Braengie woonachtigh bij den essenboom tusschen Valckenisse en Waerde, ende den zelve binnen Waerde inde herberghe genaemt den bonten osse gebracht ende bewaert. Ende dat aldaer bijden voorseiden deurwaerder gecomen es Marinus Cornelisz Gort, Schouttet van Waerde, die hem deurwaerder gheerne gesproken zoude hebben den voornoemden gevanghen 't ontslaecken. Dan hij deurwaerder tselve ernstelijck weijgherende (ten waere hij Marinus hem daervoren borghe stelde). Verclaert hij attestant gesien ende gehoord te hebben dat den voorseiden Marinus Gort totten deurwaerder vuyterlijck zijde dese oft gelijcke woorden in substantie: Maeckt een billet van costen, ick zalse betaelen ende ic blijfve daervoren borghe dat Dignus (gevanghen voormelt) nu Dijstdaeghe naestcomende binnen ter Goes comen zal, om metten principalen crediteur te rekenen ende te voldoen. Alnoch seght hij comparant gehoord te hebben dat die waardinne totten voorseide Dignus zijde: Wel nu es den Schout voor u borghe gebleven, ghij en mooght in gheen gebreecke blijfven hem 't ontlasten, want ghij hebt hem daeghelijcx meer van doene. Te Goes ter presentie van Abel van den Varent en Hans van den Beecke, beide brouwersknechts te Goes.

2.576 Verklaring op beleding tijdens verkoop zoutkeet Pieter Willems⁶²³

(Type acte:) *attestatie op injurien*

Comp. de naevolghende personen die ter instantie van Pieter Willemsen, poorter van Goes verclaert hebben: Dionijs Janss schipper van Dordrecht, verclaert dat hij daer bij ende jeghenwoordigh geweest es opden 10en octobris laestleden 159: ten huysen van den requirant op den middagh, daer genoodt ende vergaert waeren Francijnken ende Gheerdtken Joos Bollaerts dochters, zijne requirants zusters, met Jan Cornelisz Croone ende Cornelis Martins zone haere mans ende ooc hij comparant, Aldaer hij requirant met zijne voorseide zusters en swaeghers tsaemenderhandt aen hem die spreeckt geveijlt hebben tsoudt dat in hun moeders (onlancx overleden) soutkeete gemaect was ende noch gemaect zoude worden. Dwelcke coop gedaen zijnde en hem comparant geluck toegewenscht. Dat hij Pieter requirant Daernaer geseijt heeft. Nu hebt ghij tVoghelken gecocht, Coopt die hutte mede. Daerop hij comparant tot twee oft drijemaels geseijt heeft, twaere mij groote schande dat ic die keete coopen zoude daer ghijluiden erfgenaemen alle wel machtigh zijt die zelve te coopen. Ende ic hebbe uwe moeder zaligher memorie hooren segghen in haer sieckbedde dat zij Jan Croone thuys ende Cornelis die Soutkeete toegeschickt hadde. Daerop Pieter verclaerde gheen sin daerthoe te hebben, segghende hadde ick gheen keete, zij en zoude mij niet ontghaen, want tes die beste Soutkeete ende hoogste vanden vloede die onder die neeringhe staet. Jan Croone zijde Ich zoude wel sin inne hebben maer ben te diepe inde Landtneeringhe gewortelt. Ende Cornelis Mertss voornoemt zijde Ick en hebbe gansch gheen zin in want ick ben te oudt ende mijn huysvrouwe en heeft gheen verstandt van. Daerop Digne Pieters voorseide huysvrouwe

⁶²² RAZE 2039, fol 465, 8-10-1594

⁶²³ RAZE 2039, fol 466, 21-10-1594

zeijde: Frere dat es een blaeu excuse, want tleerdt hem zelven den ghenen die goede middel heeft. Daerop Cornelis andermael antwoordede Ten es mijns dincx niet. Op alle welcker antwoorde verclaert hij comparant dat hij vraeghde Soude ic dan met alle ulieder danck ende vriendschap nae die keete moghen vraeghen, want wist ick datter ijemandt van ulieden zin inne hadde, Ic en zoudet niet willen doen om die groote vriendschap ende weldaeden die ic van u moedere zaligher memorie ontfanghen hebben. Ende dat Pieter daerop zeijde: Ghij hoordt dat elc van ons rondtuijt verclaert gheen zin te hebben. Indijen ghijse begheert te coopen, wij zullense aan u beter coop gheven dan aen een ander. Om die goede kennschap die wij tsaemen gehouden hebben. Want ghij het vijfde kindt zijdt. Sulcx heeft hij comparant geseijt. Aengesien datter niemandt van ulieder zin inne heeft. Op wat pajementen zoudt ghij de zelve willen vercoopen. Ende gheaccordeert zijnde 50 £.grooten gereedt ende 200 guldens tsjaers. Werdt hem die keete gelooft 3200 guldens, hij comparant verre werpende boodt 300 £. Ende vraeghde oft hij die keete coopende, daermede wel zoude moghen wercken. Daerop d'erfgenaemen oft een van hun zeijde: Wij en connen u dat niet toe segghen, oft en zoude daerinne niet willen belast zijn. Maer vercoopen u de zelve zoo zij daer staet, behoudende die stede haer recht. Begheerdij eenighe vrijheyt, ghij moestet aenden magistraet versoecken. Sulcx dat hij comparant hem bedenckende ende stilzwijgende. Sijluijden erfgenaemen meijnende dat hij comparant d'selve om die voorgaende reden zoude laeten vaeren. Sijn Pieter ende Jan Croone in woorden gevallen omme te manghelen twee briefven vant huys daerinne Pieter woondt ende vanden brief die hem comen zal van zijns moeders huijs twelck Jan gecocht hadde. Cornelis Mertssen zoo tscheen hem niet openbaerende verclaert hebbende gheen zin in die Soutkeete te hebben, ooc gehoordt hebbende tvraeghen ende tbieden van hem comparant, ter wijle Pieter ende Croone van voorseide manghelinghe spraken van zijn plaetse opstaende es bij hem comparant opt ander eijnde vanden taefel comen sitten ende cloppende op zijn comparants schoudren zeijde: Schipper ghij moet die keete hebben, ghij siet dat wij alle u de zelve voor een ander gonnnen. Ende Cornelis opstaende zeijde: Ick moet eens achter ghaen. Wildij ghij Dionijs eens mede ghaen sien hoe die lucht al gestelt es. Ende beijde achter zijnde verclaert hij deposant dat Cornelis Mertss tot hem zeijde: Indijen ghij die keete coopt Ick wille d'een helft hebben ende ick gheve u last tot twee duysent guldens thoe. Waerinne zij beijde gheaccordeert zijn ende wederom binnen gecomen. Ende Jan en Pieter vuyt haer propoost scheijdende, heeft Digne geseijt: Mij duncke datter een lorre gedraijt es. Waerop Cornelis antwoordede: Ten es warachtigh niet. Wij zoudt ons doen. Soo seijde Pieter tot Cornelis, mon frere mij duncke dijer minst toe segghen, die meeste zin hebben. Daerop Cornelis Mertss een roomer wijns aen zijn mondt stellende, zeijde: Bersten miet ick aen dijen wijn, indijen icker zin inne hebbe. Ende Croone antwoordede: tware schade datmen zoo veel daerthoe zegghen zoude ende anders doen. Ende es hij Croone andermael met hem comparant in woorden gecomen om den voorseiden coop. Soo dat zij elcanderen dicmaels inde handt heftich slaende, zeijde Croone: Ghij siet en hoordt dat ic van beijde mijn zwaeghers vollen maght hebbe. Ende midler tijdt es Geerdken voornoemde Cornelis huysvrouwe eerst inne gecomen. Ende vuyterlijck es den coop toegeslaeghen op 2200 guldens. Twelck Geerdken aenhoorende dat den coop zoo haestelijck deurginck geliet haer geheel gaen segghende: tes schande dat die keete min dan 400 £.grooten geldt. Wij en hadden onsen facit niet min gemaect. Corts daernaer ist geselschap gescheijden. Ende Cornelis Mertss present zijne voornoemde huysvrouwe heeft hem deposant op den buyten vloer waer genomen ende geseijt: hoe wel ghij 200 guldens u te buyten geghaen hebt, meer dan ic u last gegeven hebbe, zoo beghere is evenwel die helft te behouden. Daerop hij comparant zeijde: Ic ben te vreden hen cant u niet weijgheren. Sulcx Cornelis met 't ander geselschap gescheijden zijnde, hij comparant hem bedanckende ende zijn conscientie wroeghende dat Cornelis zoo beveijnsdelijck hier inne gehandelt hadde, es bij Pieter met zijn voornoemde huysvrouwe noch aen tafel sitende noch eens binnen gecomen, zegghende: Ic ben ongerust ic en cant niet laeten u te ken-

nen te gheven. Daer is een lorre gedraijt⁶²⁴. Cornelis Mertssen is met mij achter geweest, dat gheen van ulieden gemerct en heeft ende die keete heeft hij met mij gecocht. Waerop Pieter requirant antwoordende zijde in furie vallende. Es dat niet een argh schelmken daer ic hem vuyt goede vriendschap genoodt hebbe ende neffens mij t voordeel die weesen in als behoor-den voren te staene en dat hij ter contrarien mij comt verraeden aen mijn eijghen taefel tot achterdeel van de gemeene Erfgenaemen ende in sonderheijt van mijn broeders weesen, etc. Jan Cornelisz Croone, poorter van Goes, Naerdijen hem de voorseide verclaringhe bij Denijs Janss gedaen voorgelesen was, heeft gheattesteert alsvoren alle d'zelve propoosten ende han-delinghe sulcx gehoordt te hebben ende geschiet te zijne, Vuijtgsondert 't Accoordt dat Cor-nelis met Denijs in de achter plaetse gemaect ofte woorden opden vloer gesproken. Ende ooc vanden propoosten die Nijs Janss voorseid met Pieter gehadt hebben, daervan en weet hij comparant niet te segghen. Te Goes ten huysse van den requirant ter presentie van Pieter de Windt en Gillis Janssen, beide poorters van Goes.

2.577 Verklaring op verzoek van Jan Jacobs Bom over impost⁶²⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Cornelisz Mazuer, Niclais Michielss Oostdijck ende Adriaen Cornelisz Mannee, oudt ontrent 33, 32 ende 31 jaeren, poorters van Goes, hebben ter instantie van Jan Jacobsz Bom, medepoorter verclaert dat zij geweest zijn in de herberghe genaemt de Smacke te Goes, daer vergadert waeren Pauwels Geerdss woonachtigh te Capelle en den requirant, betreft im-post. Hebt ghij nooyt verboth gedaen aen eenighe tappers te borghen ende Waerom hebdijt niet gedaen? Te Goes ter presentie van Gandolf Harrentss schaeliedecker en Cornelis Corne-lis baliu, poorters van Goes.

2.578 Testament Clais Bouwens en Jacobmijne Geerds⁶²⁶

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf metten reciprocquen legaten*

Comp. Clais Bouwenssen, baliu der prochie van Coudorpe ende Drijeweghen ende Jacobmij-ne Geerds dochter, tsaemen in houwelijkke versaemt, beijde gesondt etc. Te Goes ter presen-tie van Mr. Henric Claissen Waelborgh van Venloo ende Adam Storm smit.

2.579 Verklaring Jan Cornelis Remijnsen over verkoop coolsaet⁶²⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Cornelis Remijnssen, oudt ontrent 30 jr. inwoonder der prochien van Ovesandt, heeft ter instantie van Jacob Cornelisz Kelle, wonende aldaer, verclaert, naerdien den voor-noemden Jacob Kelle aen eenen Frans heren woonachtigh in Baerlandt vercocht hadde 200 viertelen coolsaets jeghens 12 sch.8 gr. den viertel, dat hij Jacob hem deposant versocht heeft het een hondert te leveren. Soo dat naedemaels Lowijs Frutiers, poorter van Goes hem zijde vercreghen te hebben actie vanden voornoemden man vuijt Baerlant, verclaert hij attestant dat hij op die zelve obligatie ende vercoop (ende anders egheene) aenden voormelden Louis Frutiers geleverd heeft de voorseide hondert viertelen, min 28 viertelen. Dan dat hij voorts metten zelve Lowijs veraccordeert es dat hij comparant de voorseide resterende 28 viertelen geboett heeft jeghens die prijse van woensdagh on de Goesche Jaermarkt laestleden te weten jeghens 16 sch. min 2 grooten den viertel, Sulcx dat Lowijs hem comparant vanden somme die hem vande geleverde viertelen thoequamp afgecort ende ingehouden heeft 28 maels neg-

⁶²⁴ een lorre gedraijt, Middeleeuws Nederlans Woordenboek: lorren is bedriegen; lorrendraaien is misleiden, bedriegen, vgl. een loer draaien

⁶²⁵ RAZE 2039, fol 470, 29-10-1594

⁶²⁶ RAZE 2039, fol 470, 29-10-1594

⁶²⁷ RAZE 2039, fol 471, 3-11-1594

henthien stuivers. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob van der Straeten ende Jan Henricx zonne lijneweaver en poorter van Goes.

2.580 Pachtcontract van Cornelia Smallegange aan Hugos Adriaens te Ellewoutdijck⁶²⁸

(Type acte:) *Pachtcedulle oft confirmatie, Vide primo pag. 476 et Prothocoll C pag. 4*
Comp. Cornelia Smalleganghe naegelaeten weduwe Franchoijs Dignus ende Willem Dignus d'Eversdijck als voocht van de weesen desselfs Franchoijs, inwoonders van Goes, verhaelende hoe dat den voornoemden wijlen Franchois Dignus als hij noch leefde aen Hugo Adriaenssen wonende 't Ellewoudsdijck verpacht heeft dese naevolghende parthye van lande ligghende in Elfsdijck aencomende in eijghendomme d'erfgenaemen van Pieter van der Goes. In Oosterschelhoeck 3 gem. 19 r, noch in Simons hoec 4 gem. 9 r, noch aldaer 2 gem. 144 r, noch aldaer 92 r, noch aldaer 1 gem. 192 r, noch aldaer 1 gem. 69 r, noch aldaer 2 gem. 104 r, noch aldaer 2 gem. 18 r, Noch in Thonishoec 9 gem. 179 r, noch aldaer 8 gem. 124 r, noch aldaer 8 gem. 280 r, noch aldaer 1 gem. 59 r, noch in Lambrechtshoec 452 r, noch 501 r, noch aldaer 450 r. Beloopende tsaemen 49 gem. 292 r. voor 16 sch.8 grooten t gemet jaerlicx afslaens geldts voor d'Elfsdijckse heventijdt. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Pieter Lenardssen beide wonende te Goes.

2.581 Huyvetters gilde over keuren van leer⁶²⁹

(Type acte:) *Informatie op de keure vant Leer, Vide supra pag. 97*
Comp. David van Horenbeecque, huyvetter binnen der stadt van Middelburgh ende als deeken vanden huyvetters ghilde aldaer,(lang verhaal, zeer slecht leesbaar op de film)
Te Goes ter presentie van Alexander Stranget schotsman en Adriaen Jan Scharis, poorters van Goes.

2.582 Testament Marinus Hubrechts en Leunken Adriaens⁶³⁰

(Type acte:) *testament van man en wijf*
Comp. Marinus Hubrechts zone, inwoonder der prochie van Wemeldinghen ende Leunken Adriaens dochter zijne huysvrouwe, beijde gesondt etc. Te Goes ter presentie van Pieter Machariss wonende in Wemelinghe en Jan Hubrechtssen wonende in Capelle en Abraham Cornelisz wonende te Cloetinghe.

2.583 Bijvoegsel aan pachtcontract Cornelia Smallegange aan Hugo Adriaens⁶³¹

(Type acte:) *Additamentum bij gevoeght achter die pachtcedulle op den 4 novembris supra pag. 473 verleden, Vide Prothocoll C pag. 4*
Dit betreft land dat Franchois Dignus verpacht had aan Hugo Adriaenss in Ellewoutsdijck.

2.584 Coop coolsaets aan Pieter van de Perre⁶³²

(Type acte:) *Overlaeten van een coop ofte cessie van actie*
Comp. Vincent vanden Mullen, eertijds woonachtigh te Goes, nu te Hulst, cedeert aan Pieter van de Perre inwoonder van des voorseide stede, d'actie van den coop tot 200 viertelen coolsaets quater Troy goet daer den eenen coopman den andren mede voldoen magh, vuyt alsulcke 400 viertelen als hij comparant gecocht heeft van Lowijs Frutiers, inwoonder alhier voor den prijs van 17 sch. 6 grooten ijder viertel gheldt als goedt. Te leveren op den termijnen te weten

⁶²⁸ RAZE 2039, fol 472, 4-11-1594

⁶²⁹ RAZE 2039, fol 473, 8-11-1594

⁶³⁰ RAZE 2039, fol 475, 8-11-1594

⁶³¹ RAZE 2039, fol 476

⁶³² RAZE 2039, fol 476, 11-11-1594

Sinte Martinsmisse, Kersmisse, Vastenavendt en Paeschen naestcomende, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Janssen Bolringh en Jan Cornelis Leerthouwer.

2.585 Verklaring Adriaen Leijs over stuk wei⁶³³

(Type acte:) *attestatie jegahens gepretendeerde servituijt*

Comp. Adriaen Leys zone wonende aenden Zuydtwegh binnen der heerlicheijt van der Nisse, oudt zoo hij zijde ontrent 75 jaeren, ende heeft ten verzoeken van Martin Willems, poorter van Goes, als voocht van Willem Janssens weesen verclaert, dat hij deposant wel kent zecker stuck weije geleghen binnen de voorseide heerlicheijt inden hoeck genaemt de Slachstreecke, den voornoemden weesen van Willem Janssen thoecomende ende datter van den heerenwegh aldaer een wegelingh es streckende tot aen den voorseide weije. Dan verclaert hij deposant dat hij noyt gehoordt noch geweten en heeft dat tselve weghelinch veerder gestreckt oft gedient heeft dan tot die voornoemde weije, zulcx alst noch jeghenwoordelijck es loopende. Wel es waer dat 't eynden 't weghelingh opde zelve weije eertijds gestaen heeft een poorthack, daer deure (zoo hij gesien heeft) dat die gebruijckers van de weije thoecomende de susters binnen Goes haer beesten deur gedreven ende gejaeght hebben. Maer anders niemant die daerachter eenighe weije baende. Ghevende redenen van zijn wel wetenschap ende verclaeren want hij aenden Zuytwegh aldaer ontrent 39 jaeren gewoont ende verkeert heeft ende noyt anders gesien, gehoordt noch geweten. Te Goes ter presentie van Marinus Harrentssen Brucom ende Jan Adriaensz schoemaecker, poorters van Goes.

2.586 Verklaring Daniel Rogiers⁶³⁴

(Type acte:) *attestatie Vide supra pag. 471*

Comp. Daniel Rogiers, oudt ontrent 38 jr. inwoonder van Goes, heeft ten verzoeken van Jacob Cornelisz Kelle, wonende te Ovesandt verclaert, dat hij op maendaghe laestleden daerbij ende present es geweest in de herberghe van Joris Buquet daer gecomen es Pieter van den Perre, segghende gesonden te zijn van Lowijs Frutiers, ende versochte aen Joris weerdte voornoemt dat hij ghaen zoude om Jacob Jobs zone. Dat Joris alsvoren daerop hem Pieter afvraeghde hebdie commissie van Lowijs, zoo wil ick wel ghaen, oft van zijn huysvrouwe, zoo en beghere ic niet te ghaen. Dat Pieter daerop verclaerde maght te hebben van Lowijs zelffs, heeft Joris Jacob Jobs zone gehaelt. Ende als zijluyden aldaer vergadert waeren dat Pieter versocht heeft met Jacob Jobs zone te accorderen nopende een hondert viertelen coolsaets daerinne den voorseiden Jacob Cornelisz Kelle van Jacob Jobs zone aldaer geghijselt sadt, etc. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo, stebode ende Jan Henricxen wever, inwoners van Goes.

2.587 Testament Cornelis Mertsen en Geerdken Jan Bollaerts⁶³⁵

(Type acte:) *testament van Cornelis Mertssen ende Geerdken zijne huysvrouwe. Twelcke ic tsijnre begheerten hebbe ontworpen ende nae dattet bij hem gelesen was ende behaeghde heeft op mijn versocht tselve aldus te grosseren ende ooc hier te Registreren. tPrincipale es langh 7 pag. ende daerop buijten die solempnisatie*

Comp. Cornelis Martins⁶³⁶ en Geertruijdt Jans Bollarts, echtelieden, poorters van Goes, verkiezende ic Cornelis mijne sepulture onder den sarck mijns grootvaders Mr. Adriaen ligghende voor Sinte Michiels capelle, daer men den kinderen plagh te belesen ende Geerdken

⁶³³ RAZE 2039, fol 477, 11-11-1594

⁶³⁴ RAZE 2039, fol 478, 13-11-1594

⁶³⁵ RAZE 2039, fol 479, 13-11-1594

⁶³⁶ Cornelis Mertss trouwde ca. 1576 met Maycken Gheleynsdr. de Vos, (geb. Goes 1550, begraven 11-8-1584) hij hertrouwde ca. 1585 met Geertken Jansdr. Bollaerts. Weeskamer, VN 29W, 11-8-158: fol.115-122v, Cornelis Mertss en de overl. Maria de Vos. Cornelis Mertssoon is in 1602 nog aanwezig bij de verwezing van ki. van Jan Cornelisz Croone en Francijnken Jan Bollaerts.

benefens tgraft van mijnen vader Jan Janssen Bollaert zone zaliger memorie voor de capelle van de misse van zessen? begherende den dagh ende jaer can ons testateurs sterfdagh daer gehouwen te werden. Kinderen Elizabeth en Martin. Stellen aan tot wedervoogden Charles de Prato en Cornelis Cornelis Baltens, te Goes 't onsen huys.

(Daaronder nog:) Voir mij etc. op heden gecomp. Cornelis Mertss ende Geerdken Jan Bols dochter, man ende wijf, poorters van Goes, in tegenwoordigheit van Hieronymus van der Straeten en Steven Adriaensz Huysen, poorters van Goes.

2.588 Protest aan Pieter van de Perre⁶³⁷

(Type acte:) *Insinuatie van een protest van Cornelis Jan Gheleynss van Vlissingen gedaen* Ten versoecke van Pieter Rose, notaris te Vlissingen heeft Levendale protest gedaen aan Pieter van den Perre, inwoner van Goes. Genoemd Louis Frutiers. Te Goes ter presentie van Pieter Adriaensz Bol en Jacob Anthonisz drooghscheerder en Simon Hendricxsz backer, poorters.

2.589 Procuratie Anna Peters van Cats⁶³⁸

(Type acte:) *procuratie ad vendendum et tradendum, Vide supra pag. 231* Comp. Joncvrouwe Anna Peters van C(ats) ende heeft geconstitueert Martin Mas(uer) om te mogen verkopen al haar ambachten, tienden, renten cheynssen landen en gronden, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Pieter Claiss van Ovesandt.

2.590 Accoordt over land in Oosterzwake⁶³⁹

(Type acte:) *Accoordt op een proces ende vuytgeheven in Erfpacht, Vide Prothocol A pag. 445* Naerdien questie, geschill ende Proces geresen es geweest tusschen d'Ambachtsheeren van d'Oosterzwaecken Zuytbevelandt ter eenre en Hubrecht Adriaenss, poorter van Goes met zinnen consoorten, ter anderen zijden, ter oirzaecken vanden aenwasch binnen den voorseiden polder d'welcken den voorseide Ambachtsheeren pretendeeren hun te competeren ende versochte dat die gelande den zelven aenveerdte hebbende zouden quijten ende hun contenteren met haer oude grootte van den erfven conform die herdijskinghe. Daerinne zoo verre es gepropedeert dat bij de Gecommitteerde raeden als nu representerende Burchgraeve ende Leenmannen van Zeelandt, Den voormelden Hubrecht Adriaensz gecondempneert es te moeten scheijden vanden 44 roeden lants geleghen in den hoec genaemt Hooghschor, midsgaders 1 gem.140 r, tsaemen 2 gemeten preter 116 r. landts oft daerontrent, geproduceert ende ingenomen vanden verdroogghden grondt vande groote zwaecke inde voorseide heerlicheyt geleghen ende bijden voornoemden Hubrecht boven die maete van den overlooper gheoccupeert ende daermede den ambochtsheeren te laeten gewerden als thenlieden competerende etc. volghende tvonnisse gedateert 18 octobris 1593, ende naerdien den zelven Hubrecht bij Notario gheintimeert zijnde omme de voorseide sententie te obedieren, verclaert hadde metten voorseide ambochtsheeren te begheren in accoordt te comen. Sijn op heden voor mij etc. gecomp. Cornelis Martins zone ende Gillis Janssen als rentmeesters vande confiscatien nomine de heere van Crecques, Willem Dignus voor Jacob Valcke ende Tobias van den Werfve van de polder genaemt Oostersche Zwaecke ter eenre ende den voornoemden Hubrecht Adriaenss ter anderen zijden, accorderen etc. Te Goes ter presentie van Anthonis Franssen timmerman, poorter van Goes en Pieter Cornelisz van Schuijle, schoutteth der prochien van Capelle.

⁶³⁷ RAZE 2039, fol 483, 14-11-1594

⁶³⁸ RAZE 2039, fol 483, 19-11-1594

⁶³⁹ RAZE 2039, fol 484, 21-11-1594

2.591 **Ontvangst penningen**⁶⁴⁰

(Type acte:) *Accoordt ende belofte van penninghen ende indempnityt van versa, Vide Prothocol C pag. 121*

Comp. Jacob Luchterpauw, geboren van Eeckeloo ende nu woonachtigh binnen die prochie van Heijnkenssant, ter eenre ende Frans Janssen geboren van Sinte Margriete bij Sluijs in Vlaenderen ende nu wonende buijten die Gansepoorte der stede van der Goes, ter anderen zijden, accoordt van pretentie van zeeckere penninghen etc. dwelcke den voornoemden Jacob ontfanghen heeft van des voorseiden Frans Ooms (naemelijck Franchoijs Leverincx) sterfhuijs. Jacob bekent schuldigh te zijn de somme van 42 guldens toen stuyvers. Te Goes ter presentie van Guilleaem de Hont en Thomas Elbrechts servetwever, inwoners van Goes.

2.592 **Verklaring over eijcken noordsche balken**⁶⁴¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Marinus Pachiers zone, Marinus Hubrechtss Boone en Danckardt Danckardss alle timmerluyden ende poorters van Goes, hebben verclaert ter instantie van Aelken Frans dochter, huysvrouwe Pieters IJsbrands Baeckelaer, dat voornoemde Pieter Baeckelaer binnen Goes gebracht heeft ontrent in de vijftich eijcken noordsche balcken, dwelcke zij comparanten met Joos Janssen, Geerdts Andriessen en meer andere hier absent zijnde van hem gecocht ende opgedaen hebben. Ende dat tselve geschiet es den 13 in Junio lestleden. Verclaerende zij comparanten expresselijck dat d'zelve was d'eerste reijse dat den voornoemden Pieter Baeckelaer eenighe eijcken noordsche balcken alhier gebraght heeft. Te Goes ter presentie van Jacob Fransz Verstraeten en Hubrecht Cornelisz bode van rhetorica, poorters van Goes.

2.593 **Testament Willemijna Clais weduwe Jan Adriaens Blancx**⁶⁴²

(Type acte:) *Transumpt ende Confirmatie van een Codicille, Mr. Joos Arnoldi de ... Prothocolle A pag. 281) obiit in Goes 20 novembris hoc anno 94 mane inter 4 et 5. Willemijne obiit 11 septembris 95*

Naedemael Willemijne Claisdochter⁶⁴³ weduwe Jans Adriaens zone Blancx wijlen dijkgraeve van bewesten iersicke etc. voir Mr. Jan Arnoldi als notario genuncupeert hadde zeeckere codicille, dwelcke notaris deser weereldt overleden es sonder dat men in zijn comptoir bevonden heeft de zelfde gegrosseert te zijne dan alleene die minute met zijn handt geschreven (mij Notario wel bekendt): "Compareerde voor mij etc. d'eerbare Joncvrouwe Wilhelmina Claes dochter naergelaeten weduwe van wijlen Johan Adriaens zone Blancx gesont ende wel te passe zijnde van herten ende lichaeme, etc. Ratificeert haar testament eerder gemaakt door notaris Jan de Ridder te Goes, begheert te wesen dat alsulcken thienden als zij bij den zelven testament wijlen Matheus Cornelisz Smallegange ende Claes Geerts zone respective gegheven ende gemaect heeft naer haer codicillantes overlijden sullen respectivelijck volghen den kinderen des voornoemden Matheus Smallegange ende Claes Geerts zone, etc. Aldus gedaen etc. 24-3-1594 ter presentie van Hieronimus Verstraeten burchmeester en Adriaen Cornelisz Calloo, poorters, etc". Zij wil nu i.p.v. de overleden Matheus Smallegange, die zij als executeur had aangesteld, nu aanstellen Willem Dignus d'Eversdijck, haer comparantes neve. Te Goes ter presentie van Hieronimus en Adriaen voornoemd.

⁶⁴⁰ RAZE 2039, fol 485, 25-11-1594

⁶⁴¹ RAZE 2039, fol 486, 25-11-1594

⁶⁴² RAZE 2039, fol 486, 28-11-1594

⁶⁴³ Smallegange! maar zij werd zo nooit genoemd

2.594 Testament Henric Adriaens Bouts⁶⁴⁴

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met reciprocque institutie, Jaquemijnken obiit 1 decembris mane inter 12 et 1;*

Comp. Henric Adriaensz Bouts, geboren van Berghen en nu won. Goes en Jacquemijne Jacobsdochter zijne wettighe huysvrouwe, hij wel te passe ende zij sieck en cranck te bedde ligghende, etc. Te Goes ter presentie van Cornelis Jan Michielss en Dignus Keetlaer, poorters van Goes

2.595 Procuratie over levering meede⁶⁴⁵

(Type acte:) *procuratie ad negocia et lites*

Comp. Dierick Claiss en Laureys de Knuijt, coopmans en poorters van Middelburgh, hebben geconstitueert Jacques Pieters, couzijn ende dienaer des voorseiden Diericx, om te procederen etc. betreft leveringhe van meede als Adriaen Jacobssen molenaer, inwoonder van Bieselinghe verbonden was te doen. Te Goes ter presentie Adriaen Andriess, Cornelis Janssen Camerlinck en Heer Adriaen Nissepadt, poorters van Goes.

2.596 Verklaring Willemijnken Willemsdr over reis naar Mechelen⁶⁴⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Willemijnken Willemsdochter dienstbode, oud ontrent 21 jr, geboren te Brugghe in Vlaenderen en nu won. op de lantstede van Dierick Willemsz in de Groe, heeft verclaert ter instantie van Jacob Cornelis Cob Bouwenss, inwoonder der prochie van Weerde, dat zij comparante inden voorleden saetoughste als men inde meet des voorseiden Jacobs saet dorschte, daerbij ende mede geweest es daer onder andere ooc waeren de voorseide Jacob Cornelisz en Anne Verbeeck, dat zij aldaer gehoordt heeft dat hij Jacob een weddinghe⁶⁴⁷ dede teghens die voornoemde Anne, dat zij binnen zeeckeren tijdt reisen zoude tot Rumpft bij Mechelen ende van daer brenghen behoorlijcken certificatie in francijne gescreven ende met drie schepenen beseghelt, dat zij aldaer binnen zulcken tijdt in persone geweest waere. Daerenboven verclaert zij attestante alsoch dat zij daer ooc present ende bij geweest daer Pauwels Franss ooc wonende te Weerde, bij Jacob voorseid quamp om d'obligatie vanden voorseide weddinghe 't onderteecken. Ende dat hij Jacob (hoe wel hij zeecker gescrijft bij Pauwels hem voortgebraght teeckende) Dat nochtans hij alsdoen daerbij zejde dat die weddinghe gedaen was dat zij Anne alzulcken certificatie zoude brenghen zoo voren verhaelt es. Segghende hij Jacob vuytdruckelijck; ten waere zij certificatie braghte in francijne ende met drie schepenen zegelen beseghelt, dat hij niet en worde gehouden zijn ende niet van noode en was dat zij cost oft moeijte dede om die reijse te bestaene. Te Goes ter presentie van Pieter Cornelisz in de drie har(inghen) ende Stoffel Janss geseijt malcontent, inwoners van Goes.

2.597 Testament Pauwels de Vos⁶⁴⁸

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf, Vide supra pag. 300, die vrou es eerst overleden 21 septembris 96*

Comp. Pauwels de Vos, slootmaecker, poorter van Goes en Lijnken Jans dochter zijn huysvrouwe, beide gesondt etc. Te Goes ten huysse van de comparanten, ter presentie van Jan Slese cleermaker, wachtmeester, en Jan Adriaensz schoemaecker, poorters van Goes.

⁶⁴⁴ RAZE 2039, fol 488, 28-11-1594

⁶⁴⁵ RAZE 2039, fol 489, 30-11-1594

⁶⁴⁶ RAZE 2039, fol 489, 1-12-1594

⁶⁴⁷ een weddinghe is volgens Middeleeuws Nederlands Woordenboek niet alleen weddenschap, maar ook het zetten van een pand, of ook een verbintenis of vormelijke belofte

⁶⁴⁸ RAZE 2039, fol 490, 3-12-1594:

2.598 Huwelijks voorwaarden Laureijs Adriaens en Catharina Sherwouters⁶⁴⁹

(Type acte:) *Contract antenuptiael, Zijn voorgaende huysvrouwes testament vide supra pag. 142, Ende dese contrahentens? (= verkort?) testament videto in prothocoll C (tekentje:) pag. 105 et 416*

Comp. Laureijs Adriaenss vergeselschapt met Adriaen Laureijss sijnen vader ende Niclais Michielss Oostdijck zijnen zwaegher, poorters van Goes, ter eenre ende Catharina Sheerwouters Jacobsdochter, gheassisteert met Lowijs ende Henrick Sherwouters haere broeders, ter anderen zijden, zij zijn weduwnaer en weduwe. Te Goes int schippershuys dar die bruyt wonende es, ter presentie van Steven Adriaensz Huysen schepen en Macharis Martssen, poorters van Goes.

2.599 Procuratie Boudewijn Assuerus⁶⁵⁰

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Boudewijn Assuerus, poorter van Goes als getrouwt hebbende Maijken Geerds, weduwe van Frans de Molenaar, heeft geconstitueert Tobias de Voldere om met rechte te heyschen alsulcken paije van 15 £ gr. vls. verschenen in de Goesche Jaermarct in augusto laestleden als Jan Balthens wonende aldaer aen hem comparant schuldigh es, etc. Te Goes ter presentie van Joos Benedictus en Dierick Groenevelt, deurwaerders en inwoners van Goes.

2.600 Testament Andries Jans de Knuijt⁶⁵¹

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf malcanderen instituerende als gheen kinderen hebbende*

Comp. Andries Janssen de Knuijt, geboren van Ghendt, nu wonende te Goes, en Pierijne Gillis van der Blaexen dochter geboren van Basseij bij Dornijcke (niet geidentificeerd), hij wel te passe, zij sieckelijck bij de viere sittende, etc. Te Goes ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo, stadtbode en Cornelis Crijnss blauwverwer, poorters van Goes.

2.601 Testament Maijken Nicasius Marchant⁶⁵²

(Type acte:) *testament van Maijken in Brouwershaven (cafe), videto primo pag. 499 ende herroepen als int Prothocol C pag. 21, item als int Prothocol E 205, 301*

Comp. Maijken Nicasius Marchants dochter, weduwe Henricx Janssen, weerdinne in Brouwershaven binnen Goes, sieckelijck te bedde ligghende, etc, verclaert dat zij aen Laureijs Rombouds haeren zone geleendt heeft de somme van 400 guldens, daarvan zij die 200 hem quyt scheldt bij desen. Ende jeghens dandere 200 ende in begrootinghe der zelve, zoo legateert ende maeckt zij testatrice aen Digna ende de kinderen van wijlen Barbel haere dochters te weten aen elcken staeck diergelijcke 200 guldens eens voren vuyt gemeene goederen, etc. Aan Lijnken Pieters haers voornoemden dochters dochterken 10 £.gr.vls. om haer een jaer daarmede ter scholen te besteden. Stelt tot erfgenaam haar voornoemde sone, dochters en dochters kinderen elcken staeck in een derdendeel al naer die costuijme van Zeelandt. Benoemt tot voogd en executeur haeren zwaegher Carel de Prato. Te Goes 't haeren herberghen, ter presentie van Martin Willemssen en Charles de Prato, poorters van Goes.

2.602 Verklaring Philips van Asche rentmeester⁶⁵³

(Type acte:) *attestatie*

⁶⁴⁹ RAZE 2039, fol 491, 4-12-1594

⁶⁵⁰ RAZE 2039, fol 493, 6-12-1594

⁶⁵¹ RAZE 2039, fol 493, 8-12-1594

⁶⁵² RAZE 2039, fol 494, 12-12-1594

⁶⁵³ RAZE 2039, fol 494, 16-12-1594

Comp. Joncheer Philips van Asche, rentmeester van de heer van Cruninghen ende wonende opt huijs aldaer, heeft ten versoecke van Joos Janssen van de Werfve, nom. d'erfgenaemen van Joncvrouwe Jaquelijne van Spanghen, weduwe Joncheer Arends van Cruninghen etc. verclaert: Alsoo Domis Jacobss heylich gheestmeester binnen Cruninghen, eertijds aen hem deposant als Schoutteth der zelve prochien aengegeven ende gedoleert hadde datte voorseide Joncvrouwe Jacquelijne van Spanghen douagiere van Voorhaute, haer vervordert hadde 't aenveerden zeeckere 400 guldens aenden heylighen gheest gelegateert bij Tanne Nelemans oft Pastoors. Ende deselve sonder consent vanden Schouth ende heylighen gheestmeesters 't emploijeren aen Renthen op de Staeten van Brabant. (Twelcke indijen zulcx waer geweest hadde, hem deposant onghelijcx dochte), Was geraedslaeght dat die heijlighe gheestmeesters haer daeromme zoude betrecken voir den Hove van Hollant ende tselve es al over ettelijcken jaeren gedaen. Dan verclaert hij deposant dat tzedert hij oversiende die briefven ende muni-menten den H. Gheest competerende, dat hij gevonden heeft bij Jacob Mets, H. Gheestmeester een brijefken inhoudende die specificatien vanden ghelde bij Tanne voorseit achtergelaeten, daer onder geheel langh stont gescreven bij de handt (dwelcke hij deposant seght hem wel bekend te zijne) van Jan d'Ayala doentertijdt schoutteth datmen dezelve penninghen aenden voornoemden Joncvrouwe zoude overtellen ende nemen van haer een recepisse tot des H. Gheestmeesters ontlastinghe. Maer en weet hij deposant van gheen voordr oft ander consent, hier mede zijne depositie sluijtende, Gedaen opt huys van de Heer van Cruninghen ter presentie van Willem ende Matheus Pieters zonen, gebroeders, aerbeijders, wonende in der zelve prochien.

2.603 Testament Jacob Marinusz blauverwer⁶⁵⁴

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf, kindt hebbende*

Comp. Jacob Marinus zone blauverwer, poorter van Goes en Pierken Laureijs dochter, zijn huysvrouwe, hij wel te passe ende zij sieckelijck bij de viere sittende, etc. Hun eenighe dochterken Adriaenken moet gealimenteert worden. Te Goes thaeren huijse inde blauhandt, ter presentie van Dignus Keetlaer en Henric Adriaens Bouw, poorters van Goes.

2.604 Overdracht tienden van de Lutiano aan Cornelis Maertens⁶⁵⁵

(Type acte:) *Transport van Thienden*

Comp. Sr. Fredericq de Lutiano, heere van Everinghe etc, heeft getransporteert aen Cornelis Martins zone, poorter van Goes, alsulcken portie van thienden als hem comparant was competerende inden thienden binnen der prochien van SHr. Abbekercke, Sinoutskercke ende Nisse, met anderen thiendeheeren ghemeene, etc. Te Goes ter presentie van Hans Verhaghen weerdt in den eenhoren en Martin Cornelisz Mazuer, poorters van Goes.

2.605 Weer een opsteecker⁶⁵⁶

Also op den ...(niet ingevuld) oct. laestleden naer den middagh in de herberghe bij de capelle in de Groe vergadert waeren Jan Baij weerdt aldaer, Jan Jacobsz ter Hofstede ende Pieter Jacobsz alle woonachtigh onder die prochie van Cloetinghe, midsgaders Jan Adriaensz Poelman, vleeschouwer, poorter van Goes, tsaemen drinckende, es daerbij gecomen Pieter Euwoudsz Gheldersman, wonende in de Groe, jegahens welcken den voornoemden Poelman (naedemaels hij verstaen hadde dat hij Pieter de schoonsone was van Marinus Janss Mesoeck, die zeecker stuck lants gepacht hadde dat Poelmans schoonsone genaemt Pieter Mathijsz te voren baende woorden maeckende, corts daernaer met een opsteecker nae Pieter Euwoudss gesteecken heeft. Dan hij Pieter dijen steecker ontdraijende, heeft nae Poelman den bierpot

⁶⁵⁴ RAZE 2039, fol 495, 17-12-1594

⁶⁵⁵ RAZE 2039, fol 496, 19-12-1594

⁶⁵⁶ RAZE 2039, fol 497, 21-12-1594

geworpen ende hem geraeckt aende onderste mandibule⁶⁵⁷ ende aldaer inde lippe gebloedt reest? Soo en was nochtans die quetsure zoo zwaer niet, noch in gheen plaetse dan ...? Dat Pieter daerop gheen achterdincken hadde, doch langh daerna geleden Naerdien dattet tot Pieters kennisse gecomen was datte genoemde Jan Poelman sieck te bedde lagh Om dat hij Pieter van alle ...linghen, presumptien ende opspraken hem zoude ontschuldighen ende om ...dientueedt? waere te purge stellen, heeft aenden naebeschreven personen ernstelijck versocht dat hun believe te ghaene aenden persoon des voorseiden Jans Poelman ende hem tondervraeghen wat hij zelfs vanden voorseide quetsure oordeelde ende geacht hadde ende vande oirzaecke zijnen ziejcken. Ende zoo zij bij den zelven geweest zijn, heeft aen hem insgelijcx versocht kennisse der waerheijt te ghevene ende deuchdelijck 't affirmeren tghene zij weten vande qualiteyt des voorseiden quetsure, ende vanden voorseide Poelman gehoordt hebben ende aen mij Notario de zelve te openbaeren ende haere verclaeringhe ende attestatie te tecken.

Sulcx zijn voir mij P(ieter) L(evendale) van R(omerswalle), etc. gecompereert Arnouldt vanden Bloque, mrs. Pieter Vitu ende Frederic Waghenaers, beide chirurgijns, alle inwoonders der stede van der Goes, oudt respectivelijck ontrent 50 ende 32 jaeren, Ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van voornoemden Marinus Mesoeck, nomine Pieters Euwoudss zijn schoonsone verclaert, getuijcht etc. waerachtigh te zijne ende hen respectivelijck wel kennelijck.

Inden eersten Mr. Fredericq, chirurgijn voornoemt, verclaert als voren dat naer dat Jan Poelman (die op den derden dagh na tvorseide geschil om zijne insolentie aldaer gedaen, binnen der stede vander Goes gevanghen was) weder vuijter gevanghenisse was gecomen, hij deposant aen hem gepresenteert heeft een plaester op zijn onderste lippe te legghen, de welcke hij Poelman nauwelijcx en wilde accepteren, als zelfs segghende die pijn niet weerdigh te zijne ende dat hij anders gheen contusie noch quetsure en hadde, Gelijck hij deposant chirurgijn ooc verclaert als voren die quetsure niet alleene niet mortel maer ooc van gheender importan tien te zijne. Dan dat daer nae een wijle geleden den voorseiden Poelman een ander accident (niet ter oirzaecke vande voorseide quetsure d'welcke hij deposant verclaert alsdoen al genesen te zijne) gecreghen heeft, heeft aenden voorseiden Poelman verboden ter wachten te ghaene, daarvan hij te voren (ooc zedert die voorseide quetsure in de lippe) niet vermijdt en hadde, niet alleene op der straeten daeghelicx te verkeerren, maer ooc op de wacht te trecken ende snachts daer te blijven, ooc om huyre. Seght ooc hij deposant dat naer dat Poelman ooc vande voorseide convijnancije (convenantie, o.a. toestand) redelijck gecureert zijnde, op de wacht weder getrocken was, dat hij des middernachts een cortse gecreghen heeft, daarvan hij sieck te bedde ligghende. Verclaeren zij deposanten alle drie dat zij ten versoecke van Pieter voornoemt op den 3en decembris geghaen zijn aen Poelman daer hij sieck lagh, ende affirmeren zij deposanten dat nae vele propoosten ende vermaeninghen, hij Jan Poelman vuijterlijck verclaert heeft dat hij niet van de voorseide quetsure oft contusie sieck te bedde en lagh (dan dat hij daarvan al genesen was) maer dat d'oorsaecke zijnder sieckte quampt vuijt fluijmachtighe vochtigheden ende vuijter borst sonderlinghe zoo hij metten ouderdom beswaert was) Segghen voorts zij comparanten dat Jans voorseide zuster daer jeghenwoordigh zijnde, tot Jan zijde: Broeder ghij seght al te vele, verbeijdt tot Pieter Mathijssen u schoonsone comt, dan Jan daerop antwoordende zijde: Suster ghij en weet niet wat ghij seght. Dijen man (denoterende Pieter Euwoudss ooc aldaer jeghenwoordigh) en heeft van dese mijne sieckte gheen schuldt ende Ick schelde ende houde hem daarvan quijte ende vergheve hem alle tghene hij mij misdaen magh hebben, nu ende ten euwighen daeghen. Daerop verclaeren zij deposanten dat Jan ende Pieter vorseid elcanderen die handt iterativelijck? hebben gegeven, Ende es den voorseiden Jan Adriaensz Poelman eerst den 19 decembris daer nae overleden. Sluij-

⁶⁵⁷ Niet in Middeleeuws Nederlands Woordenboek, vgl. Eng. mandible = onderkaak

tende zij deposanten hier mede haer vercaleringhe. Te Goes ter presentie van Jan Henricxsen schoenmaecker ende Hans van Hecque, cousmaker, inwoonders van Goes.

2.606 Verandering testament Maijken Nicasius⁶⁵⁸

(Type acte:) *Additie oft veranderinghe van een voorghaend testament*

Comp. Maijken Nicasius dochter weerdinne in Brouwershaven binnen der stede van der Goes, wijziging in testament van 12 december) dat Digne haere dochter ende die kinderen van wijlen Barbel haere dochter in plaetse vande 200 guldens haer aldaer gelegateert in begrootinghe jeghens Laureys haere zone, niet meer ontfanghen zullen dan een hondert guldens voor Digne en een hondert guldens voor beide die kinderen tsaemen. Ende in plaets van Jan int Rat heeft zij gestelt tot voocht ende executeur Dignus Cornelisz Mazuer. Te Goes ten huysse van de testatrice, ter presentie van Jacques Ferraris ende Clais Willemssen Hooijmaker, inwoonders van Goes.

2.607 Procuratie Jan Scharis⁶⁵⁹

(Type acte:) *procuratie brevis ad lites*

Comp. Jan Scharis inwoonder van Goes ende heeft geconstitueert Adriaen zijnen sone, Adam Pietersen ende elcx van hen bijzondere te mogen vervolgen, solliciteren ende tot goeden eijnde te bringhen alsulcken proces oft claghte als hij oft zijnen pachter heeft hanghende voir schepenen in Cruninghe jeghens Jacob Marinus zone blauverwer, etc. Te Goes ter presentie van Adriaen de Ridder herbergier in Cruninghe ende H(endri)c Janssen brouwersknecht, inwoonders van Goes.

2.608 Testament Mr. Jan de Ridder⁶⁶⁰

(Type acte:) *testament van Ridder met zijne huysvrouw*

Comp. Mr. Jan de Ridder, ooc Notarius, poorter van Goes, en Clara Geleijns dochter zijne wettighe huysvrouw, hij zijeck te bedde ligghende etc. Geleijn, haeren gemeenen sone, als hij van hier vertrock om zijne huysvrouw te trouwen, mede gegeven hebben 20 dobbele ducaten in specie. Ende aen Michiel Michielssen zijdelaeckenvercooper binnen Antwerpen gesonden deur handen van Franchoijs Vervoort de somme van 19 £.schellinghen ende grooten vlaems voor zijde laeckenen inde bruijloft. Midsgaders noch aenden zelven Vervoort betaelt 5 £ grooten van een tonne saets die Geleijn van hem gehadt heeft. In alle d'welcke sommen, midsgaders in alle hunne testateurs goeden in Brabant geleghen, gecomen van zijn Mr. Jans Heer oom ende die op Mr. Jan van zijne moeder noch zullen succederen, Soo stellen zij testateurs den zelven Gheleijn haeren eenighen sone ofte zijne wettighe kinderen (indyen hij overleden waere) erfgenaem, etc. Te Goes ter presentie van Pieter Levendale, Jan van Stapelen en Sebastiaen Baerensteijn alle drie Notarij publici residerende te Goes.

2.609 Uitbreiding testament Jan de Ridder⁶⁶¹

(Type acte:) *Codicille aen 't voorghaende testament*

Comp. Mr. Jan de Ridder als voren, legateeert dat nae zijn overlijden aen Caerel Hermans ende Pauwels ...(niet ingevuld) sijne couzijs gegeven werde aen elcx de somme van vijf ponden grooten vls. eens. Versouckende aen Cornelis Martins poorter Goes, Jan van Stapelen en Pieter Levendale tvoorseide zijn testament ende vuijterste wille ter behoerlijcken executien te legghen.

⁶⁵⁸ RAZE 2039, fol 499, 21-12-1594

⁶⁵⁹ RAZE 2039, fol 500, 22-12-1594

⁶⁶⁰ RAZE 2039, fol 500, 27-12-1594

⁶⁶¹ RAZE 2039, fol 501

2.610 Accoord levering coolsaets⁶⁶²

(Type acte:) *Recognitie ende Accoordt*

Comp. Simon Maene, inwoonder der prochien vander Vlaecke, verhaelende dat hij eertijds seven jaeren geduijrende aen Frans vanden Berghe poorter van Goes versocht hadde jaerlicx hondert viertelen ront coolsaets goet quater Troy goet te leveren inde Goessche Jaermarct in augusto, tot 13 schellinghen 4 grooten elcken vierthel. Midts dat den cooper voorseid alle nieuwe jaersdaeghe tevoren gehouden es den prijs te betaelen tot 66 £ 13 sch. 4 grooten over die volle betalinghe vanden aenstaende leveringhe die in augusto daernaervolghende bij den vercooper moeste geschieden. Ende dat Bouduijn Assuerus getrouwt hebbende des voorseide Frans weduwe hem gepresenteert hadde de voorseide somme van £ 66:13:4 in gereede penninghen te tellen voor de leveringhe die hij comparant gehouden es te doene van de hondert viertelen overtlaeste 7 jaer in augusto naestcomende, heeft hij comparant verclaert metten zelve Bouduijn ende Lenardt Adriaensz als voocht des voorseiden Frans weesen veraccordeert te wesen etc. Te Goes ter presentie van Jan Scharis en Mr. Jacob Franssen den der Straeten, inwoonders van Goes.

2.611 Verklaring Quirijn Bouwens en Jan van de Borre over souten huijt⁶⁶³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Quirijn Bouwenssen ende Jan vanden Borrhe, huijdevetters, oudt ontrent 65 ende 40 jaeren, poorters van Goes, hebben verclaert ter instantie van Pieter Cornelis Nonnemans, huijvetter won. binnen Ziericzee, Dat zij deposanten vant Sout twelck zij verbesighen om daarmede hunne huyen te soutten, noijt eenighen impost betaelt en hebben, tsij van groff sout, bruage⁶⁶⁴ noch van clijnen. Niet jegenstaende dat nu in train es datmen van ander sout dat binnen dese landen geconsumeert werdt zeeckeren Impost te betaelen gedwonghen werdt, etc. Te Goes ter presentie van Mr. Jacob Franssen vander Straeten ende Jan van Hesche, inwoonders van Goes.

2.612 Testament Mr Henric Fraes⁶⁶⁵

(Type acte:) *testament van Mr. Henric Fraes sergeant vande compagnije onder tvendel vanden Edele Handtboghe*

Comp. Mr. Henric Janssen Fraes, chirurgijn, poorter van Goes, sieck te bedde ligghende, etc. Disponerende etc. maect hij voren vuijte aen Tanneken vanden Houte zijne huysvrouwe haeren besten vliegheer, boven den trouwringh ende silveren rijeme mette messen haer insgelijcx gegeven. Alsnoch legateert hij aen haer zijn chirurgijns coker mette zilvere instrumenten ende andere daerinne behoorende. Midts dat hij haere discretie beveelt. Indijen iemandt van zijn sonen hem totte executie van chirurgijn begheeft. Dat zij dan alsdan den zelve coker alsvoren zal wedergeven aen zulcken, midts ontfanghende zoo vele als den zelve geprijseert zal worden, etc. Stelt tot voocht Pieter Geerdssen zijnen couzijn. Te Goes ter presentie van Mr. Ferdinandus Sampson en Fredericq Waghenaers, beide chirurgijns ende inwoonders van Goes.

2.613 Verklaring Cornelis Henricxsen⁶⁶⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Henricxsen, lantman wonende inde heerlicheyt van Oudelande, heeft ter instantie van de weduwe en weesen van Franchoy Dignus verclaert etc. dat Hugo Adriaensz

⁶⁶² RAZE 2039, fol 502, 27-11-1594

⁶⁶³ RAZE 2039, fol 502, 30-12-1594

⁶⁶⁴ Middeleeuws Nederlands Woordenboek: bruwaet, brouaedse, zout van Brouage bij La Rochelle

⁶⁶⁵ RAZE 2039, fol 502, 30-12-1594

⁶⁶⁶ RAZE 2039, fol 502, 31-12-1594

wonende in Elfsdijc, aen hem comparant als naepachtere verpacht heeft zeeckere 7½ gemet weije geleghen in Elfsdijck, welcke hij Hugo van wijlen Franchoys gepacht heeft, etc. Gedaen binnen Oudelande, naest ontrent zijne comparants landstede, ter presentie van Segher de Pauw ende Adriaen Andriessen beijde landtluijden, gebueren.

2.614 Einde 1594⁶⁶⁷

Ende zulcxs es gepasseert tJaer xvc vierentneghentich ende hier mede gesloten dit jeghenwoordigh Prothocoll B

tJaer 1588 30 blaedren

89 37

90 29

91 44

92 29

93 39½

94 49

252½

2.615 Pachtcontract Pieter Willems en Jacob Jacobs Valckier⁶⁶⁸

Pachtcedulle die behoorde geregistreert te zijne int Prothocoll D pag. 454. Dan hier gestelt omdat hier papier noch overschoot, maer sonderlinghe om dat dese pachtcedulle haer refereert aende voorgaende S pag. 371. 29-7-1601, zijn binnen Cruninghen vergadert geweest Pieter Willemssen, poorter van Goes ter eenre en Jacob Jacobss Valckier wonende op Pieters voorseide hoeve geleghen onder Cruninghen, ter anderen zijden. Accoord betreffende de pacht van de hoeve voor 7 jaar. Ter presentie van Jan Cornelisz Hillewerfve, Schoutteth ende Cornelis Michielssen schepen Capelle.

2.616 Einde boek

(volgen 7 practisch blanco pagina's waarop alleen wat aantekeningen in het latijn, gevolgd door een titelblad: B Prothocol Petrus Levendale van Romerswalle en een uitvoeriger titelpagina als volgt: B

PROTHOCOLL
 BEGHINNENDE METTEN NIEVWEN IAERE
 XVcLXXXVIII, LXXXIX, XC, XCI, XCII, XCIII ENDE
 EYNDENDE METTEN IAERE XCIII

(monogram van Petrus Levendale)

⁶⁶⁷ RAZE 2039, 505

⁶⁶⁸ RAZE 2039, 505